

O SAGA DE FAMILIE ÎNTR-O INDIE MAGICĂ

După șapte ani petrecuți în America, Priya Rao se întoarce în India natală. Dorește să-și anunțe familia că este logodită cu Nick, americanul pe care-1 iubește, dar vestea frânge inimile celor din jur, care insistă ca ea să se mărite cu un „băiat bun indian”.

Vizita se transformă într-o experiență copleșitoare. Tânăra femeie, care a cunoscut lumea occidentală, încearcă să aducă schimbarea și în propria familie. Între două culturi profund diferite, între tradiție și modern, între generații diverse par să existe conflicte de netrecut.

„Un volum despre căutarea sinelui, luarea de decizii și consolidarea forței interioare... un câștig pentru femei, un câștig pentru cititori.”

- *India Current*

„Malladi îl învăluie pe cititor cu tradiții culturale fascinante și mâncăruri savuroase, totul condimentat cu un umor discret.”

- *Booklist*

Amulya Malladi s-a născut în 1974 în India și a trăit o vreme în

Statele Unite. A scris romanele: A Breath of Fresh Air (2002), The Mango Season (Anotimpul fructelor de mango, 2003), Serving Crazy with Curry (2004), Song of the Cuckoo Bird (2005) și The Sound of Language (Sunetul cuvintelor, 2007, publicat și în limba română la Editura Leda). În prezent, locuiește în Danemarca, împreună cu soțul și cei doi copii ai săi. Fotografia copertei: Guliver - Getty Images / Jonelle Weaver

LEDA, imprint al GRUPULUI EDITORIAL CORINT

Amulya Malladi

ANOTIMPUL FRUCTELOR DE MANGO

Traducere din limba engleză de LIVIANA TANE

GRUPUL EDITORIAL CORINT

Redactor: Antonia KacsO

Tehnoredactare computerizată: CORINA HUȚAN

Amulya Malladi,

The Mango Season Copyright

© 2003 by Amulya Malladi All
rights reserved.

This translation published by arrangement with Ballantine
Books, an imprint of Random House Publishing Group, a
division of Random House, Inc.

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate Editurii
LEDA, imprint al GRUPULUI EDITORIAL CORINT

ISBN 978-973-102-196-6

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a
României MALLADI, AMULYA**

Anotimpul fructelor de mango / Amulya Malladi; trad.: LivianaTane.

- București: Leda, 2010

ISBN 978-973-102-196-6

I. Tane, Liviana (trad.)

821.214.21-31=135.1

Pentru Soren și Tobias, pentru tot ceea ce sunt și ceea ce sper să fiu

Mulțumiri

Recunoștința mea profundă pentru Seren, cel care mi-a fost primul cititor și ascultător, îi mulțumesc lui Tobias pentru că a fost cuminte și a dormit, minunaților mei socri, Ruth și Ejgil, care au oferit un cămin primitiv familiei mele și un loc minunat pentru mine să scriu. Mulțumesc și familiei mele din Danemarca, pentru primirea caldă, pentru dragostea și pentru generozitatea ei.

Îi sunt profund recunoscătoare lui Allison Dickens, minunatul meu redactor, pentru că a reușit să facă această carte și mai grozavă decât era când a ieșit din calculatorul meu, dar și pentru că m-a sprijinit în momente grele; îi mulțumesc și lui Nancy Miller pentru sprijinul ei permanent și pentru încrederea pe care o are în mine. Îi rămân veșnic îndatorată lui Heather Smith, nemaipomenitul meu editor, pentru că a făcut față cu stoicism tuturor telefoanelor și e-mailurilor mele isterizate.

Mulțumiri speciale pentru Judy Pryor din Alaska, prietenă și colegă scriitoare, care a citit această carte în varianta brută într-o singură noapte și care mi-a dat sfaturi geniale de care aveam mare nevoie; de asemenea,

mulțumiri speciale pentru Matt Bailer, Kelly Lynch, Milly Marrnur, Susan Orbuch și Priya Raghu- pathi care au îmbogățit această carte cu sfaturile lor.

Am profitat de simțul umorului lui Steven Deutsch și l-am folosit chiar în prima propoziție din această carte; am profitat de memoria lui Radhika Kasichainula care și-a amintit fiecare loc din Hyderabad; și m-am folosit de ospitalitatea lui Shanthi Nambakkam ultima oară când am călătorit în Statele Unite — le mulțumesc tuturor pentru generozitatea lor.

Și nu în cele din urmă, mulțumiri speciale lui Arjun Karavadi pentru criticile lui constructive, pentru onestitatea și prietenia lui, și pentru că și-a făcut timp să mă asculte, cu toată diferența de fus orar dintre Chicago și Danemarca.

PROLOG

Fericirea e un fruct de mango

Să nu te sinucizi vreodată doar pentru că ai rămas însărcinată; acesta a fost sfatul pe care mi l-a dat mama la 15 ani, când a apărut zvonul că o colegă de-a mea și-ar fi pus capăt zilelor pentru că aștepta un copil.

Sfatul să nu mă sinucid a venit la pachet cu un alt sfat — sau mai degrabă ordin — să nu cumva să fac sex înainte să mă mărit; plus că trebuia să mă mărit cu bărbatul pe care îl alegea ea, nicidecum eu.

Deși am fost crescută într-o societate în care căsătoriile aranjate constituiau regula, mi se părea un obicei barbar să lași o fată de numai 21 de ani să se căsătorească cu un bărbat pe care-1 cunoștea chiar mai puțin decât pe lăptarul care, de zece ani încoace, amesteca apă în laptele pe care-1 vindea familiei ei.

Am scăpat de o căsătorie aranjată plecând în Statele Unite, să susțin un master în Științe Informatice, la A&M Texas, găsindu-mi, în mod convenabil, o slujbă în Silicon

Valley și apoi inventând zeci de motive ca să nu mai întorc vreodată în India.

Acum, după șapte ani, am epuizat toate motivele.

← Ce-ți dorești cel mai mult când te gândești la viitor? m-a întrebat Nick în timp ce ne aflam pe autostrada 101, în drum spre Aeroportul Internațional San Francisco.

← FERICIRE, am răspuns fără nici o ezitare. În copilărie, vara însemnase dintotdeauna fructe de mango. Mango coapte și dulci care-și lăsau sucul dulce să ți se scurgă pe gât. Gustul de mango copt o să însemne mereu pentru mine ideea de copilărie, o să-mi trezească mereu cele mai îndepărtate amintiri și, măcar pentru o clipă, o să mi se pară că sunt din nou copil și că trăiesc o zi fierbinte de vară, în India.

Un mango înseamnă mai mult decât gustul. Eu și fratele meu, Natarajan, căruia îi spuneam cu toții Nate doar pentru că era mai ușor de pronunțat, ne băteam mereu pe partea aceea tare și lipicioasă din inima fructului. Dacă mama avea de gând să toace mango pentru prânz, bățalia pe miezul tare începea încă de la micul dejun. Era cel mai plăcut lucru din lume să sugi sâmburele lipicios de mango, pe care-1 țineai în mână. De altfel, eu și Nate îi spuneam miezului de mango FERICIRE.

FERICIREA era un concept. Un sentiment. Triumful asupra unui frate. Până la întrebarea destul de pertinentă a lui Nick, uitasem că există FERICIREA.

← E ca atunci când bei o cutie de bere Guinness la birou, după încheierea de lună fiscală, am adăugat ca explicație când mi-am dat seama că nu înțelegea exact elementele fundamentale ale FERICIRII.

Contabilul Nick a dat în sfârșit din cap, semn că acum se lămurise.

← Doar că nu prea o să mai ai parte de cine știe ce FERICIRE în călătoria asta după ce o să povestești familiei tale despre americanul seducător și modest cu care trăiești.

Dacă, atunci când am venit în America, cineva mi-ar fi spus că am să ajung să mă întâlnesc, să locuiesc și să mă logodesc

cu un american, aş fi izbucnit în râs. Şapte ani mai târziu, purtam pe deget un ineluş cu diamant şi în suflet acel gen de siguranţă pe care numai o relaţie frumoasă ţi-1 poate oferi.

Nick m-a condus la terminalul internaţional şi s-a asigurat că am la mine actele şi toate documentele de care aveam nevoie. Dragul şi atentul meu contabil Nick!

← Gata, fugi, m-a îndemnat zâmbind. Şi sună-mă imediat ce ajungi.

A vrut să vină cu mine în India. Ca să-mi cunoască familia şi să-mi vadă ţara, îmi explicase atunci când, drept răspuns, îl privisem ca pe un nebun. Credeam că glumeşte. Altfel cum putea fi atât de serios? Nu-i spuseseam oare de atâtea ori că familia mea era conservatoare, iar a lui, liberală, şi că el ar fi fost linşat, iar eu, arsă de vie dacă aş fi îndrăznit să-l aduc pe el, un străin, iubitul meu, în casa părinţilor mei?

← Gata, fug, am răspuns reţinut şi m-am aplecat spre el, ţinând breteaua de piele neagră a genţii atârnată pe umăr. O să-mi verific emailul pe calculatorul lui Nate. Dacă n-o să te pot suna, o să-ţi scriu.

Nu voiam să plec. Dar trebuia.

Nu voiam să plec. Dar trebuia.

Cele două realităţi gemene îmi sfâşiau inima.

Nu voiam să plec pentru că, odată ajunsă în India, cei din familia mea se vor năpusti asupra mea ca vulturii asupra unei carcace proaspete, cerând explicaţii, motive şi încercând să mă lege în sfânta căsătorie cu cine ştie ce „băiat indian bun”.

Eram obligată să merg pentru că trebuia să le spun că mă mărit cu „un american bun”.

Toţi părinţii indieni care-şi văd copiii îndreptându-se spre lumea occidentală au câteva temeri, în următoarea ordine:

Să nu mănânce carne de vită. (Vaca sacră e mama noastră!)

Să nu se împrietenească prea tare cu străinii; nu poţi să ai încredere în ei. Nu uita ce ne-au făcut englezii.

Să gătească acasă; n-au nici un motiv să mănânce în oraş şi să arunce banii aiurea.

Să economisească.

Să economisească.

Să economisească.

SĂ NU GĂSEASCĂ VREUN STRĂIN/STRĂINĂ CU CARE SĂ SE CĂSĂTOREASCĂ.

Chiar dacă porunca măritişului cu un străin venea, în mod normal, ultima pe listă, era totuşi cea mai importantă. Părinţii s-ar fi putut împăca mai uşor cu oricare dintre celelalte păcate; dar un ginere sau o noră de altă naţie ar fi fost o blasfemie.

← Şi dacă încearcă să te mărite cu vreun indian cumsecade, spune-le că nu există așa ceva și că ești logodită cu un american bun care te umple de bani, a glumit Nick.

← După ei, ești doar un occidental corupt și mi-ar fi mult mai bine lângă un indian cumsecade, i-am răspuns.

← Sunt sigur că o să-i convingi că nu e deloc așa, a mai spus el îmbrățișându-mă. O să fie totul în regulă. O să țipe la tine o vreme, după care... Ce-ți pot face? Doar ești femeie în toată firea.

← Poate o să cadă avionul și n-o să mai fie nevoie să le spun nimic, am rostit eu necăjită, iar el m-a sărutat râzând.

Nick mi-a făcut cu mâna când i-am aruncat o ultimă privire după ce trecusem de cordonul de securitate și intrasem pe terminalul internațional.

I-am făcut cu mâna și eu bravului meu soldat și am înaintat spre avionul care avea să mă ducă înapoi acasă, în India, spre FERICIREA aceea de mango și de speranță. j

PARTEA ÎNTÂI

Mango crud

Avakai (mango murate din sudul Indiei)

5 cești bucăți de mango acre (de mărime medie)

1 ceașcă pudră de semințe de muștar 1 ceașcă boia iute 1 ceașcă sare un vârf cuțit de șofran o linguriță pudră de schinduf 3 cești ulei de alune

Amestecă fructele de mango și ingredientele uscate, apoi adaugă cele trei cești de ulei de alune. Lasă totul la marinat

timp de patru săptămâni, după care servește împreună cu orez alb fierbinte și cu *ghee* topit (unt limpede).

3

1

J

Folosește-ți simțurile

Mirosul de mango mă copleșea; fie că fructele erau proaspete, vechi sau uscate, le simțeam aroma. Cu un coș gol, imens, pe braț, o urmam pe mama care se oprea aproape la fiecare tarabă din uriașa piață de mango. Trebuia să încerce fructele într-un anume fel; să fie acrișoare și din acelea care nu se îndulcesc atunci când se coc. Pentru murături, trebuia ales un anume soi de mango. E important să-ți folosești simțurile ca să alegi fructele bune. Gustai unul și astfel îți dădeai seama ce gust aveau toate celelalte fructe provenite din același copac.

— Nu, nu, spunea mama și dădea din cap spre bărbatul din fața ei, îmbrăcat în *dhoti* și *kurta* albe.

Acesta avea pielea tăbăcită în jurul gurii și riduri adânci în jurul ochilor. Chipul lui era ca o carte deschisă din care puteai citi la nesfârșit povești de viață, despre greutățile prin care trecea, despre zilele lungi în care-și vindea, fără oprire, produsele, fie mango, fie altceva, în funcție de sezon. Mesteca frunze de betel pe care le scuipa la intervale regulate în spațiul dintre taraba lui și cea de alături.

← *Amma*, spuse el în cele din urmă, lingându-și buzele cu limba înroșită de la frunzele de betel, e numai 10 rupii kilogramul, *enh*, îți place sau nu.

Mama ridică din umeri.

← în Abids pot să le iau cu 7 rupii.

Bărbatul zâmbea neîncrezător.

← Aici e Monda Market, *Amma*. E cel mai mic preț de oriunde. Și toate fructele astea, *enh*, au același gust, arată el spre coșurile de cocos pline peste poate cu sute de fructe.

Sigur era o capcană, dar n-am zis nimic, căci nu voiam să mă bag în discuția asta. Stăteam tăcută lângă mama,

așteptând răbdătoare ca târguiala să se încheie. Purtam un *salivar kameez* roz-deschis. Se murdărise și transpirasem ca și când nu mai avusesem niciodată parte de o vară indiană. Dar avusesem parte de veri indiene, iar acum, după șapte ani, mi-era greu să mă reacomodez cu propria mea țară natală.

Mi-am dat la o parte de pe frunte șuvițele umede și-am încercat să mi le strecur în legătura cu care-mi strânsesem părul într-o coadă scurtă de cal. Cu câțiva ani în urmă, îmi tunsesem părul până la umăr. Mama se îngrozise când i-am trimis fotografiile și mi-a jelit părul lung până la brâu ca pe dușii de pe lume.

← Ai plecat în America și vrei să arăți la fel ca fetele alea creștine. De ce? Ce e rău în credința noastră? Nu sunt mai frumoase fetele cu părul lung, dat cu ulei și cu flori prinse în plete? Nici când erai aici nu-ți plăcea să-ți împletesc frumoasa *mallipulu*, iasomia proaspătă. Mereu ai vrut să arăți ca... aiuritele-alea cu părul scurt, mi se plânsese ea la telefon, înainte să-i dea receptorul tatei.

Aș fi preferat să port o pereche de pantaloni scurți, ca să suport căldura toridă, dar mama sărise ca arsă numai auzind ideea.

← Cu pantaloni scurți în Monda Market? Ce ești tu, exhibiționistă? Nu facem așa ceva pe-aici.

Venisem deja de trei zile, iar expresia asta mi se servise de multe ori. „Noi nu facem așa ceva pe-aici.” De parcă eu n-aș fi știut ce facem și ce nu facem noi. În fond, și eu eram „noi”.

Mama luă un mango și-i ceru vânzătorului să-i taie o felie. Mi-o întinse.

← Poftim, gustă, mă îndemnă poruncitor, în timp ce eu priveam îngrozită spre felia de fruct crud pe care mi-o îndesa sub nas.

Nu era în toate mințile? Doar nu se aștepta s-o mănânc!

← Ia! îmi ordonă din nou, împingând fructul și mai aproape de gura mea, în timp ce mirosul puternic și sucul de mango mă copleșeau.

Toate amintirile asociate mirosului aceleia special mă învăluiră ca un șuvoi de apă care se prelinge blând peste

stâncile umede. îmi aminteam cum furam mango din copacul vecinului și cum savuram totul cu satisfacția hoțului care a dat o lovitură impecabilă. îmi aminteam cum mă furișam noaptea în bucătărie ca să mănânc fructele pe care Ma le păstra pentru cine știe ce. îmi aminteam cum stăteam cu Nate și mâneam mango crud cu sare și boia, cu buzele umflate și cu limba pișcându-ne până la lacrimi de usturime. Iar acum nici nu-mi trecea prin cap să aș putea pune gura pe bucata aceea alb-verzuie de fruct. Nu din cauza gustului, ci din cauză că nu era deloc igienic; și brusc, tot ce mi se spusese vreodată despre riscurile la care te expui în India se adeverea.

Prietenii mei indieni care vizitaseră India după ce se stabiliseră în Statele Unite ale Americii îmi ziceau:

← Totul ți se va părea mult mai murdar decât înainte.

Nu-mi imaginasem niciodată că aș fi atât de americanizată încât să nu pot gusta din fructul de mango care stătuse în coșul unui om, după ce acesta pusese mâna...

Am scuturat dezgustată din cap când bărbatul din fața mea s-a scărpinat în cap, apoi, cu aceeași mână, și-a scobit un rest de mâncare dintre dinții galbeni, în timp ce aștepta să ne dăm verdictul asupra fructelor lui de mango.

Mama oftă profund, apoi duse ea însăși la gură bucata de fruct. Puteam să-i citesc entuziasmul în privire. Din grămada nesfârșită de mango pe care le gustase toată dimineața, asta era exact fructul de care avea nevoie pentru murăturile ei. Dar nu avea de gând să-l lase pe vânzător săși dea seama. Avea o strategie bine pusă la punct.

← Sunt bunicile, decretă ea fără pic de entuziasm.

← Bunicile, *enh?* se încruntă omul plesnindu-se cu palma peste coapsă a dezaprobare. *Amma*, sunt cele mai bune mango *pachadi* din tot Monda Market. Și, mai adăugă el după o scurtă pauză zâmbind spre mine, ți le dau cu numai 9 rupii, *enh*.

Ma dădu neglijent din mână, iar imaginea mamei care se târguia mereu pentru te miri ce mă izbi ca un val. Cel mai urât dintre episoade era cel petrecut pe vremea când eram în vacanță, la Kullu Manali, în Himachal Pradesh. Era un loc de

vacanță din Himalaya extrem de popular, înainte ca problema Kashmirului să se transforme într-o cauză a tensiunilor cu Pakistanul. Intr-un bazar din Manali, mama încerca să cumpere un șal; nu era un șal oarecare, ci era unul de lână foarte la modă și foarte căutat, cu fețele de culori diferite. Acesta era albastru cu negru, iar mama se tocmea cum n-o mai făcuse niciodată în viața ei.

Negocierea se oprise la diferență de o rupie. Omul cerea 50, iar mama nu-i dădea decât 49. S-au ciondănit preț de vreo zece minute, după care ea a ieșit pur și simplu din magazin. Aveam vreo treisprezece ani și eram supărată că tocmai pierdusem jumătate de oră într-un magazin, târguindu-se pentru ceva ce nici nu cumpărase. Nu-mi trecea prin cap că era tehnica ei de negociere să iasă din magazin pentru ca omul să o cheme înapoi, șocat că pune atâta preț pe o singură rupie.

În timp ce mă trăgea de mână afară din magazinul cu șaluri, începusem să urlu:

— E doar o rupie, Ma, de ce trebuie să fii așa o *kanjoosi*

Imediat ce scăpasem cuvântul, înțelesesem că făcusem o greșală. Mama m-a plesnit direct peste față, în mijlocul pieței, și m-a târât după ea, urlând ca din gură de șarpe, direct în hotelul unde locuiam.

Nu mă iertase niciodată nici pentru că făcusem să aflu toată piața că se târguise pentru o rupie, dar nici pentru că pierduse șalul acela albastru cu negru extrem de la modă și de căutat. Se alesese praful de vacanța noastră după episodul ăsta, căci mama nu uita în nici o zi să-mi amintească faptul că nu era *kanjoos*, nici vreo zgârcită, ci doar încerca să economisească bani pentru viitorul nostru, al meu și al lui Nate. Iar când îi precizasem că șalul îl cumpăra pentru ea, nu pentru noi, mă mai fericise cu o palmă sonoră peste față. Am rămas îmbufnată pentru tot restul vacanței, ba chiar și încă vreo două săptămâni după ce ne-am întors acasă, în Hyderabad.

Grație unor astfel de amintiri, nu-mi plăcuse niciodată să mă târguiesc și n-aveam s-o fac pentru tot restul vieții. Era o

ușurare pentru mine faptul că în Statele Unite nu trebuia să fac așa ceva când ieșeam să-mi cumpăr alimente sau haine. Totul avea o etichetă și un preț fix. Nici chiar atunci când îmi cumpărasem mașina nu încercasem să mă târpniesc sau să fac cine știe ce afacere. Vânzătorul acela amabil de Volkswagen îmi zisese prețul, iar eu îl acceptasem și semnaseram contractul, chiar dacă Nick însuși insista să mă convingă că eram trasă pe sfoară.

← Ai fi putut s-o iei cu cel puțin 2 000 de dolari mai ieftin, îmi spusese în timp ce semnaseram actele de împrumut.

← Îmi place mașina și nu am de gând să fac tevatură pentru ea, îi răspunsesem cu hotărâre, iar contabilul Nick clipise des din pleoape, șocat.

Asta fusese tot. Nick îmi zisese doar că, de-acum înainte, când o să mai vreau o mașină nouă, să-i spun lui ce doresc și-mi cumpără el.

← Să iei țeapă când cumperi roșii în India e una, dar să nu negociezi când cumperi o mașină e o crimă, încheiase el.

Pentru mine, însă, târguiala însemna să fii la fel ca mama, iar eu nu aveam de gând să ajung niciodată în viața mea la fel ca ea.

Vânzătorul de mango mai alege două fructe și i le puse
mamei în față.

← Mai încearcă să vezi, sunt toate la fel, o provocă el cu curaj, încercând s-o convingă.

Mama nici nu se uită spre fructele pe care i le arăta el și alege altul, la întâmplare, din coșul cu pricina. Omul mai tăie o felie cu cuțitul. Mama gustă felia de mango și, în loc să o înghită, o scuipă cât colo.

← Opt rupii, zise ea ștergându-se la gură cu marginea sariului ei din bumbac bleumarin.

← Opt jumate, făcu el.

← Opt, insistă ea, iar omul cedă cu un gest neputincios în fața calităților ei de negustoreasă.

← Bine, oftă el, uitându-se apoi spre mine. Aprigă la târ-guială, nu-i așa, *enbi* N-o să fac nici un bănuț din vânzarea asta.

T-am aruncat o privire sugestivă, cum că n-am nici un amestec, și i-am pus în față coșul.

← Câte kilograme? întrebă el, iar eu am oftat când mama îi ceru douăzeci.

Cum oare puteam noi, două femei firave, fără pic de mușchi, să cărăm singure până acasă douăzeci de kilograme de mango?

Aveam să aflu curând.

Era tortură în forma cea mai pură. Mama își prinse poalele sariului în brâu și ridică de o parte a coșului, în vreme ce eu apucasem din partea cealaltă. Arătam ca Stan și Bran cum bălângăneam coșul, aproape răsturnând povara în timp ce traversam țanțoșe pe culoarele înguste și întortocheate din Monda Market.

Când am ajuns la drumul principal, am lăsat coșul jos, în praf. Mama îmi aruncă o privire și scutură din cap a dezgUSt'

← O să ajungem acasă și o să te schimbi înainte să mergem la *Ammamma*. Nu suport să te văd așa. Și oricum trebuie să ne luăm haine pentru mâine.

Ne întâlneam cu toții acasă la bunica, să facem murăturile. Era ritualul nostru din fiecare an și toată familia era bucuroasă că mă întorsesem în India exact la timp. Aveam să-mi regret amarnic decizia. Dacă tot trebuise să aleg o lună, trebuia să fie oricare alta în afara canicularei luni a lui Cuptor. Mă bucuram că Nick nu era cu mine, altfel s-ar fi topit până la ultima picătură sub arșița asta.

Mi-am șters gâtul cu o batistă și am îndesat-o în poșetă. Probabil că puțeam ca un șobolan mort, așa cum mă și simțeam, de altfel. Eram transpirată din cap până-n picioare, iar soarele mă străfulgera la opt dimineața de parcă era în crucea cerului.

O zi întreagă la bunica îmi dădea fiori. Riscul unui dezastru era nemăsurat. Habar n-aveam cum o să mă strecor pe

vârfuri printre capcanele pregătite, ca de fiecare dată, de membrii familiei reunite. Nu conta prea mult când eram mai mică. Reușeam mereu să găsesc o metodă prin care să mă feresc de discuții și de bârfe. Dar acum eram și eu om mare și toată lumea se aștepta de la mine să contribui și eu la discuții și să ațâț vorbele. Nu prea eram pregătită nici pentru una, nici pentru cealaltă. În plus, trebuia să anunț în stânga și-n dreapta vestea mea nu chiar așa de bună. Capcanele se vor multiplica.

Trecuseră numai trei zile, dar mă săturasem deja de India, de *acasă*, dar, mai ales, mă săturasem de mama. Mă înțelegeam destul de bine cu tata, dar când venea vorba să ia partea cuiva între soția și copiii lui, *Nanna* știa de partea cui să-și încline *idli*. După el, mama avea întotdeauna dreptate.

Când Nate și cu mine eram mai mici și ne mai certam cu Ma, *Nanna* era mereu de partea ei. Logica lui era destul de simplă:

← Voi o să plecați odată și-odată, zicea el. Ea e tot ce am și n-aș vrea să ajung să mănânc la cine știe ce amărăciune de restaurant ieftin udupi pentru tot restul vieții. Ea are dreptate, iar voi nu, mereu. Am încheiat discuția.

Să o cataloghez pe mama drept o gaiță nu era tocmai corect — era o super-gaiță. Putea să te aducă în pragul disperării cu cicăleala și să o facă cu toată naivitatea de care era în stare.

← Nu e nici o ricșă pe aici, se căină ea aiurea, uitându-se la mine de parcă eu eram de vină că nu se afla nici una prin preajmă. Ce-ar fi să încerci să găsești una? porunci ea în timp ce stăteam amândouă-n drum, sub fierbințeala care ne pătrundea prin piele și cu coșul plin cu mango așezat între noi, pe terenul denivelat.

Am început să fac semn cu mâna o vreme, dar fără nici un rezultat. În sfârșit, un atelaj pe trei roți, galben cu negru, se opri în fața noastră, ratându-mi milimetric vârful degetelor care se șteau prin papucii kohlapuri.

Țanțoșă cum îi stătea în fire, Ma se târgui nițel cu birjarul pentru prețul cursei. Se înțeleseseră în sfârșit la 25 de rupii și o luarăm spre casă cu coșul plin de mango strâns bine între

noi, cu grijă ca nici unul dintre prețioasele fructe verzui să nu care cumva să se rostogolească pe jos.

Drumul era plin de hârtoape, iar ricșa se bălăngănea după bunul plac. În momentul acela îmi dădeam seama că n-aș fi putut să conduc niciodată o mașină în India. Ar fi însemnat să mă prăpădesc în mai puțin de cinci minute. Nu existau reguli, de fapt nu existaseră niciodată. Puteai să întorci oriunde și oricând aveai chef. Nu era nici o tragedie dacă treceai pe roșu, iar dacă vreun polițist te prindea fără actele mașinii, îți rezolvai problema cu o sumă între 5 și 20 de rupii.

Toate lucrurile acelea care mi se păruseră firești în urmă cu șapte ani le găseam acum haotice și nelalocul lor față de ceea ce știam și cu ce mă obișnuisem eu în Statele Unite.

Briza se simțea plăcută când ricșa era în mișcare, dar căldura și mirosul pătrunzător de mango deveneau insuportabile când oprea la semafor sau din cine știe ce alt motiv. Iar „motive” erau destule: de la animale rătăcite în mijlocul drumului, la nenumăratele ambuteiaje provocate de mașini proptite una într-alta în mijlocul drumului, în timp ce șoferii se certau în legătură cu cine era de vină pentru accident.

— *DidAmmamma* ne-ar fi dat și nouă mango așa cum i-a dat Latei, n-am mai fi avut acum problema asta, nu? comentă mama chiar în clipa în care ricșa nimeri direct într-o groapă din mijlocul drumului și se zdruncină sănătos.

De când mă întorsesem acasă numai bodogăneala asta mi-o servise. Bunica îi dăduse mango din vechea livadă doar mătușii Lata. Anul ăsta, recolta nu fusese tocmai bogată, iar fructele nu fuseseră destule să ajungă la toată lumea. Mama fierbea de ciudă și probabil că lucrurile naveau să se mai schimbe pentru următorii cincisprezece ani. În fond, încă nu-i trecuse nici supărarea că sariul ei de nuntă costase mai puțin decât cel pe care părinții ei i-l dăduseră ca dar de nuntă nurorii lor, Lata.

Lupta dintre mama și Lata era făcută din veșnice apropouri și observații acide. Mama ținea fruntea sus pentru că tata era managerul unei companii de produse electronice,

iar viața noastră era aproape luxoasă față de cea pe care o ducea Lata. Unchiul meu, Jayant, era inginer la BHEL, Bharath Heavy Electronics Limited, o companie de stat unde angajații erau plătiți la fel de prost ca toți bugetarii. Lata și Jayant locuiau într-un mic apartament cu un singur dormitor, în care mai stăteau și cele două fiice ale lor. Mama nu uita niciodată să-i căineze că tare înghesuți trebuie să mai fie.

Părinții mei își ridicaseră o casă mare. Sperau ca, de îndată ce eu și fratele meu o să ne căsătorim și o să avem copii, or să aibă loc destul pentru când o să venim în vizită. Acum însă, că mă căsătoream cu un american, eram sigură că nici mama și nici *Nanna* nu-și mai doreau atât de mult să vin în vizită, pentru că nu ar mai fi putut să facă față bârfelor și întrebărilor neplăcute ale vecinilor sau ale rudelor, care le-ar fi bătut obrazul că au lăsat să se întâmple una ca asta.

Nici Nate nu prea mai era pus la socoteală cum că ar fi petrecut prea mult timp în casa părinților, de vreme ce plecase definitiv. Chiar și pe vremea când eu însămi încă mai locuiam acolo, arareori îl mai găseai pe fratele meu. Studia la Colegiul Politehnic din Madras și se mutase la cămin. Desigur, venea în vacanța de vară, dar de cele mai multe ori își găsea ceva de făcut cu prietenii lui, în așa fel încât să nu stea pe-acasă mai mult de trei zile la rând.

← Nu pot niciodată să rezist până la a patra zi, îmi zicea el. În primele trei zile, mă bibilește cât poate, dar în a patra vrea să mă ia acasă la *Ammamma*, iar acolo sunt Lata și Anand și nevasta lui neacceptată de familie... Din punctul ăsta, lucrurile încep să meargă din ce în ce mai prost, până când o iau complet razna.

Nate și-a petrecut cu mine trei zile, după care și-a luat tălpășița într-o drumeție cu prietenii până în peșterile Aruku, chiar înaintea zilei în care desfășuram noi ritualul murăturilor de mango.

← Am plănuit asta de o jumătate de an, minți el cu nerușinare când mama îi bătuse obrazul. Nu pot să dau înapoi acum.

Eu și Nate ne înțelegeam foarte bine. Păstram legătura constant pe email și mai vorbeam la telefon atunci când urechile mamei nu erau prin preajmă. Nu exista nici un fel de conflict, precum cele care apar, de obicei, între frați. Nate era cu zece ani mai mic decât mine și consideram că el e mult prea tânăr și eu mult prea mare ca să mai simțim vreun soi de rivalitate unul față de celălalt. Pentru că, din cauza acestei diferențe de vârstă, nu exista între noi nici un fel de dispută pentru a atrage atenția părinților. Eram mde bune și nu ne disputam decât FERICIREA sau cine știe ce alt soi de bucate sau de concepte filozofice asortate, plecând însă de la concluzia asumată că amândoi am petrecut un timp oarecare în aceeași matcă și că ne acceptam unul pe altul așa cum suntem.

De dimineață, tata se strecurase cu mașina să plece la lucru, în ciuda protestelor și tânguierilor mamei.

← Nu putea să-și ia o zi liberă? întrebă ea când auto-ricșa opri în fața casei părinților mei. Acum va trebui să mai luăm și noi încă o ricșă până la *Ammamma*.

← O să-și ia mâine o zi liberă, i-am spus în timp ce o ajutam să ridice coșul uriaș cu mango și să-l aducă pe verandă, după ce plătise șoferul care ne adusese cu ricșa, cu amabilitatea ei cunoscută de *kanjoos*, *makichoos*, de căpcăun gata-gata să-l înghită cu fulgi cu tot.

← Du-te repede și te schimbă, pune-ți ceva frumos pe tine, îmi ordonă apoi, în timp ce se prăbușea pe canapea.

Curentul electric se întrerupsese. Pe timp de vară, se lua curentul timp de șase ore pe zi, pentru economie. Momentul raționalizării varia la întâmplare, dar se producea, de regulă, cam atunci când era cel mai cald. Azi părea să fie o excepție pentru că, în loc să taie curentul între 11 și 13, o făcuseră la 8.30 dimineață.

M-am așezat pe un scaun de lemn ornamentat și inconfortabil, față în față cu mama care-și odihnea picioarele pe o măsuță de cafea ostentativ de mare amplasată exact în mijlocul salonului.

← Cu ce-ar trebui să mă îmbrac? am întrebat-o.

Eram deja acolo de două săptămâni și îmi promisesem să fac tot ceea ce-mi cerea mama. Mă gândeam că poate în felul acesta o să primească mai bine vestea atunci când am să i-o trântesc drept în inimă.

← Pune-ți un *salivar kameez* galben.

Mamei îi străluceau ochii. Credea, probabil, că mi-am schimbat apucăturile. În adolescență nu o întrebam niciodată cu ce să mă îmbrac atunci când plecam în vizită la rude.

← Care dintre cele galbene? am întrebat din nou, ușor iritată, pentru că mă simțeam ca și când aș fi depus toate armele.

← Cea cu broderie aurită.

Anotimpul fructelor de mango Ridică un ziar ca să-și facă vânt.

— E mult prea cald, Ma, am protestat fără vlagă. Ce-ar fi să-mi pun ceva de bumbac?

Se declară de acord, dar se încruntă. Era ocazia ei să se fălească în fața rudelor cu fiica ei proaspăt întoarsă din America. Numai că nu reprezentam chiar un motiv de fală. Eram necăsătorită, aveam 27 de ani și curând avea să afle că trăiesc în păcat cu un străin cu care aveam de gând să mă mărit. Viața ar fi fost mult mai ușoară dacă, pur și simplu, maș fi îndrăgostit de vreun fiu de brahman indian, pe care să mi-1 fi ales părinții mei ca și cum ar fi ales pantofi dintr-un catalog.

Nu premeditasem să mă îndrăgostesc de Nick. Ne întâlnisem acasă la un prieten. Sean îmi era coleg și prieten, iar sora lui era fosta iubită a lui Nick, dar rămăseseră doar „foarte buni prieteni”. Știam că am încurcat-o din clipa în care Nick îmi zisese „Bună”. Niciodată până atunci nu mi se păruse atrăgător vreun american — mă rog, în afară de Paul Newman în tinerețe, de Sean Connery și Denzel Washington — dar nici unul din viața reală. Cred că indiencele sunt educate să li se pară că indienii sunt cei mai frumoși bărbați

din lume. Sau poate avea vreo legătură cu cele câteva secole de spălare de creier la care fuseseră supuse.

Desigur, fusesem flatată că Nick se simțise și el atras de mine, dar nu mă așteptam să se implice într-o relație. Și mai ales nu-mi imaginasem nici în cele mai sălbatice vise ale mele că eu însămi voi fi atât de supusă încât să mă întâlnesc cu el. Dar și eu și el mersesem mai departe. Înainte să-mi dau seama ce se întâmplase și înainte să apuc să adun în minte toate motivele pentru care o relație între noi doi era din start o idee proastă, deja luam cina împreună. Și, ca și când lucrurile nu merseseră deja prea departe, începusem să facem sex, apoi ne mutasem împreună și apoi totul se dusese dracului pentru că ne-am hotărât să ne căsătorim. Și iată-mă acum, asudând toată în casa părinților mei, îngrozită de gândul că trebuia să le spun odată și-odată totul despre povestea mea cu Nick.

M-am spălat repejor, afundând o cană de plastic într-o găleată de aluminiu cu apă călâie încălzită la soare, cât să dau jos de pe mine transpirația și cele două straturi de praf pe care le adunasem în aventura mea până la Monda Market. Mama nu instalase încă dușuri în băi.

— Ca să economisim apă, spunea ea.

Mi-am pus un *salivar kameez* ca să o liniștesc pe mama, apoi m-am privit în oglindă. Pielea mi se înnegrise aproape instantaneu, în clipa în care soarele Indiei mă sărutase și știam că nici un fel de loțiune nu ar fi putut să-mi împiedice melanina să acționeze și să-mi confere acel aspect ultra-ultra-bronzat. Și părul îmi devenise gras. Din cauza excesului de clor din apă. Iar...

M-am cutremurat; începusem cu lamentările alea idioate pe care le aveam noi, toți indienii reveniți din America. Trăisem aici douăzeci de ani, și cu toate acestea, după numai șapte ani, locul ăsta mi se părea fundul iadului. Vinovăția îmi lăsa un gust amar. Asta e țara mea, mi-am zis cu hotărâre. Și-mi iubesc țara.

* * *

Pentru: Priya Rao <[Priya_Rao@yyyy.com](mailto:~Priya_Rao@yyyy.com)>

De la Nicholas Collins <Nick_Collins@xxxx.com>

SUBIECT: Ai călătorit bine?

Sper că ai avut o călătorie liniștită cu avionul. Îmi pare rău că nu am auzit când ai sunat. Eram

ÎNTR-O ȘEDINȚĂ ȘI MI-AM ÎNCHIS TELEFONUL. ȘI ÎMI PARE RĂU CĂ MAMA TA TE NECĂJEȘTE PENTRU CĂ EȘTI

SINGURĂ. NU ȘTIU CE ALTCEVA SĂ SPUN DECÂT CĂ NU EȘTI SINGURĂ.

MI-E DOR DE TINE. CASA PARE FOARTE PUSTIE ÎN LIPSA TA. AZINOAPTE AM DORMIT PE PARTEA TA DE PAT.

Cred că îmbătrânesc și devin romanțios.

SUNĂ-MĂ, DE DATA ASTA O SĂ ȚIN TELEFONUL DESCHIS, CU ORICE PREȚ. JIM ȘI CINDY NE-AU INVITAT SĂ MERGEM CU EI LA CAMPING, PE MUNTELE SHASTA. Ce ZICI?

Am găsit pe robot un mesaj pentru tine de la Sudhir. Voia să-ți ureze drum bun.

Ai grijă de tine, draga mea.

Nick

Pentru: Nicholas Collins

<Nick_Collins@xxxx.com> De la:

Priya Rao <Priya_Rao@yyyy.com>

Subiect: Re: Ai călătorit bine?

Mi-aș fi dorit să știe și ei că nu sunt singură—

FĂRĂ SĂ LE SPUN EU. ÎN FINE, O SĂ NE DUCEM LA FĂCUT DE MURĂTURI DE MANGO, ACASĂ LA AMMAMMA ȘI CRED CĂ AȘ PUTEA SĂ LE SPUN ATUNCI. AȘ FI VRUT SĂ FII AICI.

Ba nu, nu-i adevărat, aș fi vrut să nu fiu eu aici.

E CIUDAT SĂ MĂ AFLU DIN NOU ÎN HYDERABAD. MĂ UIT LA MAMA

**ȘI MĂ GÂNDESC LA TOATE MĂTUȘILE, LA BUNICA
ȘI NU POT SĂ NU**

**MĂ ÎNTREB OARE CUM POT STA ACASĂ TOATĂ
ZIUA, ÎN FIECARE ZI, FĂRĂ ALTĂ VIAȚĂ ÎN
AFARA FAMILIEI. SUDHIR A ZIS MEREU CĂ
FEMEILE INDIENE (ȘI MAMA LUI MAI ALES,
CRED) SUNT NEBUNE PENTRU CĂ STAU ACASĂ ȘI
NU FAC ALTCEVA DECÂT SĂ-ȘI CREASCĂ PLOZII.
NU SUNT DE ACORD CU PARTEA CU NEBUNIA,
DAR TREBUIE SĂ RECUNOSC CĂ VIAȚA ASTA
PARE PUR ȘI SIMPLU CLAUSTROFOBĂ.**

**CU TOATE ASTEA, SUNT AICI. AȘTEPTÂND
BINECUVÂNTAREA. Un SEMN DE ORICE FEL ÎN
FAVOAREA PLANURILOR MELE DE CĂSĂTORIE.
AȘ VREA SĂ-MI SPUNĂ: „DA, E ÎN REGULĂ SĂ TE
CĂSĂTOREȘTI CU BĂRBATUL PE CARE-L
iubești.” Ceea ce e ridicoli cu cine altcineva ar
TREBUI SĂ MĂ CĂSĂTORESC DACĂ NU CU
BĂRBATUL PE CARE-L
IUBESC?**

**Bine măcar că nu mi-au adus până acum acasă cine
ȘTIE CE „BĂIEȚI BUNI” PENTRU MINE... ÎNCĂ.
NICI MĂCAR NU AU**

**SUGERAT AȘA CEVA, LUCRU CARE MĂ FACE
EXTREM DE**

**SUSPICIOASĂ. VENIREA AICI M-A FĂCUT SĂ-MI
DAU SEAMA CĂ ÎMI FUSESE DOR DE INDIA, DE
FAMILIA MEA ȘI CHIAR DE MAMA. ȘI ÎMI ERA
DOR DE NATE. A CRESCUT. E BĂRBAT, DE-ACUM,
ȘI MI SE PARE CIUDAT SĂ-L VĂD PURTÂNDU-SE
CA ATARE.**

MI-E DOR DE TINE. MI-E TARE DOR DE TINE.

Și da, spune-le lui Jim și Cindy că ne-ar plăcea să

MERGEM CU EI ÎN CAMPING. CRED CĂ, DUPĂ CE MĂ ÎNTORC, O SĂ AM NEVOIE DE O VACANȚĂ.

Am să încerc să te mai sun, dar s-ar putea să nu-mi IASĂ. Cu SIGURANȚĂ, ÎNSĂ, O SĂ-ȚI TRIMIT UN MAIL.

Mama nu se pricepe la calculatoare și n-o să vină SĂ TRAGĂ CU OCHIUL ÎN COMPUTERUL LUI NATE. CHIAR DACĂ AR

ÎNCERCA, EL AR GONI-O ÎNTR-O CLIPĂ. Te IUBESC,

Priya

* * *

Am coborât scările și-am găsit-o pe mama trântită pe canapea, sforăind cu putere. Părul ei subțire, care trecuse prin multe rânduri de vopsire nereușite, se împrăștiase fără viață peste materialul maro din care era făcută canapeaua. Burta ei generoasă se mișca în sus și-n jos și i se vedea pielea de pe stomac de fiecare dată când respira. Nu înțelesesem niciodată de ce femeile indiene purtau sariuri pe o vreme ca asta la o asemenea vârstă, când varianta *salivar kameez* nu era deloc de neglijat. Sariul nu era deloc confortabil, iar talia — locul unde se purtau și se pierdeau toate bătăliile cu proeminențele — era expusă ca un secret vinovat ieșit la lumină.

M-am uitat la ceasul de mână și m-am încruntat. Mă făcuse să mă grăbesc, apoi adormise ea însăși.

← Ma, am strigat-o.

Se mișcă doar puțin, așa că am strigat-o din nou, iar de data asta deschise ochii. Erau congestionați și mă privea ușor dezorientată. Apoi privirea i se opri pe ceas. Se ridică mormăind.

← Du-te și ia o mașină, îmi zise, apoi se ridică întin- zându-se și căscând. Și să nu fie nici măcar cu o *paisa* peste 15 rupii. Spune-i șoferului de ricșă că dacă face vreun *kitch-kitch*, am eu grijă de el.

Mi-am pus ochelarii de soare, mi-am luat geanta și am pornit-o printre rândurile de case spre drumul principal. Un bivol înainta pe asfaltul proaspăt turnat, iar eu l-am ocolit, cu teamă, mergând în vârful degetelor. Întotdeauna îmi fusese teamă de animalele care umblau libere pe stradă. Teama de bivoli avea și ea rădăcini adânci și probabil că-mi rămăsese în minte din cauza cine știe cărei „experiențe nefericite din copilărie”, așa cum ziceau psihologii prin toate filmele despre criminalii în serie. Dacă ar fi să ne luăm după tata (mama are o versiune ușor diferită a aceleiași povești), când eu aveam doar șapte luni am mers să ne vizităm niște rude, în Kavali, un orașel din același stat ca și Hyderabad. Mama m-a lăsat pe o prispă deschisă, pe o rogojină, și a intrat în casă să facă nu știu ce. Chiar atunci, un bivol a venit din stradă, a intrat pe poartă și a mers direct pe prispă. Până să strige mama și până să iasă tata în fugă afară, bivolul era deja grămadă peste mine, amenințându-mă cu coarnele lui ascuțite și cu botul plin de bale, care se scurgeau foarte aproape de locul unde stăteam eu, fără să am habar de pericolul în care mă aflam.

← Doar Dumnezeu știe de ce a plecat bivolul ăla de-acolo, pentru că eram siguri că o să te facă praf, povestește tata.

Versiunea mamei e aproape identică cu cea a tatei, doar că, în varianta ei, *tata* fusese cel care mă lăsase afară, nu ea.

← Eu nu mi-am lăsat niciodată vreunul dintre copii nesupravegheat. Tatăl tău a fost... mereu vrea cine știe ce și-și lasă copiii aiurea, fără să-și facă griji pentru ei, explica ea.

Am ajuns la drumul principal și am găsit o ricșă. Șoferul fuma o *bidi*, întins pe scaunul acoperit cu vinilin al atelajului cu trei roți, în timp ce un mic aparat de radio așezat la picioare îi cânta ultimul hit dintr-un film telugu. „*Vino și ia-mă în brațe, fă-mă a ta. Știu că ai plecat, dar să știi că te aștept, aștept să te întorci și să mă faci a ta*”, cânta o voce de femeie pe o melodie mult prea uzată.

← *Himayatnagar*, i-am spus tare, ca să acopăr sunetul radioului, iar șoferul de ricșă înclină din cap și opri aparatul

în vreme ce femeia cu inima sfărâmată își implora din nou iubitul să nu plece.

← *Chalis rupya*, răspunse, iar eu am dat din cap.

Nu-mi plăcea să mă târguiesc, dar până și eu știam că 40 de rupii era prea mult.

← *Thees*, i-am oferit, ridicând trei degete, iar el acceptă fără să se opună prea mult, întărindu-mi părerea că 40 era mult prea mult și poate că și 30 era supraestimat, dar nu aveam tupeu să merg mai departe.

Am scos 15 rupii din poșetă și i le-am dat.

← Am să-ți dau eu astea acum, iar mama îți va da celelalte 15 rupii, iam spus, în timp ce el mă privea iscoditor.

Am urcat apoi în ricșă și i-am cerut să mă ducă în fața casei părinților mei.

← Și nu-i spune mamei că prețul e 30, zi-i că face 15.
Accha?

Șoferul îmi făcu cu ochiul.

← Ușurel, *Amma*, *apun* poate să țină un secret, îmi zise el, apoi își suflecă nădragii până la genunchi și porni la drum.
Vroom-vroom, la castelul dumitale, *haini*

I-am spus omului unde trebuie să ajungă, iar el mă conduse, chicotind în sinea lui. Când am ajuns la poarta casei, i-am cerut șoferului să aștepte până mă duc să o iau pe mama. Dar *rickshawallah* nu mă ascultă și, chiar înainte să apuc să pun piciorul pe pământ, claxonă de trei ori, destul de tare cât să trezească și morții.

Drept răspuns la claxoane, mama ieși în grabă din casă, îmbrăcată cu un sari de bumbac roșu cu galben, niște culori atât de tari încât ochii mei avură nevoie de ceva timp să se obișnuiască. Nu-mi plăcea gândul că trebuie să mă adaptez în India, era absurd. *Eram* indiană, dar cu toate acestea totul mi se părea doar vag familiar. Nu-mi mai aminteam cum de putusem să trec înainte cu vederea faptul că mama purta un sari care o făcea să pară o uriașă Tequila Sunrise.

Cu ajutorul șoferului, am urcat cele 20 de kilograme de mango crude în ricșă. Apoi mama și cu mine ne-am strecurat cu greu ca să ne facem loc pe băncuța de vinilin rupt, ținân-

du-ne picioarele atârinate de-o parte și de alta a uriașului coș. Am pus între noi sacoșa de bumbac cu hainele de schimb, împreună cu niște daruri pe care le adusesem pentru rude, pregătindu-mă pentru un drum inconfortabil și plin de gropi.

← Ascultă, dacă *Ammamma* vrea să-ți dea ceva, să iei, da? îmi zise mama. Dar dacă îți dă ceva foarte scump, o bijuterie de exemplu, atunci — făcu o pauză și ridică din umeri — atunci să mă întrebi dacă poți primi.

← Și tu ce-o să spui?

← O să-ți spun să primești, îmi răspunse mama iritată. Dar asta nu înseamnă că trebuie să primești imediat. Nu strică să arăți oarecare șovăială.

Politețurile din familie mă făcuseră dintotdeauna să-mi doresc să nu fi avut familie. Nu înțelesesem niciodată chestiile astea complicate. Era ca și când te-ai fi aflat în fața unei probleme complicate de matematică care avea nenumărate soluții, iar tu nu știai care era cea bună pentru că răspunsul la problema respectivă se schimba periodic și la întâmplare. Când era bine să par ezitantă și când era bine să par nerăbdătoare? Habar n-aveam acum șapte ani și nici acum nu eram mai înțeleaptă.

← Și dacă te întreabă cineva de căsătorie, zi-le să vorbească cu mine, continuă ea să mă instruiască.

Era vorba despre căsătoria mea, dar voia să vorbească *ea* despre asta cu oricine dorea să știe. Tipic pentru Ma.

← Și *tu* ce-o să le spui? am întrebat răbdătoare.

← Că dacă știi un băiat american de calitate și dacă e și el în India, ca tine, poate că aranjăm ceva, explică ea. Dacă iese, o să fii măritată și fericită. Mi-aș lua o povară de pe inimă. O fiică nemăritată... Oare ce-or zice vecinii?

Am privit-o lung pe mama. Se ținea bine de un mâner metalic, pe partea ei de ricșă, iar pântecul bombat i se vedea pe sub sari, în timp ce ricșa se hurducăia pe drumuri din ce în ce mai proaste.

Era o idee preconcepută la care mama refuza să renunțe. După ea, o femeie era fericită doar dacă era măritată. Nici măcar o dată nu mă întrebasese dacă sunt fericită *acum*.

Problema se pune astfel: cum puteam să fiu fericită dacă nu eram căsătorită?

Aș fi vrut să izbucnesc, să-i spun că o să mă mărit în curând, dar știam că nu era deloc momentul cel mai potrivit. Poate la cină, mi-am zis nervoasă. Cina ar fi un moment bun. O să fie toată lumea acolo și o să rămână peste noapte la bunica. Faptul că erau în număr atât de mare îmi dădea siguranță.

← Dacă-ți spune cineva că ești prea bătrână ca să fii nemăritată, îmi spuse mama cu o pauză dramatică, e numai vina ta.

Dacă mă așteptam la compasiune din partea mamei însemna că nu sunt normală. Și eram oricum, numai anormală nu.

← Băiatul acela drăguț din Chii-cao-go, continuă ea, era perfect. Dar nu l-ai vrut tu și pace bună. Nu vrei pe nimeni, ești plină de *nakhras*.

Gata, începe!

← Mamă, *băiatul* acela drăguț din Chicago avea o iubită, o iubită americană. Nu voia să se însoare și era de acord să se vadă cu fete doar ca să scape de gura părinților *lui*.

Repetam ce-i spuseseam și acum trei ani, când mai discutasem o dată despre povestea asta. Mama dădu din cap:

← Toți băieții umblă nițel din floare-n floare și nu zic nici că e bine să fii la fel ca fetele alea creștinate, dar ar fi acceptat în cele din urmă.

← Dar nu l-aș fi vrut eu, am explodat. *Trăia* cu femeia aia. Aveau o relație care dura *de trei ani*. Doar nu era să mă mărit cu un bărbat care iubea o altă femeie!

← Dragostea pare să fie un element extrem de important, făcu mama sarcastic. Câștiga 80 000 de dolari pe an. Ai idee cât înseamnă asta în rupii?

← Eu câștig 85 000; ai idee cât înseamnă asta în rupii? am replicat.

← Nu câștigai atâta acum trei ani, răspunse ea imediat. Probabil că și el face acum mult mai mult. Toți banii ăștia...

Plescăi apoi din limbă și începu să-i dea în schimb
indicații șoferului.

M-am lăsat pe spate și am închis ochii. încă o săptămână jumătate, doar unsprezece zile și gata, scăpăm de-aici. îmi repetam asta în gând ca pe o mantra.

* * *

Casa bunicii fusese întotdeauna căminul meu de departe de casă, locul unde mama nu putea să domine și să constrângă pe nimeni, așa cum făcea de obicei. O casă unde eram adesea răsfățată și unde nu se mai aplicau deloc regulile mamei. Mă jucasem în casa asta de când mă născusem și, pe măsură ce ne apropiam, recunoșteam imediat mirosurile emanate de străzi și de împrejurimi. Simțeam că-mi explodează simțurile din trecut și chiar și acum, după șapte ani, știam exact cum miroase și ce gust are aerul în acest loc.

Casa era amplasată pe un teren bun, chiar în mijlocul orașului. De jur împrejur creșteau cocotieri și avea o fântână pe care o folosisem ani de zile ca pe vremuri, ca să scoatem apă. Fântâna avea acum o pompă cu motor care extrăgea apa din pământ și umplea containerele de deasupra, dar urmele vremurilor trecute încă mai atârnav de fântână sub forma unei bucăți vechi de frânghie de cocotier înfășurată peste un scripete de metal ruginit.

Când aveam 12 ani, fusese ca un rit de trecere pentru mine, pentru ca bunicul să-mi dea dezlegarea să-i aduc o găleată cu apă de la fântână. Ma era speriată că nu voi putea să trag găleata grea și că o să mă tragă ea pe mine în fântână. Voise să mă ajute, dar *Thatha* insistase să o fee singură. Frânghia îmi arsele palmele delicate, dar mă mândrisem ca un păun zile întregi după ispravă.

Mai era acolo o căsuță cu două camere pentru servitori, într-un colț mai îndepărtat, iar în alt colț era o casă mare, pe care bunicii o închiriaseră. Ba chiar mai construiseră un al doilea etaj la propria lor casă. Era un apartament modern, cu trei camere, pe care bunicii îl închiriau, de asemenea. Ei locuiau jos, cu mătușa mea, Sowmya. Sowmya era cu trei ani

mai mare decât mine și, ca și mine, nu era căsătorită, deși, spre deosebire de mine, și-ar fi dorit foarte tare să fie.

Ma îl plăti pe șoferul de ricșă care îmi făcu cu ochiul în timp ce-i spunea mamei că taxa era de numai *pandrah ru-piya*. Cărarăm coșul plin cu mango până la poarta casei. Ma deschise poarta și strigă după servitorul bunicilor mei.

Badri era noul lor servitor. El și soția lui, Parvati, locuiau în casa servitorilor de un an. Badri făcea toată treaba prin grădină și curăța curtea, în timp ce Parvati spăla vasele, mătura și freca podelele în casă.

Vechea servitoare, cu care crescusem eu, Rajni, făcea la fel de mult parte din copilăria mea ca și casa bunicilor. La un an după ce plecasem eu în Statele Unite, se întorsese în satul natal, ca să locuiască împreună cu fiul ei.

Raj ni nu era brahmană, așa că nu avea voie să intre în bucătărie, dar bunicii mei îi permisese accesul cam peste tot. Sowmya gătea și lăsa vasele afară, unde Rajni le spăla. Sowmya ducea vasele curate înapoi în bucătărie și le așeza la locul lor. Obișnuiam să cred că Rajni era leneșă pentru că nu făcea toată treaba legată de vase.

Era o zi ploioasă când bunica îmi explicase că Rajni era dintr-o castă inferioară, iar noi făceam parte din cea mai importantă castă. Ea nu putea să intre în bucătăriile noastre; de fapt, în vremurile bune de demult, cei din castele inferioare nu aveau voie nici măcar în case, iar Rânji ar fi fost de neatins, în toate sensurile cuvântului. Lucrurile păreau mai bune acum, zisese *Ammamma*.

— Noi, brahmanii, am devenit mai toleranți, acum, că vremurile sunt mai *moderne*.

Nu părea prea fericită cu vremurile astea moderne.

Am apucat bagajele noastre și l-am ajutat pe Badri să-și ridice coșul cu mango pe cap. Mama intră în casă ca o regină, în timp ce Badri și cu mine o urmarăm, ca niște umili curteni.

Zâmbeam când am intrat pe veranda cu grilaj, pe care se balansa un leagăn mare de lemn, ocupând-o aproape în întregime — un pericol evident pentru copii. Leagănul fusese

dintotdeauna pe verandă. Probabil că nici n-aș fi recunoscut-o fără el.

Mi-am scos sandalele și am pășit înăuntru. Sufrageria era goală, dar puteam să aud zgomote venind dinspre interiorul casei, rezonând cu amintirile mele, ca și când un disc cu muzică veche ar fi început să se învârtă.

Oricine putea să vadă, de la intrare, direct până în celălalt capăt al casei. Toate camerele erau așezate de-o parte și de alta a axei pe care priveai și am văzut o Sowmya zâmbitoare ieșind din încăperea unde se servea masa, imediat lângă bucătărie.

Alergă la mine și mă luă în brațe.

Cum să dai și să primești daruri

Bunica mă strânse atât de tare în brațe, că-mi auzeam oasele trosnind. *Ammamma* fusese dintotdeauna convinsă că o îmbrățișare, cu cât e mai puternică, cu atât demonstrează o dragoste mai mare. În ciuda disconfortului, parfumul delicat de betel și cuișoare al corpului ei îmi invadează simțurile și mă făcu să-l inspir cu nesaț. Era un parfum familiar, iar în clipa asta aproape că nu mai era chiar atât de rău să fiu din nou acolo.

Știam că azi-mâine, la propriu, va trebui să le povestesc tuturor despre planurile mele de viitor și despre bărbatul din viața mea pe care știam că îl vor dezaproba din toată inima. Dar, deocamdată, *Ammamma* mă strângea în brațe așa cum o făcuse dintotdeauna și restul nu mai conta.

Mătușa mă îmbrățișă formal. Nu mă înțelesesem niciodată prea bine cu Lata, ca urmare a conflictului care existase veșnic între ea și mama. De altfel, nici nu aveam vreun sentiment față de ea, nici bun, nici rău. Era pur și simplu frumoasa mea mătușă care-mi era perfect indiferentă. Îmi amintesc când, pe la 14 ani ai mei, unchiul meu Jayant se căsătorise, iar eu mă dădusem mare pe la toți prietenii mei că aveam o mătușă foarte frumoasă.

Nu mă înșelasem. Lata era foarte frumoasă; toată lumea spunea că pășea „cu grația unei căprioare” și că era tare mândră. Spre deosebire de mine, ea era tare mândră.

Mândră însemna, dintotdeauna, frumos, iar pielea închisă la culoare era un defect. Iar eu moștenisem tenul închis al tatei, iar mama nu uita niciodată să plescăie dezaprobativ când îmi spunea asta, în timp ce Nate moștenise pielea ei luminoasă. După spusele mamei, ăsta era marele meu nenoroc. Un bărbat bun lua orice fată de nevastă, indiferent de aspectul lui, dacă era înstărit; în schimb, pentru o femeie, aspectul fizic era extrem de important. Iar pielea mea negricioasă, se temea mama, ar fi putut deveni o problemă atunci când ar fi venit timpul să mi se găsească un bărbat potrivit.

Nick se amuzase extraordinar când îi povestisem cum propria mea mamă mă discrimina pentru că aveam pielea închisă. El nu reușea oricum să distingă diferențele de nuanță în culoarea pielii indiene, lucru care făcea situația și mai ridicolă în mintea lui.

← Toți indienii au pielea închisă la culoare, punctase el. Dacă ar fi să o comparăm, de exemplu, cu o persoană din Scandinavia, cam ce șanse ar avea mama ta să treacă drept o femeie cu ten deschis?

Dar mama chiar era albă, mai albă decât oricine altcineva, și toată lumea, inclusiv ea însăși, vorbea despre cât de frumoasă fusese în tinerețe. Ca o păpușă de ceramică, ne spuneau toți, mie și lui Nate. Apoi se uitau spre mine, pufăiau nemulțumiți și dădeau din cap a înțelegere față de mama:

← Ce păcat că fata asta nu-ți seamănă.

Crescusem, așadar, cu gustul amar al frumuseții materne, demult pierdute, dar nicicum uitate. Azi cu greu i s-ar mai fi ghicit cumva frumusețea. Mama se buhăise atât la față, cât și la trup, și orice urmă de grație fusese înghițită demult de obezitate.

Mama dădea vina pe contraceptive, când venea vorba de problemele ei de greutate. Ele au stricat tot, arunca ea vina, de parcă munții de orez cu sos gras pe care-i dădea gata la masă nu aveau nimic de-a face cu straturile de grăsime pe care le adunase. Plus că de vină mai era și doctorul care-i recomandase pilulele ucigașe în urmă cu douăzeci și șapte de ani.

← Șarlatanul ăla mi-a dat pilulele astea nenorocite și uite... Când o să te măriți, Priya, să nu care cumva să iei contraceptive. Fă copii și după aia pune-ți bărbatul să facă vasectomie, mă sfătuia ea.

Spre deosebire de alți bărbați indieni, lui *Nanna* nu-i păsa că Ma voia să-l pună să facă vasectomie. Nu era genul șovini radical; singurul care-1 scotea din sărite, dar îl și amuza la culme, era motivul pentru care mama voia să-i ceară una ca asta.

← Dacă eu mor și el se recăsătorește, vreau să fiu sigură că noua lui nevastă nu o să-i mai facă vreun copil. Așa o să am liniște că voi doi o să fiți bine îngrijiți și n-o să vă ignore din cauza altor copii pe care i-ar face cu ea, spunea mama.

Mama avea o minte întortocheată, ni se părea nouă, dar și eu și Nate ajunsesem la concluzia că motivele ei erau, totuși, nobile. În schimb, *Nanna* cred că se simțea jignit de acuzația că nu și-ar fi iubit copiii destul sau că, dacă murea mama, ar fi putut să-i lase în plata Domnului și să se însoare cu alta.

← Radha, n-ai destulă credință în univers, îi răspundea el mereu mamei, ori de câte ori începea cu declamațiile ei pesimiste.

Să-mi revăd familia acum, după șapte ani, avea efectul unui pumn primit drept în plexul solar. Centrul gravitațional se schimbasese pentru mine și mi-era teamă că aș fi putut să-mi pierd echilibrul, atât fizic, cât și emoțional.

Era greu să mă întorc din nou acasă și să-mi înfrunt părinții, iar acum tot restul familiei. Mai ales când mă gândeam la cât de nefericiți, ca să nu spun mai mult, avea să-i facă mărturisirea mea cu privire la Nick.

← Spune-le că sunt un brahman din Tennessee, glumise Nick atunci când îi spusese că părinții mei vor începe, probabil, să-mi facă ritualurile de îngropăciune dacă m-aș fi căsătorit cu el.

Uneori îmi imaginam chiar că ai mei l-ar accepta pe Nick. Și de ce n-ar face-o? Era un bărbat bine educat, provenea dintr-o familie bună, făcea bani frumoși; dacă mi-ar fi

aranjat ai mei căsătoria, ar fi facut-o cu cineva ca el, doar că ar fi fost indian și brahman telugu.

Și părinții mei se gândeau numai la căsătorie. Îmi petrecusem prima noapte în India purtând o lungă conversație aparte cu mama, referitoare la incapacitatea mea de a înțelege complet situația rău-prevestitoare în care mă aflam din cauză că eram o femeie încă singură, la vârsta mea; asta în timp ce tata și fratele meu priveau transmisiunea directă la o oră târzie a unui meci de crichet din Anglia. Juca India cu Anglia și toată lumea se aștepta ca India să fie zvântată în bătaie, dar Sachin Tendulkar reușise să aducă partida la scor egal.

← Mama e din ce în ce mai rău, nu? l-am întrebat pe Nate când am reușit să-l prind singur în bucătărie.

Își turna un pahar cu apă într-una din pauzele de ceai ale meciului.

← A fost așa *mereu*, aprobă Nate bătându-mă ușor pe umăr, cu un aer de simpatie. Dar dacă ai un iubit... Făcu o pauză văzându-mi expresia și clătină din cap. E american?

← Da, am zis ursuză, fără să mă mire deloc faptul că Nate rămânea cel cu instincte fără cusur.

← Ești moartă, făcu el vesel. Când ai de gând să le spui?

← Mă gândeam să le zic *hAmmamma*, vinerea asta, când ne ducem să facem murături de mango, i-am zis. Știi tu, să le spun dintr-un foc și bătrânilor și celor și mai bătrâni, ca să scap.

← Nu-mi pare rău că nu o să fiu acolo să asist la masacru, făcu el sinistru. Știi c-o să se lase cu vărsare de sânge, nu-i așa?

← Știu, am murmurat.

← Adică, *Thatha* o să încerce probabil să te omoare, adăugă Nate.

← Știu.

← Atunci, baftă! Asta o să-mi facă mie viața mult mai simplă, completă Nate, dând peste cap, cu înghițituri mari, toată apa din paharul pe care-1 ținea în mână. Iubita mea e

din Delhi, India de Nord; o să dea *extrem* de bine față de acest iubit american al tău.

← Ești plin de înțelegere, Nate, i-am aruncat dezgustată și m-am întors în living, unde mama cugeta la sensul vieții mele și la mine.

* * *

Livingul bunicii era foarte spațios. Când erau sărbători sau alte momente festive, puteau să încapă aici la masă până la șaiszeci de persoane, ba de multe ori așa se și întâmplase.

Pardoseala era de piatră, șlefuită și bătută de vreme. Strălucea foarte frumos atunci când Parvati o spăla cu mopul și era foarte rece la atingere, o adevărată binecuvântare în zilele fierbinți de vară.

Acasă, eu și Nick aveam podele de lemn și covoare, iar eu nu puteam să merg cu picioarele goale pe nici una dintre aceste suprafețe, devreme ce nu erau la fel de reci ca piatra. Era unul dintre acele lucruri pe care le păstrasem cu mine când ajunsesem în Statele Unite, la fel ca și faptul că nu puteam mânca sub nici o formă carne de vită, oricât mi-aș fi repetat în minte că vacile nu erau, probabil, sacre în America.

M-am așezat pe jos, lângă o grămadă de mango. Sowmya se așeză lângă mine, în timp ce *Ammamma* era instalată confortabil pe o canapea nouă, un pas înainte față de cea veche, din care ieșeau arcurile și care trebuia acoperită cu prosoape groase, ca să nu te înțepe în fund. Lata ședea pe un scaun, așa că mama ceru și ea imediat un scaun, pe care i-l aduse Sowmya din bucătărie.

Habar nu aveam cum să sparg acum gheața față de niște oameni pe care îi știam de multă vreme. Salvarea veni tot din partea bunicii. *Ammamma* putea să dezlege limba oricui, lucru pe care-l făcea aproape de fiecare dată. De obicei se lansa în niște tirade otrăvite pe cine știe ce subiect. De data asta, ținta era unchiul meu mai tânăr și fuga lui cu iubita. Anand, spre mirarea tuturor, se căsătorise din dragoste. Se îndrăgostise de o colegă, Neelima, de la compania la care lucra. Neelima era din Maharashtra și se căsătoriseră pe

ascuns, fără să spună nimănui o vorbă decât după ce cele trei noduri *mangala sutra* fuseseră legate.

Căsătoria lor fusese subiectul multor convorbiri telefonice între părinții sau bunicii mei și mine, de-a lungul ultimului an. Și tot căsătoria secretă a lui Anand, care le zdrobise inimile tuturor, mă făcuse să doresc să-i anunț înainte să fac ce voiam să fac, deși era extrem de tentant gândul să aleg calea mai ușoară și să le comunic după ce s-ar fi împlinit totul.

Bunicii mei, la fel ca și cea mai mare parte a familiei, nu aveau mari așteptări de la căsnicia lui Anand și erau convinși că Neelima nu era femeia potrivită pentru el. Și mai credeau că Neelima era, de fapt, o vrăjitoare, care-i strecurase bietului lor băiat inocent o poțiune ciudată prin care reușise să-l ademenească în mrejele ei.

← Are pielea deschisă, dar... — *Ammamma* ridică din umeri și își înnodă marginile sariului peste burta — nu e ca Lata noastră.

Zâmbi spre nora ei, care-i întoarse zâmbetul.

Se petrecea ceva aici, am observat suspicioasă. Lata și *Ammamma* nu se înțeleseseră niciodată prea bine. *Ammamma* și *Thatha* și-ar fi dorit ca Jayant să urmeze străvechiul obicei al uniunii din familie și să rămână în aceeași casă cu ei după căsătorie.

Dar nu se întâmplase așa.

La șase luni după nuntă, fără să spună ceva cuiva, Lata își făcuse bagajele ei și ale lui Jayant, găsisse un apartament și plecase. Familia intrase în șoc cerebral complet. *Thatha* protestase, implorase și se rugase de ei în toate felurile să se întoarcă, dar Lata se ținuse tare. îi spusese că se săturase să stea cu niște oameni pentru care nu era nimic mai mult decât o bucătăreasă și o menajeră. (Și cine putea să o învinovățească pentru asta?) Mai zisese și că-și dorea propria ei casă, unde să fie ea stăpână. Jayant își urmase soția în tăcere și le frânsese inimile bunicilor mei. Dar acum, *Ammamma* era amabilă cu nora trădătoare. Era mai mult

decât suficient să trezească în mine instinctele detectivistice, de veritabil Sherlock Holmes.

← Nu te lua după ele, Priya, Neelima e o fată drăguță, interveni Sowmya. Și e brahmană, adăugă ea, ca să echilibreze situația.

← Doar că nu e neamul nostru, protestă *Ammamma*. E brahmană din Maharashtra, nu telugu.

Și era mai mult decât esențial să fii telugu. Telugu era limba oficială a statului nostru, Andhra Pradesh, iar nouă ni se spunea telugu sau poporul telugu. Să fii din aceeași castă nu era suficient pentru ca o căsnicie să fie binecuvântată. Ca să te căsătorești cu cineva, trebuia să fie și din același stat. Era foarte simplu: „ei” ne erau oarecum inferiori, pentru că „ei” nu erau telugu.

Dar măcar „ei” erau indieni, cugetam abătută; în cazul meu, „ei” erau americani și, bașca, mai erau și creștini nepracticanți.

← Neelima e o persoană foarte bună, preciză Sowmya. Iar familia ei a locuit în Hyderabad de-a lungul multor generații. Vorbește fluent telugu și gătește la fel ca noi.

Și felul în care gătești era la fel de important. Dar nu chiar atât de important cum era casta.

← Dar nu a adus zestre, zise Lata calm în timp ce se uita peste grămada de mango pe care eu și cu mama o cumpărasem azi din Monda Market. De unde-ți mai iei banii din zestre? o tachină ea ușor, cu ochii în pământ, în timp ce-și aranja cutele sariului, iar eu am văzut-o pe Sowmya cum abandonează lupta.

← Mai bine mă duc să aduc cuțitele și fundurile de lemn, zise Sowmya în grabă și se făcu nevăzută în bucătărie.

Toată lumea fremătă nițel după aia. Subiectul zestrei și al nunții era un punct sensibil pentru Sowmya. Avea 27 de ani de trei ani încoace, iar acești „trei ani” o făceau să se simtă chiar ceva mai prejos decât o biată fată bătrână. Plus că trăgeau mult în ochii pretendenților pe care *Thatha* reușea să-i aducă. În fond, o femeie care se apropia de treizeci de ani

avea mai multe șanse să găsească o partidă bună decât una care trecuse deja de treizeci.

Obiectiv vorbind, Sowmya putea fi considerată o ființă cam greoaie; purta ochelari cu lentile groase și avea pielea închisă la culoare — chiar mai închisă decât a mea. Cu părul ei ondulat și subțire, nu putea fi considerată o frumusețe după standardele nimănui. Dar ce nu putea să vadă nimeni era că Sowmya avea o inimă mare cât oala aia uriașă în care pregătea *payasam* de sărbători.

O căsătorie aranjată nu e ca și când ai juca zaruri, așa cum ar crede mulți. E mai degrabă o abordare a căsniciei de tipul afacerilor bine planificate. Părinții unui băiat își doresc anumite calități de la nora lor, iar părinții unei fete își doresc și ei anumite calități de la ginerele lor. Ce-și doresc copiii, de regulă, nu intră în ecuație. Părinții încearcă să găsească perechea perfectă și speră ca lucrurile să meargă cât mai bine.

Femeile ca Sowmya sunt prinse undeva, în lumea nimănui. Nu au nici una dintre calitățile pe care le-ar căuta cineva, ceea ce înseamnă că trebuie să se aranjeze lângă altcineva aflat în exact aceeași situație, cineva deja respins de numeroși pretendenți tocmai pentru această lipsă de calități. Ca atunci când îți cauți de lucru. Slujba pe care o găsești trebuie să se potrivească neapărat calificărilor tale, iar ceea ce vrei tu nu prea mai contează cu adevărat. În ciuda faptului că studiasse literatura telugu, Sowmya nu avusese niciodată o slujbă în viața ei. Munca, spunea celebrul și închistatul meu *Thatha*, nu era pentru femeile din clasa noastră. Și, în fond, ce slujbă ar fi putut să-și găsească? Cu studiile ei, în cel mai bun caz putea să ajungă secretară sau funcționară. Inacceptabil pentru *Thatha*. Acestea erau cariere sau slujbe pentru oameni cu un statut socio-economic inferior lui.

În lanțul trofic al lumii academice indiene, doctorii și inginerii ocupau locurile privilegiate. Mama fusese extrem de încântată atunci când dădusem examen și fusesem admisă la Colegiul Politehnic. În fond, asta ar fi trebuit să-mi asigure și o partidă bună la măritiș. Mai însemna și că puteam să-mi

găsesc o slujbă care să nu-i jignească pe părinții mei și care să fie potrivită pentru o femeie cu statutul meu social. În orice caz, Sowmya nu putea primi o slujbă potrivită cu statutul ei social pentru că nu avea calificarea necesară, așa cum nu putea să-și găsească partenerul visurilor ei pentru că nu era calificată fizic.

Partea tristă în toată povestea asta era că Sowmya își acceptase soarta și nu făcea nimic să o schimbe sau să-și scrie propriul destin. Probabil că nici nu mai visa, nici nu mai spera să aibă vreodată un soț sau o familie. Trecuse de nenumărate ori prin ceremonia în care potențialul mire și familia lui vizitaseră casa bunicilor mei ca să o cunoască pe potențiala mireasă. Înainte, Sowmya îi număra, dar acum, după aproape zece ani de când începuse tragedia, încetase să o mai facă. Mama însă nu.

← Șaizeci și patru de parteneri și tot nu s-a legat nimic, îmi spusese ea în timpul acestei vizite.

La început, *Thatha* refuzase să dea înapoi de la țelul lui de a-i găsi Sowmyei un doctor sau un inginer chipeș. Chiar și când începuse să fie evident că partidele pe care le încerca el nu aveau șanse de reușită, continuase. Abia când Sowmya împlinise 25 de ani, *Thatha* începuse să înțeleagă că poate țintea prea sus. Începuse atunci să caute vreun director de bancă sau ceva asemănător, dar nici de data asta nu ieșise nimic, pentru că el își dorea un bărbat tânăr pentru Sowmya, iar bărbații de 27 de ani se uitau după fete de 21, nu de 25. Acum, *Thatha* căuta bărbați mai în vârstă. În timp ce *Thatha* era în căutarea unui bărbat potrivit, Sowmya trecea prin ceremonii de curtare și refuzuri.

← Dumnezeu știe când o să se mărite, se amăra mama. O fată nemăritată, Priya, e ca și când ai avea un laț de gât care se strânge încetîncet, cu fiecare zi care trece.

Uneori îmi imaginam cum ar fi fost să locuiesc cu părinții mei și să mi se aducă aminte în mod constant cât de neterminată eram. Mi-aș fi tăiat venele într-o clipită și mă miram că Sowmya n-o făcuse încă. Încă era aceeași persoană

lângă care crescusem; iar amărăciunea de care nu ar fi putut să o învinovățească nimeni părea să nu o fi atins vreodată.

← Poate că n-ar trebui să spui astfel de lucruri, am îndrăznit să-i sugerez Latei, încercând să-mi apăr mătușa absentă de remarcile ei ascuțite despre zestre. Nu e cinstit să te întorci împotriva Sowmyei doar pentru că o place pe soția lui Anand.

Lata ridică o sprânceană:

← Abia te-ai întors de-o jumătate de oră și deja îi ții partea?

Mama ridică mâna facându-mă să tac înainte să apuc să răspund, cu o atitudine care-mi sugera că o să-i facă plăcere să se ocupe de problema asta în locul meu.

← Lata, fiica mea nu ține partea nimănui, încearcă doar să țină cont de sentimentele celorlalți.

Singura cale de a împiedica izbucnirea unui al treilea război mondial, acum, că revărsasem prostește asemenea perle de înțelepciune, era să schimb subiectul. Așa că mi-am tras sacul uriaș cu daruri lângă mine — era momentul să intru în rolul de Moș Crăciun.

← Am daruri pentru toată lumea, am zis veselă, înainte ca Lata să aibă vreme să-i explice mamei cât de mult o durea pe ea că-mi pasă mie de sentimentele celorlalți.

* * *

Sowmya roși când văzu trusa de farduri pe care o adusesem pentru ea. Atinse cu degetele cutia de plastic în care erau fardurile de obraz și de ochi, luă rujul și-l deșurubă, ca să vadă ce nuanță avea. îl închise iarăși, îi puse capacul la loc și ridică din umeri:

← Ce să fac eu cu toate astea, Priya? întrebă ea șovăitoare.

← Să le folosești, sugeră Lata încet, dar cu o notă destul de puternică de sarcasm.

De regulă, *Ammamma* o apăra pe Sowmya de astfel de răutăți, dar lucrurile păreau să se fi schimbat. Lata era cea care făcea regulile. Mai întâi cu fructele de mango, iar acum cu asta.

← *Ammamma*.

I-am pus pe umeri șalul de cașmir alb cu bleu, iar ea îl pipăi cu degete curioase. Mă mai îmbrățișă o dată, de data asta mai ușor, și mă sărută pe frunte.

← Nu trebuia. Ești aici și asta e tot ce contează.

Eram de acord cu ce spunea, dar la fel de bine cunoșteam și ritualul. Pentru că da, era un adevărat ritual: cel al venirii acasă. Legea de bază era că „nu te poți întoarce acasă fără un număr considerabil de daruri, în conformitate cu situația ta financiară”.

Iar darurile nu puteau fi cumpărate și oferite fără spectacol. Fiecare cadou trebuia analizat. De exemplu, nu puteam să aduc pentru *Ammamma* un dar mai ieftin decât cel pentru Neelima. Asta ar fi ofensat-o pe *Ammamma*, care-i era superioară Neelimei. De asemenea, nu puteam să iau pentru Lata ceva mai scump decât pentru mama. Și nici nu puteam să-i iau ceva prea ieftin, care s-o jignească pe Lata.

Cu toate aceste reguli opuse și contradictorii, să cumpăr un dar pentru Lata devenea o sarcină chinuitoare.

← Ia și tu, pur și simplu, ceva femeiesc, sugerase Nick. Mătușa mea e mulțumită, chiar dacă o urăște pe mama de moarte. Îi iau parfum în fiecare an de Crăciun și e fericită.

Ii explicasem că nu era chiar așa de simplu. Îi cumpărasem mamei o sticlută de parfum împreună cu alte daruri potrivite. Mama îmi ceruse explicit să-i cumpăr parfum și de-asta nu puteam să-i iau și Latei tot parfum. Trebuia să-i iau ceva ce nu-i luasem mamei, dar trebuia să fie și ceva ce mama nu-și dorea ea însăși.

← Povestea asta nu seamănă deloc cu cumpăratul de cadouri, ci mai degrabă cu pregătirea unei misiuni diplomatice în Orientul Mijlociu. Sunt foarte încurcat, îmi mărturisise Nick, iar eu fusesem de acord cu el din toată inima.

I-am întins Latei o cutie împachetată frumos.

← Pentru tine.

Se uită la cutie și o luă ridicând neglijent din umeri:

← Nu trebuia să-mi iei nimic, spuse ea. Fratele meu care locuiește în Los Angeles îmi ia tot ce vreau.

Mama încleștă din falei, privind-o pe Lata.

← Dacă nu-ți place, Priya o poate duce înapoi, i-o întoarce ea ușor.

I-am aruncat mamei o privire de avertisment și m-am întors spre Lata cu un zâmbet de învingătoare:

← Nu puteam să nu-ți aduc nimic. Mi-a luat mult să găsesc ceva potrivit... Dacă nu-1 deschizi, o să mă simt prost.

Lata deschise cutia și puteam să-i citesc în priviri surpriza și fericirea. Scoase afară bucata de mătase strălucitoare, un delicat șal brodat în stil navajo.

← E minunat, murmură ea.

Mama păru să fie de acord, dar nu prea încântată:

← Seamănă cu cel pe care mi l-a trimis mie anul trecut, spuse ea iritată.

N-am protestat și m-am întors spre următoarea grămadă de surprize.

← Am ceva și pentru Apoorva și Shalini, i-am spus Latei și i-am mai dat alte două cutii de cadouri, pentru fetele ei. Le-am luat două lucruri identice, căci nu vreau să se certe care-i mai frumos.

← Pentru ele ce-ai luat? făcu mama băgăcioasă.

← Câte ceva, am zis fără să vreau să stric surpriza. Cred că o să le placă.

← Mulțumesc, făcu Lata, acum radioasă. E foarte frumos din partea ta, Priya.

Mă simțeam ușurată. Împărțisem darurile fără probleme. Mai aveam pachete pentru bunicul și pentru unchii mei și încă ceva pentru noua mea mătușă. Bănuiam că familia o trata pe Neelima ca pe niște lături, iar eu voiam să o fac să se simtă bine-venită — cu siguranță Anand și-ar fi dorit asta.

← Neelima o să vină? am întrebat cu un ton cât puteam de indiferent, dar *Ammamma* sări ca arsă.

← De ce, i-ai luat și ei ceva? mă interogă ea.

← Da, am zis pe un ton împăciuitoare.

Dar pe cine fraieream eu? Nimeni din familia mea nu ținuse vreodată cont de tonul acesta.

← De ce? Doar nu face *de-adevăratele* parte din familie, mi-o reteză *Ammamma*. Mi-a furat băiețelul.

Da, da, iar „băiețelul” era complet nevinovat. Nu-mi venea să cred câtă ipocrizie. Anand era bărbat în toată firea și nu-mi puteam imagina cum iar fi putut păcăli vreo femeie să se însoare cu ea.

← Doar nu l-a obligat să o ia de nevastă, zise mama. S-a însurat cu ea cu ochii deschiși. Ce poți să faci când cineva se folosește de încrederea ta și se spală cu ea pe mâini?

Lovitură directă!

Ce poți să faci când cineva se folosește de încrederea ta și se spală cu ea pe mâini?

Oh, asta o să fie nasoală și mă întrebam dacă nu cumva era mai bine să nu spun nimic. Dar știam că, dacă n-o făceam, n-aș fi fost în stare să mai dau ochii cu Nick la întoarcere. Nu era cine știe ce mic secret pe care să-l pot ține ascuns. Îl iubeam și eram mândră de el și voiam ca părinții și familia mea să afle despre el. Voiam să le spun ce om minunat era, dar eram sigură că ei nu vor putea să vadă dincolo de culoarea pielii lui și de faptul că era străin. Nu conta dacă era cel mai amabil, cel mai bogat sau cel mai frumos om care pășise vreodată pe pământ — rasa și naționalitatea lui îl descalficau deja ca potențial mire pentru mine.

← Neelima o să ajungă și ea curând, zise Sowmya și se uită spre fructele de mango împrăștiate în grămăjoare pe piatra rece din hol. Ar trebui să o așteptăm și pe ea înainte să ne apucăm de tăiat mango. Vrea cineva cafea între timp?

Toată lumea încuviință dând din cap, iar Sowmya se strecură din nou din living în bucătărie. Am urmat-o de această dată și m-am așezat pe masa de granit în timp ce ea se foia de colo-colo.

← Ai învățat și tu să gătești? mă întrebă ea, iar eu am zâmbit prosteste.

← Nițel, am zis. Dar nu mâncare indiană. Durează prea mult și e mult prea picantă ca să o poți mânca în fiecare zi. Dar dacă țin neapărat, merg la un restaurant; ei fac o treabă mult mai bună decât aș putea să fac eu vreodată.

← Ar trebui să înveți să gătești, mă admonestă Sowmya. Ce-o să te faci când o să te măriți? O să-ți pui bărbatul să mănânce în cine știe ce localuri?

Mâncare de restaurant versus mâncare făcută în casă! În India, acestea nu erau în competiție. Mâncarea gătită de soție acasă era cea mai bună. Nici un restaurant nu se putea compara cu asta și, de altfel, de ce să te duci să cheltuiești bani la restaurant când puteai să găsești acasă mâncare gătită?

← O să te învăț eu să gătești, sugeră Sowmya, dar eu am scuturat din cap râzând.

Ideea de a învăța să gătesc pentru Nick era amuzantă. Mai demult, în zona matrimonială a magazinului indian din Silicon Valley, existase un anunț care lăsase o impresie destul de puternică asupra lui.

Tânără de 23 de ani, frumoasă, cu viză BA, castă nobilă, caută un băiat din castă similară, cu stabilitate financiară, în SUA. Fata are 1,60 m, pielea deschisă și este antrenată în muncile casei. Dacă sunteți interesat, aștept oferta, cu fotografie.

După asta, Nick începuse să se plângă că nu sunt „antrenată în muncile casei”. Era o glumă între noi, dar o femeie care nu știe să gătească era inacceptabilă pentru Sowmya.

← O să găsesc pur și simplu un soț care să știe să gătească, i-am zis și am schimbat discuția spre un subiect care îmi stârnea mai mult curiozitatea. Ce se întâmplă cu Lata?

← Nu-ți bate capul cu Lata, e... e doar...

Sowmya turnă lapte într-o oală de metal, adăugă o cantitate egală de apă și puse vasul pe aragaz.

M-am ridicat să scot paharele de metal pentru cafea din bufetul de lângă chiuvetă; erau exact acolo unde stătuseră

dintotdeauna. Strălucind, spălate și șterse cu grijă de Parvati.

← Nu, acum folosim cești; paharele de metal sunt doar pentru cafeaua de dimineață, zise Sowmya, așa că am pus paharele la loc, surprinsă.

Toată lumea obișnuia să bea cafea *\z.Ammamma* numai din paharele de metal. Turnam cafeaua fierbinte în pahare și le puneam apoi în mici boluri de metal, apoi cafeaua fierbinte se turna puțin câte puțin în boluri, ca să se răcească și de acolo se și bea. Era un ritual interesant din India de Sud, pe care aproape că-1 uitasem. Se pare că și aici se mai schimbaseră câte ceva. Acum cafeaua se bea din cești.

Ceștile de cafea erau, de fapt, cești de ceai, albe și cu o linie aurie pe marginea ceștii și a farfuriei. Am așezat ceștile pe farfuria și am pus câte o linguriță alături de fiecare.

Sowmya se sprijini de perete, chiar lângă afișul care reprezenta templul Venkateshwara Swami, și se uită spre mine cu o ușurare evidentă.

← Mă bucur atât de mult că ești aici, spuse. Măcar acum se pot concentra și asupra ta, că ești nemăritată, și o să mă mai lase pe mine nițel în pace.

← Mulțumesc, am zis amuzată, apoi am tăcut. A fost foarte rău?

← Cumplit, oftă Sowmya. începuse să fie mai bine, dar apoi... Acum *Nanna* nici nu se mai obosește să mă întrebe dacă *mie* îmi place băiatul. îmi zice doar dacă băiatul mă place pe mine și gata.

Bunicul ajunsese foarte departe la categoria de vârstă și știu că îi era teamă că Sowmya o să rămână nemăritată pentru tot restul vieții. Și cine o să mai aibă grijă de ea după moartea lui?

← Știi bine că nu asta vrea să spună. Nu te-ar obliga niciodată să te măriți cu unul pe care nu-1 vrei, am încercat să o liniștesc.

← Știu, zise Sowmya ridicând din umeri.

← Cum au reacționat la căsătoria lui Anand? am întrebat, schimbând din nou cursul conversației.

Sowmya își dădu ochii peste cap.

← A fost un coșmar. Au ținut-o tot așa, iar când Anand a adus-o prima oară pe Neelima acasă, *Amma* a ajuns până acolo încât i-a cerut să plece. După care, *Amma* și *Nanna* s-au dus, trei zile mai târziu, la apartamentul lui Anand și i-au chemat înapoi acasă. Ba chiar au și plătit pentru petrecerea de nuntă, dar nu cred că ea i-a iertat pentru că au dat-o afară din casă prima oară.

← N-o poți învinovăți pentru asta.

Sowmya se îndreptă de spate, scoase o sticlă cu cafea instant din bufetul de lângă aragaz. Deschise sticla și turnă câte o linguriță de cafea în fiecare dintre ceștile pe care le alinia- sem lângă aragaz.

← Dar vine înapoi, Neelima se tot întoarce. Eu cred că Anand o pune, pentru că vrea să se înțeleagă bine cu *Amma* și *Nanna*. Dar nu cred că lucrurile o să se îndrepte prea curând. .. poate doar dacă fac un copil. ← Au de gând să facă copii? am pus întrebarea firească.

Anand și Neelima erau deja căsătoriți de mai bine de un an și, după toate standardele indiene, ea ar fi trebuit să fie măcar însărcinată deja. întotdeauna mă uimise aici lipsa metodelor de contracepție și a planningului familial. Majoritatea cuplurilor pe care le știam eu în India făceau un copil chiar în primul an de căsnicie, ceea ce dovedea faptul că nici măcar nu se gândiseră la mijloace de contracepție. Cele mai multe cupluri indiene nici nu luau în considerare ideea de a face sex fără să fi beneficiat înainte de binefacerile unei ceremonii elegante de nuntă, de cinci zile. Unii dintre prietenii mei din India erau hotărâți și fermi să nu aibă copii, dar presiunea familiei îi determina în cele din urmă să facă sex neprotejat cu soțiile lor.

Sowmya ținea oala în care fierbea laptele cu o pereche de clești de oțel. Laptele făcuse spumă, iar eu am strâmbat din nas la mirosul familiar de lapte ușor ars. în timp ce turna laptele în cești, Sowmya plescăi amar din buze.

← Neelima zice că au tot încercat, dar încă nu apare nici un copil.

← A trecut abia un an, am zis. Ție-ți place de ea?

← E drăguță cu mine, răspunse Sowmya absent. E fată bună. Mă ajută ori de câte ori vine acasă. *Amma* nu gătește niciodată, iar *Nanna*... ei bine, lui nu-i place să gătească... și de ce ar face-o, dacă sunt eu aici?

Bunica era o ființă ciudată. Venea dintr-o generație în care femeile erau tratate ca niște menajere, dar reușise totuși să se țină departe de bucătărie în cea mai mare parte a vieții, în primii ani ai căsniciei ei, le gătea soacra, iar când aceasta murise, mama se făcuse destul de mare cât să gătească ea. Iar atunci când mama nu putea să gătească, bunicul amesteca mâncarea în oală.

Exista un ritual în majoritatea familiilor brahmane, care se mai păstra chiar și acum pe la unii, potrivit căruia femeile care erau la ciclu trebuiau să „stea deoparte”. „Statul deoparte” însemna literalmente că erau băgate într-o anumită cameră din capătul casei — camera de lângă verandă, în casa bunicilor mei — și nu aveau voie să atingă pe nimeni și nimic în perioada lor „de contaminare”. Când eram mică, întotdeauna îmi doream să ating femeile care stăteau deoparte. Nu știam ce însemna acest „stat deoparte” și încercam să aflu atingându-le pe femei. Odată mă prinsese chiar bunica și mă alesesem cu o găleată plină cu apă din puț aruncată direct peste mine, ca să mă curăț. Nu mai e cazul să spun că, după istoria asta, îmi pierise definitiv pofta să mai ating vreodată o femeie care stătea deoparte.

Când femeia se afla în aceste zile, bărbatul trebuia să gătească și acesta este motivul pentru care bunicul meu, la fel ca toți bărbații brahmani, învățase să gătească.

Acum, când Sowmya era la ciclu, veneau să gătească mama sau Lata. În fond, nu dădea bine ca bărbatul casei să-și petreacă timpul în bucătărie când avea fete mari.

Mă întrebam dacă *Ammamma* știa să gătească — trebuia să știe, mă gândeam. Părinții ei nu i-ar fi permis niciodată să nu învețe. Mă întreb de ce oare mama nu mă încurajase

niciodată să gătesc. încercase întotdeauna să mă scoată din bucătărie.

← O să dai totul peste cap, iar eu va trebui să curăț după tine. Așa că stai tu mai bine afară și lasă-mă pe mine cu durerile mele de cap... Nu am nevoie de ajutor. învățasem să fac vreo câteva feluri de mâncare, dar una peste alta, nu aș fi reușit niciodată să pregătesc o masă pentru mai multe persoane, așa cum puteam să facă mama și Sowmya.

Când mă mai plângeam la *Nanna* că mama nu mă lasă să gătesc, el îmi zicea că eu o să fiu „femeie de carieră” și că nu aveam nevoie să învăț să fac mâncare.

← O să câștigi o groază de bani și o să-ți angajezi o bucătăreasă. Prințesa mea n-o să taie și n-o să curețe.

Pentru mama, curățenia era la fel de importantă ca religia, așa că pentru nimic în lume n-avea să lase vreodată pe altcineva să gătească în bucătăria ei. După o vreme, îmi dispăruse și mie entuziasmul, așa că nu mai apucasem să învăț cea mai importantă artă pentru o femeie — cea a gătitului.

Am auzit zgomotul pe care-l făcea poarta de metal deschizându-se și am întors capul ca să mă uit pe geamul de la bucătărie.

← Trebuie să fie Neelima, zise Sowmya, în timp ce așeza ceștile pe o tavă. Du tu asta afară, cât am eu grijă să n-o omoare cu cuțitele de mango.

* * *

Neelima semăna perfect cu genul de femeie cu care credeam că se va căsători Anand. Era mititică, nu mai înaltă de 1,50 m, și era foarte drăguță și plină de viață, cu părul până la umăr care i se mișca în jurul feței ori de câte ori vorbea. Zâmbea dulce și semăna cu o păpușă în frumosul ei sari roșu.

Era sincer încântată de darul meu. Văzusem o fotografie cu ea în care avea părul strâns într-un coc franțuzesc, așa că îi luasem niște piepteni de fildeș.

Lata se aplecase imediat să se uite cu atenție la piepteni, de puteam să-i aud calculatorul zornăindu-i în cap. Probabil că

se gândea la faptul că șalul ei, deși extrem de scump, nu era poate la fel de scump ca piepteni de fildeș... sau era? Mama era împărțită între furie și mândrie. Era supărată că cheltuisem atâția bani, dar era încântată că adusesem niște daruri ce păreau atât de scumpe. Faptul că oferisem daruri de valoare mă asigura că, atunci când situația avea să se deterioreze (cum se putea întâmpla când va veni vorba de măritișul meu), aveam să primesc, la rândul meu, daruri asemănătoare.

← Ai întârziat, a fost tot ce i-a zis bunica Neelimei, odată făcute prezentările și oferite darurile.

← A trebuit să mă opresc la cabinetul doctorului, spuse Neelima timid. Sunt însărcinată în zece săptămâni, anunță ea.

Sowmya și cu mine am luat-o în brațe și am început să pălăvrăgim despre bebeluși și despre cât e de minunat că e însărcinată. Contrastul era dureros. *Ammamma* ne-a cerut imediat să împrăștiem fructele de mango, mama s-a uitat urât, în timp ce Lata a început să povestească despre faptul că primul trimestru era cel mai greu, pentru că atunci interveneau avorturile spontane. Eram îngrozită. Cine erau oamenii ăștia? Și de ce se purtau ca niște personaje din filmele telugu de mâna a doua?

Am vărsat un coș de mango între mine și Neelima și m-am așezat cu picioarele încrucișate.

I-am întins un cuțit mare și i-am pus fundul de lemn în față, apoi am luat unul și pentru mine.

← Stați, zise bunica, să nu amestecați fructele. Acelea sunt ale noastre, arată ea spre cele de lângă mine și Neelima.

Sowmya, ocupă-te tu de ele. Să-și taie fiecare fructele lui. În felul ăsta, cele bune nu o să se amestece cu cele rele.

Erau diverse grămezi de mango pe hol. Cele pe care le cumpărasem eu și mama în dimineața aia, cele pe care le adusesse Lata din livada bătrânească, cele care-i aparțineau *Ammammei* și cele ale Neelimei, care fuseseră cumpărate,

sub supravegherea *Ammammei*, cu o zi înainte. Era simplu să afli cu care nu voia *Ammamma* să și le amestece pe ale ei.

← Vrei să spui că fructele mele sunt rele? întrebă mama imediat, cu ochii măriți și cu cuțitul strâns ferm în pumn.

Luptătoarea Murăturilor de Mango era gata să-și apere fructele.

Ammamma se aplecă să culeagă un fruct de pe jos, din grămada „noastră” și pufai. îl aruncă imediat la loc, strâmbând din nas.

← Radha, nu te-ai priceput niciodată să alegi mango. Trebuia să o iei pe Lata cu tine.

← întotdeauna aleg mango foarte bune, zise mama arătându-i un fruct din coș. Taie și dă-mi o bucată, îi zise Neelimei, care puse fructul pe fundul de lemn și-l izbi cu cuțitul.

Cuțitul sparse fructul cu tot cu sâmburele tare. Tăie o bucată mai mică și i-o dădu mamei.

← Gustă, o puse ea pe bunica, dar aceasta își dădu capul într-o parte.

← Nu e nevoie să gust; știu că nu sunt bune după miros. Priya, trebuie să-ți folosești simțurile... cumperi mango după simțul mirosului. O să te învăț eu; dacă o ascuți pe mama ta, o să alegi mango ca ăsta, zise *Ammamma* uitându-se cu dezgust spre fructele pe care mama tocmai le cumpăraseră.

← Poate dacă mi-ai fi dat și mie niște mango în loc să i le dai Latei, atunci n-aș fi făcut o greșală *atât* de mare, explodează Ma sarcastic.

← Recolta nu a fost prea bogată, au fost doar câteva fructe, protestă *Ammamma*. A trebuit să luăm noi câteva și să-i dăm Latei restul.

← De ce să-i dați ei restul? Eu sunt carne din carnea ta, zise mama amărâtă. Poate ar trebui să o iau pe Priya acasă și...

← Ma, am întrerupt-o pe mama înainte să apuce să o amenințe pe bunica. *Ammamma*., de ce nu vrei să guști din mango și să vezi? Știi, eu am ajutat-o pe mama să le aleagă, am zis apoi, cu fața mea de cea mai bună nepoată din lume.

Cum eram cea mai mare și cea mai înzestrată cu calitate dintre nepoți, dar și pentru că nu mai rămâneam acasă decât o săptămână și jumătate, am convins-o pe bunica să facă ce-i ceream.

Ammamma înghiți bucata de mango și plescăi din buze.

← Merge, zise ea, iar mama ridică o sprânceană. Nu sunt rele, adăugă bunica morocănoasă. Gata, hai să terminăm de tăiat până-n prânz, porunci ea.

* *if* *

Pentru: Priya Rao

<[Priya_Rao@yyyy.com](mailto:~Priya_Rao@yyyy.com)> De la

Nicholas Collins <[\[JZollins@xxxx.com\]\(mailto:~JZollins@xxxx.com\)> SUBIECT: Re:](mailto:~Nick</p></div><div data-bbox=)

Re: Al CĂLĂTORIT BINE?

La 11:05 PM, VINERI, PRIYA RAO A SCRIS:

Măcar nu mi-au adus acasă vreun „băiat bun” ...

ÎNCĂ.

NU ȘTIU DE CE LE SPUI ÎN CONTINUARE „BĂIEȚI” CÂND SUNT DE FAPT OAMENI ÎN TOATĂ FIREA, ADULȚI, BĂRBAȚI GATA DE ÎNSURĂTOARE.

EXTREM DE NEOBIȘNUIT, AȘ ZICE.

MĂ BUCUR CĂ PĂRINȚII TĂI NU-ȚI ADUC PRETENDENȚI

acasă. Recunosc, o parte din mine se/s-a temut că

FAMILIA TA VA/AR PUTEA SĂ TE CONVINGĂ SĂ TE MĂRIȚI CU VREUN INDIAN DRĂGUȚ. NORMAL, ȘTIU CĂ TE ÎNTORCI ACASĂ, LA MINE, DAR MAI E ȘI PARTEA AIA IRAȚIONALĂ DIN CREIERUL MEU CARE E CONVINSĂ CĂ FAMILIA TA TE POATE MANIPULA.

MI-E DOR DE TINE. CĂLĂTORIA ASTA MI SE PARE MAI LUNGĂ DECÂT ORICE CĂLĂTORIE DE AFACERI DE-ALE TALE. De REGULĂ PLECI DOUĂ-TREI ZILE,

CEL MULT O SĂPTĂMÂNĂ, ȘI NUMAI ÎN SUA. De DATA ASTA PARE SĂ FIE ALTFEL. Simt că nu ajung la tine.

Nick

Cum se ciopârțește un mango și un ego a să tai mango pentru murături ai nevoie de aptitudini

pe care să ți le perfecționezi în ani de exercițiu, sub privirile critice ale unei mame, soacre, mătuși sau alte femei, rudă mai în vârstă. Pe vremuri, când regula era ca familiile să locuiască împreună, iar femeile nu mergeau să muncească afară din casă, soțiile și fiicele erau învățate să taie mango așa cum erau învățate toate celelalte lucruri, ca să țină ordinea.

E nevoie de anumită precizie ca să tai mango de murături, o anume metodologie, iar eu eram complet nepricepută la amândouă.

Foloseam un cuțit ascuțit și ceva mai greu, pentru ca lama să se adâncească ușor prin carnea tare a fructului de mango. De vreme ce cuțitul e ascuțit și greu, nu e prea prudent să ții fructul nemișcat cu o mână — decât dacă ești expert — și să izbești apoi cu cealaltă; cea mai mică greșeală de calcul te poate costa câteva degete.

Cu aceste lucruri în minte, am așezat un mango pe fundul de lemn, un obiect pe care generații întregi din familia mamei tăiasse mango în anotimpul murăturilor și am ochit. Fructul alunecă și mă izbi în frunte, după care îmi căzu în poală.

Mama scoase un sunet dezaprobat și privi spre fructul acum pe jumătate zdrobit care zăcea neceremonios pe galbenul meu *salivar kameez*.

← Trebuie să ții de fruct, Priya, spuse mama și se apucă să-mi demonstreze, cu experiența ei, cum se taie un mango.

M-am încruntat frustrată, dar nu părea să observe. Era ocupată să mă facă bucăți, odată cu fructul ăla de mango.

Prima lovitură de cuțit îl desfăcu în două jumătăți. Apoi, Ma folosi un alt cuțit ca să scoată sâmburele, dar îi lăsă coaja tare prinsă încă de carnea fructului.

← Acum trebuie să-l tai din nou, îmi spuse, ceea ce făcu imediat.

Patru bucăți de mango stăteau acum în fața ei, de dimensiuni aproape egale. Își băteau parcă joc de mine, exact așa cum își dorea mama.

← Iar dacă fructul e mic, zise ea și luă unul pentru exemplificare, e suficient să-l tai doar în două.

Lata chicoti ușor și mormăi ceva despre fetele din ziua de azi. Umerii mi se lăsară ca sub o greutate. Nu voiam să par defensivă, dar mi-ar fi plăcut să o văd pe oricare dintre femeile astea manipulând baze de date așa cum o făceam eu. Deci ele puteau să taie niște amărâte de mango. Ei și?

Fiind competitivă de felul meu și vrând să le demonstrez celor din jur că nu mă pricepeam să fiu doar un bun programator de baze de date, ci că eram și o bună tăietoare de mango, am răsucit încă o dată cuțitul. De data asta am tăiat fructul, dar nu în două jumătăți egale, ci în două bucăți pipernicite. După ce stricasem nu mai puțin de patru mango, bunica mă chemă să mă așez lângă ea, ca să mă uit și să învăț. Nu voiam să mă uit și să învăț, dar inițierea era apanajul *Ammammei*. Era patetic să admit că am fost înfrântă de un fruct amărât, dar am făcut-o cu toată grația de care eram în stare.

Printre zgomotele cuțitelor care se abăteau peste fundurile de lemn și cele ale cuțitașelor care scrijeleau coaja tare a sâmburilor, casa părea să se fi transformat într-un magazin de murături de mango. Toate se pricepeau la ceea ce făceau și executau operațiunile cu mare ușurință. Ochii erau concentrați pe fructele verzi și cărnoase, pe cuțitele din mâinile lor se scurgea sucul, în vreme ce gurile le melițau.

← Când o să vină băiatul să o vadă pe Sowmya? întrebă Lata de dragul conversației.

Ar fi fost băiatul cu numărul 65, conform numărătorii pe care o ținea Ma.

← Măine-seară, răspunse *Ammamma*, în timp ce-și deschidea cutia cu frunze de betel.

Cutia aia mă fascinase încă de când eram copil. Îmi plăcea *paan*-ul, când era dulce, dar bunica îl prefera amar. Era maestră la pregătirea lui și o priveam cu fascinația copilăriei ori de câte ori făcea un *paan*. Întindea o frunză verde sănătoasă care era ușor mai închisă pe margini doar pentru că fusese înghesuită într-o cutie. Apoi deschidea o cutiuță cu

o pastă rozalie, pe care o aplica peste frunza de betel cu degetele ei tăbăcite.

← Și? E vreun profesor pe la vreun colegiu? întrebă Lata ironic.

Nu înțelegeam de ce era Lata atât de pornită împotriva Sowmyei. Desigur, ea și Sowmya nu fuseseră niciodată cele mai bune prietene, dar de obicei Lata nu-și arăta disprețul chiar așa pe față ca acum. Ceea ce mi se părea cu adevărat șocant era însă faptul că nici bunica n-o mai suporta pe Sowmya.

Renunțaseră oare? Când Anand se însurase, fusese o lovitură nu numai pentru că se însurase cu o femeie din alt stat, ci și fiindcă se căsătorise înaintea surorii lui mai mici. Regulile erau clare și în această privință. Fratele de vârstă apropiată cu o soră trebuie să aștepte să se însoare doar după ce se va fi măritat fata. Dacă acest lucru nu se întâmplă, șansele ca fata să se mai mărite scădeau considerabil. Pe vremuri, când fetele erau măritate înainte să atingă vârsta pubertății, regula se aplica pentru ca frații să nu cheltuiască banii puși deoparte pentru măritișul fetelor.

← Nu e la vreun colegiu oarecare, e la CBIT¹, izbucni Sowmya. Și mi-a văzut deja fotografia, adăugă ea.

← Așa a fost și cu doctorul ăla homeopat, replică Lata.

← Șșșt! făcu mama. Doar pentru că tu ești drăguță și măritată nu înseamnă că trebuie să vorbești așa. O să se mărite când o să fie vremea. Are Dumnezeu grijă.

Da, sigur! Biata Sowmya, prinsă într-o societate în care nu putea nici să iasă din casă, dar nici să rămână înăuntru.

Un zgomot îmi atrase din nou atenția spre locul unde bunica își spărgea nuci de betel cu un ciocănel. Răspândi apoi nucile pe frunza de betel, o înfășură și o vârî în gură.

← Vrei și tu? mă întrebă, cu gura plină de salivă roșie.

Am încuviințat voioasă din cap, ignorând privirea pe care mi-o aruncase mama. Când eram copil, nu mi-ar fi dat voie

---

¹ Chaitanya Bharathi Institute of Technology.

sub nici o formă să mănânc *paan*, dar acum aveam 27 de ani și puteam să mănânc mai mult decât nuci de betel.

← Sora mea mai mare nu s-a măritat decât la 31 de ani, sări Neelima în ajutor.

← In familia noastră nu ne lăsăm fetele să umble și să se mărite cu bărbați din altă castă, zise *Ammamma* în timp ce mesteca zgomotos la *paan*. Poftim, ia și tu.

îmi întinse și mie unul, pe care mi l-am îndesat repede în gură, de teamă să nu apuc să zic vreo necuviință.

← A avut o căsătorie aranjată, replică Neelima și lăsă cuțitul pe fundul de lemn.

Vedeam cum i se umpluseră ochii de lacrimi și încă o dată m-am abținut să zic ceva. Eram aici doar de câteva zile și nu voiam să mă implic în certuri inutile. În orice caz, odată ce aveam să le spun de Nick, Neelima o să înceapă să pară o partidă foarte bună în ochii familiei. Măcar ea era indiană și știam cât de mult conta aspectul ăsta.

Un prieten de-al meu, cu care nu mai păstram însă o legătură prea strânsă, se îngrozise când îi spusese de Nick. Reacția lui imediată fusese:

← Cum ai putut să faci asta, Priya? Nici măcar nu e indian! zisese el, de parcă Nick era vreo pisică sau vreun câine.

← Dacă sora ta a avut o căsătorie aranjată, tu de ce n-ai avut? o întrebă Lata pe Neelima. Te-ai grăbit să te măriți cu Anand. Cu Sowmya nu te-ai gândit ce-o să se întâmple? Cine s-o mai ia acum? Fratele s-a însurat, iar sora încă mai stă acasă.

← Era nemăritată de zece ani, țipă Neelima. Cât era să mai așteptăm?

Am stat doi ani, dar nu și-a găsit pe nimeni. Nu e vina mea.

Se ridică și fugi pe verandă.

Sowmya se folosi de poalele sariului ca să-și șteargă sudoarea de pe față, amestecată probabil cu lacrimi. Căldura creștea în încăperea cu fiecare minut, iar faptul că toate ușile și ferestrele fuseseră lăsate deschise nu era de nici un folos.

La toate astea se adăuga și ventilatorul leneș din tavan, care nu făcea decât să miște aerul prin încăpere.

M-am ridicat nervoasă și am ieșit să văd cum se simte noua mea mătușă. Stătea așezată pe treptele care duceau de pe verandă la fântână, cu fața îngropată în palme.

M-am alezat lângă ea și i-am pus timid brațul pe după umeri: Te simți bine? am întrebat-o după ce mi-am înghițit *paan*-ul. își dădu capul pe spate.

← Le urăsc pe toate, zise ea pornită. Anand s-a însurat cu mine. *El* m-a cerut de nevastă; *el* m-a convins. Iar acum ele dau vina *pe mine* pentru Sowmya.

← Nu e vina nimănui, i-am zis. Dar cred că ce-ai spus a făcut-o pe Sowmya să sufere.

Dacă putea cineva să înțeleagă prin ce trecea Sowmya, aceea era Neelima. În fond, Sowmya era îndepărtată de propria ei familie pentru că rămăsese nemăritată și nici nu avea unde să se ducă. Toată viața îi auzisem pe oameni rostind lucruri care o dăramau. Mai întâi, era din cauză că era grasă, apoi pentru că îi cădea părul, ceea ce îi făcuse pe bunici să se teamă că ar putea să chelească. Ea le purta de grijă părinților, vedea de gospodărie în locul lor, iar ei o tratau de parcă însemna o povară pentru ei. Nici urmă de recunoștință. *Am-mamma* și *Thatha* o făceau să se simtă de parcă era cine știe ce greutate de care abia așteptau să scape, să o arunce în cârca vreunui „băiat neatent. Mă întrebam oare cum aveau să supraviețuiască ei după ce Sowmya se va căsători, în cele din urmă. Cine o să mai gătească și o să mai deretice? Cine o să mai aibă grijă să vină menajera și să-și facă bine treaba?

Nu am vrut să o fac pe Sowmya să sufere, se scuză Neelima. Dar eu voi avea un copil și nimeni nu se bucură pentru mine. De ce?

Dacă o să faci un băiat, o să-ți sărute toate pământul pe care calci — o să-și găsească atunci moștenitorul, am glumit, dar știam că spun adevărul chiar și așa, în glumă.

Bunicul era obsedat de gândul că trebuie să ducă cineva mai departe linia familiei Somayajulu. își dorea un fiu de la

un fiu și de aceea Nate, singurul nepot pe care îl avea până acum, nu putea să se califice ca moștenitor.

Neelima mai vărsă câteva lacrimi la gluma mea.

← I-au zis lui Anand că fiul nostru nu va fi *niciodată* moștenitor de drept din cauza mea. Nu sunt femeia potrivită cu care să le facă lor un moștenitor, oftă ea trist. De-asta Lata e din nou însărcinată.

← Cum?

Era absurd. Cum putea să fie Lata din nou însărcinată?

← Toată lumea speră că o să facă un băiat și că el va fi acela care să ducă mai departe numele familiei.

Pentru o clipă, am vrut să-i spun că se înșală, că *Thatha* nu era așa un șovin și nici chiar atât de învechit în mentalități, dar apoi mi-am amintit că, de fapt, chiar așa era, că era în stare să-i ceară nurorii lui „de sânge pur să mai facă un copil, un băiat. Cu orice rază de speranță zdrobită, înțelegeam că n-o să-l accepte *niciodată* pe Nick; n-o să accepte nici măcar gândul că aș putea fi împreună cu Nick. Ce aveam de făcut?

← Adică e însărcinată... chiar acum? am întrebat din nou, din dorința de a fi absolut sigură.

Neelima dădu din cap.

← Au trecut aproape patru luni și vor să facă în curând un test, ca să afle sexul copilului. Ai văzut cum se poartă cu bunicii tăi? Nici măcar nu-și lăsa copiii să vină să-i vadă. Dar acum, făcu ea suspinând adânc, acum sunt cei mai buni prieteni. Iar copilul meu nu are dreptul să se nască. A zis că aș putea să pierd sarcina.

Am bătut-o ușor pe umăr, în încercarea timidă de a o liniști. Era o situație imposibilă, fără nici un sens. Ce mai conta pentru bunicul meu trecut de 70 de ani dacă va avea sau nu un nepot?

Dar indianca din mine îl înțelegea. În Rai erai cântărit după sângele moștenitorilor tăi, iar *Thatha* voia să treacă testul cu bine. La vârsta lui, când nu mai avea viața înainte, ci înapoi, era mai important ca oricând ca numele familiei So- mayajulu să fie dus mai departe. Îmi iubeam mult bunicul, în ciuda felului lui anacronic de a fi. *Thatha*

era un bărbat din niște vremuri demult apuse. O mustață albă, vârtoasă, pe fața lui brăzdată, îl făcea să arate extrem de distins, iar ochii îi străluceau de poftă de viață. Spre deosebire de *Ammamma*, *Thatha* avea mereu la îndemână o glumă, o replică spirituală sau vreo pozna. În același timp, era și un ticălos manipulator, iar eu eram abia acum destul de mare ca să înțeleg, dar asta nu schimba cu nimic ceea ce simțeam pentru el. Îl văzusem pe *Thatha* răsucind oamenii pe degete ca să iasă treaba cum voia el; și totuși îl adoram.

Tata nu-1 plăcea deloc pe bunicul. *Nanna* făcuse întotdeauna eforturi mari ca să se integreze în familia mamei, dar se străduise și îl respectam pentru asta. Tata nu provenea dintr-o familie numeroasă, iar părinții lui călătoreau mult — bunicul meu din partea tatei lucra în Serviciile Străine Indiene —, iar singura soră a tatălui meu, doctoriță, era necăsătorită și trăia în Australia; abia dacă o vedeam vreodată.

Nici *Thatha* nu-1 plăcea pe tata. Zicea mereu, dar niciodată în fața tatei:

— Radha îl place, iar noi am fost de acord cu ea, dar copiii greșesc uneori.

Și poate chiar fusese o greșeală. Mama și tata erau diferiți în foarte multe feluri, dar reușiseră totuși să rămână căsătoriți mai bine de douăzeci și opt de ani. În anumite sensuri ale cuvântului, erau probabil chiar „fericiți”. Dar fericirea este un termen atât de relativ, încât uneori aproape că-și pierde definiția.

Când tata împlinise 25 de ani, familia începuse să-l preseze să se căsătorească, iar după patru ani, cedase. Primul lui aranjament de însurătoare fusese cu mama, iar el acceptase imediat. Cred că acceptase doar pentru că nu voia să mai treacă prin alte ceremonii de curtat mirese. Probabil că tata nu anticipase problemele care aveau să apară din faptul că trăiau atât de aproape de familia soției. De multe ori, certurile lor se sfârșiseră cu mama care ne aducea pe mine și pe Nate în casa bunicilor. Apoi, *Nanna* venea să ne ia și de-

aici începea o dramă de proporții spectaculoase. Și în toată această piesă, *Thatha* avea rolul eroului negativ, cel puțin în ochii tatălui meu.

În timpul acestor certuri complicate, Nate și cu mine ne prefăceam că suntem doar din nou în vizită acasă la *Am-mamma*. Nu vorbeam despre ce simțeam, dar exista mereu o undă de teamă că Ma n-o să ne mai ducă înapoi acasă și că n-o să-l mai vedem niciodată pe *Nanna*.

Părinții mei se certau, întotdeauna o făcuseră. Dar erau anumite certuri, care luau amploare și care o făceau pe mama să ne ia, pe mine și pe Nate, și să ne târască afară din casă. Fie îl ținea pe Nate în brațe, fie îl înșfăca de mână, în vreme ce mă prindea pe mine cu putere cu mâna cealaltă. Nu trebuia să ne mai întoarcem la *Nanna* cel Rău. * * *

Ușa se crăpă ușor înainte să se deschidă, iar eu mi-am ridicat privirea. *Thatha* se întorsese de pe șantierul unde construia o casă nouă pe care să o închirieze. Când mă anunțase că mai construiesc din nou o casă, îi spusese în glumă că devine un adevărat proprietar de cartier. Dar pentru *Thatha*, construcția de case pe terenul pe care-1 cumpăraseră cu ani în urmă era o investiție, viitorul moștenitorilor lui, al celor care nu se născuseră încă.

Intră în curte și deschise larg brațele. I-am sărit la piept și mă simțeam din nou ca în copilărie, micuța Priya cu bunicul ei mare și bătrân.

← N-am fost aici să te primesc, se scuză el. Își trecu ochii peste Neelima, care se ridicase, și eram sigură că privirilor lui ascuțite nu-i scăpaseră lacrimile de pe obrazul ei.

← Ce s-a întâmplat cu ea? mă întrebă, în timp ce Neelima se grăbi să intre în casă.

← Toată lumea e foarte rea cu ea, i-am zis, inspirând mirosul de tutun și ciment pe care-1 emana bunicul.

Thatha mesteca tutun, un obicei extrem de neplăcut la oricine, dar nu la el. Îl făcea să pară demn; sau poate așa mi se părea doar mie. ← I se pare, zise *Thatha*, punându-și brațul în jurul meu.

Ajunse pe verandă și mormăi comic, când auzi corul de voci care veneau din interior.

← Sunt *toate* aici?

← *Pachadi* de mango, l-am lămurit râzând.

Era plăcut să-l revăd pe bătrân și să mă simt minunat în preajma lui, chiar și după șapte ani.

Se uită neastâmpărat în jur și îmi făcu vesel cu ochiul.

← Arborele de rodii are niște fructe foarte, foarte roșii; hai cu mine, îmi zise și ne-am furișat amândoi, ținându-ne de mână.

Arborele de rodii și câțiva de mango erau împrăștiați pe terenul care despărțea casa părinților mei de cea pe care o dăduseră la închiriat. Când eram copil, nu aveam voie să mă joc printre pomii fructiferi pentru că nu o dată mă îmbolnăvisem după ce mâncasem prea multe rodii încă necoapte.

Aveam un ritual. Veneam în vizită, iar *Thatha* se furișă cu mine ca să mănânc din fructul oprit. De regulă eram prinși, pentru că mă alegeam mereu cu câteva pete de fructe pe haine. Iar mama nu le scăpa niciodată. Făcea ditamai tevatura, iar *Thatha* se scuza, pentru ca la următoarea vizită să mă ducă iar acolo. Eram tovarăși de infracțiune. Eram camarazi.

← Uite.

Thatha decoji o rodie cu briceagul, o deschise și îmi întinse o bucată de fruct. Stăteam așezați pe scările care duceau la apartamentul de sus și priveam traficul care trecea prin fața porții lui de metal.

← Deci ce face nepoata mea întoarsă din America? întrebă el prietenește.

← Foarte bine. Dar pe-aici lucrurile nu par să meargă la fel de... bine, iam zis sorbind semințele de rodie coaptă.

Oftă.

← Anand..., făcu o pauză, căzând pe gânduri, apoi continuă. A făcut o greșală... dar cum zic englezii? A greși e omenește?

Am dat din cap.

← S-a căsătorit cu femeia pe care o iubește; e o binecuvântare, nu o greșală.

Thatha clipi din ochi.

← Dragostea nu e întotdeauna ce trebuie să fie, Priya. Iar o căsătorie are nevoie de ceva mai mult decât de dragoste.

← Dar dragostea e esențială, am protestat.

← Te îndrăgostești mai târziu, zise el cu un gest patriarhal din mână. După ce te căsătorești și faci copii.

Voiam să mă contrazic cu el pe această temă, chiar dacă știam că e inutil. El le știa pe ale lui și eu pe ale mele. Trăiam după niște principii complet diferite. Pe lista lui de priorități, datoria era pe cel mai înalt plan, iar pe a mea, fericirea personală era pe primul loc.

← Dar dacă nu te îndrăgostești *niciodată* de soția... sau de soțul tău? lam întrebat.

Thatha îmi întinse încă o bucată de rodie, plină de semințe strălucitoare. Am luat-o din mâna lui și am început să curăț semințele din căușul lor, iar apoi să le sparg între dinți. Nu era încă vremea rodiilor, dar asta se copsese mai devreme și era foarte dulce.

← îți iubești mereu soția... sau soțul, ce-o fi, spuse el pe un ton autoritar care nu mai lăsa loc de discuții.

Dar știa la fel de bine ca mine că, spre deosebire de ceilalți copii și nepoți ai lui, pe mine nu mă speria tonul acesta. Și cred că așa fusese de la bun început. Avusesem cele mai dure dispute cu *Thatha*, cele mai tari dezbateri și, în final, cele mai puternice certuri. Discutam diverse subiecte și fiecare își apăra cu pasiune punctul de vedere. Chiar și când îi dădeam telefon din SUA, ne fura entuziasmul și ajungeam să ne ciondănim pe cine știe ce temă. Cred că mă respecta pentru că aveam opinii și nu-mi era teamă să-i spun ce cred sau să fiu pe față în dezacord cu el. Uneori simțeam chiar că susțin un anumit punct de vedere doar ca să-i câștig respectul. Era important pentru mine; părerea lui conta; el conta.

Omul era bigot, rasist, șovin și, în general, prea arogant pentru gustul oricui, dar îl iubeam. Familia nu ți se servea

întotdeauna la pachet, cu termen de garanție. *Thatha* era tot ce uram mai mult la oameni, dar era și mult mai mult de-atât — avea o coloană vertebrală de fier și de oțel și lua ce era mai bun din cele mai rele situații. Când *Thatha* intrase în Banca de Stat Andhra Pradesh, imediat după câștigarea independenței, nu era decât un umil funcționar de bancă. Când s-a pensionat, era directorul celei mai mari sucursale a băncii din Hyderabad. Iar spiritul lui care nu se dădea niciodată bătut îl moștenisem și eu. Eram sânge din sângele lui; nu puteam să neg, iar când temperamentele noastre izbucneau, știam că semăn cu el mai mult decât îmi plăcea să recunosc.

← în cele mai multe căsnicii aranjate, cuplurile nu se îndrăgostesc unul de altul și abia dacă se suportă, i-am spus. Știu multe femei nefericite lângă bărbații pe care părinții lor i-au ales pentru ele... și nu pot să facă nimic ca să schimbe lucrurile. De ce să condamni pe cineva la o viață întreagă de nefericire?

← O viață întreagă de nefericire? făcu *Thatha* ironic și tare. Priya, vorbești de parcă ne-am da fetele să se mărite cu niște violatori sau criminali. Părinții își iubesc copiii și fac ce e mai bine pentru ei.

Am dat din cap.

← Cred că mulți părinți nu-și cunosc copiii foarte bine; și, dacă nu-și cunoaște foarte bine copilul, cum poate cineva să știe ce e mai bine pentru el?

← Crezi că ești mai deșteaptă decât părinții tăi? merse *Thatha* direct la țintă.

← Uneori.

Thatha râse, un hohot puternic făcând pieptul să-i vibreze.

← Părul ăsta nu s-a albit de la soare, zise el arătându-mi părul lui scurt și alb, care refuzase să lase loc cheliei, în ciuda vârstei înaintate.

← Crezi că ești foarte deștept? l-am întrebat și eu.

Thatha bombăni.

← Ei bine... atunci ce crezi despre faptul că Lata e însărcinată din cele mai greșite motive?

îi pusesem întrebarea care mă chinuia.

← Am zis că sunt înțelept, nu că le știu pe toate, făcu *Thatha* arcuinduși sprânceana dreaptă, în felul acela în care doar mama și cu mine mai puteam s-o facem. Dar mai depinde și de motivațiile tale. Cred că numele familiei trebuie dus mai departe.

←Cu orice preț?

←Nu cu *orice* preț, zise *Thatha* și zâmbi.

← Neelima e și ea însărcinată, știi? l-am informat și am văzut cum i se umpleau ochii de mânie. Dacă o să aibă un fiu?

←Atunci o să aibă un fiu, ridică el din umeri.

Calmul cu care recunoștea că un astfel de nepot nu se potrivește cu planurile lui mă înfuria.

← Dar dacă... *Nanna* nu era brahman? Dacă Ma și *Nanna* se îndrăgosteau unul de altul și se căsătoreau? N-ai fi fost tu *Thatha* al meu?

în clipa aceea, s-a ridicat și am înțeles că întrecusem o limită imaginară pe care o stabilise el în mintea lui.

← N-o să știm niciodată, zise el rece și apoi zâmbi. Nu mai stai decât câteva zile, se grăbi el să se învezească. Nu vreau să ne certăm pentru ceva care nu te privește.

Eram înfrântă, dar știam că trebuie să lupt mai departe.

← Să mergem înăuntru, i-am sugerat. E vremea prânzului, poate reușesc să ajut și eu la gătit.

←Fă niște *avial*. Fă cel mai bun *avial*, porunci el dulce.

Aceasta era singura mâncare indiană pe care o găteam și care avea gustul care trebuia. Lui *Thatha* îi plăcea cum făceam eu *avial*, mai mult chiar decât cel pe care-l făcea Ma.

* * *

PENTRU: PRIVA RAO

<PrIYA_RaO@YYYY.COM> De la-

Nicholas Collins

<Nick_Collins@xxxx.com> SUBIECT:

Re: Re: Al CĂLĂTORIT BINE?

Nici o veste de la tine. Probabil că ești la bunica TA, FACEȚI MURĂTURI. VOIAM DOAR SĂ-ȚI SPUN CĂ-MI LIPSEȘTI.

Nick

PARTEA A DOUA

Ulei și condimente

Avial (sudul Indiei)

1 ceașcă cheag (pentru iaurt)

150 g batat sau dovleac galben

2 banane crude

2 bețișoare (o legumă indiană care se găsește proaspătă sau la conservă)

1 cartof

Vi ceașcă păstăi de fasole *Vi* linguriță praf de șofran *Va* ceșcuță ulei de cocos câteva frunze de curry sare după gust

Pentru aluat Vi nucă de cocos 6-7 ardei iuți verzi 1 linguriță semințe de chimion

Amestecă nuca de cocos, ardeii verzi și semințele de chimion până se fac un aluat, adăugând foarte puțină apă în timp ce amesteci. Pune cheagul în aluatul amestecat și lasă totul deoparte. Curăță și toacă toate legumele și pune-le la cuptor separat, în puțină apă. Apoi, amestecă legumele fierte cu sare și șofran. Adaugă aluatul în legume și dă-le la foc — amestecând cu grijă, să nu se taie. Ia-le de pe foc, adaugă uleiul de cocos și frunzele de curry și amestecă totul foarte bine. Se servește fierbinte, cu orez.

Thatha și femeile lui

În primul rând că *Thatha* nu trebuia să se însoare cu *Amamma* de la bun început. Se întâmplase din greșeală. *Thatha* mersese în satul *Ammammei* cu părinții lui ca să o vadă pe verișoara acesteia, să aranjeze o căsătorie.

— Dar am văzut-o pe ea, povestea *Thatha*, și n-am mai vrut să mă însor cu alta. Ce știam eu? Aveam doar 15 ani.

— Tata a fost imediat de acord cu propunerea, continua *Ammamma*, chicotind de parcă ar fi avut tot 13 ani și ar fi fost mireasă sfioasă. Ratna (biata verișoară) nu a vorbit cu mine cinci ani după aia. Dar apoi s-a măritat și ea și soțul ei... e doctor, are propria lui clinică în Vaisakh. Ce noroc, *enh"i*

Nu fusesem niciodată foarte sigură dacă povestea asta însemna că *Thatha* și *Ammamma* erau fericiți că se căsătoriseră unul cu celălalt, sau dacă *Thatha* simțea că fusese mult prea tânăr ca să ia o decizie înțeleaptă, sau că *Ammamma* credea că ar fi putut să se mărite ea cu doctorul dacă Ratna l-ar fi luat pe *Thatha*.

În orice caz, fericirea și dragostea nu fuseseră scopul căsniciei lor. Au avut doi fii și două fiice, iar acum încercau să aibă un nepot de la băiat; trăiau o viață corectă și nimeni nu le putea reproșa ceva.

— Iar ați mâncat rodii? întrebă Ma, imediat ce eu și cu *Thatha* intrarăm pe hol. În timp ce eu mă furișasem după fructe cu *Thatha*, celelalte făcuseră ravagii printre mango. Bucăți de mango erau împrăștiate în mod egal peste tot, în diverse scopuri. Erau felii subțiri de mango decojite într-o găleată, lângă un imens cearșaf alb de muselină. Astea, presupuneam, erau pentru un alt tip de murături de mango, *maggai*.

Pentru *maggai*, feliile de mango se acopereau cu șofran, sare și ulei și trebuiau să fie apoi puse la uscat, la soare, timp de două zile. După ce se usucă și sunt aproape farâmicioase, se pun la marinat într-un amestec de ulei și condimente, încă o serie de felii de mango era înșirată în găleți colorate de plastic. Gălețile roz-închis și galbene erau ale Latei, verdele fosforescent și roz-deschis erau ale mamei, cele trei roșii erau ale bunicii, iar cea albastră era a Neelimei.

Fructele de mango pe care le foloseau ca să facă *avakai* încă mai aveau coaja și sâmburele întregi. Buzele mi se des-tinseră într-un zâmbet amintindu-mi cum rămâneau resturile de murături de mango pe farfuriile golite de mâncare după masă — miezul sâmburilor de mango stătea aruncat în ulei roșu ca sângele, ca niște soldați morți și

mutilați pe un câmp de bătălie înmuiat în iaurt și orez. Înainte credeam că e barbar să mănânci murăturile direct cu mâna, trăgând de partea cărnosă de mango care rămânea prinsă de sâmbure. Acum mi se părea exotic, ca și când ar fi fost dintr-o altă cultură și, deci, tolerabil.

← Oh, haide, Radha, îmi revăd nepoata după șapte ani, făcu *Thatha* punându-și un braț în jurul meu. Iar rodia era coaptă, n-o să se îmbolnăvească.

Mama zâmbi, spre marea mea surpriză. Faptul că-mi vedeam părinții o dată la șapte ani avea și avantaje — totul era mai repede iertat, cu anumite limite, desigur. Dar faptul că voiam să mă mărit cu un american probabil că nu intra în categoria lucrurilor ușor de iertat. Am zâmbit stânjenită, iar *Thatha* își strânse și mai tare mâna în jurul meu.

← Deci când ai de gând să te măriți? întrebă ca și când mi-ar fi ghicit gândurile și cu asta îi atrăsesem atenția.

Zâmbetul mamei se transformă în îmbufnare.

← Imediat ce găsim un băiat bun... Unul la care să nu mai aibă ce comenta. Nu i-a plăcut nici un băiat pe care i l-am trimis. De parcă le-ar crește coarne în cap sau așa ceva. Oftă adânc. *Nanna*, trebuie să vorbești tu cu ea, zise ca și când el ar fi fost ultima ei speranță în încercarea de a mă convinge să mă mărit.

Eu nu-mi ascultam nici propriul tată, oare ce o făcea să creadă că l-aș asculta pe al ei?

Sowmya își vârî marginea sariului în brâu și ridică o găleată plină cu felii de mango curățate, aruncate grămadă unele lângă altele. Văzând în asta o ocazie să evit discuțiile despre măritișul meu, am apucat de cealaltă găleată, plină cu ulei, șofran și sare.

← Neelima, poți să aduci tu sus cearșaful de muselină? strigă Sowmya când ajunserăm în capul scărilor care duceau pe terasă. Sunt atâtea lucruri de făcut, iar Lata și mama ta stau cu mâinile-n sân. Nu fac altceva decât să dea ordine. Or fi fost cine știe ce regine, *maharanis*, într-o altă viață.

Am încuviințat, zâmbind răutăcios:

← Și *tot ele* își asumă toate meritele pentru *pachadi*.

Sowmya răbufni:

← Fac *avakai* mai bine decât ele amândouă. Crezi că o să vină sus, să-și întindă nițel spatele? Nici vorbă. O să stea jos, sub ventilator, în timp ce noi asudăm aici.

Pe terasă se afla un pat din fibre de cocos, care se folosea pentru uscarea fructelor de mango sau al altor fructe și legume care trebuiau să stea la soare. Și era un loc bun de plajă — căldura scorojise podeaua, arzând totul în cale.

← Aoleo, aoleo, aoleo, dansam eu și Sowmya pe podeaua de ciment, în timp ce fierbințeala ne ardea tălpile goale.

Am ajuns la patul de cocos peste care niște cocotieri înalți aruncau o urmă slabă de umbră, făcând podeaua mai răcoroasă, cât să putem rezista să o atingem cu tălpile goale.

← Trebuia să ne punem niște papuci, am zis. Uitasem cât de tare se încinge.

← Ah, papucii sunt pentru copii mici, zise Sowmya râzând. Nu știi cum suporti frigul din State. Acolo se face foarte frig, nu-i așa?

Am ridicat din umeri:

← în San Francisco cred că e tot timpul frig. Dar vara se face destul de cald în Bay Area și, da, e destul de frig, dar nu-i nici o tragedie. Nu e ca și când ar ninge.

← Dar de ce e mereu frig la San Francisco?

← E în apropiere de ocean. Mulți spun în glumă că cea mai friguroasă iarnă prin care-au trecut vreodată a fost o vară în San Francisco.

← Și atunci tu de ce locuiești acolo? întrebă Sowmya.

← Pentru că îmi place orașul, am zis.

Nu-i spuneam că lui Nick îi plăcea de fapt orașul mai mult decât mie. Nu m-ar fi deranjat să locuiesc în South Bay, unde găseam restaurante indiene și cinematografe indiene la o aruncătură de băț. Dar lui Nick îi plăcea că era suficient să iasă din apartamentul nostru ca să găsească o cafenea drăguță, unde să bea o cafea și să savureze un croa-sant.

— Nu poți să mănânci pui *tandoori* cu noaptea-n cap, zicea Nick atunci când mă plângeam eu de San Francisco și cât uram să caut un loc de parcare în fiecare zi când mă întorceam de la serviciu, din South Bay, și cât de grozav ar fi să ne mutăm aproape de toate restaurantele alea indiene.

Dar dincolo de atitudinea asta nesuferită și bombănitoare, îmi plăcea să locuiesc în San Francisco; nu la fel de mult ca lui Nick, dar cu siguranță îmi plăcea să trăiesc așa, în freamătul orașului. Îmi plăcea să am un apartament de la fereastra căruia să privesc orașul și să știu că e *aici*, în Statele Unite, pe Pământul Făgăduinței. Muncisem din greu să ajung aici și nimic nu-mi vorbea mai mult despre America decât momentul în care stăteam în balcon, cu o cafea în mână, privind spre San Francisco.

Neelima veni sus și întinse cearșaful de muselină peste patul de cocos. Apoi începurăm să înmuiem felile de mango în găleata plină cu ulei, sare și șofran.

Era foarte distractiv, ca în vremurile de demult, când eram copil și-mi vizitam bunicii. Măinile o să-mi miroasă a șofran și o să rămână galbene zile în șir. Nu mai făcusem asta de multă vreme și mă miram cât îmi lipsise. Pierdusem atât de multe lucruri de când plecasem din India și nici măcar nu-mi trecuse prin minte. Devenisem în asemenea măsură parte din America, încât uitasem de mica bucurie de a fi cufundat bucăți de mango în sosul lipicios și nici măcar nu-i dusesem dorul.

Era ca și când ar fi fost doi oameni înăuntrul meu: Priya indianca și Priya americanca, Priya a mamei și Priya a lui Nick. Mă întrebam oare care era Priya cea adevărată.

Crezusem întotdeauna că autoevaluarea era o prostie. Că nu însemna de fapt nimic. Cum să nu te cunoști pe tine însuți? Cred că știm cine suntem, știm adevărul-adevărat despre noi înșine și, doar atunci când acest adevăr nu mai e palpabil, ne dorim să săpăm mai adânc în conștiința noastră, ca să vedem dacă găsim acolo ceva mai bun, ceva care să ne motiveze să trăim mai departe. Aveam oare nevoie să sap

acum mai departe, ca să văd cine sunt, dincolo de Priya mamei și de Priya lui Nick?

Așezarăm bucățile de mango date prin ulei și condimente pe cearșaf, pătând cu degetele noastre galbene albul imaculat al muselinei.

← I-ai spus lui *Thathai* întrebă Neelima fără să se uite la mine și brusc mă trezeam din nou față în față cu politicile de familie.

Totul era atât de complicat și gândul mă izbea ca un sac de mango — nu puteam să trăiesc aici. Aveam nostalgia pentru mango și FERICIRE, să trăiesc aici zi de zi era însă imposibil. Nu mai voiam să trăiesc lângă familia mea. Eram în casa lui *Thatha* de numai câteva ore și deja simțeam cum clocotește furia femeiască în tot felul de lucruri.

Voiam să mă îndepărtez de India și de familia mea; voiam să nu mai simt nimic, să pretind că toate astea i se întâmplă altcuiva, nu mie; dar nu puteam. Îi știam pe oamenii ăștia și ei mă știau pe mine; oricât de rău și de urât ar putea să iasă lucrurile, eu tot o să-i știu pe ei și ei pe mine. Nu era nici o cale de scăpare, totul era aici și acum și, fie că-mi plăcea sau nu, eu eram acum aici.

←I-am spus, am murmurat ușor.

Neelima voia consimțământul de la *Ammamma* și *Thatha*, dar nu avea să-l primească niciodată; nu aveau să-i dea consimțământul lor total și definitiv. Ca să-l obțină, ar fi trebuit să moară și să se întoarcă drept brahmană telugu. Îmi părea rău pentru ea, la fel de tare pe cât mă irita situația. Ce căuta ea aici? Dacă familia lui Nick m-ar fi tratat așa cum *Ammamma* și *Thatha* o tratau pe Neelima, îi nenoroceam viața lui Nick și mă asiguram că ne ținem departe de ai lui.

Dar, așa cum stăteau lucrurile, familia lui Nick era minunată. Ori de câte ori voiam să-i vizităm pe ai lui în Memphis, ne primeau cu brațele deschise și cu încuviințare. Când am mers cu Nick pentru prima oară la ei, era de Ziua Recunoștinței și mă simțeam foarte emoționată. Dacă nu aveau să mă placă? Eram indiancă și mă întrebam dacă m-ar

fi urât pentru asta, așa cum ai mei l-ar fi urât pe Nick doar pentru că era american.

Mamei lui Nick puțin i-a păsat de apartenența mea etnică, dar a fost realmente fascinată de spiritul meu indian. Când ne-am întâlnit prima oară, mi-a zis:

← Nu am mai vorbit niciodată cu o indiană, dar ador curry.

Și așa, între curry și curcan, eu și mama lui Nick, Frances, ne-am împrietenit. Era o femeie adorabilă, care-și amintea mereu de ziua mea și mi trimitea daruri, ceva ce știa că mi-aș dori. Făcea investigații, îl chinuia pe Nick cu întrebări și încerca să-și dea seama din discuțiile noastre ce-mi doream, apoi se asigura că darul de ziua mea ajungea la mine frumos împachetat și la timp. Vorbea mereu despre nunta noastră „iminentă” și schimba periodic meniul de la recepție — era felul ei de a ne îndemna să ne grăbim și să ne căsătorim și, desigur, să-i dăruim nepoți.

Tatăl lui Nick murise cu cinci ani în urmă și, din ce-mi povestea Nick despre el, îmi părea rău că nu-l cunoscusem. Fusese antrenor de fotbal al echipei liceului și, în aparență, nu se supăraseră când Nick se făcuse contabil, iar fratele lui, Doug, bucătar în New Orleans.

← Glumea cu noi și ne făcea fetițe, îmi zicea Nick atunci când îl întrebam de tatăl lui. Mi-e dor de el. Nu ne obliga niciodată să facem ceva. Cred că, dacă aș fi vrut să mă fac balerin, tata mi-ar fi zis că sunt fetiță și după aia m-ar fi condus la lecțiile de balet.

Frances mă sunase înainte să plec în India.

← Zi-le că ești însărcinată. O să vrea să te măriți imediat cu Nick, glumise ea când îi spusese că mi-e cam teamă de momentul în care va trebui să-i spun familiei mele despre Nick.

← Și ce-a zis *Thatha* despre copil? întrebă Neelima reținut.

← Nimic, am răspuns și m-am așezat cu picioarele încrucișate și cu mâna dreaptă încă băgată în găleata roz. De

ce continui să mai vii aici, Neelima? am întrebat-o direct, iar ea m-a privit la fel, șocată.

← Priya! icni Sowmya.

Am dat din cap și mi-am pus mâna pe cearșaf, lăsând o amprență galbenă.

← Nu asta voiam să spun, am încercat să explic în cele din urmă. Vreau să spun că se poartă cu tine... ei bine, se poartă cu tine ca și când nu te-ar plăcea.

← Cum să o placă dacă nici măcar nu o cunosc? sări Sowmya în apărarea ei.

← Chiar crezi că, dacă ar cunoaște-o, i-ar face să le placă? am zis, ușor iritată. Anand o tot trimite aici, iar ei... ei nu vor s-o placă, Sowmya.

Neelima suspină și ne-am întors amândouă spre ea. Dumnezeule! Femeia asta chiar trebuia să plângă din orice? Nu-mi plăceau femeile care plâneau fără încetare, dintr-un motiv sau altul. Neelima stătea gata să o bușească plânsul sau nu se mai oprise de când o văzusem prima oară.

← Haide, haide, își înghionti Sowmya cumnata cu cotul, pentru că ambele mâini îi erau pline de șofran.

← Plânsul n-o să-ți rezolve problema, am admonestat-o, și amândouă se uitară la mine ca niște cățeluși pe care-i loviseam cu vârful cizmei.

← Nu fi rea, făcu Sowmya cu severitate. Nu știi prin ce-a trecut.

Am ridicat din umeri:

← Contează? înțeleg, a trecut prin chinurile iadului, dar nu înțeleg de ce insistă să vină aici ca să aibă parte de iad în continuare.

← Pentru că așa vrea Anand, zise Neelima și își șterse lacrimile cu mâneca bluzei roșii. Mă tot trimite aici pentru ca părinții lui... să ne accepte. Dar n-o să ne accepte, nu-i așa? Priya are dreptate, Sowmya. Pur și simplu n-o s-o facă.

← E nevoie de timp, rosti Sowmya solemn.

← De cât timp? întrebă Neelima sarcastic. Suntem căsătoriți deja de-un an; în curând o să am un copil. Cum o să se poarte cu copilul meu?

← Poate că tu o să ai un băiat și Lata o fată, am zis, încercând să mai calmez nițel atmosfera.

Sowmya și Neelima zâmbiră.

← Dar părinții tăi? am întrebat-o. Lor le place de Anand?

Neelima încuviință din cap.

← îl plac foarte mult. Chiar au încercat să se împrietenească, dar ai tăi nu vor să aibă de-a face cu familia mea. Am încercat, să știi; i-am invitat pe toți la noi acasă, pentru ca părinții noștri să se întâlnească. Dar nici măcar nu au vrut să vină, au sunat în ultima clipă și au inventat nu știu ce scuză despre o problemă cu apa acasă. Mama s-a supărat foarte tare, iar tata... fie binecuvântat, mi-a zis să am grijă și m-a asigurat că o să-mi fie alături orice s-ar întâmpla.

Sowmya se uită la ea:

← Adică?

Neelima își vârî mâna în găleata roz și scoase un pumn cu ultimele rămășițe de mango pe care le puse pe muselină și începu să le împrăștie.

← Neelima? insistă Sowmya, iar Neelima aruncă la întâmplare ultimele felii de mango.

← Atâta, răspunse ea furioasă. Părinții tăi mă tratează ca pe un gunoi, iar ai mei se poartă cu el atât de bine. Dacă lucrurile nu se rezolvă și dacă Anand insistă să vrea să-și facă părinții fericiți, ce-mi rămâne de făcut?

Eram șocată. Să divorțeze! Vorbea despre divorț și despre posibilitatea de a rămâne mamă singură?

← Dar acum sunt însărcinată, adăugă ea și scutură din cap. Anand și cu mine suntem foarte fericiți împreună.

Sowmya era mulțumită de răspuns.

← Părinții mei o să-și revină.

Era o promisiune deșartă. Poate că, în cele din urmă, într-o bună zi, o vor accepta, dar ea o să rămână întotdeauna femeia care le-a furat băiețelul lor dulce și nevinovat.

← Hai să plecăm de-aici până nu face vreuna dintre noi insolație, le-am îndemnat pe cele două și am coborât toate pe scări, ca să pregătim prânzul.

Lata și mama erau deja în bucătărie, tocând legumele și vorbind despre nunta la care fuseseră cu vreo două săptămâni în urmă.

← Era grasă... atât de grasă, zicea Lata. Iar el... Ce mai partidă!

← Am auzit că i-au dat treizeci de *lakhs* zestre, și asta au fost doar banii grămadă, plus o Honda nouă, făcu mama conspirativ.

← Treizeci de *lakhs*... ce de bani au și i-au cumpărat cu ei un bărbat bun, ridică Lata din umeri și amândouă se uitară în sus spre noi, când intrarăm în bucătărie.

← Pot să vă ajut? întrebă Neelima politicoasă, dar fu imediat gonită.

De data asta nu mai plânse, doar se întoarse spre Sowmya și o rugă săi arate sariurile cele noi pe care și le cumpărase la târgul de săptămâna trecută. Eu m-am așezat pe podea, lângă mama, uitându-mă la legumele din vasele de metal împrăștiate de jur împrejur.

← E o jumătate de nucă de cocos în frigider, mă informă Lata. O să ai nevoie de ea pentru *avial*.

Am scos nuca de cocos și am luat răzătoarea specială. Fâșii subțiri de nucă de cocos începură să cadă în vasul de metal pregătit pe masă.

Mama se ridică să plece. Știam că nu e mulțumită că bunicul îmi ceruse mie să gătesc. Nu știu când intrasem în competiție cu mama, dar simțeam că nota parcă pe o tăbliță tot ceea ce spunea *Thatha*, iar scorul arăta azi: Priya — unu, Ma — zero.

← Mă doare spatele, se tângui ea neconvins, frecându-se chiar cu palma pe spate. O să mă duc să mă odihnesc cu *Ammamma*. Te descurci tu singură, nu?

Am încuviințat ușor, dar nu mi-am ridicat privirea de la nuca mea de cocos.

← E nefericită din cauza ta, zise Lata în timp ce-și dădea deoparte o șuviță rebelă de pe fața ei perfectă în formă de inimă.

← Mereu e nefericită, am oftat eu, iar ea pufni în râs.

← Va trebui să te măriți până la urmă, zise Lata.

Trase spre ea un fund de lemn și desprinse cuțitul care era înfipt în ea. Își așeză piciorul cu pedichiura perfectă pe bucata de lemn și începu să taie cartofii cu cuțitul ascuțit. Inelul de aur din degetul de la picior și oja roșie strălucitoare sclipeau pe bucata uzată de lemn.

← în cele din urmă, o să mă mărit, i-am zis. N-am știut niciodată cum se folosește cuțitul ăla. Mi-a fost mereu teamă că o să calc pe el.

← E foarte ușor, zise Lata și mai tăie un cartof. Deci, ai un iubit? Deasta tot refuzi să te măriți?

Era oare perspicace sau doar dădea glas părerii pe care o împărtășea familia și pe care mama uitase să mi-o spună?

← Am doar 27 de ani, am destul timp să mă mărit, m-am scăpat eu. Și te rog să nu-mi povestești cum tu, la 27 de ani, erai măritată și aveai copii.

Lata aruncă încă un cartof tăiat în bolul metalic uriaș plin cu apă, ca să nu se înnegrească.

← N-o să-ți spun, pentru că știi deja. Dar 27 de ani e deja târziu. Când o să mai faci copii? Cu cât mai repede, cu atât mai bine, altfel... s-ar putea să nu mai poți să-i faci.

← Poate că nici nu vreau să am copii, i-am răspuns foarte iritată.

Oare nu mai era pic de originalitate la femeile din familia mea? O mătușă îmi zicea că trebuie să învăț să gătesc, ca să nu-mi moară soțul de foame, iar alta voia să mă vadă însărcinată, ca nu cumva organele mele reproducătoare să-mi facă vreo figură urâtă. Iar ultima lovitură venea chiar de la mama mea, care voia să mă mărit cu orice bărbat care face ceea ce numește ea „bani buni”.

← Toate femeile vor copii, făcu ea neglijent. Uite, fratele meu care locuiește la Los Angeles îmi povestea că, în zilele

noastre, indienii — nu străinii aceia, ci fetele și băieții din India — trăiesc împreună... fac *de toate* fără să fie căsătoriți. De ce nu se căsătoresc, pur și simplu?

← Pentru că vor să stea împreună doar pentru o vreme, nu să-și petreacă tot restul vieții împreună. Poate că vor doar să încerce marea cu degetul. Căsătoria e treabă serioasă. Nu te măriți cu primul bărbat cu care te culci sau cu care locuiești, i-am zis, cu singurul scop de a o scandaliza la culme.

Din expresia șocată de pe chipul ei, știam că am reușit. Dar știam și căi va spune aceste lucruri mamei sau, și mai rău, lui *Thatha*, și atunci să vezi puhoi de întrebări.

Mă privi tăios:

← Ai sta cu un bărbat în aceeași casă fără să te măriți cu el?

Discuțiile cu Lata semănau cu înaintarea pe teritoriu inamic, unde pândeau capcane la tot pasul.

← De ce totul trebuie să aibă legătură cu mine? i-am întors-o, arborând expresia mea impenetrabilă de jucătoare de pocher.

Lata continuă să taie cartofi.

← Știi, Anand și Neelima... și ei *au fdcut-o* înainte să se căsătorească.

Cred că de-asta s-au și luat.

← Pentru că au făcut sex? am întrebat, oprindu-mă din răzuit nuca de cocos doar ca să mă apuc din nou.

Lata luă o tărtăcuță, la fel de verde la culoare ca și sariul de bumbac pe care-I purta, și începu să o taie în bucăți mari, ca să o facă mai ușor de curățat și apoi de tocat pentru *pappu*.

← Noi nu suntem ca femeile acelea care fee sex cu sute de bărbați. Noi ne mărităm cu bărbatul cu care fecem sex. Așa l-a prins Neelima în capcană, zise ea.

← De ce să se însoare cu ea doar pentru că au făcut sex? De ce ar trebui să conteze?

Știam că n-avea nici un rost să vorbesc cu Lata despre Neelima sau despre instituția căsătoriei, dar mă luă gura pe dinainte înainte să apuc să-mi pun lacăt.

← Anand e un băiat bun, îmi explică Lata logica ei întortocheată. Neelima l-a sedus, iar el a trebuit să o ia de nevastă.

← Deci nu sunt un cuplu cu o căsnicie fericită? am întrebat-o mai tare, ca să acopăr zgomotul pe care-1 făcea răzătoarea în carcasa acum goală a nucii de cocos.

Am pus apoi răzătoarea deoparte și mi-am trecut degetele peste fâșiile albe de cocos din bolul de metal.

Lata puse în fața mea un dovleac galben. L-am așezat pe fundul de lemn pe care-1 folosise mama. Apoi m-am ridicat să iau un cuțit mare, bine ascuțit, din suportul de cuțite de lângă chiuvetă.

← Anand pare fericit, remarcă ea. Dar n-ai de unde să știi care-i adevărul. Știi, nu poți să judeci o carte după copertă.

Eram de acord cu ea. Dar dacă era să mă iau după copertă, Lata și Jayant păreau să aibă o căsnicie extrem de nefericită. Săreau tot timpul unul la gâtul celuilalt. Nu erau certuri zgomotoase; erau mai degrabă ciorovăieli, o animozitate constantă. O singură privire spre Lata și Jayant era destul ca să convingă pe oricine să se ferească de căsătoriile aranjate. Era limpede că lor nu le mergea căsnicia, dar erau încă împreună în ceea ce părea să fie o relație sufocantă, în timp ce copilul cu numărul trei era pe drum. Mă întrebam oare a cui fusese decizia să mai facă un copil, a lui Jayant sau a Latei? Oare cine cedase presiunii pe care eram sigură că *Thatha* o pusese asupra cuplului?

← Ce mai fac Apoorva și Shalini? am schimbat subiectul spre copiii ei, în timp ce tăiam dovleacul mare și galben.

← Foarte bine, zise ea cu mândrie. Shalini a început cursurile *Bharatnatyam* și dansează cu multă grație, iar Apoorva învață să cânte la *veena*. întotdeauna am fost de părere că e important pentru fete să știe dans sau muzică clasică.

← Ce zic de faptul că urmează să aibă un frate sau o soră mai mică?

Ridică din sprâncene în timp ce rămase cu tărtăcuța în aer. O despică în două și o aruncă în vasul de metal de lângă ea.

← Cine ți-a spus? Neelima?

← Nu Neelima, am mințit-o, în timp ce începeam să curăț dovleacul de coajă.

Lata adună bucățile de dovleac curățate și le despică rapid cu cuțitul, după care le aruncă într-un alt vas.

← Ei m-au obligat, zise ea. Mai întâi a fost *Mava*, apoi *Atha* și apoi a început și Jayant. Ce era să zic? Am niște îndatoriri față de familia soțului meu.

← Și dacă o să ai tot o fată? am pus poate cea mai tabu întrebare.

← N-o să am, zise înfrigurată, ca și când, dacă o spunea, așa avea să se și întâmple. Știu că e posibil, dar sper să nu fie așa. Atunci toate astea nu vor fi de nici un folos.

← Și ce-o să faci dacă e totuși fată? am insistat.

Lata zâmbi ușor și-mi susținu privirea înfiorându-se:

← îmi iubesc copiii. Nu mă interesează dacă sunt fete sau băieți. Și o să-l iubesc și pe acesta. Vreau să fie băiat doar pentru ca *Thatha* al tău să fie fericit.

N-o credeam.

← O să aflăm săptămâna viitoare dacă e băiat sau fată, adăugă ea. în zilele noastre, cu testul amnio, îți pot spune după paisprezece săptămâni sexul copilului.

← Și atunci?

← Atunci o să știm.

N-am încercat să aflu dacă are de gând să facă un avort în momentul acela; într-un fel, nu voiam să știu răspunsul.

Atunci toate astea nu vor fi de nici un folos, zisese, iar vorbele ei rămaseră multă vreme, ca un ecou, în mintea mea.

* * *

Prânzul era servit la masa uriașă care acoperea tot spațiul de lângă bucătărie. Farfuriile de metal zornăiau pe blatul de melamină, iar paharele de metal se clătinau. Masa era în total dezacord cu ambientul. Melamină contrasta cu rama ferestrei, roșu cu galben, de care se rezema masa; ocupa prea

mult spațiu și nu prea se potrivea cu scaunele de trestie pe care *Thatha* le cumpărase cu mulți ani înainte să aibă masa.

Blatul însuși era denivelat, plin de urme de vase fierbinți așezate direct pe el, sau de apă vărsată care pătrunsese între stratul subțire de plastic și lemnul ieftin.

Masa cea nouă înlocuise o alta, masivă, de lemn, înaltă de câțiva zeci de centimetri, la care era nevoie să ne așezăm pe rogojini groase ca să mâncăm. Dar masa trebuise dusă în magazie când artrita bunicii avansase, și căutată alta mai comodă. *Thatha* cumpărase masa de la un mic magazin de mobilă din Abids, specializat în suporturi de televizor, și care vindea și alte obiecte de aceeași calitate proastă ca și masa.

Lui *Thatha* îi plăcuse dimensiunea mesei, iar partea strălucitoare de deasupra îl atrăsese și ea. Nu fusese nevoie decât de șase luni pentru ca blatul strălucitor de deasupra să devină mat și denivelat, dar între timp magazinul de mobilă se închisese, iar *Thatha* rămăsese așa, cu tot cu masă și cu denivelările ei.

O grămadă de orez fierbinte se înălța în mijlocul mesei, iar în jurul ei se îngrămădeau, ca niște căpșoare întunecate, vase de metal pline cu *avial*, *pappu* de tărtăcuță, cartofi cu curry și iaurt rece.

Două carafe cu apă rece se goliră imediat, iar ventilatorul din tavan se învârtea fără încetare, oferindu-ne prea puțină scăpare de căldura insuportabilă. Dar începusem să mă obișnuiesc.

← Ai fost la *Nuu Yarki* mă întrebă bunica în timp ce-și lua cu asalt mâncarea, mestecând cu gura deschisă.

← Da, am zis și mi-am priponit apoi ochii în farfurie, unde degetele îmi dansau prin orezul amestecat cu crema de *pappu*.

Ce simplu era să mănânc din nou cu degetele. Uitasem bucuria de a amesteca orez și *pappu* cu degetele. Mâncarea avea parcă un gust mai bun când o mâneai astfel.

← Foarte bun *avial*, *Priya-Amma*, remarcă *Thatha*, iar eu am dat din cap, încântată de compliment.

← *Nuu Yark* e un loc periculos, așa-i? zise *Ammamma* plesnind din buze și amestecându-și în farfurie orez și *avial* cu degetele.

← Oamenii ăia albi sunt pur și simplu niște... pungăși, continuă ea, iar mie mi se blocă mintea. Iar negrii ăia... *kallu* nu sunt altceva decât niște criminali.

Am holbat ochii cât cepele, de șoc.

← De unde știi așa ceva? am întrebat-o, incapabilă să-mi fac instinctele să treacă la atitudinea antirasistă.

Lui Nick i-ar plăcea la nebunie să participe la discuția asta, îmi trecea prin minte.

← Am văzut la televizor, zise *Ammamma* cu mândrie în glas. Toți negrii se droghează și omoară oameni pe stradă. Vishnu... îți mai amintești de el?

Nu-mi aminteam, dar am încuviințat cu un gest din cap.

← Fiul lui a fost jefuit de un om din ăsta *kallu*-, în *Noo Yark*. Un negru — își băgă niște mâncare în gură — i-a pus un pistol la tâmplă. Vorbea cu gura plină, iar eu mă strâmbam la vorbele ei și la mâncarea pe jumătate mestecată la vedere. Toți negrii... ce mizerabili sunt.

Și ce făcuse bunica, le mirosise hainele? Frustrarea lupta cu situația evidentă din fața ochilor mei, iar realitatea ieși învingătoare.

← Așa e, vorbi *Thatha*, etalându-și ignoranța. Albi nu fac decât să-i exploateze pe ceilalți. Iar negriiucid. Țara aia... n-are nici o valoare de familie, nimic. Nu fac decât să divorțeze.
← Au și ei o structură morală, *Thatha*.

Abia dacă mă mai puteam abține să nu zic nimic în fața unei ignoranțe atât de evidente față de faptele reale.

← Ce structură morală? se încruntă mama. Prietenii tăi... cum îi cheamă, Manju și Niles, erau foarte buni când erau aici și ar fi rămas buni dacă nu se duceau în America.

Manju și Niles erau foști colegi de la Colegiul Politehnic din India. Își începuseră povestea de dragoste în primul an de studii și supraviețuiseră ca un cuplu de-a lungul celor patru ani, încă doi ani până la absolvirea din Statele Unite și

încă un an și ceva de muncă în Silicon Valley, înainte să se căsătorească. Dar fericirea veșnică se terminase pentru ei. Divorțaseră de curând, iar eu făcusem imensa greșală să-i spun mamei acest lucru. Hotărâse imediat că era din cauza influenței americane nefaste.

← Prieteniiăștia ai ei s-au căsătorit, le explică mama celorlalți. Erau din aceeași castă, tot... o pereche foarte bună. Au plecat în America și acum divorțează după patru ani de căsnicie. Ce s-a întâmplat? Dacă ar fi fost în India, nu s-ar fi întâmplat niciodată una ca asta.

Avea perfectă dreptate. Sub nici o formă nu ar fi divorțat dacă erau în India. În fond, divorțul încă nu era un lucru comun pe-aici. Presiunea familiilor lor i-ar fi ținut împreună, chiar dacă Nilesch stricase totul pentru o fustă, care mai era și verișoara mai mare și căsătorită a lui Manju.

← De ce divorțează? întrebă Neelima încet.

← Mai contează? se lansă mama în tirada ei. Au ajuns la divorț și ar fi rămas împreună dacă erau în India. Acolo... nimănui nu-i pasă. Femeile au câte trei-patru căsnicii și toți bărbații își înșală nevestele. Se culcă toată lumea cu toată lumea.

Acesta era motivul pentru care știam că avea să fie foarte, foarte greu să le spun alor mei despre Nick. Condamnaseră deja întregul Occident și îi calificaseră deja pe toți drept criminali și escroci. Ce șansă putea să aibă bietul meu Nick să fie judecat corect?

← Nu *toți* se culcă cu alții, i-am apărut eu. În Sud, cuplurile nu fac sex înainte de căsătorie. Sunt foarte religioși prin partea aia.

Nu știam cum și de ce se ajunsese la discuția asta. Nu-mi aminteam să fi vorbit vreodată în vreun fel despre sex cu familia mea. Sowmya și cu mine mai vorbeam despre asta, din când în când, dar erau discuții așa, cantre fete. Asta era pur și simplu mult prea ciudat.

← Și mai sunt și fanaticii ăia religioși, adăugă *Thatha*, iar eu simțeam că-mi pierd cumpătul.

← Și ce, aici nu sunt? am întrebat. Cum puteți să vorbiți așa despre Occident când nu știți nimic despre el? La naiba, țara asta are și ea țcănelile ei. Bărbații își bat femeile, iar femeile rămân atârinate în căsnicia aia. Măcar în America au o cale de scăpare. Pot să iasă din căsătoriile bolnave. Aici oamenii nu pot să hotărască singuri cu cine se căsătoresc și lângă cine-și petrec tot restul vieții — părinții o fac în locul lor. Vi se pare normal?

Tăcerea căzu ca o ploaie în timpul musonului. *Thatha* îmi aruncă o privire pe care o ținea de obicei pentru dușmani sau pentru retardați, nu eram sigură în ce categorie mă încadram.

← Tu doar *locuiești* în State. Nu e țara ta. N-o să te accepte niciodată. O să fii mereu un outsider acolo, o persoană de culoare. Doar aici ești acceptată și să nu mai vorbești așa nechibzuit în casa asta, zise *Thatha*.

← Să mă accepte?

Mă pornisem și călcasem pe-alături rău de tot.

← îmi cer scuze pentru limbajul nepotrivit, *Thatha*, dar tu nu o accepți pe Neelima doar pentru că vine din alt stat. Tu nu-i accepți pe indieni și vrei să cred că eu sunt acceptată în această societate? Cât o să mă accepte societatea asta dacă o să vreau să trăiesc după propriile mele reguli?

← Toate societățile au reguli, se băgă Lata în discuție. Doar trebuie să respecti regulile societății americane, nu?

Am zâmbit cu zâmbetul acela sarcastic asupra căruia mama mă avertiza de când mă știam.

← Da, dar în societatea aia nu mă poate forța nimeni să am un copil pentru ca familia mea să aibă un moștenitor de parte bărbătească și...

← *Priya!*

Mama mă reduse la tăcere cu un singur cuvânt ascuțit.

← Nu știi despre ce vorbești.

Tăcerea se lăsă din nou. în afară de zgomotul mestecatului și cel al ustensilelor de metal, nu se mai auzi nimic, nimeni nu mai rosti nici o vorbă.

O comisesem rău și voiam să-mi trag o palmă. Nu așa aveam să potolesc furtuna — așa nu făceam decât să agravez lucrurile și mai tare. Dintre toate lucrurile prostești pe care le puteam face, trebuise să m-apuc să încerc să schimb impresiile familiei mele despre Occidentul cel corupt și diavolesc. Aș fi putut, la fel de bine, să m-apuc să urc pe Everest în pantaloni scurți.

* * *

PENTRU: NICHOLAS COLLINS < NICK_GOLLINS@XXXX.COM > De la: Priya Rao < Priya_Rao@yyyy.com > SUBIECT: Re: Re: Al CĂLĂTORIT BINE?

Am găsit un internet cafE ceva mai jos de casa *AMMAMMEI*. UN LOC MINUSCUL, UNDE TE TAXEAZĂ 30 DE RUBLE PENTRU 15 MINUTE, IAR CONEXIUNEA E ATĂÂÂÂÂÂT DE ÎNCEATĂ DE ZICI CĂ SE TĂRĂȘTE. TOTUȘI, ACUM ESTE AICI, IAR ACUM ȘAPTE ANI NU ERA. *Anotimpul fructelor de mango* Sunt permanent surprinsă de felul în care unele LUCRURI S-AU SCHIMBAT, IAR ALTELE AU RĂMAS EXACT LA FEL.

Tocmai m-am întâlnit cu *Thatha* și trebuie să-ți spun, Nick, omul ăsta e șovin. Vreau să spun că e UN CIUDAT, ZICI CĂ TOCMAI A FUGIT DINTR-UN MUZEU. ȘI CEILALȚI SUNT LA FEL DE RĂI CA EL. ȚI-AM POVESTIT DE ANAND CARE S-A ÎNSURAT CU NEELIMA. El bine, ar trebui să vezi cum o tratează toți pe biata fată — ar fi mult mai amabili dacă ar plesni-o tot timpul peste față.

ȘI N-O SĂ-ȚI VINĂ SĂ CREZI, DAR LATA E DIN NOU ÎNSĂRCINATĂ. *Thatha* vrea un nepot de sânge pur brahman, IAR FIUL LUI, ANAND, DACĂ VA AVEA UNUL, NU SE POTRIVEȘTE. NEELIMA NU E BRAHMANĂ TELUGU, ÎNȚELEGI, e doar din Maharashtra. Mi se pare că sunt ÎNTR-UN FILM TELUGU FOARTE PROST; TOATE PERSONAJELE SUNT ÎN DIVERSE NUANȚE DE GRI: SOACRA DIFICILĂ, CUMNATELE INFAME, SOȚUL SLAB,

SOCRUL PATRIARH ȘI, DESIGUR, BIATA NORĂ DIN CEALALTĂ CASTĂ.

NU REUȘESC SĂ MĂ ÎNȚELEG NICI CU MAMA. MĂ STRĂDUIESC DIN GREU ȘI

EȘUEZ DE FIECARE DATĂ. CÂNDVA ÎMI DOREAM SĂ FIM PRIETENE ȘI MĂ

GÂNDEAM CĂ MĂCAR ACUM, CÂND M-AM FĂCUT MARE, AM PUTEA SĂ DEVENIM. Dar cu noi nu se poate. Și

mă doare. Aveam FANTEZIA ASTA CĂ O SĂ NE ÎNȚELEGEM BINE DUPĂ CE MĂ ÎNTORC. Dar timpul NU

are absolut nici un efect

ASUPRA RELAȚIILOR.

Nate a plecat la cățărare cu prietenii lui, iar eu

SUNT BLOCATĂ AICI CU RUDELE IADULUI. M-ĂȘ DORI ATÂT DE MULT SĂ FIE CU TOȚII ALTFEL, MAI

ÎNGĂDUITORI, MAI PUȚIN GATA SĂ JUDECE, MAI PUȚIN RASIȘTI, MAI TOLERANȚI. AȘ VREA SĂ TE

ACCEPTTE. DAR CU CÂT ÎI OBSERV MAI ATENT, CU ATÂT MAI MULT ÎMI DAU SEAMA CĂ ASTA N-O SĂ SE

ÎNTÂMPLE.

Cum să le spun, Nick? Cum naiba să le spun

despre TINE? O SĂ MI SE RUPĂ INIMA

DACĂ LE-O FRÂNG PE-A

lor. Dar te iubesc și nu pot să mă încarc cu o asemenea vinovăție... Iar asta mă face să mă simt vinovată. Așa trebuie

să mă simt, vinovată, nu? ÎN FINE, TREBUIE SĂ PLEC. BĂRBATUL DE LA RECEPȚIE SE UITĂ LA CEAS ȘI

APOI LA MINE... SUBTIL CA O DRUJBĂ. O SĂ MĂ ÎNTORC SĂ-MI VERIFIC MAILUL.

ȘI N-O SĂ MĂ MĂRIT CU VREUN BĂIAT INDIAN!! CUM POȚI SĂ TE GÂNDEȘTI LA AȘA CEVA, CHIAR ȘI

INCONȘTIENT?

Am SĂ MĂ ÎNTORC ACASĂ CÂT POT DE REPEDE.

Priya

Cum să te bălăcești în ulei de arahide și să-ți ceri

iertare Mama aproape că mă târî în curtea din spate după terminarea mesei.

— Poate că ești aici doar pentru câteva zile, dar *tot* o să te porți frumos, îmi zise strângându-mă cu putere de braț.

Mi-am tras mâna într-o parte și am frecat urmele pe care mi le lăsase cu degetele.

— O să spun ce-o să simt. Dacă nu-ți place, pot să-mi fac bagajele și să plec.

Nu asta voisem să spun, dar eram furioasă și înverșunată să fiu tratată ca un copil de cinci ani. Eram o femeie de 27 de ani; nu mai eram o fetiță. Când o să înțeleagă asta? Pe de altă parte, eu când aveam de gând să învăț să mă port potrivit vârstei mele? De ce trebuia să mă bag și să mă afund în treburi care nu mă priveau? Știam asta; știam că nu conta de fapt ce credeau *Thatha* și *Ammamma* despre albi sau negri. Și totuși nu mă puteam abține și nu-mi părea rău de ce spusesem. într-un fel, mă simțeam îndreptățită să mă îndoiesc de ce spuneau ei, pentru că știam că *eu* am dreptate. Dar asta nu schimba cu nimic faptul că mă purtasem urât și că-mi jignisem bunicul, mătușa, bunica și mama. Acum, dacă mai găseam și niște cerșetori pe stradă să le trag un picior, puteam să zic că am avut o zi plină.

← Mă ameninți? făcu mama, iar eu i-am aruncat doar privirea aceea de „da, sigur”, fără să mai zic nimic. Da? întrebă ea din nou, sfredelindu-mă cu ochii.

Nu mi-am ferit privirea. Uneori era mai bine să le ții piept demonilor decât să-i ignori. Tot ce mai puteam să fac de-acum era să strâng din buze și să mă port ca o adolescentă recalcitrantă. Exact imaginea pe care încercam să o evit. Cum era să-i conving să aibă încredere în alegerile mele în materie de bărbați, dacă mă purtam ca un copil?

← Toate sacrificiile pe care le-am făcut pentru tine, zise mama cu dezgust. Și așa ne răsplătești?

Am ridicat neglijent o sprânceană, iar ușorul sentiment de vinovăție pe care-1 simțeam începu să scadă și mai mult.

← Ma, te rog mai scutește-mă cu povestea asta cu sacrificiul, i-am aruncat războinic, și toate jurămintele mele că voi fi o fiică perfectă pe durata vizitei mele de două săptămâni se destrămară complet.

Această abordare cu „ne ești datoare” nu-mi plăcea deloc și nici nu credeam în ea. Nu făcusem vreo petiție la părinții mei ca să le cer să mă nască. Fusese alegerea lor și, de vreme ce ei o făcuseră, eu nu le eram datoare cu nimic.

Ochii mamei luară foc și tocmai era pe punctul să mai zică ceva, când Sowmya veni în curtea din spate cu vasele murdare puse într-o cădiță albastră de plastic, să le spele menajera. Așeză cădița lângă o găleată tot de plastic, care se afla lângă un robinet de apă. O vreme, nu se auzi decât zgomotul apei care curgea, pic-pic-pic, aterizând pe o farfurie de metal curățată adineaori de Sowmya.

Ne privi pe amândouă și puse o mână pe umărul mamei.

← Tocmai amestecăm uleiul și condimentele, zise ea calm.

Ma dădu vag din cap, evident zguduită de declarațiile mele. Refuzam să mă simt vinovată. Toată viața, mama îmi băgase replica asta cu „ne-am sacrificat pentru tine, așa că trebuie să fii sclava noastră” și mă săturasem definitiv. Dacă m-aș fi gândit la toate astea cu calm, aș fi văzut că exagerez. Părinții mei îmi dăduseră multă libertate de acțiune, comparativ cu alți părinți. Îmi permisese să am o educație bună. Cheltuiseră o avere considerabilă ca să mă trimită în Statele Unite, ca să trăiesc mai bine. Desigur, încercau mereu să mă mărite, dar nu mă obligaseră niciodată să fac așa cum ziceau ei, cum văzusem că procedează alți părinți.

O colegă de-a mea de la Colegiul Politehnic sfârșise prin a se mărita cu un bărbat pe care nici măcar nu suporta să-l privească, doar pentru că părinții ei îi spusese că era cea mai bună partidă pe care o putea face. Nu cerea nici o zestre — norocul ei!

← Toate astea sunt influența Americii, încheie mama. Înainte nu ai fost niciodată o fată atât de rea și de nepoliticoasă.

Intră în casă, în vreme ce eu îmi abțineam cu greu pornirea de a alerga după ea, să-mi cer scuze. Relația asta de dragoste-și-ură pe care o aveam cu mama era condimentată cu vinovăție și aseasonată cu nevoia de acceptare, cred că de ambele părți. Voiam — ba uneori chiar aveam nevoie cu

disperare — de acceptare din partea mamei, dar voiam să mă accepte așa cum eram, nu așa cum mă vedea ea. Voiam să o iubescă pe Priya omul, nu pe Priya fata care nu trăia în afara imaginației ei.

← Priya, încercă să mă calmeze Sowmya, dar am ridicat ambele mâini, ca să o fac să tacă.

← Nu vrea să creadă că sunt cine sunt și dă vina pe America pentru asta, am spus eu, cu năduf. Nu vrea să creadă că pur și simplu nu o plac și că, de fapt, ea și *Nanna* n-au făcut o mie de sacrificii pentru mine.

Minciuni, numai minciuni. îmi păsa, cum putea să nu-mi pese? Dar ca și darurile care deveneau o sarcină necivilizată atunci când cel care le oferea o făcea cu simțul proprietății, sacrificiul lui Ma și al lui *Nanna* părea o sarcină neplăcută de care nu voiam să fiu conștientă doar pentru că așa mi se cerea.

← Dar au făcut, se opuse Sowmya.

M-am întors spre ea și am privit-o în față.

← Și asta ce înseamnă pentru mine? Că sunt proprietatea lor?

← Doar fiica lor.

Am scuturat din cap. Sowmya știa mai bine decât oricine că o fiică era tot o proprietate, ceva de care te descotorosești la un moment dat. Sowmya devenise deja un exces de bagaj, iar bunicii mei abia așteptau să o mărite și să o scoată din casa lor. în telugu cuvântul pentru fată este *adapilla*, unde *oda* înseamnă „a lor”, iar *pilla* înseamnă „fată”. în esență, creatorii limbii au urmat regulile societății și au decis că o fată nu era niciodată a părinților ei, ci mereu a altora, aparținând mereu altcuiva decât celor care i-au dat viață.

← Dar nu sunt doar o fiică, sunt eu însămi, am zis furioasă, încercând să nu sune totul ca un clișeu. Nimeni nu pare să dea doi bani pe mine.

Tuturor le pasă doar de fiica sau de nepoata lor..., am lăsat cuvintele să-mi scape în timp ce-mi ștergeam de pe față lacrimile care curgeau fără să vreau.

← Hai să mergem înapoi în casă, mă îndemnă Sowmya, confuză cred de felul în care-mi arătam emoțiile. Trebuie să punem fructele de mango în uleiul de arahide.

Ne-am așezat din nou în sufragerie. Bunicul trăgea un pui de somn în patul de alături, iar *Annanna* sforăia ușor pe canapea. Mama pisa semințe de muștar într-un pisălog negru de piatră; semințele împrăștiate, care săriseră peste marginea pisălogului, erau dovada forței cu care le zdrobea.

M-am așezat lângă Neelima, care pisa ardei iute uscat. Avea din nou ochii plini de lacrimi, așa că mi-am ținut respirația. În aer plutea un miros de ardei iute roșu.

Lata pune semințe de schinduf în alt pisălog. Nimeni nu zicea nimic. Simțeam că le redusesem pe toate la tăcere, aruncasem o bombă, iar acum tăcea toată lumea ca să gândească la cele întâmplate.

← Lata, îmi pare foarte rău, am zis umil.

Acum, că sângele nu mi se mai urcase la cap, știam că nu aveam nici un drept s-o judec. Făcuse alegerile pe care ar fi vrut să le fac și eu, iar eu, care susțineam că alegerile personale sunt extrem de importante, ar fi trebuit să respect asta. Lata îmi aruncă un zâmbet firav și ridică din umeri.

Era mai mult decât meritam.

← Ma, am strigat-o, dar nici nu se uită la mine. îmi pare rău, Ma. Sincer.

Nu-mi acceptă scuzele, așa că am oftat. Iar începeam, suspinam ca un copil de cinci ani, în loc să mă port ca o femeie în toată firea.

Eram eu însămi?

← Ma, îmi pare tare, tare, tare rău, am repetat în timp ce ea continua să-și zdrobească semințele de muștar, poate doar ca să mă silească să vorbesc mai tare.

Sowmya era vizibil tulburată și se așeză pe jos, lângă mama, vorbindu-i încet. Nu auzeam ce zice, dar, orice-ar fi fost, mamei îi displăcea în mod evident.

← Nu te băga, zise mama încet, iar Sowmya plecă de lângă ea. E fiica mea și o să fac așa cum vreau eu.

← *Akka*, nu mai rămâne decât câteva zile, îi zise ea, dar *Akka* ei, adică mama mea, nu avea chef să o asculte pe Sowmya.

← Crede că poate să spună tot ce-i trece prin cap, se repezi mama, împrăștiind semințe de muștar cu un gest. Și ce dacă așa e în America... de parcă ar trebui să ne impresioneze. Mă privi și se opri din zdrobit pentru o clipă. Nu-mi pasă, zise și și văzu de pisat mai departe.

← Atunci va trebui să înveți să mă tratezi și tu cu respect, i-am zis foarte delicat, dar nepăsarea ei nu avea limite.

← Ești mult prea tânără ca să-mi câștigi respectul și până acum nu ai făcut nimic în acest sens, făcu turbată. Respect! Copiii își respectă părinții... și asta e tot. Va trebui să înveți să te porți. Nu sunt vreo colegă de clasă de-a ta sau vreo prietenă ca să poți să vorbești așa cu mine.

Eterna problemă. Mama voia să fie un cod de reguli părintești, în timp ce eu mă simțeam destul de mare ca să merit să fiu tratată ca un egal.

Avusesem genul acesta de conflict de multe ori în cei douăzeci de ani, cât stătusem în casa ei.

← Am zis că-mi pare rău, ce vrei mai mult de-atât, am izbucnit plină de frustrare, fără să mai folosesc nici măcar un ton de scuză.

← Mereu zici că-ți pare rău, dar mereu faci la fel. Nu vorbești serios.

Simțeam că mă lasă nervii din nou.

← Deci acuma nu sunt doar rea și nepoliticoasă, mai sunt și mincinoasă? am continuat, iritată la culme.

← Priya, taci, mă rugă Sowmya. Vă rog să nu vă mai certați, stă aici atât de puțin timp. Dacă vă certați așa, poate nu se mai întoarce niciodată.

La replica asta, mama făcu ochii mari.

← Nu e obligată să vină. Nu ne face nouă vreo favoare pentru că vine. N-a făcut decât să ne facă să ne simțim prost. Mama încetă să mai piseze semințele de muștar și se concentrează în schimb asupra mea. Are 27 de ani și nu vrea să se

mărite. Vecinii ne tot întreabă și noi nu știm ce să le mai spunem. Ești o rușine, Priya! N-ai făcut nimic ca să ne simțim mândri de tine. Așa că, dacă n-o să mai vii pe-aici, n-o să moară nimeni.

Asta a durut!

Am ieșit amețită din sufragerie. Am ajuns pe verandă, mi-am pus papucii, mi-am luat geanta pe umăr și am ieșit dracului din casa bunicilor mei.

* * *

Ricșele vopsite în galben cu negru treceau zgomotos pe asfaltul subțire și spart, în timp ce eu mergeam pe trotuarul murdar, pășind pe lângă coji de banane stricate și tot felul de alte gunoaie neidentificate. Un vânzător împingea un căruț de lemn pe drumul denivelat, în timp ce anunța pe toată lumea că vinde coriandru proaspăt și spanac. Am trecut de vânzător și am mers mai departe. Străzile deveneau familiare pe măsură ce mi se desfășurau prin fața ochilor.

Îmi doream să nu fi venit, mă gândeam în timp ce clipeam des, ca să-mi alung lacrimile. Aș fi vrut ca Nick să fie aici, doar ca să-mi spună că totul era bine în universul meu. Mă simțeam de parcă eram din nou o copilă care se teme că mami nu o iubește. Și nici nu mă iubește, doar a spus-o cu gura ei. Lacrimi noi îmi umpleau ochii imediat după ce le ștergeam pe cele vechi.

M-am oprit în fața unui mic chioșc, unde se vindeau suc, țigări, *bidi*, *paan*, gumă de mestecat și reviste porno de pe piața neagră, căroră nu le puteai vedea coperta decât printr-o pungă de plastic. Erau ascunse, dar nu de tot; din când în când, mai zăreai o coapsă goală sau un sfârc întunecat prin punga transparentă. Un bărbat stătea în dreptul tejghelei și mă privea întrebător.

← *Goli* apă minerală, *ba?*, am întrebat.

← *Hau*, îmi răspunse el cu un accent perfect de indian din Hyderabad.

Cu arome sau simplă?

← Simplă, am zis și i-am pus în față o bancnotă de 10 rupii.

Prima oară când băusem apă minerală *goli*, aveam cinci ani. Îmi aminteam că mersesem la film cu Jayant și Anand; era un film vechi, alb-negru, din anii treizeci, *Mayabazaar* (Târgul de iluzii), un film telugu, la care mă mai uitam și acum, ori de câte ori aveam ocazia. Era un film magic, o mică poveste obscură decupată din marea epopee *Mahăb-hārata*.

Mai văzusem alți copii bând apă minerală înainte de film și mă rugasem să primesc și eu una. Primisem ordine stricte de la mama să nu beau și să nu mănânc nimic la cinema, pentru că mâncarea nu era prea bună acolo și aveam toate șansele să mă îmbolnăvesc.

Apa minerală se vindea în sticle verzi, groase, iar gazul din apă era ținut înăuntru cu o pietricică. Sticla se deschidea cu un desfăcător negru, de cauciuc, care sugea pietricica afară cu un pocnet ușor. Copil fiind, miera greu să rezist la sunetul acela pe care-1 făcea pietricica sărind de la locul ei și aterizând în gâtul sticlei sau la spuma care apărea la gura recipientului.

După ce mă rugasem vreo doi kilometri, Jayant se înduplecase și ne cumpărase câte o sticlă, și mie și lui Anand, apoi ne făcuse să-i promitem pe capul lui (teoria fiind că, dacă ne călcăm cuvântul, Jayant o să moară) că n-o să spunem nimănui că ne-a lăsat să bem apă minerală *goli*. Din păcate, Jayant fusese prins, pentru că Anand și cu mine am făcut dizenterie și toată lumea dăduse vina pe sticla aia neigienică de apă minerală.

Imediat ce vânzătorul mi-a deschis sticla, am apucat-o cu nesaț și am pus-o la gură, în ciuda clopotelor de avertizare care-mi răsunau în cap. O să fie o idee foarte proastă, dacă o să mă îmbolnăvesc pentru tot restul șederii mele aici.

← *Chee*, Priya, am auzit-o pe Sowmya strigându-mă de undeva din spate și aproape c-am sărit în sus. Nu poți să bei și tu ceva răcoritor și sănătos? De ce trebuie să bei... chestia asta *chee* pe care o bei?

Am golit sticla până la fund înainte să-i răspund.

← E foarte bună, i-am zis, iar ea oftă.

← Două *meetha paan*, îi ceru Sowmya vânzătorului, în timp ce eu scoteam banii din geantă ca să plătesc.

← Nu putem să ne așezăm undeva? am întrebat în timp ce mă pregăteam să bag în gură bucata de *paan* și să-i savurez toată dulceața.

Sowmya se uită împrejur și îmi arată un drum denivelat, peste care trecuseră nenumărați oameni și mașini de-a lungul timpului. Am apucat-o pe drumul acela și am ajuns în apropiere de templul lui Shiva, templu pe care familia noastră îl frecventa fiindcă era foarte aproape. Ne-am așezat pe o bancă de ciment pe care erau lipite niște afișe electorale.

Amândouă mestecam cu zgomot din *paan*. Sosul era gata să-mi curgă pe la colțul gurii, ca să mă fac de râs.

← Cel mai bun *paan* dulce se face undeva, lângă Universitate, am zis, amintindu-mi de trecuții ani de studenție.

Și mai e un loc în Koti, am adăugat, unde se vând și cărți vechi.

Sowmya zâmbi.

← Mai știi când ne-am dus acolo, în ultimul an, și am băut apă de cocos până n-am mai putut?

← Hmm, am făcut, în timp ce uitatul gust de apă de cocos îmi umplea gura. Oare de ce eu și cu mama nu ne putem înțelege? Eu vreau să mă străduiesc de fiecare dată, dar... când mă uit în urmă îmi dau seama că nu e așa. Mă face să mă simt ca un copil și așa încep să mă și port.

← Poate că vrei tu prea mult, zise Sowmya smulgând o frunză dintr-un tufiș de buganvilia care creștea lângă bancă.

← Nu prea vezi multe flori din astea în Statele Unite, am zis arătând spre florile roșii ca de hârtie. Ori de câte ori văd o buganvilia, îmi amintesc de casa în care locuiam în Himayatnagar, unde era plin de tufișuri ca astea.

← Iar mama ta a tăiat jumătate din ele când a găsit șarpele ăla în baie, își aminti Sowmya râzând. Mai știi cât de mare era șarpele?

Era o cobra neagră, groasă și spiralată care reușise să-și facă drum până în baie. Iar mama dăduse peste ea în timp ce ne uitam cu toții la televizor. Țipătul pe care l-a scos când a văzut șarpele ne-a făcut tuturor pielea de găină, și pentru o vreme ne-a fost frică să mai intrăm în baie, ca să nu dăm peste monstrul de care se speriasse mama.

← Și-a scos colții și a sâsâit, repeta mama isterică, chiar și după ce șarpele fusese prins și ars. În tufișurile alea, acolo se ascund, îl convinsese pe *Nanna*. Trebuie să le tai pe toate.

Așa că tufișurile de buganvilia dispărură, dar *Nanna* mai lăsase câteva lângă poartă, chiar dacă mama insista tot timpul că ar fi trebuit să le taie și pe alea. Dacă altă cobra se ascundea acolo?

← Trăiesc doar în pereche, zicea ea și rămăsese cu frica până în ziua în care ne mutaserăm din casa închiriată în cea pe care Ma și *Nanna* o construiseră în Chikadpally.

← Sunt câteva amintiri frumoase, i-am zis Sowmyei. Sunt sigură că sunt multe... doar că nu mi le mai amintesc pe toate. Când vine vorba de Ma, nu-mi amintesc vremurile bune.

← Uneori și eu simt la fel, zise Sowmya și mă bătu înțelegător pe umeri. Vrei să intrăm în templu? E închis, dar au un *shivaling* nou. E foarte frumos, din marmură neagră, cu încrustații de aur.

Templul acesta cuprindea mai multe altare cu ofrande aduse în timpul așa-numitei ceremonii *puja*, desfășurate în cinstea unor membri ai comunității, iar câteva erau destinate familiei mamei mele. Nu se schimbaseră prea mult în cei șapte ani în care nu-1 văzusem. *Thatha* mă adusesese aici în dimineața dinainte să plec la Bombay, de unde am luat avionul de ora două dimineața spre Frankfurt și apoi pe cel spre Statele Unite.

Thatha ceruse atunci o *puja*. Tot ce reușisem să înțeleg din cuvintele acelea în limba sanscrită pe care le mormăia bătrânul *pandit* au fost numele și prenumele meu și numele de familie al lui *Thatha*. Bătrânul *pandit*, cu un burdihan imens atârând peste veșmântul lui ceremonial agățat peste umăr, părea morocănos. Avea o voce hârșăită și tușise de

vreo zece ori în timp ce intona *puja* pe care *Thatha* o plătise pentru mine.

← Pentru binecuvântarea ta, îmi zisesse *Thatha*, mângâindu-mă drăgăstos pe cap. Ca să-ți poarte noroc în lunga ta călătorie într-o lume nouă.

Fusese aglomerație mare în dimineața aia. Era abia ora opt, dar mai mulți oameni se așezaseră deja la coadă ca să plătească o ceremonie *puja* pentru cei pe care-i iubeau, pentru mașini, pentru computere, pentru copii etc.

Thatha și cu mine luaserăm câteva bucăți de zahăr sfințit, *pradam*, și găsisem un colț discret în grădina din fața templului, unde ne așezaserăm ca să privim oamenii, îmbrăcați în culori strălucitoare, pătrunși de spiritul divin. În timp ce mâneam *pradam* cu mâna, căldura de mai ne topea zahărul și ne facea degetele lipicioase.

← Să nu uiți să ne suni... des... cât ai bani, îmi zisesse *Thatha*. Și dacă ai nevoie de bani, dacă ești la strâmtoare, sună... o să-ți trimit eu ceva.

Dădusem din cap. Îmi promisesem mie că, odată plecată de-acasă, n-o să mai iau bani de la părinții sau de la rudele mele. Pentru mine, independența nu era doar o simplă vorbă, voiam să fiu pe picioarele mele, nu să dau fuga înapoi la *Thatha* și la *Nanna* la primul semn de probleme, fie ele financiare sau de alt gen.

← Am o bursă, i-am zis lui *Thatha*. Și o să mă calific ca un fel de asistentă. O să găsec ceva de lucru... orice... O să-mi fie bine.

← Să-ți vezi de studii, îmi zisesse *Thatha* cu severitate. Și să nu-ți iei vreo nenorocită de slujbă într-un restaurant cu șiruri lungi de mese. Bine?

Știam încă de pe-atunci că n-o să pot să-i schimb niciodată lui *Thatha* convingerile legate de ceea ce credea el că înseamnă slujbe pentru cei dintr-o castă inferioară, așa că nici nu mă străduisem măcar să-l înduplec. Dar acum eram hotărâtă să vorbesc cu el despre convingerile lui legate de albi și negri, de americani, de căsătoriile din dragoste sau de moștenitorii veniți pe lume prin constrângere. De ce era oare

atât de important pentru mine un lucru față de care arătasem înțelegere atunci?

Nu știi de ce nu mai voiam să-l accept pe *Thatha* așa cum era și de ce voiam un *Thatha* schimbat.

← Uite, îmi arată Sowmya un lanț gros de aur bătut cu diamante așezat într-un loc bine protejat, în interiorul unui locaș din templu în care se afla statuia lui Shiva. Se spune că a costat o *lakh* de rupii.

← De-asta au încuiat-o așa de bine? am întrebat, aproape incapabilă să văd ceva printre gratiile groase și aliniat foarte aproape una de alta, aflate între noi și statuie.

← Eh, știi cum sunt oamenii. Ar fura orice, chiar și bijuteriile zeilor, zise Sowmya. E atât de liniște. Dar peste câteva ore o să fie o grămadă de oameni aici. În Statele Unite sunt temple? Știi că e unul în Pittsburgh; toată lumea zice că e un templu mare. Toți indienii se căsătoresc acolo.

Am râs.

← Nu cred că toți indienii se căsătoresc acolo. Dar da, am auzit că e un templu mare. Mai sunt vreo două și în Bay Area. E unul uriaș într-o zonă care se cheamă Livermore și un altul în Sunnyvale, aproape de locul meu de muncă.

← Te duci des acolo?

Am ridicat din umeri.

← Am fost de vreo două ori... nu prea am timp, Sowmya.

N-am mai adăugat faptul că nu aveam cine știe ce spirit religios. Nu merg la templu pentru că nu mă simt convinsă.

← Atunci te duci la biserică? întrebă Sowmya, lăsându-mă mască.

← De ce ai crede una ca asta?

Sowmya dădu din umeri:

← Trebuie să te duci undeva, nu?

← Nu, am scuturat din cap. Nu merg nici la biserică.

← Eu... m-am gândit că poate te-ai schimbat și din punctul acesta de vedere, zise Sowmya.

← M-am schimbat?

Nu credeam că m-am schimbat atât de mult.

← Da, zise Sowmya. Ești mai... puternică. Ții la părerile tale mult mai mult decât înainte și nu-1 mai lași pe *Thatha* să te domine cu orice.

Am râs ușor:

← Da, dar relația mea cu Ma a rămas la fel de proastă.

← Pe-asta nu o poate schimba nimeni, declară Sowmya și își adună mâinile a rugăciune. Poate doar el să poată — arată ea spre Shiva cu mâinile împreunate —, dar nu cred.

Am râs împreună, apoi m-a luat de mână și m-a strâns.

← Mă bucur atât de mult să te văd, Priya. Ești o schimbare bine-venită și mi-a fost foarte dor de tine. Mă îmbrățișă. E bine să poți vorbi iarăși cu cineva așa, zise ea și oftă. Dar o să pleci curând.

← O să vin mai des de-acum înainte, m-am grăbit să spun. Poate o să reușești și tu să vii în vizită.

Sowmya făcu o față lungă:

← Da, *Thatha* al tău abia așteaptă să mă vadă bătând lumea așa, nemăritată.

← Poate, am zis.

← Poate, încuviință ea și își împinse ochelarii pe nas.

Priveam lumea asta, fosta mea lume, din perspectiva mea americanizată. Această fostă lume a mea mi se părea foarte diferită față de cum era înainte. Regăsisem niște lucruri schimbate în bine, în vreme ce altele erau învăluite într-o ceață care le facea de nerecunoscut.

Thatha nu mai era eroul meu, pentru că îl văzusem într-o lumină necruțătoare, o lumină americană care nu scuza oameni ca *Thatha*. Mă schimbasem, eram de acord cu Sowmya. Speram doar ca schimbarea să fie în bine.

Mama nu era într-o dispoziție prea bună când ne-am întors, în ciuda acceselor de furie, a îmbufnărilor și căldurii epuizante, treaba la pus de murături în casa bunicii mergea mai departe.

Lata lătra ordine, în timp ce mama îi spunea Latei că face totul pe dos. Mâncarea asta nu era pregătită cu dragoste, ci cu nevoia de a-ți demonstra superioritatea.

Ammamma își facea și ea numărul, dar n-o mai băga nimeni în seamă. Toți le ascultam pe Lata și pe Ma și mă simțeam ca o sfârlează întorcându-mă pe rând spre cine vorbea mai tare.

Pentru prima oară înțelegeam că acest ritual de pus murături de mango era, ca toate celelalte, un joc pentru putere. *Ammamma* pierduse bătălia cu mult timp în urmă; mama câștigase, dar acum Lata devenise un nod în gât — ca o lovitură cu efect — prin faptul că rămăsese însărcinată ca să le facă pe plac bătrânilor.

Lata și Ma erau concurențele, în timp ce Neelima, Sowmya și cu mine eram spectatoare. *Ammamma* juca, din când în când, rol de arbitru părtinitor, pentru ca apoi s-o vezi cum încearcă să-și retrăiască zilele de glorie.

Relația mea cu fiecare persoană din încăpere era frântă într-un fel sau altul, însă relația mea cu bunica era cea mai superficială dintre toate. *Ammamma* era o senzație, un miros, o amintire, nu un om în carne și oase. Știam puține lucruri despre ea. Știam cine era actorul ei preferat și la ce filme se uita încontinuu după ce *Thatha* îi cumpărase video, dar nu știam ce simte când e vorba de viața ei sau despre faptul că născuse primul copil când avea doar 15 ani.

După spusele mamei mele, *Ammamma* avusese nevoie de zece ani ca să rămână din nou însărcinată și nu pot decât să-mi închipui cât de grei au fost acei ani. Trebuie să fi fost obligatoriu să facă un băiat, mai ales pentru *Thatha*, și trebuie să fi fost o adevărată tortură să aștepte, lună de lună, să vadă dacă-i vine ciclul.

Nașterea lui Jayant a fost o minune, sau cel puțin așa pretinsese toată lumea. După aia, *Ammamma* nu mai rămăsese însărcinată preț de opt ani, dar nu mai conta, de vreme ce făcuse deja un băiat.

Anand se născuse când *Ammamma* avea 32 de ani.

← Nici nu mai credeam că pot să rămân însărcinată, când pleosc!... începu să-mi crească burta dintr-odată. *Thatha* al tău era atât de fericit! îmi zisese, zâmbind drăgăstos spre Anand.

După ce se născuse și Sowmya, doi ani mai târziu, *Ammamma* începuse să aibă probleme. Când Sowmya avea un an, doctorii i-au găsit *Ammammei* o tumoare uterină și fuseseră nevoiți să-i facă histerectomie.

Au găsit o tumoare și în uterul mamei când aveam eu 15 ani. Mama dăduse din nou vina pe șarlatanul acela de doctor și pe contraceptive, dar *Ammamma* îi zisese că era ceva ereditar. Chiar și bunica mamei avusese o tumoare.

← Așa că trebuie să faci repede copii, mă sfătuia mereu *Ammamma*. Dumnezeu ar putea să-ți ia lucrurile femeiești și ce-o să faci atunci?

Pentru *Ammamma* era o mare realizare să faci copii, lucru de care ea era foarte mândră. Dar cum se simțea azi, când toți copiii ei erau mari și cei mai mulți dintre ei ignorau ce avea ea de spus?

O întrebasesem odată ce credea despre faptul că se măritase atât de devreme.

← Așa erau timpurile, îmi răspunsese, dar nu-mi spusese niciodată *ce simțise* despre obligația de a respecta tradiția, să-și accepte soarta. Nu știam nimic despre adevăratele ei sentimente, era doar *Ammamma*, femeia care stătea pe canapea toată ziua uitându-se la televizor și mestecând *paan*.

Nu o cunoșteam pe femeia de dincolo de relația pe care o aveam cu ea.

Așa cum nici *Ammamma* nu o cunoștea pe femeia din spatele nepoatei ei.

Mă uitam la toate femeile din încăperea aceea și mă întrebam dacă, în afara măștilor pe care fiecare dintre noi le purta pentru ocaziile de familie, nu eram cumva străine unele față de celelalte. Încercam să fiu nepoata cea drăguță care venise în vizită din America, dar adevăratele mele sentimente începeau să se întrevadă prin păcăleala construită cu grijă în care mă prezentam. Poate că și măștile pe care le purtau celelalte începeau să cadă. Poate că, la sfârșitul zilei, am să le cunosc pe femeile din spatele măștilor, iar ele mă vor vedea pe mine, cea adevărată.

Am mai avut o tentativă să vorbesc cu Ma, dar mă evita, așa că am tras concluzia că nu vrea să se uite dincolo de eticheta FIICA, așa cum nu voia nici ca eu să mă uit dincolo de eticheta MA. Și dacă ea proceda așa, cum puteam eu să fac altfel?

* * *

— Adăugăm doar asta? am întrebat sceptică, uitându-mă la boabele de năut înmuiate în apă.

Lata trăsesse lângă ea o găleată galbenă plină cu condimente și răsturnase năutul înăuntru. Apoi, când își băgase mâna până la cot, îmi ceruse să torn ulei și bucățile de mango ca să le poată amesteca ea.

Lata făcea întotdeauna *avaki* de năut, preferata lui *Thatha*. Când eram mică, îmi plăcea să adun boabele de năut din farfuria lui *Thatha*, căci încă nu eram destul de mare să mi se pună în propria farfurie chili și condimentele de *avaki*. *Thatha* curăța resturile de condimente și de chili de pe năut și le alinia unele lângă altele ca să le ciugulesc eu. Mama zicea că *Thatha* mă răsfăță, că trebuia să învăț să mănânc condimentat și să nu mai mănânc din farfuriile altora, dar *Thatha* o făcea, iar și iar.

Chiar și acum, când eram mare, nu puteam să mănânc prea picant. Când mergeam cu Nick la restaurantele indiene, el se descurca mai bine decât mine cu mâncarea picantă.

← Care e indianul dintre noi doi? întreba Nick ștergându-și sudoarea de pe frunte.

Continua să mănânce în ciuda faptului că-1 treceau toate nădușelile, în timp ce eu mă lăsam păgubașă în fața felurilor foarte condimentate.

← Mamei i-ar plăcea de tine... mă rog, cel puțin i-ar plăcea obiceiurile tale alimentare, îi ziceam lui Nick. Crede că mâncarea nu e mâncare adevărată dacă nu-ți curge ceva apă din nas și din ochi în timp ce mănânci.

Ma și Lata ne dădeau tuturor porunci, ca unor sclavi, cerându-ne să aducem borcanele mari de murături din bucătărie. Eu și cu Sowmya am executat imediat și am venit cu șase borcane uriașe de sticlă. Neelima începu să taie bucăți

de muselină în pătrate mari. Murăturile erau puse în borcane, apoi muselina era legată la gura borcanului, după care se strângea cu putere capacul.

Munceam toate de parcă eram pe pilot automat, supunându-ne ordinelor și urmându-ne orbește conducătoarele. Ultima murătură tocmai fusese pusă în borcan, când *Ammamma* decise să stârnească o discuție. ← Ia zi, Priya, ai mulți prieteni telugu în State?

← Câțiva.

← Se spune că în Bay Area e o zonă în care trăiesc mulți indieni, mai ales telugu, zise Lata în timp ce se folosea de o lingură mare de lemn ca să-și umple borcanul ei cu murăturile ei.

← Sunt câțiva, am zis scurt.

← Nu-ți plac indienii telugu? mă întrebă ea, văzându-mă rezervată în răspunsuri.

← N-am zis asta, am protestat.

Lata ridică din umeri.

← Fratele meu care trăiește în Los Angeles mi-a zis că sunt unii indieni cărora nu le plac ceilalți indieni care trăiesc în State. Se țin mereu departe de ei și se împrietenesc numai cu *albi*. Cred că e rușinos.

← Sunt de acord, am răspuns cu o sinceritate afectată. Rasa unei persoane nu ar trebui să aibă importanță atunci când îți faci prieteni. Am mulți prieteni americani și mulți prieteni indieni. Ba chiar cunosc și niște oameni din Turcia.

Ammamma holbă ochii la mine.

← Cum? Ai prieteni albi? Și negri?

La fel de bine putea să spună că prietenii mei erau niște omuleți verzi de pe Marte.

← Despre ce puteți voi să vorbiți unii cu alții? întrebă *Ammamma*. Nu-ți sunt chiar prieteni, nu?

M-am uitat la ea. Femeia asta era cu adevărat proastă sau doar se prefăcea?

← Ce vrei să spui? am întrebat, nesigură de sensul întrebării ei.

← Vrea să știe ce-ai putea să ai tu în comun cu albi ăia, se băgă mama. Ar trebui să stai cu cei de-un fel cu tine. Albi ăștia o să te tragă mereu pe sfoară.

←Și de unde știi tu asta?

Am oftat. Mai întâi bunicul și acum mama. Era o chestie de familie, probabil era marcată în gene.

← Crezi că am ajuns la 50 de ani fără să știu nimic? Întrebă mama aspru. Știu destule și-ți zic că ar trebui să-ți faci doar prieteni indieni, de preferat dintre ai tăi. Brahmani buni... vor fi mereu gata să te ajute.

Trebuie doar să lucrezi cu *ceilalți*, de ce să-ți petreci și timpul liber cu ei?

Cum puteam să contrazic așa ceva?

← Am prieteni de diverse rase, din diverse țări. Nu mă interesează de unde sunt. Dacă sunt oameni buni..., am început din nou, într-un gest inutil.

← Albi nu sunt niciodată buni, anunță *Ammamma* cu emfază. Uite ce ne-au făcut nouă englezii.

Mi-am dat ochii peste cap. Era ridicol în ce fel gândea și simțea familia mea față de Occident. Mama o să se mândrească mereu cu fata ei din Statele Unite, dar n-o să-i placă niciodată ideea că fata ei ar putea avea prieteni care nu sunt indieni. Asta nu era de prea bun augur pentru mărturisirea mea legată de Nick pe care aveam de gând să le-o fac în seara asta.

M-am simțit din nou împovărată de dificultatea discuției, când un claxon se auzi afară, iar Ma mă trimise să deschid poarta. În sfârșit, venise tata — era cea mai bună salvare de care avusesem parte toată ziua.

* * *

PENTRU: PRIYA   RaO

<PrIYA_RAO@YYYY.COM>   De ia

Nicholas   Colons

<Nick_Collins@xxxxcom>   SUBIECT:

Re: Re: Re: Re: Al CĂLĂTORIT BINE?

Se PARE CĂ AI PARTE DE DISTRAȚIE DE ZILE MARI!
MĂ BUCUR CĂ NU TE SIMȚI VINOVAȚĂ DIN CAUZA MEA
— NU MI-AR PLĂCEA SĂ FIE ALTFEL DECI, CA SĂ-ȚI
RĂSPUND LA ÎNTREBARE, NU, NU TREBUIE SĂ TE
SIMȚI VINOVAȚĂ PENTRU CĂ AI O RELAȚIE
SĂNĂTOASĂ. Nu POȚI SĂ
PLANIFICI RELAȚIILE, DACĂ LE PLANIFICI, ATUNCI O
SĂ SE NUMEASCĂ MARIAJE ARANJATE ȘI, SINCER,
CRED CĂ AR FI O CRIMĂ CU SÂNGE RECE. ȚI-AI FĂCUT
PROPRIA VIAȚĂ AICI, ÎN SAN FRANCISCO, ÎMPREUNĂ
CU MINE, ȘI NU DATOREZI NIMĂNUI NIMIC.

Nu asta. Indiferent ce te învață cultura ta, că
LE-AI FI DATOARE PĂRINȚILOR TĂI, TREBUIE SĂ ȚII
MINTE CĂ NICIODATĂ COPIII NU LE SUNT DATORI
PĂRINȚILOR. NU LE DATOREZI NIMIC PĂRINȚILOR
TĂI, DAR LE VEI FI DATOARE COPIILOR TĂI (NOȘTRI!)
TOATĂ
DRAGOSTEA ȘI LOIALITATEA DIN LUME. EI ÎNSĂ NU-ȚI
VOR DATORA NIMIC — ȘI AȘA TREBUIE SĂ CONTINUE
ACEST CICLU.

Sunt tentat să zbor până acolo și să te iau pe sus — ca
războinicii. Știu că poți să ai singură
GRIJĂ DE TINE, DAR MAI ȘTIU ȘI CĂ O SĂ FII RĂNITĂ ȘI
MĂ SIMT neputincios stând aici, la noi acasă, și așteptând
SĂ TE CHINUIE FAMILIA. ÎNCEARCĂ DOAR SĂ-ȚI
PĂSTREZI CALMUL.

SUNĂ-MĂ, DACĂ POȚI, O SĂ NE FACĂ SĂ NE SIMȚIM
AMÂNDOI MAI BINE.

Nick.

PARTEA A TREIA

Ca o murătură

Pappu de mango (felii)

4 cești *gam pappu* galben 8 cești apă

2 mango crude acre 5-6 frunze de curry 2 lingurițe praf de
chili sare după gust 2 linguri ulei de arahide 1 linguriță *gram*
pappu roșu

5 frunze de curry

^xA ceașcă coriandru tocat

Lasă la înmuiat patru cești de *gam pappu* galben în opt cești de apă, timp de o jumătate de oră. Toacă fructele de mango crud în bucăți mici. Amestecă apoi mango, *gam pappu* galben, frunzele de curry, praful de chili și sarea și pune-le în oala cu aburi. Se fierb până când vasul șuieră de două ori. Într-o tigaie mică, încinge uleiul până sfârâie. Adaugă în ulei semințe de muștar, chili roșu, *gram pappu* roșu și frunzele de curry și prăjește-le 30-^40 de secunde (cu grijă, să nu arzi semințele sau frunzele). Adaugă imediat uleiul și componentele lui în amestecul de felii de mango din oala sub presiune și amestecă. Asezonează-1 cu coriandru tocat. Se servește cu orez fierbinte.

Fiul prietenului prietenului lui Nanna

A *Tanna* mă strânse cu putere în brațe imediat ce coborî JL V din mașină. Știam că nu-i plăcea să vină în vizită la *Ammamma* și *Thatha*, dar venise doar pentru că alternativa era să o asculte pe mama zile întregi, dacă nu chiar săptămâni, cum s-ar fi plâns din cauza asta.

← E chiar atât de rău?

Se încruntă când îmi văzu fața căzută și eu am dat din cap.

← Mai rău.

← Ce se întâmplă? întrebă el așezându-se în leagănul mare de pe verandă ca să-și scoată pantofii negri de piele.

Sowmya ieși afară și-i zâmbi:

← Cafea?

Tata încuviință din cap recunoscător și ea intră înapoi în casă.

Nanna era un bărbat înalt și slab, cu pielea închisă la culoare. De aici moștenisem eu „tenul albicios” de care se tot plângea Ma. Purta o mustață mică, grizonantă. Pe măsură ce părul i se făcea tot mai alb, avea o ținută din ce în ce mai demnă și mai frumoasă. Mama încerca să-l convingă să-și vopsească părul, așa cum făcea ea, dar el refuza, zicând că nu

are probleme să-și arate vârsta. Cred că-i plăcea că are 50 de ani și abia aștepta să facă 60.

← încă n-a fost omorât nimeni pe aici? întrebă el, împingând ușor leagănul de lemn cu piciorul gol.

Stăteam pe un scaun, în fața lui, și am ridicat răutăcios o sprânceană.

← E încă devreme. *Thatha* e foarte supărat pe mine.

← *Thatha* e mereu supărat pe cineva, zise el nonșalant. Ce s-a întâmplat?

Tata și bunicul nu se înțelegeau. Chiar dacă Ma și *Nanna* avuseseră o căsătorie aranjată, lui *Thatha* nu-i plăcuse niciodată ideea ca fiica lui preferată să fie măritată cu un bărbat, oricare ar fi fost acela. Era vechiul ghimpe cu „mi-a furat fata” care le strica relația și care nu putea fi niciodată îndepărtat.

← Ne-am certat, simțeam că trebuia să-i spun, în caz că m-ar fi înțeles greșit. Făceau America albie de porci și mi-am ieșit din fire... puțin.

Tata oftă adânc, de parcă ar fi înțeles că avea să fie o noapte lungă.

← M-am infuriat, am continuat. Și am zis ceva... că în State e altfel decât în India... în sensul că... acolo nu te obligă nimeni să rămâi însărcinată ca să dai familiei un moștenitor de parte bărbătească.

Apoi am strâns din buze, proteste, așteptând ca tata să mă admonesteze. Dar el ridică din umeri.

← Ai dreptate.

← Serios?

Mi s-au luminat ochii.

← Dar nu era treaba ta să-i spui lui asta, zise el, distrugându-mi speranțele de a fi găsit în sânul familiei un aliat în lupta pe tema asta. E bătrân și are fixurile lui. Lasă-1 în pace.

← Pe cine să lase în pace? tună o voce din casă împietrindu-ne pe mine și pe tata ca pe niște infractori prinși în flagrant.

Thatha tocmai ieșea afară; purta un *lungi* alb, cu cordonul ceremonial subțire purtat peste piept, așa cum îl purtau toți bărbații brahmani. *Nanna*, care nu era nici pe departe un tip religios, își tot pierdea cordonul. Mă amuzam întotdeauna cu Nate când *Nanna* se scotocea după cordon ori de câte ori trebuia să mergem în vizită la *Ammamma* și *Thatha*.

← Cât timp n-o să-mi scot cămașa, bătrânul ticălos și băgăcios n-o să facă tevatură pe tema asta, zicea *Nanna* dacă nu-1 găsea.

Chiar dacă tatăl meu nu-1 plăcea pe *Thatha*, era întotdeauna politicos și respectuos. Cred că asta îl enerva pe *Thatha* și mai tare, pentru că nu putea să dea vina pe vreun anumit defect al tatei.

← *Namaskaram*, zise *Nanna* și își adună mâinile în semn de respect. Ce mai faci?

Thatha se așeză lângă mine și își strânse buzele îmbufnat.

← Sowmya are cafea pentru tine înăuntru, Ashwin.

Tata se uită la mine cu ochii lui blânzi, clipind din spatele ochelarilor lui cu rame de metal.

← Vrei să vii înăuntru și să bei o cafea cu bătrânul tău, Priya? întrebă el într-un ultim efort de a mă salva.

← Mulțumesc, am zis recunoscătoare și i-am zâmbit. Dacă nu te superi, o să vorbesc mai întâi nițel cu bătrânul acesta, am zis înclinându-mi capul spre *Thatha*.

← Nu-mi place să se țipe la mine; nu în casa mea și nu când o face propria mea nepoată, începu *Thatha* fără nici un preambul, imediat ce tata intră în casă. Simt ce simt și am să simt la fel în continuare.

Mă uitam la veșmântul alb care-i înconjura trupul și mă întrebam oare de ce indienii din Sud se încăpățânează să poarte așa ceva chiar și în secolul douăzeci și unu. Era grozav în timpul verii, dar o bucată subțire de material înfășurată în jurul picioarelor nu-ți oferea cine știe ce protecție. La asta se mai adăuga și faptul că bărbații nu purtau nici un fel de lenjerie intimă pe sub *lungi*. O simplă mișcare bruscă, neașteptată și totul putea să fie expus în văzul tuturor.

Văzusem multe penisuri la viața mea din cauza acestei fascinații a bărbaților indieni din Sud pentru *lungi*.

← Mă ascuți, Priya? întrebă *Thatha*.

← Da, am răspuns abia auzit. Dar nu am fost educată să tac atunci când oamenii condamnă pe nedrept...

← Nu ai fost educată să ridici tonul în prezența celor mai vârstnici, mă întrerupse *Thatha*.

← Tot ce m-au învățat Ma și *Nanna* nu mai e de actualitate, am zis ridicând din umeri. Haide, *Thatha*, ce credeai? Că sunt o fetiță sfioasă? Nu sunt... Mereu ai știut asta.

Thatha îmi luă mâna într-a lui și dădu din cap.

← Nu, mereu ai fost cea năbădăioasă. Nu e un lucru prea bun la o fată... nici măcar la una care se întoarce din America.

← îmi pare rău că am ridicat tonul, dar nu-mi pare rău pentru remarcă despre moștenitorul de parte bărbătească, am încercat eu un compromis.

Dacă bătrânul era de acord să ne întâlnim la jumătatea drumului, puteam să fac măcar atâta efort.

← Am nevoie de un moștenitor și credeam că această discuție s-a încheiat, zise.

← Tu ai adus subiectul din nou în discuție, am oftat eu și am hotărât săi fac câteva favoruri ca să compensez purtarea rea. *Thatha*, uneori nu-mi place felul în care gândești și uneori nu-mi place cum gândește toată familia mea. Știi ce, nici măcar nu contează. Vă iubesc în continuare foarte mult și o să vă iubesc mereu. Dar asta nu înseamnă că trebuie să plec capul atunci când spui ceva greșit.

Cu asta părea că-i atinsesem coarda sensibilă. Cel puțin cu partea cu „te iubesc”. Mă bătu ușor pe palmă și se ridică de pe scaun.

← E-n regulă. Hai înăuntru să bem o cafea.

Și uite-așa m-a iertat *Thatha*.

M-a iertat? Dar ce făcusem ca să am nevoie de iertare?

* * *

Soarele începuse să apună, alunecând ușor și leneș dincolo de linia orizontului când terminarăm de așezat borcanele cu murături în camera de lângă bucătărie.

← Priya, trebuie să cumpăr niște coriandru și niște *kadipatha* pentru cină. Ai chef de o plimbare? mă întrebă *Nanna*.

Devenise aproape ceva firesc pentru el să găsească cine știe ce motiv ca să plece din casa lui *Thatha*.

← Ashwin-^{an}/, nu avem neapărat nevoie de frunze de curry și pot să mă descurc și fără coriandru, zise Sowmya, temându-se să nu-1 deranjeze pe tata.

Mama se uită la mine cu asprime, apoi se întoarce spre Sowmya:

←Lasă-i să se ducă. Du-te cu tatăl tău, Priya.

Am ridicat o sprânceană, apoi m-am uitat curioasă spre tata:

←Ce se petrece aici?

← Avem nevoie de *kadipatha*. *Rasam* fără *kadipatha*... e ca... Statele Unite fără Statuia Libertății, zise *Nanna*. Haide, Priya, mă zori el în timp ceși pune papucii de piele ai lui Anand, așezați pe raftul de pantofi de pe verandă. înainte să mai apuce cineva să protesteze, *Nanna* și cu mine ieșisem deja din casă.

← Mi se pare mie sau casa aia e prea aglomerată? zise *Nanna* inspirând adânc.

← Cred că ți se pare ție, am zis și mi-am strecurat mâna într-a lui. Crezi că putem să luăm niște suc de *ganndt*

← O să ți se facă rău, mă avertiză *Nanna*, dar, dacă nu te deranjează să vomizi și să faci o toxiinfecție alimentară pe toată durata vizitei tale, sigur!

← N-o să mi se facă rău; plus că am băut și apă minerală *goli* azi, dupăamiază. Azi-dimineată n-am putut să gust mango când mi-a dat mama, dar mi-a trecut... igiena nu mai e o problemă, l-am asigurat.

← Să sperăm că nu te îmbolnăvești, zise *Nanna*, strângându-mă de mână.

← De ce a vrut Ma să ieșim?

N-am putut să nu-1 întreb asta.

← Habar nu am de ce vrea mama ta să facem una sau alta. E un mister pentru mine de douăzeci și nouă de ani, zise *Nanna*. Gata, poți să primești sucul de *ganna*, dar nu și gheață.

Unul dintre cele mai grozave lucruri pe care-mi plăcea să le fac și pe care mama mi le interzisese era să mănânc *chaat*, un fel de mâncare picantă pe care-1 vindeau negustorii pe marginea drumului, și să beau suc de trestie de zahăr. Sucul de trestie de zahăr se găsea peste tot în Hyderabad pe parcursul verii. Bețe lungi de trestie de zahăr erau așezate pe o tarabă de lemn pe roți, lângă un storcător din metal. Storcătorul era, de fapt, format din două roți mari, cu spițe care se suprapuneau unele peste altele. Bețele de trestie împreună cu bucăți mici de lămâie și ghimbir erau zdrobite între roți. Vânzătorul de zahăr introducea bețele unul câte unul prin aparat, după care lua resturile și le mai trecea o dată printre cele două roți.

Sucul era pus apoi, cu multă gheață, în pahare pe care probabil că nu le spălase nimeni vreodată în apă curată. Era băutura mea preferată după o zi lungă de cursuri. De regulă, tarabele cu trestie de zahăr erau aliniate, împreună cu tarabele de *chaat*, chiar lângă stațiile de autobuz. Așa că, în timp ce-mi așteptam autobuzul, scoteam cele două rupii cât costa un suc de *ganna*. De fiecare dată îi ceream vânzătorului să nu-mi pună gheață în suc. îmi imaginam că, în felul acesta, aș fi primit mai mult suc și nu era nevoie să mă gândesc de unde provenea bruma de gheață. Umbla vorba cum că vânzătorii făceau rost de gheață de la o morgă.

← Bine, fără gheață, am acceptat. Ai vreo veste de la Nate?

← Nu, Nate nu ne trimite niciodată vești, mi-a răspuns *Nanna*. E posibil să se întoarcă mâine, dar nu cred că vine încoace. Știi bine că nu-i înghite nici pe Lata, nici pe Jayant.

Am ridicat din umeri în loc de răspuns.

← Cred că Nate are o iubită, continuă *Nanna*, ceea ce m-a făcut să mă opresc în loc. Ce e? întrebă *Nanna* privind-mă. Hai să mergem, trebuie să cumpărăm *kadipatha*.

Am oftat.

← Deci crezi că Nate are o iubită, am spus, ținându-i izonul.

← Ți-a spus ceva despre ea? mă întrebă *Nanna*, în timp ce ne apropiam de micul magazin de legume din capătul străzii pe care locuia *Thatha*.

M-am uitat la diversele legume așezate în coșulețele lor de nuiele acum, la sfârșit de zi, și am ales un snop de *kadipatha*. Câțiva oameni se plimbau pe lângă coșuri, alegându-și legume pentru ultima masă a zilei.

← Pare cam ofilit, i-am spus tatei despre coriandrul pe care-1 ținea în mână.

← Lasă că e bun, răspuse *Nanna*, apoi puse *kadipatha* și coriandrul în fața vânzătorului și plăti cele 10 rupii pe care le scoase din borseta lui veche, de piele maro.

← încă mai ai borseta asta? l-am întrebat. Nu o folosești pe cea pe care ți-am trimis-o anul trecut de ziua ta?

← A luat-o Nate pe aia, răspuse *Nanna*. Iar mie asta mi-e numai bună.

Deci... a zis Nate ceva... despre iubita lui?

← Nu, am mințit eu discret. De ce?

← Păi, ne-ar plăcea dacă Nate și... cu tine... în fine, toți copiii noștri să știe că suntem deschiși să ne spuneți întotdeauna adevărul, zise *Nanna*, delicat ca boiaua iute din murăturile mamei.

← Serios? am întrebat eu în timp ce treceam pe lângă taraba de trestie de zahăr din vecinătatea magazinului de legume.

← Așadar... tu ai vreun iubit? întrebă *Nanna*.

I-am ignorat întrebarea.

Lumina soarelui în apus încă mai umplea cerul; avea să mai fie încă lumină ceva vreme. De altfel, vara nu se întuneca

niciodată cu adevărat. Cerul părea întotdeauna albastrui, chiar și în miezul nopții.

← *Amma*, doriți? ne îmbie vânzătorul cu un pahar plin cu suc verdemaroniu, cu spumă.

← Nu, nu, răspunse *Nanna*. Fără gheață. Două pahare, dar ai grijă să le speli bine.

De parcă spălatul paharelor ar fi contat în vreun fel în fața microbilor și bacteriilor pe care i-am fi înghițit odată cu băutura. Știam că nu trebuia să beau, dar nu mă puteam abține, ca și mai devreme, cu *goli*. Puteam să simt dulceața sucului; amintiri de mult uitate îmi năpădiră papilele gustative, iar dorința de a lua măcar o sorbitură deveni irezistibilă.

← Mai pune ghimbir, i-am zis vânzătorului în timp ce prepara băutura.

← Deci, ai? întrebă *Nanna* din nou.

← Ce să am? m-am prefăcut eu că nu înțeleg.

Nanna scoase un sunet iritat.

← De-asta a vrut Ma să ies cu tine în seara asta? l-am întrebat direct.

← Nu schimba subiectul, zise *Nanna*. Spune-ne dacă ai un iubit. Dacă ai, o să-l acceptăm oricum... adică atâta vreme cât... știi tu... dacă e potrivit.

← Și dacă ar fi, să zicem... *sardari*

← *Sardari* făcu *Nanna*, iar groaza i se simțea în voce. Haide, *Priya*, ai milă!

Am oftat. Un *sikh* ar fi fost, măcar, indian.

← Deci nu ați accepta *orice* iubit.

← Ba da, ba da, se grăbi *Nanna*. Adică... ar trebui să ne spui măcar de ce te ferești. Ai 27 de ani, iar noi am vrea să te vedem măritată. Să ne jucăm cu nepoții.

Nanna era înnebunit după copii. Când construisese casa în care locuiau, insistase ca în toate băile zăvorul de afară să fie mai jos, pentru ca nepoții lui să poată să deschidă ușa și să intre în baie, iar zăvorul dinăuntru să fie nițel mai sus, pentru ca micuții să nu se poată încuia înăuntru.

Ba chiar cumpărase un minunat balansoar de lemn.

← Bebelușii plâng, dar, dacă-i legeni, se opresc și adorm, zicea el.

Aștepta nepoți de când mă știam eu; îmi părea rău pentru el și mă simțeam vinovată pentru că nu aveam încă și copii în planurile mele de viitor. Știam că voi avea cândva copii, dar acum intrau în categoria „da, și mai vreau și să călătoresc în spațiu”, genul acela de lucruri pe care le rezervi pentru cândva în viitor.

← *Nanna*, o să mă mărit atunci când o să fiu pregătită, i-am zis, temându-mă că o să mă scap și o să-i zic de Nick.

Dacă un *sardar* îi dădea bătăi de inimă, un american l-ar duce în pragul apoplexiei.

← Dar trebuie să te simți pregătită odată, Priya, zise *Nanna* exasperat.

îi dădu 15 rupii vânzătorului de suc de trestie de zahăr și își luă paharul

cu băutură spumoasă.

Eu sorbeam într-o doară din paharul meu și oftam de plăcere. ← De-asta mi-e mie dor. îmi lipsesc asta și *chaat*-ul.

Nanna își bău sucul din două înghițituri și își puse paharul jos.

← N-o să mâncăm nici un *chaat*. Sowmya pregătește o cină foarte gustoasă. Felul tău preferat, *pappu* de mango.

Mi-am terminat încet sucul de *ganna*, savurându-i gustul până la ultima picătură. în timp ce ne întorceam, așteptam încă să aud ce altceva mai avea să-mi spună *Nanna* înainte să ajungem iarăși acasă la *Thatha*.

← O să stăm aici mâine. Mi-am luat o zi liberă, zise el peste zgomotul de claxoane de la mașinile care împrăștia mizerie pe asfalt.

← Știu, mi-am adus un schimb de haine. Mă gândesc să dorm la noapte pe terasa unde dormeam de obicei cu Nate, când eram copii, am zis.

Nanna mă strânse ușor de mână, în timp ce cu cealaltă ținea o pungă de plastic în care erau coriandrul și frunzele de curry.

← îți mai amintești de unchiul Mahadevan?

Unchiul Mahadevan era un prieten al tatei. Nu știam de ce, dar în India le spuneam tuturor prietenilor părinților mei „unchiul” sau „mătușa”. Multă vreme îmi fusese greu să-i spun pe nume lui Frances, mama lui Nick, pentru că era mult mai în vârstă decât mine și mi se părea că sunt ireverențioasă dacă îi spun pe numele mic.

← Sigur, îmi amintesc de unchiul Mahadevan. Are doi băieți, nu?

← Da, amândoi căsătoriți, zise *Nanna*, și îmi strânse mâna și mai tare. Unchiul Mahadevan are un prieten. îl cheamă... în fine, toată lumea îi spune Rice Sarma.

← Rice, orez? De ce?

← Lucrează la ICRISAT^{2 3} și a făcut niște cercetări foarte importante despre orez. A câștigat niște premii prestigioase; președintele i-a dat unul chiar anul trecut, continuă *Nanna*. Oameni buni.

← Hmm.

Mă abțineam să spun mai mult. Vedeam clar spre ce se îndreaptă discuția.

← Rice Sarma are un băiat, zise *Nanna*, apoi așteptă o clipă, să vadă cum reacționez.

Pentru că nu spuneam nimic, continuă.

← îl cheamă Ardash. I-am văzut fotografiile. Un băiat foarte chipeș.

Locuiește în Dallas. Lucrează la Nortel Networks. E o companie bună?

← Da, am zis încordată.

← E manager acolo, zise *Nanna*. Și-a făcut studiile la BITS² Pilani.

BITS Pilani era un colegiu politehnic foarte bun din India și vedeam că tata se baza pe asta. îmi procuraseră mirele perfect. Inima mi se înmuie. Cum puteam să trec peste asta

fără să le spun de Nick? Cum puteam să nu le spun despre Nick în condițiile astea?

← Oh.

← A făcut un master la MIT⁴ și are și o diplomă la Stanford, continuă *Nanna*, în timp ce-mi cerceta figura, ca să vadă efectul.

← Impresionant, am zis.

Dumnezeule, ce mai urma? O să-mi spună că are 1,90 și arată ca Adonis?

← Are 1,90 m, continuă *Nanna* de parcă mi-ar fi ghicit gândurile. Mama ta crede că seamănă cu starul acela de cinema, Venkatesh.

Venkatesh era un actor de film telugu de care eram îndrăgostită acum șapte ani. Nu mai văzusem nici un film de-al lui de când plecasem din India, dar eram impresionată de faptul că Ma se folosea de el ca momeală.

← Și ce?

Continuam să fac pe nevinovata.

← I-am arătat fotografia ta...

← Ce-ați făcut?

Mi-am smuls mâna dintr-a lui și m-am întors spre el, ca să-l privesc direct în față. Ajunsesem la poarta lui *Thatha* și stăteam acolo, eu furioasă, el contrariat.

← Păi ce voiai să facem? Să așteptăm până împlinești 50 de ani ca să te măriți? spuse *Nanna* ofensiv, deși fața lui rămăsese calmă.

← Pare bărbatul perfect. Poate ar trebui să se mărite Ma cu el, am replicat sarcastic.

Nanna deschise poarta.

← E aici în vacanță. Mâine după-amiază o să vină acasă la *Thatha*, să servească ceaiul cu noi.

Mă holbam la tata.

← Doar n-o să mă faceți să trec printr-o ceremonie de cercetat vite!

← Nu ești o vită și te rog să nu exagerezi.

← Exagerez? O să vină familia lui... de-asta mi-a pus mama bluzele de

---

2¹ *International Crops Research Institute for the Semi-Arid Tropics.*

3 *Birla Institute of Technology &*

Science. 4

Massachusetts

Institute of

Technology.

mătase. La naiba, *Nanna*, ai știut de la bun început. Nu e o noutate. Știai de când am venit.

Eram îngrozită că tata se alăturase eforturilor mamei ca să mă prindă în cursă.

← Nu folosi astfel de cuvinte ca „naiba”, zise *Nanna* ridicând din umeri. Cum ziceam, nu putem... *nu vrem* să așteptăm până faci 50 de ani.

← *Nu vreau* să stau aici și să mă cântăresc el și familia lui de parcă aş fi o vacă scoasă la vânzare, i-am întors-o nervoasă.

← N-o să fie așa, *Priya Ma*, încercă tata să mă liniștească.

Am trecut pe lângă el și am intrat ca un fulger în casă. Mi-am azvârlit papucii de paie cât colo pe verandă și am intrat în hol.

Abia dacă l-am zărit pe *Jayant* care venise în timp ce tata îmi înfigea cuțitul în spate.

← N-o să fiu aici mâine după-amiază, i-am aruncat mamei.

Stătea pe podea, sprijinită de o pernă, iar eu m-am îndreptat spre ea cu mâinile în șolduri.

← Ba o să fii aici, zise *Ma Iară* să clipească. Prostiile astea nu țin la mine. Tatăl tău o să pună capăt acestor...

← Serios? Și ce-o să zici dacă plec mâine după-amiază, când vine prietenul prietenului lui *Nanna* și băiatul-lui-perfect? am întrebat.

← Priya, zise *Thatha* sever. Calmează-te și nu țipa în casa mea. De ce nu mergi să o ajuți pe Sowmya la bucătărie?

Aproape că-mi venea să urlu la el, dar mi-am mușcat limba. Nu era momentul să trec la abordarea feministă. Îmi doream, îmi doream din tot sufletul să stau acolo și să lupt, dar nu voiam să mă port ca un copil mofturos și să le confirm părerea că nu eram în stare să-mi port singură de grijă sau să-mi găsesc singură un soț.

← Puteai măcar să mă întrebi înainte să-i inviți, i-am zis mamei încet.

Ridică din nou din umeri și se uită în altă parte.

Îmi stătea pe vârful limbii să-i spun mamei că de-asta mi-era atât de greu să o respect. Respectul era ca o stradă cu două sensuri; dacă eu nu primeam, nu puteam nici să dau. Simțindu-mă cumplit de trădată de amândoi părinții mei și de bunici — întreaga mea familie — am ieșit pe hol. În bucătărie, Sowmya înmuia feliile în apă pentru a pregăti un *pappu* de mango.

← Pot să te ajut? am întrebat amărâtă, iar ea îmi zâmbi ca să mă îmbărbăteze.

← Vrei să cureți mango, te rog? Eu trebuie să tai cartofii pentru curry, mi-a zis ea întinzându-mi un cuțit de curățat și două mango verzi.

M-am așezat de-o parte a chiuvetei și ea de cealaltă, muncind fiecare cu legumele ei.

← Mi-au aranjat *unpelli-chupulu*, am zis tot mai amărâtă. Sowmya dădu din cap.

← *Ra.Aha.Akka* ne-a spus când ați plecat la magazinul de legume.

← Cum pot să facă asta?

← Haide, pare perfect! Vine și la mine cineva mâine-seară; e lector la un liceu particular și arată ca Brahmanandam, nu ca Venkatesh, spuse Sowmya făcând o grimasă.

Brahmanandam era un actor de comedie din industria filmelor telugu. Îi făcea pe oameni să râdă, dar nu avea nici o calitate din punct de vedere fizic.

← Nu despre asta e vorba, am zis.

← Crezi că ești prea bună pentru un *PELLI-CHUPULU* și că numai cei care arată ca mine trebuie să treacă prin așa ceva? Întrebă ea încet, iar ochii mei se deschiseră larg, gata să neg din tot sufletul.

Dar avea dreptate. Exact asta gândeam.

Voiam să găsesc o scuză, una bună, și exact atunci îmi scăpă; eram preocupată să o fac pe Sowmya să treacă peste nenumăratele ei *PELLICHUPULU* și peste convingerea mea că eram mai bună decât ea.

← Am un iubit... un logodnic, i-am trântit-o.

← Cum? făcu Sowmya în timp ce cartoful pe care-1 ținea în mână se rostogoli în chiuvetă.

Îl luă iarăși și se holbă la mine prin ochelarii ei cât fundul de borcan.

← Da, am zis. Făcusem primul pas și nu mai aveam altceva de făcut decât să merg mai departe. E american.

← Tatăl tău o să te omoare și, dacă n-o face el, o face *Thatha* al tău, zise Sowmya strângând la piept cuțitul. Când... cum... ? Priya? Ce-a fost în capul tău?

← E un băiat bun. Îl iubesc, am zis și mi se părea până și mie că suna ca o replică proastă. Nu am plănuit asta. Încă o replică proastă. S-a întâmplat, pur și simplu.

Simțeam cum mă împotmolesc din clișeu în clișeu.

← Nu, Priya. Nu poți să ne faci asta. Anand... a fost destul de rău, dar asta, asta i-ar distrage pe bunicul și pe tatăl tău, zise Sowmya.

← Și ce vrei să fac? Să-l părăsesc pe Nick ca să mă mărit cu unul despre care cred părinții mei că ar fi bun pentru mine? am întrebat.

← Da, zise Sowmya ferm. Așa facem noi.

← Oh, la dracu' cu „noi”, am zis și am aruncat un mango crud pe masă.

← Și ce-o să faci? întrebă Sowmya, luând fructul pe care-1 aruncasem și verificând dacă nu se lovise.

← Nu știu, i-am mărturisit, simțind acut nevoia copleșitoare să plâng.

* * *

PENTRU: NICHOLAS COLLINS <[N
ICK_COLLINS@XXXX.COM](mailto:NI
ICK_COLLINS@XXXX.COM)>

De la: Priya Rao <Priya_Rao@yyyy.com>

SUBIECT: Re: Re: Re: Re: Re: AI CĂLĂTORIT BINE?
N-O SĂ-ȚI VINĂ SĂ CREZI, DAR UN BĂIAT INDIAN BUN
VINE MĂINE DUPĂ-
AMIAZĂ „SĂ MĂ VADĂ”. La DRACU'! CUM ÎNDRĂZNESC
PĂRINȚII MEI SĂ-MI FACĂ UNA CA
asta, Nick? E umilitor. Se așteaptă ca eu să particip LA
RITUALUL ACESTA BARBAR ȘI SĂ ACCEPT CA UN
BĂRBAT SĂ VINĂ ȘI SĂ-MI EVALUEZE POTENȚIALUL DE
NEVASTĂ.

Ce m-a durut a fost că și tatăl meu e implicat în
ASTA. MĂ AȘTEPTAM LA AȘA CEVA DIN
PARTEA MAMEI, dar *Nanna*. .. Se presupunea
că el e de partea mea.

O SĂ ÎNCERC SĂ TE SUN CÂT POT DE REPEDE. DAR SĂ
NU-ȚI FACI GRIJI PENTRU NIMIC. E DOAR... La NAIBA
CU

eh N-am mai fost niciodată atât de furioasă. Acum trebuie să
le spun despre tine, înainte să mă
LEGE DE INDIANUL ACESTA IDIOT CARE AU HOTĂRÂT
EI CĂ E PERFECT PENTRU MINE.

Mi-aș fi dorit să nu fiu aici. Aș fi vrut să mă fi ÎNTORS
ACASĂ. Aș FI VRUT CA PĂRINȚILOR MEI SĂ LE PESE MAI
MULTE DE MINE DECÂT DE CEEA CE CRED VECINII.

Priya

Pentru: Priya Rao <Priya_Rao@yyyy.com>

De la Nicholas Colons <Nick_Coluns@xxxx.com> SUBIECT:

Re: Re: Re: Re:

Re: Re: Al CĂLĂTORIT BINE?

Iubito, îmi pare foarte rău. Dar te așteptai la ASTA, NU?

Nu VREAU SĂ PAR CONDESCENDENT (AICI O SĂ OFTEZI TU MELODRAMATIC!), DAR SUNT SIGUR CĂ PĂRINȚILOR TĂI LE PASĂ MAI MULT DE TINE DECÂT DE CE CRED VECINII. ÎN PRIVINȚA TATĂLUI TĂU, DĂ-I PACE. VREA SĂ-ȘI VADĂ FATA MĂRITATĂ ȘI SĂ-I DĂRUIASCĂ NEPOȚI. Nu ȘTIE CĂ TE-AI LOGODIT CU UN AMERICAN FERMECĂTOR, AȘA CĂ ÎNCEARCĂ SĂ-ȚI OFERE CE POATE MAI BUN.

Știi că e greu să-i spui familiei tale ceva ce știi

SIGUR CĂ NU VREA SĂ AUDĂ, AȘA CĂ, DACĂ PRESIUNEA E PEA MARE, NO FACE. NUMAI SĂ NU TE MĂRIȚI CU VREUN INDIAN ÎN TIMP CE EU STAU AICI ȘI-MI FRÂNG MÂINILE. TE ROG! AVEM IPOTECA ÎN COMUN! ÎN SILICON Valley, e o relație la fel de solidă ca o căsătorie !!!

E-N REGULĂ DACĂ NU VREI SĂ LE SPUI DESPRE NOI. Liniștește-te. Nu vreau să faci vreo embolie de la ATÂTA STRES. FĂ CE SIMȚI CĂ POȚI SĂ FACI.

Al GRIJĂ, IUBITO, ȘI SUNĂ-MĂ.

Nick

Confesiuni și minciuni

Anand era una din rudele mele favorite. Era cu cinci ani mai în vârstă decât mine și am petrecut împreună multe veri în casa fratelui lui *Thatha*, în satul nostru de lângă Kavali.

Ultima vară pe care am petrecut-o acolo a fost o adevărată aventură. Fratele lui *Thatha*, căruia îi spuneam *Kathalu-Thatha*, încerca să dea de urma hoțului care fura din livada

Iui de mango și noi eram convinși că puteam fi la fel de buni precum cei Cinci Faimoși eroi ai scriitoarei Enid Blyton³. Anand avea 13 ani, Sowmya 11, iar eu aveam numai 8 ani; credeam că formăm un neînfricat Trio Senzațional.

Fratele lui *Thatha* spunea cele mai minunate povești și de asta îl numeam Bunicul-Poveste, *Kathalu-Thatha*. Ne adunam cu toții în jurul focului, iar *Kathalu-Thatha* ne vorbea despre fantoma care locuia în vechiul puț din mijlocul câmpului său de trestie-de-zahăr, despre acel foartefoarte bătrân care încă mai trăia în cocioaba de lângă izvor, la marginea satului, și despre tigrii care își făceau apariția numai noaptea pentru a fura copilașii neascultători. Unele povești ne speriau, altele ne făceau să râdem, dar toate ne apropiau și mai tare de *Kathalu-Thatha*. Amintirile mele despre felul în care eram așezați lângă foc, sorbind lapte dulce și fierbinte din vase de argint, în timp ce *Kathalu-Thatha* urzea povești lungi și bogate, încă mai reușesc să-mi însenineze ziua.

* * *

Anand mă îmbrățișă de îndată ce mă văzu.

← Nu ne-am întâlnit de prea mult timp, Priya, spuse el. Și acum ești femeie în toată firea.

← Femeie în toată firea și singură, mormăi Ma din spatele nostru. Și care face *nakhras*, cu toane ca o puștoaică răsfățată.

Am suspinat.

← Lasă, *Akka*, spuse Sowmya, înfășurându-și capătul sariului în jurul taliei. De ce nu vă duceți amândoi să aduceți jos fructele de mango, cât timp eu pregătesc ceaiul pentru Anand?

Era o cale bună de scăpare — nici mie, nici lui Anand nu trebuia să ni se spună de două ori.

← Am auzit că mâine vine un băiat să te vadă, spuse Anand, în timp ce urcam scările. Doi băieți într-o singură zi... Probabil că mama este în extaz. ← Mda, am spus eu cu

---

³ Enid Mary Blyton (1897-1968) — una dintre cele mai cunoscute scriitoare britanice. A creat o literatură pentru copii apreciată în întreaga lume și a fost tradusă în peste 90 de limbi.

sarcasm, unul pentru mine și unul pentru Sowmya. Este doar obișnuita piață de carne.

← Hai, nu va fi așa de rău, spuse Anand, bătându-mă pe umăr.

← Astea fiind spuse de un bărbat care s-a îndrăgostit, *a fugit* și s-a căsătorit, am subliniat eu. Și mai sunt și vești mari.

Anand zâmbi cu gura până la urechi.

← Nu-mi vine să cred. Ție îți vine să crezi? Voi deveni tată!

Am dat din cap și am râs. Nu, nu-mi venea să cred că Anand, care își petrecuse o noapte întreagă în vârful unui copac de mango, așteptând ca hoțul din livada lui *KathaluThatha* să-și facă apariția, era acum suficient de mare pentru a fi tată.

← Mă gândeam la ultima noastră vară petrecută în casa lui *KathaluThatha*, i-am spus, în timp ce începeam să împăturim pânza de bumbac pe care acum zăceau fructele de mango uscate și zbârcite.

← O, da, spuse Anand, frecându-și cicatricea ce îi trecea peste ochiul stâng. *Amma* a refuzat să mă mai lase să merg acolo vreodată.

Se petrecuse târziu în noapte. Sowmya și cu mine ținusem de șase la marginea livezii, uitându-ne după hoț. Ne-am furișat din casă, hotărâți să îl găsim pe hoț pentru a-1 impresiona pe *Kathalu-Thatha*. Sowmya se arătase reticentă, dar eu și Anand fuseserăm foarte insistenți. Neputând să se împotrivescă entuziasmului nostru, Sowmya venise cu noi, cu fruntea încruntată. Anand stătuse de pază în vârfului copacului de mango, având cu el o lanternă.

← Voi avea o perspectivă mai bună, spusese el.

Ne surprinsese pe toți faptul că hoțul se dovedise a fi o maimuță care s-a speriat când Anand i-a luminat cu lanterna direct în față. Anand căzuse din copac și se lovisese cu capul de o piatră, colțul ei ascuțit fiind foarte aproape să-l lase fără ochiul stâng.

Eu și Sowmya, speriate și îngrijorate, începusem să alergăm țipând după ajutor, ca niște fete ce eram.

Am fost cu toții muștrați în dimineața următoare și, din nefericire, aceasta a însemnat ultima vară în care ne-am petrecut vacanțele în livadă. *Kathalu-Thatha* nu a supraviețuit iernii și *Thatha*, singura rudă apropiată, a vândut casa familiei și a închiriat livada unei fabrici de dulceață și suc.

După ce am împachetat cele două bucăți de pânză cu mango, Anand sa uitat pe furiș în jur și a scos un pachet de țigări.

← Să nu spui nimănui, spuse el. Dacă află *Nanna...* mă omoară.

Era un bărbat matur, pe cale de a deveni tată, care încă se temea de tatăl lui.

Am dat din cap.

← Numai să nu fumezi lângă Neelima.

← Sigur că nu, spuse Anand, și se așează pe pardoseala de ciment. Se sprijini de balustradă și suspină.

← Am așteptat toată ziua clipa asta.

← Neelima nu este cea mai fericită persoană din lume, i-am spus eu fără menajamente. O tot aduci aici și ei sunt cu toții atât de răi cu ea.

← Abia acum ajung să o cunoască... Știi cum sunt când apare cineva necunoscut. îți amintești cum amândouă, *Amma* mea și *Amma* ta, i-au făcut o viață de coșmar. Latei când ea și Jayant *Anna* s-au căsătorit? spuse Anand.

← Lata este foarte diferită de Neelima, i-am reamintit. Neelima se simte cu adevărat rău, Anand.

← Mi-ar spune dacă s-ar simți rău, zise Anand, uitându-se în sus, spre cer. Vezi *SaptarishP*. Întrebă el, arătând spre constelația formată din șapte stele. Pentru foarte multă vreme nu am putut vedea steaua *Arundhati*, spuse el.

Saptarishi (cei șapte *rishî*) erau sfinții înțelepți care i s-au arătat marelui Brahma. Erau ființe învățate cărora li se revelaseră *Imnurile* vedice. Reprezentau cele șapte puteri ale

vieții și conștiinței tuturor creațiilor Domnului. Cei șapte *rishi* erau căsătoriți cu femei foarte frumoase și odată, în timp ce acestea executau o *yajna*, Agni, zeul Focului, a văzut femeile și de îndată a simțit dorință față de ele. Prietena de atunci a lui Agni, Shava, a vrut să îi facă pe plac iubitului ei și a luat, pe rând, forma tuturor soțiilor celor șapte *rishi*. De fapt nu a putut lua forma decât a șase dintre soții. Arundhati era o soție atât de credincioasă, încât Shava, indiferent cât de mult a încercat, nu și-a putut schimba înfățișarea pentru a arăta ca Arundhati. În timpul acestor schimbări, Shava a rămas însărcinată și, în rândul zeilor, se zvonea că una din cele șase soții ale *MaharishiAoi* avea un copil cu Agni. Toți acei *rishi*, cu excepția lui Vashishtha, care era căsătorit cu soția sa credincioasă, Arundhati, și-au izgonit soțiile pentru că le fuseseră necredincioase. În constelația *Saptarishi*, ultima, dar cea mai importantă stea, care este Vashishtha, are la rândul ei o stea mică ce gravitează în jurul ei, iar aceasta este Arundhati. Mitul spune că, dacă nu o vezi pe Arundhati, vei avea ghinion... și încă mult.

← Și acum o vezi? l-am întrebat, evitând să mă uit în sus, să văd dacă eu o zăresc pe Arundhati.

Era o superstiție idioată, dar nu voiam să o testez.

← Nu tocmai, spuse Anand, dar mă apropii. Neelima se va adapta,

Priya.

Trase adânc din țigară și scoase rotocoale mici. Mi-am trecut un deget printr-un cerc de fum care se risipea.

← Ar trebui să-i spui bunicii, Latei și celorlalți să înceteze să o învinovățească pentru faptul că s-a căsătorit cu tine.

← Asta nu este ceva ce *ar trebui* să spui propriei tale familii, rosti Anand cu amărăciune. Și nu pot să apar și să le-o trântesc așa, pur și simplu... nu?

← Sigur că poți, i-am spus. Fii bărbat, Anand, ia apărarea soției tale. Sau *Thatha* încă te mai controlează ca pe o marionetă?

Eram un pic cam dură... Bine, eram foarte dură, dar nonșalanța lui Anand cu privire la ceea ce trebuia să îndure

soția lui din partea familiei sale mă făcuse să explodez. Iar eu și Anand eram destul de apropiați pentru a ști că am dreptul să-l abordez direct. Așa cum am bănuit, Anand nu s-a simțit ofensat, dar era puțin bosumflat.

Își strivi țigara de pardoseala de ciment și se uită la mine.

← Vrei să-l înfrunt pe tatăl meu cel mare și rău?

← Da, i-am spus.

← Chiar așa?

← Da, am repetat eu.

← Și tu când ai de gând să le spui despre iubitul tău? mă întrebă Anand.

← Ce? am întrebat eu îngrozită.

Sowmya nu ar fi spus nimănui despre Nick. Oare? Cum de știa Anand?

← Oh, îmi spui că ești împotriva căsătoriilor aranjate ca instituție pentru că ești singură, fără să ai pe cineva? întrebă Anand. Este destul de simplu de ghicit. Deci, cine este iubitul?

Am simțit cum mi se urcă inima în gât, sufocându-mă de teamă. Oare scria pe mine: AM UN IUBIT ÎN AMERICA?

← Haide, Priya, spuse Anand, știu despre lucrurile astea. Nu sunt prost.

← Acum nu este vorba despre mine, am șoptit eu. Este vorba despre Neelima.

← Nu ai curaj, nu-i așa? zâmbi compătimitor Anand. Deci nu ar trebui...

← Dacă s-ar purta rău cu iubitul meu, poți fi sigur că aș fi ridicat problema, l-am provocat.

← Deci există un iubit, râse el și își aprinse o altă țigară. Spune-mi, spune-mi tot.

Am suspinat.

← Nu o să-ți placă ce o să auzi.

← Hei, eu m-am căsătorit cu Neelima.

← Cel puțin ea este indiană.

Lui Anand îi căzu țigara din mână.

← Nu... nu ai un iubit american.

Am dat din cap.

← O, Rama, Rama...

← Știu.

← Ce vei face?

← Nu știu, i-am spus sincer. Mai întâi trebuie să ies din chestia asta idioată cu *PELLI-CHUPULU*.

← Nu poți, nu acum, spuse Anand, care părea îngrijorat. Nu fără să le spui despre domnul America.

← Lasă-mă pe mine; tu ai de gând să faci ceva în legătură cu felul în care toată lumea se poartă cu Neelima înainte ca ea să divorțeze?

Anand ridică țigara care îi căzuse și o duse la buze.

← O să văd ce pot face.

← Imediat ce Neelima a spus că este însărcinată, Lata a început să vorbească despre pierderea sarcinii în primul trimestru și...

← Ticăloasa, cum îndrăznește? izbucni Anand și țigara pe care o ținea între buze îi căzu din nou pe asfalt. Nu știu cum o suportă Jayant. Și acum așteaptă un alt copil. Vor să îi dea lui *Nanna* un moștenitor cu sânge pur de brahman.

← Ce vei face?

← Nu știu, spuse Anand.

* * *

Când am coborât la parter, tata era prins într-o discuție aprinsă cu Jayant, despre indienii care nu sunt rezidenți, INR. Jayant credea cu sinceritate că cei care părăseau India își trădau patria-mamă, iar tata era convins că cei care rămâneau se privau de posibilitatea de a crește și a se dezvolta.

← Lumea este a tuturor, spunea *Nanna*. Ar trebui să ne considerăm cetățeni ai lumii, nu numai indian, coreean sau malaez.

Erau așezați la masă, sorbind ceai, în timp ce Sowmya se agita în jurul lor, pregătind totul pentru cină.

← A, Priya, spuse Jayant și își întinse ambele mâini pentru a le cuprinde pe ale mele într-o strânsoare caldă. Ai crescut.

Și ești în pragul căsătoriei, din câte am auzit. Acest băiat, Sarma, pare să fie ideal. Tu ce spui?

Anand își dresă vocea, în timp ce Sowmya se uită fix la mine. Am zâmbit stânjenită. Jayant mă bătuse ușurel pe mâini, ca și cum mi-ar fi simțit încordarea.

← Este supărată pe noi că am pus totul la cale, spuse *Nanna*, bucurându-se în mod evident de poziția în care mă aflam.

← Supărată, nu-i nimic, spuse Ma, în timp ce se apropia de masa din bucătărie, ducând o oală mare de inox, plină cu *rasam* fierbinte. Vor fi mâine aici și, când îl va vedea pe băiat... da, ne va mulțumi. Câștigă 100 000 de dolari pe an, 50 *lakh* rupii.

← Banii nu înseamnă totul, știi, Ma, am spus în timp ce mă așezam lângă Jayant. Și nu am spus că mâine-dimineață voi fi aici pentru această... experiență umiltoare pe care vrei să o suport.

← Umiltoare? întrebă *Nanna* cu vocea îngroșată de emoție. Vai, Priya Ma, vorbești ca și cum noi am fi niște demoni care te torturează. Te iubim; facem asta pentru că te iubim.

← Nu ne rupe inimile acum, Priya, spuse Ma dintr-o dată serioasă. Am așteptat asta mult timp. Ai spus că nu ești pregătită și am așteptați toți acești ani. Ce mai vrei de la noi?

Dacă ar fi țipat la mine, m-ar fi ocărât și dojenit, forțat și convins, aș fi știut cum să mă descurc. Această pledoarie era altceva, comportamentul lor era ciudat și, din aceste motive, toată dorința de ripostă dură mă părăsi.

← Nu este așa, Ma, *Nanna*, am spus eu cu voce moale. Numai că nu vreau să mă căsătoresc așa... Nu este demn... nu, nu... nu este de mine.

← Toată lumea o face, spuse Ma cu blândețe. Crezi că Sowmya și Jayant nu sunt demni?

Nu era deloc corect. Cum puteam răspunde, când atât Sowmya, cât și Jayant mă priveau, așteptând să răspund?

← Nu... nu asta am vrut să spun, am rostit cu ezitare.

← Deci vei fi aici mâine? întrebă *Nanna*.

Eram prinsă într-o ambuscadă nenorocită.

← Nu te va sili nimeni să te căsătorești, spuse cu elan Ma. Numai să-l vezi pe băiat și, dacă nu îți place, nu trebuie să te căsătorești cu el. Dar, dacă nu o să-l vezi, nu vei ști niciodată.

Oh, aș ști! Dar toți mă priveau cu o disperare tăcută pe fețe. Erau atât de nerăbdători să mă vadă căsătorită, așezată, așa cum credeau că ar trebui să fiu. Și ce copil poate rezista disperării părintești?

← Voi fi aici, am spus învinsă, înainte să părăsesc bucătăria.

Am străbătut holul unde *Thatha*, *Ammamma* și Lata se uitau la știrile de seară și i-am găsit pe Neelima și Anand vorbind în dormitorul de lângă verandă. Ea plângea, ca mai înainte, iar el o ținea de mână. Amândoi arătau incredibil de draguți și foarte îndrăgostiți unul de celălalt. Am simțit un fior de invidie. Ei erau deja căsătoriți, în timp ce eu nu aveam curaj să le spun părinților mei despre Nick. Lașitatea mea nu cunoștea granițe, pentru că acum chiar acceptasem să particip la o ceremonie de cunoaștere a miresei.

Mi-am simțit degetul gol din cauza inelului care lipsea și atunci mi-am strâns pumnul. îmi scosesem inelul în avion, înainte de a ateriza în Hyderabad. îl ascusesem pe Nick de la început. Poate că știusem chiar înainte de a veni că el va continua să fie secretul meu dureros.

Mi-am luat geanta, care zăcea lângă raftul cu pantofi de pe verandă, și m-am aplecat să găsesc papucii pe care îi aruncasem din picioare cu ceva vreme în urmă. M-am strecurat din casă fără să spun nimănui, pentru a căuta o carte de telefoane. Am găsit una la o stradă distanță de magazinul cu apă *goli*. Am format numărul de mobil al lui Nick, iar el a răspuns aproape înainte să termine de sunat prima oară.

← Bună, am spus și l-am simțit răsufând ușurat înainte să spună orice.

← Ce faci? Unde ești?

← Acasă la bunica, am spus.

← Cum rezisti? întrebă Nick.

← Bine.

← Nu pari a fi bine.

← Sunt bine, am spus, încercând să aduc o notă de veselie falsă în vocea mea deprimată. Numai că toată... băiatul pe care vor să îl văd... este obositor.

← Nu vei trece prin ceremonia cunoașterii miresei... nu? întrebă Nick delicat.

Am făcut o pauză de o microsecundă înainte de a minți plină de încredere.

← O, sigur că nu.

← Ești sigură? Vreau să spun, vrei să o faci? Eu... este greu, este foarte greu. Eu sunt... ai cumva îndoieli? întrebă el, frustrarea lui lovind direct în conștiința mea.

← îndoieli în legătură cu tine? l-am întrebat înghițind cu greu. Sigur că nu, Nick. Cum poți să te gândești la așa ceva?

← Păi, mă face să mă întreb. Ești atât de reticentă să le spui despre noi. Nu sunt un criminal în serie sau violator. Sunt o partidă destul de decentă... Nu crezi? Mama așa crede, spuse Nick, râzând ușor la sfârșit.

← Oh, mai mult decât decentă. Ești cea mai bună partidă din partea asta a fluviului Mississippi, am spus, alături- rându-mă lui în încercarea de a destinde atmosfera, lăsând îndoiala să dispară.

← Aș fi vrut să vin cu tine. Aș vrea să fiu acum cu tine, spuse el brusc, cu exasperare.

Și eu aș vrea. Ar fi făcut lucrurile de două ori mai grele, dar cel puțin nu aș fi fost singură și părinții mei nu ar fi încercat niciodată să mă cupleze cu fiul unor prieteni ai unor prieteni.

← Vreau să le spun despre tine. Le *voi spune* despre tine, astăzi, în curând, acum, am spus, mințind din nou.

Nu îl mai mințisem niciodată pe Nick, era ca și când l-aș fi înșelat, dar nu am putut face nimic pentru a împiedica acest lucru. Eram prinsă într-o tornadă și părăsisem Kansa- sul cu multă vreme în urmă.

← Le voi spune mâine, l-am mințit din nou.

Nu mai aveam nici o intenție să le spun despre Nick. Nu puteam. Va trebui să mă sinucid pe drumul de întoarcere spre Nick, așa încât nimeni să nu afle despre decepția mea.

← Spune-le... nu le spune; numai să nu te stresezi prea tare. Ești în vacanță, ar trebui să te distrezi, spuse el, iar eu m-am întrebat dacă nu cumva știe că mint.

← *Le voi spune.* Te iubesc, Nick, am spus aproape cu disperare.

← Și eu te iubesc.

← Acum trebuie să mă întorc. Te mai sun eu. Trimi- te-mi un e-mail...

multe e-mailuri. îmi place să citesc.

El spuse din nou că mă iubește, înainte să închid. M-a năpădit tristețea. Nu aveam curajul să spun familiei mele despre Nick. Și nu pentru a-i proteja de durere și suferință, ci pentru a mă proteja pe mine însămi. Mă temeam că, dacă le voi spune despre Nick, nu mă vor mai iubi. Mă temeam că, dacă nu le voi spune și mă voi întoarce în America, Nick nu mă va mai iubi. Nu era o afacere corectă. Fie îl păstram pe Nick, fie îmi păstram familia.

Am plâns tot drumul până am ajuns înapoi acasă la *Thatha*, ștergându-mi febril lacrimile cu ambele mâini.

* * *

Cina a fost zgomotoasă, pentru că *Thatha* vorbea despre cum am putea avea o nuntă dublă.

← Ce spui, Priya, tu și Sowmya mea căsătorindu-vă în același *mandap*, frumos împodobit? întrebă el, lovindu-se cu palma peste coapsă.

Am adunat puțin *pappu* de mango din vasul de inox și l-am pus pe farfuria mea, apoi l-am amestecat cu orez.

← *NnayP.*

Sowmya ridică un recipient mic de inox cu unt, dar eu am scuturat din cap. Nu ar fi trebuit să vin în India — eram convinsă de acest lucru. Acum aveam mai multe probleme decât puteam duce.

← Priya? întrebă *Thatha*. Cum, *Amma*, nu vrei o nuntă dublă?

← Poate ar trebui să avem o singură nuntă în *mandap*, spuse Ma, ca și cum ar fi fost un fapt deja stabilit și nu voia ca *Thatha* să își facă o impresie greșită.

Când se va căsători fata ei, va fi în propriu-i *mandap*; Sowmya îl putea avea pe al ei.

← Haide să nu vindem blana ursului înainte de a-1 prinde, spuse Lata și, pentru prima oară, am fost recunoscătoare. Anand, dă-mi niște *rasam*.

Anand și Neelima stăteau așezați unul lângă celălalt și erau foarte tăcuți de când începuse cina. Anand privi spre Lata, apoi spre *rasam* și trase adânc aer în piept.

← Lata, i-ai zis Neelimei că va pierde sarcina când ți-a spus că este însărcinată? întrebă el.

Un ușor tremur al vocii îi trăda agitația, deși încerca să afișeze o figură calmă.

Se lăsă brusc o tăcere atât de adâncă, încât ecoul vocii trecu pe lângă paharele de metal care stăteau pe piciorul lor nesigur pe blatul mesei. Vocea dură a lui Anand nu mai avea deloc timbrul său obișnuit, calm, plăcut, ușor temător chiar. Nu era omul confruntărilor, de aceea își și anunțase familia abia după ce se căsătorise deja cu Neelima.

← Ce? întrebă Lata, mâna ei acoperită cu *pappu* de mango zăcând indiferentă pe farfurie.

Pentru o clipă, Anand rămase tăcut. îi vedeam mărul lui Adam ridicându-se și coborând — nervozitatea sa avea tentacule care ajungeau la toți cei aflați în încăpere.

← Anand, acum nu avem nevoie de frământări. Lata nu a spus nimic, îl avertiză *Ammamma*, nedorind să asiste la o ceartă.

← Nu este nici o frământare, spuse Anand și se ridică în picioare, ca și cum faptul că îi domina pe toți cei care se aflau la masă ar fi făcut să îi fie mai ușor.

Nanna, care sta alături de mine, își ridicase sprâncenele plin de întrebări. Am scuturat din cap. Știam ce va spune

Anand, deși mă întrebam dacă va avea curaj să meargă până la capăt.

← De când m-am căsătorit cu Neelima, cu toții vă purtați foarte rău cu ea, începu el.

← Rău? întrebă *Thatha* cu o voce răsunătoare. Ce prostie! Ți se pare.

← Nu sunt prostii, *Nanna*, spuse Anand, de data asta cu voce încrezătoare, în timp ce se înfrunta cu îndărătnicul său tată. Neelima este soția mea, merită să fie respectată. Dacă voi, ca familie, ați hotărât să o tratați rău...

← Nimeni nu o tratează rău, Anand, îl întrerupse Lata. îi spuneam, pur și simplu, să fie atentă. Primul trimestru este întotdeauna delicat. Nu știu de ce a înțeles altfel cuvintele mele.

Neelima începu să plângă ușor. Pe de o parte, era din cauza tensiunii din încăpere, pe de altă parte, din cauză că hormonii ei nu mai rezistau.

← îmi pare rău, șopti ea.

← Nu, mie îmi pare rău, spuse Anand, așezându-se pentru a-i lua mâna.

O asemenea etalare a emoției unui cuplu nu era un lucru obișnuit în familia noastră și din nou am simțit cum invidia pune stăpânire pe mine. Se iubeau, erau căsătoriți, urmau să aibă un copil; eu eram îndrăgostită de un bărbat care avea culoarea pielii și naționalitatea necorespunzătoare, trăiam în păcat cu el și tocmai îl mințisem.

← Am tot trimis-o aici — Anand se uita la *Thatha* în timp ce vorbea — ca într-un final să o acceptați. Să ajungeți să o cunoașteți, să vedeți ce persoană minunată este și să o iubiți, să o tratați ca pe un membru al familiei. Dar... dacă nu vreți să faceți acest lucru, nu va mai veni aici... nici eu nu voi mai veni aici... și nici copilul nostru.

Linia fusese trasă. Anand nu mai trecuse peste ea și devenise bărbat. Nu puteam fi mai mândră de el.

Ammamma tocmai voia să spună ceva, dar se opri când *Thatha* ridică o mână.

← Sunt de acord, este noră a acestei case și prin urmare merită respect, spuse *Thatha* cu sobrietate. Dar va trece timp înainte să o iubim. Nu va fi niciodată alegerea noastră ca soție a ta, Anand. Ce s-a făcut, s-a făcut; nu pot schimba trecutul sau comportamentul nostru din trecut. Dar, de acum înainte, o vom trata ca pe un membru al acestei familii.

Ammamma își feri privirea și Lata scoase un sunet slab. Mama își strânse buzele și apoi ridică din umeri.

← Ne-am înțeles? repetă *Thatha*, uitându-se spre femeile din casa lui.

← Da, spuse într-un final *Ammamma*, vorbind în numele tuturor.

← Bine, spuse *Thatha*, și făcu un semn spre Neelima. Felicitări pentru copil. Abia așteptăm să ne ținem în brațe nepotul. În acest moment, lacrimile Neelimei curgeau pe obraji ca o cascadă. Anand se uită spre mine și șopti: Mulțumesc. Am dat din cap, simțindu-mă ca o adevărată impoștăre.

* * *

CĂTRE: PRIYA RAO (PRIYA_RAO@YYYY.COM)

De la: Nicholas Collins (Nick_Collins@xxxx.com) Subiect: Telefonul!

A FOST MINUNAT SĂ VORBESC CU TINE!

Știu că ești supusă unei mari presiuni și aș dori SĂ GĂSESC O CALE SĂ O DOMOLESC. NU ÎNȚELEG COMPLICAȚIILE RELAȚIEI TALE CU FAMILIA TA ȘI UNEORI DIN CAUZA ASTA ÎMI ESTE GREU SĂ PRICEP DE CE FACI LUCRURILE PE CARE LE FACI. Dar înțeleg că trebuie să

îți urmezi intuiția și

INIMA PENTRU CA FAMILIA TA SĂ FIE FERICITĂ, PENTRU CĂ AȘA ȘI TU POȚI FI FERICITĂ. ACUM ÎNȚELEG CĂ DETAȘAREA PE CARE O SIMȚEAI PENTRU EI CÂND ERAI AICI POATE CĂ NU ESTE LA FEL DE SIMPLĂ CÂND SUNT LÂNGĂ tine. Aici te vedeai spunându-le cu ușurință despre MINE PENTRU CĂ EU ERAM CU

TINE, ACUM EȘTI CU EI ȘI ÎȚI DAI SEAMA CĂ NU ESTE UȘOR.

NU ÎMI PLACE, DAR VOI ÎNȚELEGE DACĂ VEI DESCOVERI CĂ, LA SFÂRȘITUL ZILEI, NU LE POȚI SPUNE DESPRE MINE. NU ÎMI VA PLĂCEA DELOC PENTRU CĂ TE VREAU PE DE-A-NTREGUL, NU ÎMPĂRȚITĂ ÎN FIICĂ, NEPOATĂ, SOȚIE ȘI IUBITĂ.

Dar, în fond, te voi lua în orice fel te pot avea.

Ai grijă.

Nick

* * *

Nu puteam dormi.

Sowmya, Anand, Neelima și cu mine eram răspândiți pe terasă, pe covorașe de paie, așa-numitele *chappas*-uri. Mi-am sprijinit capul pe o pernă subțire de bumbac și m-am uitat în sus spre stele. În ultima jumătate de oră, după ce adormise Sowmya, privisem spre *Saptarishi* și, ăsta-i norocul meu, nu am putut vedea steaua Arundhati.

În schimb, vulturii se vedeau zburând în cerc.

Ultima oară când am dormit pe această terasă, aveam 20 de ani, pregătită să înfrunt lumea cu forța unui inocent. Eram nerăbdătoare să merg în Statele Unite; primisem viza de student F-1 și aveam bagajele împachetate. Petreceam o ultimă săptămână în casa bunicii înainte de a mă îndrepta peste cele șapte mări, spre Pământul Făgăduinței. Fusesem atât de dornică să plec, atât de emoționată, încât nu m-am gândit că, atunci când mă voi întoarce, totul va fi diferit cu și pentru mine. Nu m-am gândit niciodată că nimic nu va mai fi la fel, cum clișeul „nu te mai poți întoarce cu adevărat acasă” va deveni realitate.

Aici nu mai era acasă. Acasă era în San Francisco, cu Nick. Acasă era brutăria Whole Foods și fast-foodul KFC. Acasă era Pier 1 și Wal-Mart. Acasă era 7-Eleven și Star-bucks. Acasă era familiar, Hyderabad era străin; India era la fel de străină, exasperantă și uneori exotică pentru mine, cum ar fi fost pentru un străin oarecare.

Am auzit ușa descbizându-se și m-am ridicat ca să văd cine era. O siluetă deșirată cu un rucsac în spate păși în curte și apoi sub lumina slabă, galbenă, care strălucea cu un licăr sub șopron. Se uită în sus și făcu semn cu mâna. Nu fusesem niciodată mai fericită să îl văd pe Nate.

← Mor de foame, spuse el, imediat ce am coborât. Voi dormiți la etaj?

← Da, și avem destulă mâncare în bucătărie, am spus. Hai să mergem acolo pe ușa din spate.

← Bună idee, ultimul lucru de care am nevoie este să o trezesc pe Ma și să începă cu „o, băiatul meu a venit acasă”, spuse el cu un zâmbet.

Atunci l-am îmbrățișat cu putere. Acum era mai înalt decât mine, miam dat seama când mi-a mângâiat părul.

← Hei, spuse el și mă împinse după o clipă, sunt bărbat, chestia asta cu îmbrățișatul este pentru domnișoare.

← Ah, am spus și l-am prins de nas cu degetele.

Înainte de a intra în casă, Nate își lăsa încălțăminte sport afară, lângă ușa din spate. Am aprins lumina în bucătărie și Nate se lăsa să cadă pe podea.

← Ce faci aici, înapoi? am întrebat, în timp ce scoteam din dulap o farfurie pentru el.

← Mă plictisesc, spuse el, apoi ridică din umeri. Am vrut să fiu prezent la vărsarea de sânge. Sau doamna cea grasă a cântat deja?

← Ce doamnă grasă? am întrebat, în timp ce umpleam un pahar cu apă din oala de pământ de lângă plită. *Pappu* cu orez este suficient de bun pentru tine?

← Ce fel de *pappu*?

← Mango?

← Sigur. Sowmya face acest *pappu* de spanac dureros de înghițit, spuse Nate. Crezi că poți încălzi puțin orezul? Orezul înghețat din frigider îmi face părul din toate locurile ciudate să se ridice.

Am scos din frigider puțin orez și *pappu*. Le-am amestecat pe amândouă cu degetele într-un vas și am pus amestecul într-o tigaie pentru a-1 încălzi.

← Casa asta chiar are nevoie de un cuptor cu microunde, am spus.

← Fiica întoarsă din America vine cu niște idei fanteziste, spuse Nate cu batjocură afectată. Deci... când ai de gând să le spui?

← Nu am, am răspuns, fără să mă uit la el. Mi-au pregătit o *pellichupulu*.

← Genul Rice Sarma's Venkatesh.

← Știi?

← Nu tocmai. Doar Ma nu mi-a făcut dezvăluiri complete. Dar, sincer, băiatul — ah, bărbatul — este foarte frumos, are o slujbă bună, sigură. Nu știu cum stă cu fumatul și băutul, deși mama lui pretinde că este un *gudubaye*, spuse Nate.

← Băiat bun, pe dracu', am mormăit. îți amintești băiatul *gudu* din Chicago?

← Oh, vrei să spui Chii-cao-go *bayeri* o imită Nate pe Ma. Era un premiu, Priya.

← Și se mai culca și cu o altă femeie.

← Detalii, detalii.

Am pus orezul cu *pappu*, acum cald, pe o farfurie și le-am așezat în fața lui Nate, alături de un pahar cu apă. M-am așezat în fața lui, pe podea, și am băut puțină apă din paharul lui.

← Mai avem și niște FERICIRE în frigider, i-am spus. Am rugat-o pe Sowmya să păstreze din fructele de mango pe care le-a tăiat pentru cină.

← Și tu nu vrei să te lupți pentru o bucătică? întrebă cu suspiciune Nate.

Am dat din cap. Nu voiam să lupt nici măcar pentru FERICIRE. Era un moment fără egal de deprimant.

← Ce-i, nu te simți bine?

Nate își puse mâna pe fruntea mea, ca și cum ar fi verificat temperatura.

← L-am mințit pe Nick, am mărturisit. I-am spus lui Nick că nu voi accepta *chupulu* și că voi spune tuturor despre el.

← Nick este numele bărbatului. Ai o fotografie?

← Fotografie? Am probleme mult mai mari, Nate.

← Atunci, spune-i adevărul și nu merge mai departe cu *chupulu*, zise Nate, în timp ce își mesteca mâncarea. Apoi, spune-le totul despre Nick. Și tot aș vrea să îmi văd viitorul cumnat, dacă nu în carne și oase, măcar pe un Kodak color.

← O să îți trimit mai târziu o fotografie, i-am promis. Și ce contează cum arată? Doamne, Nate, stresul acesta o să mă bage în mormânt.

← Nu o să...

← Nate? se auzi vocea lui *Nanna*.

← Hei, *Nanna*, strigă Nate și îmi făcu cu ochiul. Cel puțin *ea* nu s-a trezit, adăugă el șoptit.

← Nate este aici? scârțâi imediat și vocea lui Ma ca răspuns.

← Păi... nu le poți avea pe toate, nu-i așa? suspină Nate, în timp ce vocea stridentă a mamei mele venea din hol spunând, exact cum prezisese Nate: „O, băiatul meu este acasă.”

PARTEA A PATRA

Probleme vechi, probleme noi

Rava Ladoo

1 cană griș (*rava/sooji*)

1 cană zahăr 3 linguri *ghee* 1 cană lapte 1 lingură nuci acaju 1 lingură stafide

Prăjește grișul într-o tigaie pentru sosuri la foc mic, până când devine ușor maroniu. Apoi adaugă zahăr, *ghee*, lapte și prăjește până când amestecul devine lipicios. Mărunțește nucile și adaugă-le, împreună cu stafidele, în amestec. Dă la o parte tigaia de pe foc și fa din cocă mici bile. Se servesc când se usucă.

Aloo Bajji

1 cană faină de năut (*besan*) apă

sare după gust 1 lingură pudră de chili 1 cană ulei de arahide
4-5 cartofi mari, tăiați felii

Amestecă *besan*, apă, sare și pudra de chili până când obții o consistență lichidă. Încălzește uleiul într-o tigaie adâncă, pentru prăjit. Scufundă feliile de cartofi în amestecul de făină de năut și prăjește-le în ulei de arahide până când capătă o culoare maro-aurie. **Asemănarea dintre vite și femei** owmya adăugă *rava* pentru *ladoos* în tigaia încinsă în care sfârâia puțin *ghee*. Folosi o spatulă de fier pentru a tăvăli grișul în *ghee* și micșoră flacăra plitei.

— Nu pot să cred că Anand i-a spus așa ceva lui *Nanna*, zise ea. Familia încă mai vorbea despre modul în care Anand îi

luase apărarea Neelimei și cum *Thatha* o acceptase, în sfârșit, pe Neelima ca noră.

Eram lângă chiuvetă, curățând cartofii pentru a face cartofi *bajji*, uluită nu numai că permiteam ca această atrocitate a ceremoniei cunoașterii miresei să se desfășoare, dar și ca eu să fiu personajul principal.

← Nu pot să cred că pregătesc gustări pentru prostia asta de *chupulu*, am spus supărată, curățând cartofii de coajă.

← Poate că ar trebui să uiți de americanul tău și să te căsătorești cu băiatul acesta drăguț, începu să sugereze Sowmya.

← Ce vrei să spui cu „să uiți”, Sowmya? Eu am o relație, nu un vis oarecare din care mă pot trezi, am spus cu exasperare. Trăiesc cu Nick.

împart cu el casa, patul, o viață. Ce ar trebui să fac, să plec, pur și simplu?

Buzele Sowmyei se bosumflară și suspină, înainte să adauge încet lapte, dintr-un pahar gradat, în *rava* prăjită.

← Și îl iubesc, am spus încet. îl iubesc foarte mult.

Sowmya ridică din umeri și puse cana pe masă cu zgomot.

← Ce vrea să însemne asta? am întrebat.

← Nimic, Priya, spuse Sowmya, apoi suspină din nou.

← De ce nu spui ceea ce vrei să spui și să nu mai tot ridici din umeri și să oftezi?

Sowmya măsură zahărul cu degetele și-l aruncă în tigaia încinsă. Își frecă palmele de sari pentru a le scutura de particulele de zahăr rămase și ridică spatula.

← Nu știu cum poți iubi un american. Vreau să spun... despre ce vorbiți voi doi? întrebă ea, în timp ce amesteca ușor *rava* și zahărul în tigaie.

← Ce vrei să spui, cum adică despre ce vorbim? Vorbim așa cum vorbește toată lumea, am spus, după ce mi-am înghițit câteva vorbe care mi stăteau pe limbă ca răspuns automat la întrebarea ei.

← Dar... nici măcar nu este indian, spuse Sowmya, ca și cum acest lucru ar fi explicat totul.

Am lăsat cartoful pe care îl curățăm și mi-am pus mâinile pe față. Dacă Sowmya, care era mai apropiată de generația mea, întâmpina dificultăți în a înțelege relația mea cu Nick, nu puteam decât să îmi imaginez cum vor reacționa ceilalți.

← Priya, vor fi aici într-o oră, spuse Ma, năvălind în bucătărie. Măcar ai făcut o baie?

← Da, am spus. La prima oră, de dimineață, Ma. în fond, asta face o *Gangiraddhi*, nu-i așa?

Probabil că nu era cea mai bună idee să fac o analogie între mine și o vacă „împodobită” pentru *puja*, dar eram pregătită pentru o luptă ca un taur ucigaș care era pus să facă ceva împotriva voinței sale.

← O *Gangiraddhi* nu are posibilitățile de alegere pe care le ai tu, spuse Ma supărată.

← Care este numele băiatului, *Akka*? întrebă Sowmya înainte să apuc să îi spun lui Ma ce putea face cu ceea ce credea ea că sunt opțiunile mele.

← Adarsh, un nume frumos. Dar probabil că nu este destul de bun pentru Priya *maharani*, propria noastră preamărită regină, spuse Ma cu sarcasm.

← Numele este în regulă, am mormăit.

← Am scos câteva sari cu bluze pentru tine pe patul *Am-mammei*, împreună cu câteva bijuterii; du-te să îți alegi ce-ți place. Nu vreau să mă lupt cu tine și pentru asta, Priya...

Alege ce vrei. Nu vreau să mă amestec, spuse Ma, ridicând cartoful pe care îl lăsasem eu.

← Nu voi purta bijuterii masive, am avertizat-o.

← Nu trebuie să faci nimic din ceea ce nu vrei să faci, sări Ma. Nu ne faci nouă o favoare. Îți găsim un băiat drăguț și tu...

Aruncă în chiuvetă cartoful și spuse:

← Am ajuns la limita răbdării.

După care ieși din bucătărie ca o furtună.

Lata veni în bucătărie în urma lui Ma și ne întrebă ce se întâmplă. Am urmat exemplul mamei mele și am ieșit și eu ca o furtună.

* * *

Când Nick sugerase prima oară să ne mutăm împreună, răspunsul meu fusese un „Nu” fără echivoc. Nu fusesem educată să accept ca perechile necăsătorite să locuiască împreună.

← Dar oricum ești aici mare parte din timp, a spus Nick când ne aflam în apartamentul lui. Care ar fi diferența dacă am locui oficial împreună?

← Ar conta... pentru familia mea, i-am spus cu sinceritate.

O săptămână mai târziu, acceptam să mă mut cu el pentru că mi-am dat seama că trebuia să încetez să îmi mai fac griji despre ce ar crede familia mea și să încep să îmi trăiesc propria viață, în condițiile mele. După aceea, fusesem hotărâtă să nu o las pe Ma, pe *Nanna* sau pe *Thatha* să îmi mai decidă soarta în locul meu. Dar acum, când erau atât de aproape, legăturile care mă țineau lângă ei deveniseră mai strânse, mușcându-mi parcă din carne și conștiință.

Sariurile așezate pe patul desfăcut, alb, al bunicii erau atât de încărcate cu broderie aurie, încât îmi făceau pleoapele grele numai când mă uitam la ele.

← Cel albastru, spuse Nate, în timp ce intră sărind, mușcând dintr-un morcov. Și asta, spuse el, întinzând un deget spre un set cu colier și cercei din safir greu.

← O să arăt ca o bunică, am spus.

← Și, mare lucru. Pe cine încerci să impresionezi? mă întrebă Nate un zâmbet răutăcios.

← Nu mai fi tu așa de înțelept, bine? i-am spus și am zâmbit fără să vreau.

Ah, vanitatea asta! Chiar dacă nu îmi păsa de propunerea de căsătorie a lui Adarsh Sarma, tot voiam să arăt foarte bine.

← Dacă vrei cu adevărat să arăți grozav, aș spune cel galben, cu margine roșie. Sari clasic, telugu, ca în filme, cu colier de rubine, spuse Nate. Prietena mea arată minunat în sari clasic, galben cu roșu.

M-am așezat pe pat și am ridicat sariul.

← Cum o cheamă pe prietena ta?

← Tara, a spus Nate fără să ezite. își face studiile la St. Frances în Begumpet. Tatăl ei a fost ofițer în armată. Locuiesc în Sainikpuri și părinții ei m-au cunoscut și cred că sunt cel mai bun lucru după cafeaua instant.

Am dat din cap.

← *Nanna* m-a întrebat de ea.

← *Nanna* știe despre ea, râse Nate. Ne-a văzut o dată împreună. Mâneam la Ten Downing Street și *Nanna* a intrat cu o colegă. Ne-am văzut, dar ne-am prefăcut că nu ne cunoaștem. Nu am vorbit niciodată despre asta. Cred că *Nanna* nu a vrut să știu ce căuta el într-un local. Nu întrebi, nu spui, este o filozofie bună.

← Ma știe?

← Dacă ar ști Ma, ar ști toată lumea, rânji Nate. Spune-i lui Nick despre *PELLI-CHUPULU*. Dacă Tara ar trece printr-o ceremonie ridicolă fără să îmi spună despre ea, aș fi supărat ca dracu' pentru multă vreme.

Când a plecat, am rămas printre sariurile frumoase de mătase și mi-am contemplat opțiunile. Trebuia să merg mai departe cu după-amiaza aceasta. Dacă aș încerca să dau înapoi acum, aș arunca o lumină proastă asupra părinților mei. Și trebuie să îi spun lui Nick adevărul. Și trebuie să le spun lui Ma, lui *Nanna* și lui *Thatha* adevărul.

Chiar era foarte simplu. Trebuia numai să spun adevărul tuturor și să sper că ei mă vor iubi în continuare.

* * *

Până când familia Sarmas urma să apară, mă simțeam ca un obiect, nu ca o persoană. Ma mă trăsese și smucise și netezise și aranjase de nu știu câte ori, de când alesesem sariul cu margine albastră ca să arăt ca o bunică.

← Uite, spuse ea cu o lucire de satisfacție în ochi. Băiatul acesta este perfect, Priya. Nici măcar tu nu-i poți găsi ceva în neregulă.

← Pariezi? am simțit nevoia să spun.

Sowmya veni chicotind în dormitorul unde mă pregăteam.

← Au venit. Cu un Mercedes, spuse ea cu un zâmbet larg, neputând să își stăpânească bucuria că mă vede aproape promisă unui ratat care arată bine pe hârtie.

← Sunt bine situați, îmi explică Ma, aranjându-mi la gât safirele *Ammammei* după placul ei. Aș fi vrut să porți sariul galben. Acesta este... își mușcă limba și apoi suspină.

← Arăți foarte bine, Priya, îmi spuse Sowmya și eu i-am zâmbit tulburată.

Mă simțeam ca un curcan pus la cuptor, iar ceasul care să indice că sunt gata putea suna în orice clipă.

Am auzit vocile musafirilor din holul de lângă cameră — am închis ochii și i-am cerut iertare în tăcere lui Nick. „O să mă revanșez pentru asta”, iam promis cu fervoare, dar nu aveam nici o idee cum aș putea să fac așa ceva.

← Dacă voi doi vreți să vorbiți *numai* puțin, mergeți să stați în leagănul de pe verandă, dădu Ma instrucțiuni. Și să nu îți legeni picioarele ca o *jungle* când stați acolo. Comportă-te ca o doamnă.

← Nu vrei să îmi spui și cum să merg? Poate vei continua să îmi dai instrucțiuni și după căsătorie, ca să fii sigură că nu mă va părăsi soțul? am întrebat sarcastic.

← Cu această atitudine, s-ar putea să fie nevoie, îmi răspunse prompt Ma. În fond, era mama mea și sarcasmul îl moștenisem de la ea, prin

urmare abilitățile mele erau diluate.

← Adu niște *ladoos*, Priya, și..., începu Sowmya, dar eu mi-am ridicat ambele brațe în semn de protest.

← O să merg acolo, o să mă așez și o să vorbesc ca o ființă umană normală, dar dacă vrei să stau sfioasă cu mâncarea în mână în jurul lor, în timp ce ei se uită la mine ca și cum aș fi o vită de vânzare, amândouă vă înșelați foarte amarnic, am spus cu o voce moale, amenințătoare.

Mi-am dat seama că, și în această fază mult prea târzie, voiam să protestez, să spună ceva care să justifice retragerea mea din această situație. Pentru că, dacă întâlnirea nu avea loc, nu ar fi trebuit să îi spun nimic lui Nick.

← Bine, suspină Ma. Sowmya, pune tu niște *ladoo* și *bajji* în centrul mesei, împreună cu ceaiul. Această *maha-rani* poate sta acolo ca o plească mare și leneșă.

Am refuzat să se facă paradă în jurul meu ca și cum aș fi fost carne de vândut, așa că am pășit relaxată în hol, ca și cum nu aș fi știut cine este acolo și de ce.

De data asta, trebuie să recunosc, mama se întrecuse pe sine. Băiatul — bărbatul — era foarte frumos și, dacă aș fi fost singură, probabil că aș fi acceptat o căsătorie aranjată cu acest vlăjgan, fără măcar să îi fi vorbit vreodată. Unde erau oamenii frumoși ca acesta când mă duceam eu la colegiu în India? Dar, după cum stăteau lucrurile, nu se compara cu vlăjganul cu care mă logodisem deja.

← Fiica mea, Priya, mă prezentă tata. Priya, el este Adarsh, domnul Sarma și soția dumnealui.

← *Namaskaram*, am spus, împreună-mi mâinile. Bună, i-am spus lui Adarsh.

El îmi zâmbi. Avea o gropiță pe obrazul drept. Nick avea o gropiță pe cel stâng.

← Cum vi se pare acum India? întrebă domnul Sarma, ca să facă ceva conversație, când m-am așezat lângă Ma, în locul luminat unde toată lumea mă putea vedea, pe mine, sariul meu și toate bijuteriile pe care le purtam. Am auzit că au trecut șapte ani de când ați plecat din India.

← Totul este la fel... dar nu la fel, am spus eu enigmatic.

← Fiul nostru Adarsh simte același lucru, spuse cu entuziasm domnul Sarma și zâmbi larg. Acum spune că nu s-a schimbat nimic, apoi spune că totul s-a schimbat. Se pare că nici unul dintre voi nu reușiți să vă hotărâți.

← V-ați gândit vreodată să vă mutați în *Tek-saas*? întrebă doamna Sarma.

← îmi place să locuiesc în San Francisco, am replicat, de data asta foarte neliniștită de toată chestia asta cu văzutul miresei.

Am evitat să mă uit la Ma, care mă privea dușmănos, în timp ce alterna cu priviri zâmbitoare aruncate musafirilor noștri. Faptul că le spuneam că nu sunt pregătită să mă mut era un semn clar de reticență din partea mea.

← Adarsh intenționează să se mute în Bay Area, spuse domnul Sarma. Acolo avem multe rude și dorește să își înceapă o afacere.

← De fapt... nu, își corectă Adarsh stânjenit mama. Mă alătur unei afaceri începute de un prieten... sau, mai degrabă, mă gândesc la asta.

← Da, cu ce se ocupă compania prietenului tău? am întrebat.

← Face..., începu Adarsh.

← Oh, toată *gup-shup* asta de afaceri, îl întrerupse Ma. Copii, de ce nu mergeți afară pe verandă să vorbiți, în timp ce noi, bătrânii, mâncăm niște *ladoo* și *bajjp*.

Ce n-aș fi dat pentru ca Ma să fie puțin, puținel mai subtilă.

← Ce, și pentru noi nu sunt *ladoo* și *bajjil* întrebă vesel Adarsh.

← Desigur.

Ma roși și ridică un platou cu *bajji*.

Adarsh a luat un *bajji* și amândoi ne-am ridicat ca să ieșim pe verandă. M-am așezat în leagăn, iar el și-a tras un scaun în fața mea și a început să mănânce din *bajji*.

← Tocmai m-am întors din Dallas ieri-seară, spuse Adarsh. Așa că poate sunt amețit de la avion, dar nu pari prea nerăbdătoare să te căsătorești.

Bruscheța întrebării lui, împărtășită într-o manieră normală, m-a liniștit pe dată.

← Nu m-am întors acasă timp de șapte ani, tocmai ca să evit asta, i-am spus sincer.

← Cunosc sentimentul. Am reușit să rămân la distanță timp de șase ani... dar acum sănătatea bunicii mele se subrezește, așa că mi-am zis, ce dracu', cât de rău poate fi? spuse el ridicând din umeri. Prietenii mei care s-au căsătorit așa par a fi destul de fericiți.

← Nu pare puțin cam barbar să vii să vezi o turmă de fete cât timp ești în India și să alegi una ca să te căsătorești? l-am întrebat.

Adarsh ridică din nou din umeri.

← Nu tocmai... Adică, așa mi s-a părut înainte, dar acum și fetele se uită la băieți, să știi. Merge pentru ambele părți.

← Ai dreptate, am recunoscut, jucându-mă acum cu colierul de safire al bunicii.

Amândoi am tăcut. Era ciudat. Așa se întâmpla cu toți cei care treceau prin ceremonia cunoașterii miresei? Sau lucrurile se schimbaseră pentru o veterană ca Sowmya?

← Eu vreau totul, a spus el dintr-odată. Soție, copii, casă... înțelegi ce vreau să zic?

← Păi nu sunt Sherlock Holmes, dat faptul că te afli aici este un semn serios că îți cauți o soție, i-am răspuns zâmbind acestei onestități entuziaste.

Era la fel de sigur ca și mine în privința lucrurilor care ar trebui spuse pentru a ști dacă persoana cu care vorbești câteva minute va fi persoana cu care îți vei petrece restul vieții.

El zâmbi.

← Aș putea fi aici din cauza constrângerii părinților. Numai că vreau să fiu sigur că și tu vrei lucrurile pe care mi le doresc eu.

← Vreau un soț, și copii, și casa aia din suburbie... bine, poate nu din suburbie, am spus.

Nu era o minciună. Voiam aceste lucruri. Numai că voiam aceste lucruri cu Nick.

← Mă bucur, spuse Adarsh. Nu știu prea multe despre tine și nici tu nu știi despre mine. Dar în următoarele zece minute mama mea sau mama ta vor veni să ne întrerupă, pentru că încă nu se cuvine să vorbim singuri atâta vreme.

← Mama va veni din curiozitate, nu din cine știe ce simț al proprietății, l-am corectat.

Ei zâmbi din nou și gropița din obraz s-a adâncit. Vedeta de film telugu, Venkatesh, nu avea nici o legătură cu Adarsh Sarma, fiul eminentului Rice Sarma. Orice fată în toate mințile ar pune mâna pe omul acesta, în speranța că și el ar fi de acord, dar eu cântăream dacă să îi spun sau nu despre Nick.

← Aș vrea să fiu sincer cu tine, spuse el. Cred că este important să fii sincer pentru că trebuie să luăm o decizie destul de importantă bazată pe o simplă conversație foarte scurtă. Până acum doi ani de zile, mă întâlneam cu o chinezoaică. Ne-am despărțit după o relație de trei ani. Atunci mi-am dat seama că vreau să mă căsătoresc cu cineva din India.

Era un băiat... bărbat neobișnuit. Nu am mai auzit despre altcineva care să vorbească *lapelli-chupulu* despre fostele sale iubite. Pur și simplu nu se făcea și, deși îmi dădea posibilitatea de a vorbi deschis cu el despre Nick, am fost reticentă. India era încă o lume a bărbaților și era încă în regulă ca Adarsh să îmi vorbească despre fosta lui, dar un tabu pentru mine să îl menționez pe actualul sau fostul. În orice caz, nu am avut curajul.

← Cum a putut o relație proastă cu o chinezoaică să te convingă că indiencele sunt soiul potrivit pentru tine? am întrebat.

← Nu aș folosi cuvântul *soi*, spuse el, tresărind în mod vizibil din cauza descrierii făcute de mine. Și eu fac la fel ca și

tine. Caut un partener de viață care să mă facă fericit pe mine și familia mea. Cu fosta mea prietenă era minunat, ne înțelegeam bine, dar Anul Nou Chinezesc nu a început niciodată să însemne ceva pentru mine, iar ea nu a înțeles niciodată un *Ugadi* al nostru, spuse el. Înțelegi asta?

De fapt, nu puteam. Nick și cu mine nu avusesem astfel de probleme. Eu sărbătoream Crăciunul și Ziua Recunoștinței cu el, iar el sărbătorea *Diwali* și *Ganesh Chaturthi* cu mine. Dar nu eram foarte religioși și toate sărbătorile noastre, de ambele părți, erau cu mâncare, timp petrecut cu prietenii și familia, și cu ceva băutură.

← Se pare că tu cauți pe cineva tradițional, am spus, și m-am ridicat din leagăn. Eu nu sunt tradițională.

El dădu din cap și îmi făcu semn să mă așez.

← Nu tradițional, ci indian.

← Nu sunt nici foarte indiană, i-am spus șters, rămânând încă în picioare. Să nu te lași păcălit de sari, de *bindi* și de bijuterii. Muncesc din greu și sunt dură. Nici nu îmi voi mai aminti când este *Ugadi*, dacă cineva nu îmi aduce aminte. Beau un simplu pahar cu vin și se știe că fumez o țigară ca să întâmpin Noul An... Eu...

El își ridică mâna și zâmbi.

← Nu caut o *gaonwali*. Nu mă interesează cineva în genul țărăncuță; caut un egal. Nu mă deranjează dacă vrei să bei un pahar sau două cu vin, chiar și o sticlă la anumite ocazii, pur și simplu nu îmi pasă. Vreau numai pe cineva cu care să urmăresc filmele hindi, cu care să mă simt indian. Cineva care să înțeleagă glumele, știi?

Acum înțelegeam ce voia să spună. Pierdusem șirul momentelor în care îi traduceam ceva lui Nick și el sta acolo, încruntat, neputând să înțeleagă indianismul a ceea ce îi spuneam. Dar aveam nevoie de mai mult dintr-o relație decât să înțeleagă o glumă sau un clișeu indian. Aveam nevoie de mult mai mult. Aveam nevoie de Nick.

← Priya Ma, am auzit atunci vocea lui *Nanna*, care ieșise atunci afară, evident că la solicitarea mamei, de ce nu îi oferi oaspetelui nostru o cană de *chaP*

← Desigur, am spus și m-am uitat la Adarsh. Întâlnirea luase deci sfârșit. Acum trebuia să luăm o decizie pe baza micii noastre conversații. O decizie pentru tot restul vieții!

← Cât zahăr vrei? l-am întrebat.

← Nu bea ceai, a răspuns Adarsh.

← Cafea? l-am întrebat.

← Nu, mulțumesc, e în regulă. Mi-a plăcut să stau de vorbă cu tine, a adăugat el.

I-am zâmbit înainte de a pleca.

Chiar înainte de a intra în bucătărie, Ma tăbărî pe mine.

← Și ce a spus? Ce ai spus tu? Nu ai făcut nici o remarcă *pitchi-pitchi*, nu?

← Nu, Ma, nu am făcut nici o remarcă nebunească, am mormăit și mam așezat pe scaunul de la masa din camera de zi, în loc să intru în bucătărie.

Inima mea bătea năvalnic. Trecusem prin această ceremonie înjositoare. Eu, care eram deja promisă, vorbisem cu un alt bărbat care se considera un potențial soț pentru mine. îl insultasem pe Nick, relația noastră, pe mine și, în ultimul rând, pe Adarsh.

←Deci... cum a mers? întreabă Sowmya.

← Bine, am spus, în timp ce lacrimile amenințau să înceapă să se prelingă.

←Îți place? întreabă ea.

←Sigur că îl place, spuse Ma. Cum să nu-i placă?

← Radha, o strigă tata din camera de zi. Pleacă de acolo. Vino aici, te rog.

Am însoțit-o pe mama să îmi iau la revedere de la oaspeții noștri. Adarsh îmi zâmbi, iar părinții lui râseră forțat, cunoscători, când văzură că fiul lor zâmbește celei pe care ei o credeau viitoarea lor noră.

* * *

Către: Nicholas Collins (Nick_Collins@xxxx.com) DE LA: Priya Rao (Priya_Rao@yyyy.com)

SUBIECT: ÎMI PARE ATÂT DE RĂU!

Nick, îmi pare atât, atât, atât, atât de rău
ȚI-AM SPUS CĂ NU VOI MERGE MAI DEPARTE CU
CEREMONIA DE
CUNOAȘTERE A MIRESEI, DAR AM FĂCUT-O.

Am rămas acolo în timpul întregii nenorociri și
CHIAR AM VORBIT CU SOȚUL-CARE-NU-VA-FI. ASTA
NU ÎNSEAMNĂ NIMIC. SPER CĂ ÎNȚELEGI. Nu AM
PUTUT DA ÎNAPOI. PĂRINȚII MEI... *THATHA*,
TOATĂ LUMEA...

Doamne, îmi pare rău.

Îmi ESTE ATÂT DE TEAMĂ CĂ NU MĂ VEI MAI IUBI ȘI
CĂ, ACUM, CÂND LE VOI SPUNE PĂRINȚILOR MEI
DESPRE

TINE, NICI EI NU MĂ VOR MAI IUBI. MĂ SIMT FOARTE
SINGURĂ, FOARTE CONFUZĂ ȘI FOARTE TRISTĂ.

ÎMI PARE SINCER RĂU CĂ NU AM PUTUT GĂSI O CALE
SĂ MĂ ESCHIVEZ DE ACEASTĂ SITUAȚIE. LE VOI
SPUNE DESPRE TINE IN SEARA ASTA, CHIAR DUPĂ
CINĂ. ÎȚI PROMIT.

Te IUBESC.

Priya

* * *

Către: Priya Rao ([Priya_Rao@yyyy.com](mailto:~Priya_Rao@yyyy.com))

De la: Sistem Administrator

([POSTMASTER@YYYY.COM](mailto:~POSTMASTER@YYYY.COM))

SUBIECT: NELIVRAT: ÎMI PARE ATÂT DE RĂU!

Mesajul tău

Către: Nicholas Collins

([Nick_Collins@xxxx.com](mailto:~Nick_Collins@xxxx.com)) SUBIECT: ÎMI

PARE ATÂT DE RĂU!

TRIMIS: SÂMBĂȚĂ 14:02:21 — 0800

Nu A AJUNS LA URMĂTORUL DESTINATAR (I):

[Nicholas_Collins@xxxx.com](mailto:~Nicholas_Collins@xxxx.com) SÂMBĂȚĂ

14:02:21 — 0800

Eroare: Serverul destinatarului nu răspunde

Numărul 65 și consecințele confesiunilor și minciunilor

Sowmya se uită în oglindă, la sariul tivit cu albastru pe care îl purtasem chiar în după-amiaza aceea, care îi drapa umărul. — Crezi că eu voi arăta la fel de drăguță ca tine? întrebă ea. — Vei arăta mai bine, i-am spus.

— Crezi că el mă va plăcea la fel cum Adarsh te-a plăcut pe tine? întrebă ea cu ochii strălucind în spatele ochelarilor groși. Poate că ar trebui să nu port ochelarii, nu?

— Poartă-i, nu-i purta, nu contează, i-am spus. Și Adarsh nu mă place. Nu este nimic de plăcut, am adăugat.

Sowmya lăasă sariul jos și ridică bijuteriile de safire pe care de asemenea le purtasem la parada dată în fața lui Adarsh și a părinților lui.

— *Amma* spune că îmi va da astea când mă voi căsători. Dacă băiatul acesta mă place, tu și cu mine putem avea o nuntă dublă. Ce spui? încerca atât de mult să îl facă pe Nick să dispară, încât nu mă puteam simți jignită, dar nici nu o puteam lăsa să scape. Vinovăția mă sufoca parcă, ca un gust amar de miez de mango crud; indiferent ce mâneai sau beai după ce mușcai din miez, gustul rămânea.

← Nu mă voi căsători cu Adarsh, Sowmya, am spus încet.

Ea suspină și lăasă bijuteria într-o parte, apoi se întoarce de lângă oglinda bunicii pentru a sta cu fața spre mine.

← Nu te poți căsători cu un străin, Priya, îmi spuse ea cu calm, în timp ce ridică din nou sariul albastru. Pur și simplu, nu poți. În curând te vor dezmoșteni. Nu vei avea de ales.

Am ridicat din umeri.

← Nu este nici o competiție, Sowmya, am spus cu siguranță în glas. Îl voi alege întotdeauna pe Nick.

Imediat ce am spus asta, m-am întrebat: dacă s-ar întâmpla să vină vorba, și va veni când le voi spune părinților mei și lui *Thatha* despre Nick, voi pleca pur și simplu și voi zbura spre Statele Unite pentru a fi soția lui Nick? Cum

rămânea cu fiica, nepoata, verișoara, nepoata din mine? Oare voi sacrifica bucuroasă toate aceste identități pentru a fi soția lui Nick? Știam că aș face-o, eram sigură că da, dar ar fi un sacrificiu, și încă unul mare. Și oare meritau să existe relațiile bazate pe sacrificii?

Poate că, în câțiva ani, mi-ar fi dor de familia mea și ei tot nu mă vor vrea; oare asta nu mă va face să fiu supărată pe Nick? Nu, mi-am spus singură, cu încredere, nimic nu mă va face să fiu supărată pe Nick. Era tot ce îmi doream la un bărbat, soț și prieten. El era acela. Dacă ar fi fost indian în loc să fie american, sau chiar mai bine, dacă ar fi fost brahman telugu, părinții și bunicii mei ar fi sărit în sus la ideea căsătoriei noastre și ar fi plătit pentru o nuntă generoasă, invitându-i pe toți cei cunoscuți.

Nimic din toate acestea nu se va întâmpla. Nunta mea va fi o chestie aproape clandestină, care va avea loc departe de India și de obiceiurile acesteia, în Statele Unite. Nu vor fi prezenți sute de prieteni ai lui Ma, *Nanna* și *Thatha* și familia mea, vor fi numai Nick și familia lui și prietenii noștri. Va conta că voi fi fără familia mea, familie care fusese parte a sfârșitului meu de săptămână la telefon în ultimii șapte ani?

La fiecare sfârșit de săptămână sunam acasă sau, dacă părinții mei erau la *Thatha* acasă, sunam acolo și vorbeam. Abia așteptam să îmi sun familia sâmbătă seara, uneori și vineri noaptea, dacă Nick și cu mine eram acasă. Îmi va lipsi factura aceea uriașă la telefon la sfârșitul lunii?

Ma intră în camera bunicii și începu să-și agite mâinile exasperată.

← Și tu vrei să porți tot sariul acela hidos, Sowmya? întrebă ea. Parcă era bunica; iar tu vei arăta ca bunica bunicii. Poartă sariul galben cu margine roșie.

Fața Sowmyei căzu.

← Dar, *Akka*, mie îmi place albastrul...

← Poartă-1 pe cel cu margine roșie, spuse pe un ton sever Ma. Sau vrei să mai treci prin cinci-șase încercări?

← Ma! am strigat eu din cauza mojicieii ei, dar Ma făcu un semn cu mâna și zise:

← Taci, ce știi tu? Tu tocmai ai ajuns aici, *maharani*, și ai noroc că fiul lui Rice Sarma s-a aflat tot acum în India, odată cu tine. Sowmya nu are aceste beneficii.

Sowmya își împinse pe nas ochelarii care îi tot alunecau.

← Ma, am protestat din nou, de data asta stânjenită, și Ma sâsâi din nou să tac.

← Unchiul Mahadevan l-a chemat pe tatăl tău. Se pare că vor face o propunere de căsătorie până mâine-diminea-ța, spuse Ma, triumful vesel din ochii ei fiind dublat de provocarea pe care mi-o făcea să refuz acest armăsar premiant pe care îl găsisese pentru mine.

Am privit-o fix.

← Ce propunere?

← Propunere de organizare a unei ferme! trânti Ma plină de indignare. Propunerea de căsătorie, Priya. Asta este ceea ce facem. Vedem o familie și un băiat și apoi se face propunerea de căsătorie și noi acceptăm.

← Stai... cine a spus ceva despre acceptare? am întrebat.

Sowmya își ridică ambele mâini.

← *Akka*, vor fi aici în curând și am nevoie de Priya să mă ajute să mă pregătesc. Neelima a plecat cu Anand și nu se vor întoarce până mâine, așa că am mare nevoie de Priya.

Ma se uită la mine, apoi la Sowmya.

← Ți-am spus, Priya, fără *nakhras*, tatăl tău poate că va tolera nebunia aceasta, dar eu o să îmi scot papucul și o să te bat zdravăn dacă mai continui să te porți așa.

Am clipit și am scuturat din cap. Nu aveam de gând să învrednicesc un asemenea tratament josnic cu un răspuns.

← Amintește-ți asta, a adăugat Ma amenințător înainte să plece.

← Crede că încă mai am zece ani și că mă poate lovi, am șoptit eu. De ce cred părinții indieni că își pot bate copiii pentru a-i face să fie ascultători?

← Așa și este, spuse înțelept Sowmya. Acum, spune-mi, voi arăta bine în sariul acesta galben cu roșu? întrebă ea, în timp ce și-l drapa pe umăr.

* * *

„Băiatul” care venise să o vadă pe Sowmya nu era în mod clar un armăsar premiat. Numele lui era Vinay și vorbea moale, credincios numelui, dar restul era departe de ceea ce putea fi Bărbatul de Yis al oricui. Era extrem de negru (chiar mai negru decât mine), cam scund (dar tot mai înalt cu cel puțin câțiva centimetri decât Sowmya); purta ochelari, care erau la fel de groși ca ai Sowmyei și, peste toate acestea, mai era smocul de păr care chelea, lucru pe care încerca să îl ascundă cu o clasică și lipsită de succes pieptănătură.

Sowmya îl servi pe el și pe părinții lui cu *bajji* și *ladoo*, în timp ce eu le ofeream ceai, fericită să fiu de ajutor, din moment ce Vinay era pețitorul Sowmyei, nu al meu. Părinții lui Vinay păreau să fie oameni drăguți, politicoși, simpli. Vinay avea 35 de ani și-și căuta o pereche, o fată care să fie casnică și religioasă. Nici prea religioasă, totuși, numai atât cât este necesar — ca să știe să facă *puja* și să țină *madhi*. Sowmya era excelentă la ambele. Pe când mai trăia bunica Sowmyei, stră-străbunica mea, Sowmyei i se cerea întotdeauna să țină *madhi*, adică să gătească imediat ce a făcut baie, înainte să atingă sau să facă orice altceva și de preferat cu hainele ude. Sowmya, supărată, refuzase să gătească cu hainele ude, așa cum se așteptase stră-străbunica, dar știa toate dedesubturile și tradițiile religioase.

Nu voiau o noră care să muncească, spuneau părinții lui Vinay. Își doreau cât mai repede nepoți. Oh, Vinay este încă singur pentru că a fost foarte ocupat cu cariera lui. Nu avea cum să fi fost atât de prins cu

munca, am gândit cu cinism, în fond era un simplu lector la un colegiu.

În timp ce serveam ceaiul, Sowmya a rămas sfioasă, uitându-se la unghiile ei pictate, în timp ce degetele mângâiau ciucurii galbeni de la marginea roșie a sariului ei.

← Cânti la vreun instrument? a întrebat-o Vinay pe Sowmya și ea a dat din cap.

← Cânt la *veena*, a spus ea.

Jayant adusese *veena* din magazie chiar în acea dimineață și Sowmya și cu mine o ștersesem de praf. *Thatha* fusese informat din sursă sigură că „băiatului” îi plăcea muzica și, pentru că Sowmya cânta la *veena*, toată lumea s-a gândit că ar fi o idee bună să o aibă la îndemână.

Când Sowmya a început să cânte, m-am strecurat din camera de zi în grădină. În timp ce notele umpleau casa, era evident că ideea cu *veena* fusese una proastă. Trecuseră aproape trei ani de când Sowmya nu mai atinsese instrumentul muzical; avea nevoie să exerseze, mult.

L-am găsit pe Nate în curtea din spate legându-și șireturile lângă tufa de *tulasi*.

← Unde te duci? l-am întrebat.

← Acasă, a spus el fără să se uite la mine.

← Ah.

El se ridică și atunci mă privi în ochi.

← Ar trebui să îi spui lui Nick ce se întâmplă, Priya. Ar trebui să îi spui.

← I-am spus.

Când fratele meu m-a privit suspicios, i-am relatat tot adevărul.

← E-mailul s-a întors, dar îi voi trimite un altul. O să îl sun și o să îi spun. *Ottu*, promit. O voi face.

Nate dădu din cap.

← Și chiar dacă nu i-aș fi spus, nu văd care este problema. Doar nu am de gând să mă mărit cu Adarsh, am spus iritată.

← Nu, dar în mod sigur dai tuturor impresia că o vei face, sublinie Nate. Uite, nu este treaba mea, dar mă gândeam că...

nu știu ce anume aștepți. Vor face propunerea, cum ai de când să procedezi atunci? Să nu spui nimic?

Sowmya se opri din cântat, tocmai când eram pregătită să îi răspund lui Nate. Cine se credea? Vreun *laat-sahib*, vreun tip important care îmi putea spune ce și când să fac?

← Mie îmi pare rău în legătură cu toate astea, spuse el înainte să apuc să țip la el. Aș vrea să te pot ajuta, Priya, dar mă voi duce acasă și mă voi bucura că nu este și Ma acolo.

← Te sun imediat ce..., am spus.

Știam că este sincer pentru că ținea la mine.

← Îi vei rupe inima lui *Nanna*, spuse Nate. Asta va fi greu.

← Da, și lui *Thatha*, am spus. Dar ceea ce trebuie făcut...

← Priya?

Lata ieși din casă și eu mi-am mușcat buzele. Cât de mult auzise? Am spus oare ceva care mă dădea de gol?

← Vor pleca și mama ta vrea să fii acolo, spuse ea, apoi zâmbi spre Nate. Pleci, Nate?

Da, spuse ușor Nate.

Îmi făcu cu ochiul înainte să dispară.

← Este atât de distant, se plânse Lata. Ca și cum noi nu am fi destul de buni pentru el.

← Pur și simplu îi place propria companie, l-am apărat imediat pe Nate. Și nu este distant.

← O, haide, întotdeauna a trăit în propria lui lume, nu s-a interesat de familie sau altceva, spuse Lata, apoi suspină. Desigur, tu nu vezi nimic rău pentru că ești sora lui iubitoare.

← Nu este nimic în neregulă cu el, am spus supărată.

Familia nu era încântată de Nate. Parcă ar fi fost mai mult fiul lui *Nanna*, decât al lui Ma. Chiar și *Thatha* era mai apropiat de mine decât de Nate. Probabil pentru că Nate petrecea mai mult timp cu prietenii lui și de unul singur, decât cu familia. *Nanna* spusese întotdeauna că nu îl învinovățea pe Nate.

← Nu este căsătorit cu mama ta, nu trebuie să stea în casa părintească tot timpul, spunea el.

Și, să fiu sinceră, Nate nici măcar nu încerca să se înțeleagă cu *Thatha*, cu *Ammamma* sau cu altcineva. Vorbea, din când în când, cu Anand și se înțelegea rezonabil cu el, dar restul familiei se putea duce să se spânzure și lui Nate nu i-ar fi păsat, așa spunea el mereu. * * *

După ce au plecat musafirii, toată lumea s-a adunat în camera de zi. *Thatha* și-a deschis săculețul cu tutun și a început să frece puțin în podul palmei.

← Drăguță familie... Ei, Sowmya?

Sowmya dădu din cap.

Ammamma își lovea brațul de canapeaua pe care era așezat.

← Foarte drăguță. Dacă iese... o mare povară ne va fi luată de pe cap.

Abia aștept să aibă loc căsătoria aceasta. Zece ani... zece ani lungi...

Acum vreau să o văd pe Sowmya mea măritată.

← Vor cere în mod sigur și dotă, spuse Jayant. Știi ce vor?

Thatha își duse tutunul la buze.

← Din câte am auzit, nu sunt oameni lacomi. Și, orice vor dori, le vom da... cu măsură, desigur.

Sowmya se juca liniștită cu inelul de aur pe care îl purta.

← Locuiește cu părinții lui, spuse ea încet.

← Și...? întrebă *Thatha* imediat.

Sowmya ridică din umeri.

← Ce? Nu vrei să ai grijă de părinții lui? întrebă *Thatha*, mestecând zgomotos tutunul. Sowmya? întrebă el din nou, când ea nu îi răspunse.

← Nu, nu este vorba de asta, spuse ea scâncit.

← Deci, avem o problemă, Sowmya? întrebă *Thatha*.

← Nu, spuse ea după o clipă de ezitare.

Cu toții știam că minte.

Anotimpul fructelor de mango * * *

— Mirii nu stau la coadă în fața porții, știi asta? îi spuse Lata Sowmyei, cât de drăguț putu, când noi trei ne aflam în bucătărie. Și părinții lui par a fi oameni drăguți.

Sowmya ridică din umeri în timp ce storcea pulpa unui tamarin, care se înmuia în apă.

← Priya, bucăți mari, Ma. Avem nevoie de bucăți mari de roșii pentru *sambhar*, îmi spuse ea și aruncă în chiuvetă bucățile de roșie pe care le tocasem. Nu știi nici măcar lucrurile de bază, Priya, se plânse ea. Trebuie să înveți să gătești... Și dacă nu... pleacă din bucătăria mea.

Voiam să plec din bucătăria ei, așa cum sugerase. Pentru o clipă, mi-am simțit mândria atinsă, dar apoi am lăsat totul să treacă.

← O voi face cum trebuie, am spus și i-am arătat, în timp ce tăiam roșiile în bucăți mari. Astea sunt bune?

Sowmya dădu din cap fără să se uite la mine.

← Este un băiat drăguț, spuse Lata, ridicându-și privirea de la cepele mici pe care le curăța.

← Are 35 de ani, este negru, chel și vrea dotă, spuse Sowmya, cu lacrimi strălucindu-i în colțurile ochilor, gata să se prelingă pe obraji. Și vrea ca soția lui să aibă grijă de bătrânii lui părinți. Nu am făcut suficient? De câți oameni mai trebuie să am grijă? Și cu mine cum rămâne? De mine cine va avea grijă?

O podidiră lacrimile.

Voiam să o consolez, dar nu aveam cuvinte. Ce puteam să îi spun?

Așteaptă numărul 66, poate va fi norocos?

Sowmya se așeză pe podea și își îngropă fața în mâini.

← Mă întrebă dacă am vreo problemă, suspină ea, întotdeauna există o problemă... Eu sunt problema. Abia așteaptă să scape de mine.

← Nu vor să sune așa, i-am zis eu neconvingător.

← Ce știi tu? îmi aruncă Sowmya. Tu îl ai pe domnul Mercedes care așteaptă să se căsătorească cu tine și ai un iubit american care vrea să se căsătorească cu tine. Tu ai toate posibilitățile și...

Se opri, în timp ce văzu șocul de pe fața mea și apoi cel de pe fața Latei.

← Iubit american? spuse Lata, prinzând cea mai importantă parte.

← Voiam să punctez ceea ce doream să spun, încercă să retragă Sowmya, dar deja era prea târziu.

← Da, am spus cu curaj.

Nu mai avea nici un rost să mai mint, mi-am dat seama. Era momentul. Ar fi trebuit să fac acest lucru imediat ce m-am întors în India. Nu ar fi trebuit să aștept.

← Dar te rog să nu mai spui nimic nimănui, am rugat-o. Vreau să fiu eu cea care îi anunță.

Lata dădu din cap și își aruncă mâinile în aer.

← Voi, fetelor, vă complicați viețile, spuse ea exasperată. Când m-am măritat eu, era simplu. Primul mire care spunea da, era da. Cu voi...

← N-am spus nu, Lata, accentuă Sowmya.

← Știu, spuse Lata și suspină. Alegerile noastre sunt atât deperate. Uită-te la mine, sunt însărcinată a treia oară, astfel încât bunicul tău să aibă un nepot, astfel încât Jayant să simtă măcar o dată că este mai apropiat de tatăl lui decât Anand, astfel încât, când va muri bătrânul, să ne lase ceva mai mult decât intenționează. Ce vieți dezgustătoare mai trebuie să ducem noi, femeile.

← Noi facem propriile alegeri, i-am spus.

Nu, spuse Sowmya, ridicându-se. Nu, nu le facem. Dacă aş avea de ales, mi-aş fi luat o slujbă, aş fi plecat din casă. Cine ştie, poate aş fi cunoscut pe cineva. Dar *Nanna* nu ar accepta așa ceva.

← *Tu* poți alege, spuse Lata, uitându-se la mine. Și ești pe cale să distrugi totul. Un prieten american?

← Nu am plănuit asta, i-am spus și ei ceea ce-i spuseseam Sowmyei. Pur și simplu, s-a întâmplat.

← Te-ai culcat cu el? întrebă Lata.

← Nu este treaba ta, am spus fără să gândesc. Este o problemă care ține de intimitate.

← Pentru femei nu există *intim*, spuse Sowmya. Tatăl meu știe când sunt la ciclu pentru că trebuie să stau deoparte, toți știu cine vorbește cu mine și cine nu, știu ce film am văzut și cu cine, știu cu precizie, până la câți *paisa* cheltuiesc pe te miri ce. Intim! Pe naiba!

Nu am văzut-o niciodată pe Sowmya atât de supărată, dar nici nu am tratat-o niciodată ca pe o femeie adevărată, cu sentimente și emoții, întotdeauna era Sowmya, sacul de box al tuturor. Cea de care te puteai debarasa, care putea suporta orice. Cred că uitasem cu toții că, dincolo de lentilele groase se aflau ochii receptivi ai unei femei. Nu o viitoare mireasă, ci o femeie matură, care era la fel de furioasă pe lume ca și mine, dar care avea mult mai mult drept să fie așa.

Ritualurile indiene mi se păreau îngrozitoare, dar nu eram obligată să le trăiesc; însă Sowmya și Lata, da. Viața mea era mai bună, iar posibilitățile mult mai plăcute decât ale lor. Părinții mei îmi dăduseră acest lucru și le datoram adevărul în legătură cu viața mea personală. Era necesar să afle, și asta cât mai repede, că Nick există și, pentru că el există, nu mă pot căsători cu Adarsh sau orice alt indian atrăgător.

— Unde s-a dus Natarajan? Întrebă *Ammamma*.

Atât *Thatha*, cât și *Ammamma* refuzau să îi spună lui Nate altfel decât Natarajan. Spuneau că Nate este prea anglicizat și, în orice caz, de ce ai scurta un nume frumos al lui Dumnezeu, cum era Natarajan?

← Avea ceva de învățat, așa că s-a dus acasă, spuse ca scuză *Nanna*. Vrea să se pună la punct cu programa de semestrul viitor.

← Ce băiat muncitor, spuse *Ammamma*, acceptând explicația aceasta neadevărată. Vezi, Priya, acesta este genul de băiat pe care îl vor fetele pentru căsătorie. Și Adarsh este așa. Mama lui îmi spunea că obișnuia să învețe până la patru dimineața în fiecare zi, ca să treacă examenul de admitere la BITS Pilani. Băieții muncitori vor fi soți buni. În primul rând, BITS Pilani, spre deosebire de alte colegii politehnice din India, nu avea examen de admitere; admiterea se făcea în

funcție de rezultatele obținute în cei doisprezece ani de studiu. în al doilea rând, nu vedeam legătura dintre munca grea și faptul că este un soț bun; cunoșteam câțiva indivizi destul de muncitori, despre care eram sigură că vor fi niște soți execrabili.

← Dă-mi *sambhar-u*!, Priya Ma, spuse *Nanna*, uitându-se la mine curios.

Deci, ce crezi despre Adarsh?

← Ce vrei să spui cu ce crede? întrebă Ma. Ea...

← Radha, vreau să știu ce crede ea, o întrerupse *Nanna* pe Ma.

Era un șiretlic; el știa că nu pot vorbi deschis aici, în fața tuturor acestor oameni.

← Nu știu, am spus sincer. Am petrecut zece minute cu el. Este greu să spun cum este.

Fața lui Ma se strâmbă și se uită lung la mine.

← Nu, serios, am spus, te aștepti să mă căsătoresc cu omul acesta fără să am ocazia să vorbesc cu el, înainte ca *Nanna* să apară și să întrebe dacă vrea *chai*.

← De cât timp ai avea nevoie? întrebă *Thatha*. O zi întreagă? Un an? Priya, pentru asta există căsătoria.

← Nu în lumea mea, am spus repede. Nu vreau să risc să mă căsătoresc cu omul nepotrivit pentru că tradiția se așteaptă ca eu să nu îl cunosc înainte de căsătorie. Nu pot să risc așa ceva.

← Cu toții am riscat și ne-a fost bine, spuse *Ammamma*.

Am dat din cap.

← Vă rog, nu vreau să discut despre asta.

← De ce? întrebă Ma.

Tocmai voiam să îi spun clar de ce, când, exact ca într-un film, a sunat telefonul. Sowmya se ridică și merse în hol să răspundă. Era pentru tata.

Nanna se întoarse, cu un zâmbet luminos pe față.

← Au spus da, zise el, zâmbindu-mi, și am simțit că un coș plin cu mango mi-a căzut în cap.

Nu poți face mango murat cu roșii

Toată lumea se arată foarte fericită tot restul cinei, făcând planuri de nuntă și discutând cum totul va trebui Scut repede-repede. Sowmya, Lata și cu mine rămăsesem uitându-ne sumbru una la alta. Nu mă așteptasem niciodată la asta, dar Lata și cu mine eram dintr-odată de aceeași parte a baricadei, în timp ce *Nanna* se alăturase răului din partea întunecată.

— Vor să facă *tamboolalu* în următoarele două săptămâni și putem stabili data nunții..., explică *Nanna*, uitându-se la mine, cercetându-mi reacția.

— Ah, Priya poate avea mai multă vacanță, spuse Ma, copleșită de bucurie că toate eforturile ei dădeau roade. Ce, Priya, șeful tău american nu îți va da mai mult concediu pentru propria nuntă?

— Acum nu mai trebuie decât ca Vinay să spună da Sowmyei, spuse *Ammamma*. O nuntă dublă... ah... o nuntă dublă!

Ma se aplecă spre mine și șopti:

← Vor o nuntă dublă ca să reducă din costuri, dar noi nu vom accepta, bine? Nuntă mare pentru fata mea, spuse ea, apoi zâmbi.

Mă sărută pe frunte, încântată, cred, mai mult de ea, decât de mine.

← Nuntă mare, spuse ea toată roșie, fericirea care o străbătea făcându-mă să îmi fie rău de consecințele respective.

Sângele îmi zvâcnea în urechi; auzeam tot ce spunea toată lumea, dar nu puteam înțelege nimic. Băiatul a spus da? De ce Dumnezeu ar face așa ceva? Nu am făcut tot ce am putut să îl îndepărtez?

← în noua sală de recepție, spunea Jayant, unde actrița aceea... cum o cheamă, Lata?

← Trebuie să cumpărăm sariuri, spunea *Ammamma*. Nu putem merge la Madras, nu este timp suficient... va trebui să ne mulțumim cu Chandana Brothers.

Am toate bijuteriile pregătite, spunea Ma. Totul este pregătit...

← Priya Ma, ajunse la urechea mea vocea lui *Nanna* și ceva parcă se rupse în interiorul meu.

Acest om mă iubea și era îndreptățit să știe adevărul.

← Nu mă pot mărita cu Adarsh, am rostit, în timp ce ultimele mâini se spălau în farfuriile de argint și metal. Sau cu oricine altcineva cu care ați vrea să mă căsătoresc, am spus, răspunzând astfel tiradei de obiecțiuni și blesteme lansate de Ma. Am venit acum în India pentru a vă mărturisi că sunt îndrăgostită de un american și că intenționez să mă căsătoresc cu el. Suntem logodiți.

Le-am arătat diamantul sclipitor de pe deget, pe care îl pusesem la loc după *PELLI-CUPULU*.

Tăcerea se lăasă în cameră și apoi o conversație bruscă se înalță ca un zumzăit ușor de țânțar, transformându-se într-un milion de țânțari zgomotoși.

Nanna se ridică, clătinându-se.

← Mă rănești, Priya Ma, spuse el și ieși din sufragerie, trecu prin hol și, în final, părăsi casa lui *Thatha*, cu un scârțait al porții zgomotoase a lui *Thatha*, apoi cu un bârâit ușor al Fiatului său.

Cu aceste cuvinte simple, *Nanna* mi-a rupt și el inima. Lacrimile pe care le stăpânisem mi s-au rostogolit acum pe obraji. Nate avusese dreptate; era foarte greu să îi spun lui *Nanna*. Era și mai greu să îl văd pe *Thatha* stând rigid, cu o expresie de nepătruns. Deschisesem toate ușile spre iad pentru tatăl și bunicul meu. Probabil că în acest fel vedeau ei ceea ce cred că considerau drept ultima dezertare.

← American? Ma era consternată. American? repetă ea.

Rostise deja cuvântul de câteva ori, ca și cum spunându-1 de mai multe ori ar putea să îl schimbe.

Am început să o ajut pe Sowmya să strângă masa, în timp ce *Ammamma* continua să scoată diverse sunete, iar Jayant sta tăcut, sorbind apă dintr-un pahar de metal.

Știam că este acalmia de dinaintea furtunii. Era tăcerea după care nimic nu va mai fi la fel. Rostisem adevărul și acum mă temeam că nu mă vor mai iubi. Că îmi vor spune să plec,

așa cum făceau familiile în filme, și să nu mai pun niciodată piciorul în casa lor.

Am rămas în cadrul ușii de la bucătărie, în timp ce Sowmya și Lata spălau vasele, șoptind una cu alta.

← Numai pentru că porți un inel oarecare, nu înseamnă că ești logodită, spuse Ma, cu o voce forțată și subțire. Băiatul acesta... Adarsh este perfect. Te vei căsători cu el înainte să pleci și asta este tot. Îl vei uita pe acest american și...

← Nu este atât de simplu, Ma, am întrerupt-o eu. În bucătărie, zgomotul apei și al vaselor a încetat și, pentru că nu am mai spus nimic, munca s-a reluat.

S-a făcut liniște, în timp ce Lata și Sowmya așezau una peste alta farfuriile de metal și paharele și polonicele, într-un tub de plastic, pentru a fi spălate a doua zi dimineață de Pravatî.

Am ajutat-o pe Sowmya să ducă afară cutia de plastic, în curtea din spate.

← Și acum? am întrebat eu nesigură.

Sowmya zâmbi doar.

← Acum vom avea cu toții o *Mahābhārata* de familie.

M-am sprijinit de soclul de ciment al unei plantei *tulasi*, fără nici o tragere de inimă să mă întorc înapoi. Tensiunea parcă ieșea afară din casă în valuri mici, adunându-se încet pentru a forma o tornadă. Am smuls o frunză de *tulasi* și am băgat-o în gură, pentru a nu mai simți gustul amar de fiere.

← Mă vor da afară din casă sau mă vor lega și mă vor mărita cu individul acesta, Adarsh, am spus. Dacă nu vor mai vrea să mă vadă niciodată? am întrebat, cu ochii plini din nou de lacrimi. Mă vor lăsa, pur și simplu, să plec?

Sowmya îmi luă mâna într-a ei.

← Nu, spuse ea. Nimeni nu te va lăsa să pleci. Vor fi supărați o vreme pe tine, dar își vor reveni.

Lata ieși și întrebă dacă totul este în ordine.

← Este speriată, spuse cu înțelegere Sowmya.

← Așa și trebuie să fie, spuse Lata. Imediat ce mama ta va trece peste șoc, te va bate măr.

Am suspinat.

← Și *Thatha* al tău va... Ei bine, va sta la pândă, continuă Lata cu un zâmbet. Cel puțin treaba s-a rezolvat. Acum poți lăsa să se întâmple ceea ce trebuie să se întâmple.

— Hai să intrăm, propuse Sowmya. Altfel vor crede că ai fugit. Fuga părea să fie o idee destul de bună, chiar acum.

* * *

Toată lumea stătea în camera de zi când ne-am întors. încă nu se vedea nici urmă de *Nanna*. Nu plecase niciodată fără să spună nimănui unde se duce, indiferent cât de supărat era sau cât de tare se certase cu Ma. Era neobișnuit, dar nu se întâmpla în fiecare zi ca fiica lui preferată nu numai să-i distrugă visurile, dar să și calce peste ei toți, fără milă. Chiar dacă era viața mea și știam că trebuie să o trăiesc așa cum vreau eu, nu puteam să mă scutur de vinovăție. Era acolo, tare ca o stâncă, fără să cedeze. Și mai exista și o altă formă de vinovăție, care mă urmărea de la început. Nick făcea parte

din viața mea, era bărbatul care îmi acceptase toate defectele și eu mă simțeam vinovată pentru că îl iubeam, trăiam cu el. Îmi doream, într-un colț mic al minții mele, să nu fi existat în viața mea, ca să mă pot căsători cu Adarsh sau cu alt tont ca el, și să nu am acest conflict cu părinții mei.

← Deci vom spune familiei Sarma că răspunsul tău este da, corect?

Ma era agitată și avea fața roșie, tonul nervos. Mi-am dat seama că era speriată, îi era teamă că nu cedam în privința iubitului american. Inima mea era alături de ea. Ca și Sowmya, încerca tot posibilul să îl facă pe Nick să dispară.

← Nu, Ma, nu putem, am spus și m-am așezat lângă ea.

Mă plesni peste față și lacrimile începură să îmi curgă pe obraji.

← Cum ai putut, Priya? Te-am crescut bine... te-am crescut corect și... Cum ai putut, Priya?

Mi-am îngropat fața în palme. Era la fel de greu după cum crezusem că va fi. Mi-am oprit lacrimile, apăsându-mi ochii cu mâinile.

← Îmi pare rău, i-am spus lui Ma, înfruntând-o cu ochii limpezi. Nu am plănuit să mă îndrăgostesc de Nick, s-a întâmplat. Și *nu pot să* mă căsătoresc cu altcineva. Nu vreau să mă căsătoresc cu nimeni altcineva, în afară de Nick.

← Atunci ar fi trebuit să anunți ceva mai devreme, spuse Jayant, arătând acum la fel de agitat ca Ma. Ce vom spune familiei Sarma? Ne-ai pus pe toți într-o situație foarte jenantă.

Voiam să le reamintesc tuturor că mă siliseră să particip la *PELLI-CHUPULU*, că nu eu trebuia să fiu învinovățită pentru asta, dar nu puteam, pentru că o parte din mine se învinovățea singură. Știam că, dacă le-aș fi spus mai devreme despre Nick, ar fi oprit totul. Chiar dacă Ma și *Thatha* nu ar fi făcut-o, știam că tatăl meu ar fi acționat cu siguranță.

← Ne-ai adus numai rușine, adăugă și *Ammamma* partea ei. Un american? Cel puțin Anand s-a căsătorit cu o indiană. .. dar tu ne-ai ruinat bunul nume. Nu este prea târziu, Priya.

Uită-1 pe acest american, Nicku-Bicku, și căsătorește-te cu băiatul Sarma. Băieții buni ca el nu apar tot timpul.

Am așteptat ca *Thatha* să spună ceva, dar el nu a scos nici un cuvânt. Era la fel de rigid ca mai înainte, uitându-se în gol. Aș fi vrut să spună ceva, orice. Cei doi oameni pe care îmi fusese cel mai teamă că o să-i rănesc erau acum răniți, și ei erau cei doi care vorbeau cel mai puțin; de fapt, nu spusese nimic.

← Când ai de gând să te căsătorești cu această persoană Nick? întrebă Ma.

← în cursul anului acesta, am spus. Știu că nu sunteți de acord...

← De acord? strigă Ma la mine. Nu îți pasă dacă suntem de acord. Nu îți pasă dacă numele nostru este târât în noroi. Ești o fată egoistă, Priya, nu îți pasă decât de tine. Nu ar fi trebuit să te lăsăm niciodată să te duci în America fără să fii căsătorită. Tatăl tău și cu mine am fost prea blânzi și tu ai profitat de noi.

Nu pot să spun că nu m-am gândit și eu la asta și, pentru că o făcusem, vina, care deja zăcea grea deasupra mea, își spori greutatea.

Unele dintre colegile mele de la Colegiul Politehnic din India se căsătoriseră cu „băieți” în Statele Unite, în timp ce eu și încă vreo câteva nu eram măritate. Părinții noștri nu insistaseră asupra căsătoriei ca fiind un criteriu pentru a pleca din casele lor. Ar fi putut reprezenta o problemă, dar nu fusese. Avuseseră încredere că voi avea grijă de mine singură, că nu mă voi îndrăgosti de vreun străin, iar eu le trădasem încrederea. Asta voise Ma să spună când zisese că Anand se căsătorise cu Neelima.

← Ce putem face când cineva îți ia încrederea și o aruncă? Și eu exact asta făcusem.

← Nu am făcut-o intenționat, am strigat. Ma, lucrurile acestea se întâmplă. îmi pare rău că nu ești de acord, că simți că v-am trădat, dar este viața mea și trebuie să mi-o trăiesc, nu o poți trăi tu pentru mine. Trebuie să fiu fericită și nu te

pot lăsa să fii tu fericită în locul meu. Și eu, ca să fiu fericită, trebuie să mă căsătoresc cu Nick. Este simplu.

← Nimic nu este atât de simplu, vorbi în sfârșit *Thatha*. Crezi că mariajul tău cu un străin va fi numai lapte și miere?

Am dat din cap.

← Toate cuplurile au probleme. Asta este realitatea.

← Dar această relație va avea mai multe probleme decât cele mai multe, spuse cu siguranță *Thatha*. Este clar că nu vei avea sprijin din partea familiei tale. Nu știi cum este cu familia lui, dar sunt sigur că nu sunt cu totul fericiți de ceea ce se întâmplă. Cum ar putea fi?

← Dar ei sunt, *Thatha*, am spus. Sunt. Familia lui Nick mă iubește. M-au acceptat și nu au comentat faptul că sunt indiană.

← Atunci nu sunt sinceri, trase concluzia *Thatha*.

Nu își putea închipui că există o lume în care oamenii nu observă culoarea pielii și nu fac diferențieri pe această bază.

← Nu te vor accepta niciodată în totalitate, declară *Thatha*. Și atunci, cu ce vei rămâne? O căsătorie cu un bărbat pe care familia ta, lumea ta nu îl acceptă, iar familia lui te acceptă, dar cu reținere. îți garantez că, dacă te vei căsători cu acest american, căsătoria ta se va termina cu un divorț.

Eram șocată de cruzimea lui. Era crud să îmi spună că mariajul meu iminent nu avea nici o șansă de supraviețuire. Era crud să îmi spună că mă va abandona dacă mă voi căsători cu Nick. Era crud și nepolitic și a lovit toate punctele pe care voia să le atingă cu cuvintele lui.

← Atunci va fi un risc pe care trebuie să mi-1 asum, am declarat cu curaj și m-am ridicat. Vrei să plec acum din casă?

← Priya! exclamă Ma.

Thatha dădu din cap.

← Nu. Ești încă nepoata mea.

Am aprobat cu un semn.

← Nu va merge niciodată, Priya. Nu poți face mango murat cu roșii, mă avertiză el. Nu poți amesteca două culturi fără să le strici. Spun asta pentru că te iubesc. Uită-1 pe acest

american. Nu sunt oameni de-ai noștri. Nu ne vor înțelege niciodată. Căsătorește-te cu Adarsh. Este băiat bun și asta va face fericită familia ta.

Am dat din cap.

← Nu, nu..., spuse *Thatha* cu un zâmbet strâmb. Nu lua nici o decizie pripită. Dă-ți timp de gândire. Nu trebuie să-i spunem nimic lui *Sarma-garu* până mâine după-amiază.

Nu m-am ostenit să îi spun că nu aveam să îmi schimb părerea. Așa cum făcuse tatăl meu cu ceva vreme înainte, am ieșit din casa lui *Thatha* în noaptea caldă. Nimeni nu a strigat după mine să mă avertizeze cât de periculos era să stai afară noaptea, dar era numai ora nouă și cerul nu devenise încă complet negru; urmele soarelui mai poposeau în dungi roșiatice în jurul norilor risipiți, bolnăvicioși.

M-am dus la cabina telefonică de unde îl sunasem pe Nick cu ceva timp în urmă și am format numărul de la casa părinților mei. Nate a ridicat receptorul când a sunat a patra oară.

Suspinaș și nu puteam scoate nici un cuvânt.

Nate a ajuns în fața cabinei telefonice, cu motocicleta, la douăsprezece minute după telefonul meu isteric. Era o Yamaha, pe care tatăl meu și bunicul din partea tatălui i-o dăduseră când împlinise 18 ani, în ciuda obiecțiilor vehemente ale lui Ma. Era convinsă că Nate va muri într-un accident cu Yamaha lui și o ura cumplit. Îi adusesem o cască, ceea ce o supăraseră pe Ma pentru că ea credea că îl încurajam, dar care a și bucurato, pentru că știa că o cască îl va proteja pe fiul ei.

← Știu un loc excelent unde putem mânca înghețată, a spus Nate când m-am urcat în spatele lui pe motocicletă.

← Nate, condu cu grijă, altfel vom muri amândoi, a fost tot ce am strigat când Nate a pornit pe străzile accidentate ale orașului Hyderabad.

Poate că Ma avea dreptate!

Localul cu înghețată era parcă desprins din filmele anilor '50 de la Hollywood. Într-un colț, se afla o cutie muzicală,

veche, roșie, iar Enrique Iglesias îi declara unei femei, din adâncul rărunchilor, că nu va putea scăpa de dragostea lui.

← Nate, am spus îngrozită, m-ai adus într-un loc unde vin doar adolescenții?

← Da, spuse el. M-am gândit că ți-ar plăcea să o cunoști pe Tara.

Am pufnit nedumerită.

← Tara?

← Prietena...

← Știu cine este Tara, am spus, pentru că nu voiam să creadă că am uitat. Dar sunt toată răvășită și va crede că sunt genul plângăcios.

← Deja crede asta, spuse Nate făcând semn cu ochiul și arătând spre fata drăguță care stătea la masa din fața noastră. Nu este drăguță?

întrebă el dramatic, cu un accent fals britanic.

← Da, dragă, am răspuns cu un zâmbet.

Descopeream o atitudine a lui Nate pe care nu o mai văzusem niciodată până atunci și era încântător.

← Bună, sunt Tara, spuse Tara cu entuziasm.

← Bună, Priya, am răspuns, fără să fiu prea sigură ce ar trebui să îi spun.

Am întins mâna și ea mi-a strâns-o.

← Deci, ce mai faci? întrebă Tara. Au înnebunit părinții tăi din cauza logodnicului american?

Ei bine, chiar avea dreptate, m-am gândit eu critic. Acum, ca soră mai mare, era problema mea dacă nu-mi plăcea orice femeie/fată pe care o admira Nate, cu care avea o legătură, și/sau voia să se căsătorească.

← Dă-i naibii, spuse Tara înainte să pot răspunde. Ai o singură viață... fără a doua șansă, știi. *Kis-kis ka khyaal rak-henge, haaril* Pe cine, pe cine să facem fericiți? Așa că trebuie să alegem. Trebuie să fii fericită.

← Nu este așa de simplu, am repetat ceea ce îmi spusese Ma toată seara.

← Sigur că nu, asta ar face lucrurile mult prea simple, spuse ea cu un zâmbet. Nate îmi spune că îți place *pista kulfi*. Aici au niște *kulfi* extraordinari. Ce ar fi să mă duc să-ți aduc unul, cât timp tu îi spui lui Nate ce crezi despre mine?

Nate se uită la mine, cu sprâncenele ridicate.

← Este foarte emoționată. Se bâlbâie când este emoționată.

← Mie mi se pare super-ultra-încrezătoare, am spus. Și al dracu' de vioaie, am adăugat.

Fața lui Nate a căzut.

←Nu îți place.

Am zâmbit.

← Nu o cunosc deloc și încă mai trebuie să studiez problema. Până acum este bine.

Tara se întoarce cu *kulfi* pentru toată lumea și am avut ocazia să văd cum se comporta Nate cu o femeie. A fost o experiență plină de învățăminte. Semăna atât de mult cu tata în felul în care vorbea și se purta, întotdeauna politicoasă, întotdeauna un domn.

← încă nu m-am gândit serios la asta, Tara, spuse el când Tara insistă că Nate voia să meargă în Statele Unite pentru a-și face mașterul.

← Păi, de ce nu, am spus, terminând de mâncat. Este un loc foarte frumos și ai putea face mașterul într-o școală bună de acolo.

← Vezi, spuse Tara și își puse mâna pe cea a lui Nate. *Arrey, yaar*, va fi *mast*, perfect.

← De ce nu pot rămâne în India? întrebă Nate beligerant. Nu toată lumea vrea să fugă și să se alăture americanilor, *yaar*. Eu cu siguranță, nu.

← Ei bine, eu da, spuse Tara.

← Atunci ar trebui să îți găsești un băiat drăguț... Hei, de ce nu te cuplezi cu Adarsh Sarma? sugeră Nate în glumă și Tara aruncă în el cu un șervețel de hârtie.

← Câine, se plânse ea. Dar pot să vin să te vizitez, nu, Priya?

← Cu siguranță, i-am spus.

Mi-am spus că erau atât de tineri. Foarte tineri! Oare eu am fost vreodată atât de tânără? Când fusesem la colegiu, nu avusesem iubiți. Bine, eram îndrăgostită de cineva din când în când, dar nu am avut nici o relație. Aveam prieteni. Chiar și acum aveam o legătură bună cu doi băieți cu care fusesem la Colegiul Politehnic. Cu ceilalți colegi de grupă legăturile mele erau limitate la telefoane ocazionale.

Niciodată nu am avut anii blânzi de adolescență cu care se răsfața Nate. Nu erau locuri unde adolescenții să se adune, nu că le-aș fi vizitat, și nici Britney Spears nu facea parte din vocabularul meu. De fapt, când eram în India nu știam prea multe despre muzica pop din Statele Unite. Nate și Tara o cunoșteau pe toată, picioarele lor băteau în ritmul muzicii și Tara fredona versurile. Erau deja o altă generație, iar fetele din această generație se puteau întâlni cu băieții într-un loc ca acesta, după ora nouă seara. Mama mea m-ar fi atârnat la uscat dacă aș fi încercat să ies din casă atât de târziu și mai ales ca să mă întâlnesc cu un băiat.

← Părinții mei îl adoră pe Nate, îmi spuse Tara. Ei cred că este minunat. Vor să îi cunoască pe părinții tăi, dar Nate tot evită. Dar, mai devreme sau mai târziu, Nate, va trebui să se întâmple.

Nate se foi neliniștit în scaunul său de plastic.

← Nu ți-ar plăcea mama noastră, i-am spus, și m-am gândit că Ma ar urî-o pur și simplu pe Tara.

Tara era ceea ce Ma ar numi o fată fără mamă.

Când Nate naviga pe canalele de televiziune pentru a ajunge la MTV, Ma se uita îngrozită la femeile din videoclipuri care dansau sălbatic, aproape dezbrăcate, și dădeau din cap.

← Dacă ai apărea la televizor așa, îmi spunea ea, te-aș jupui de vie. Fetele acestea... *chee-chee*, nu au mame; dacă ar avea, nici o mamă, nici o mamă, indiferent din ce țară, nu ar permite așa ceva.

Era clar că Tara se înscria în categoria fără mamă, cu bluza ei strâmtă, galbenă și fusta scurtă, neagră. Nu era diferită de

fetele tipice de vârsta ei din SUA, dar pentru mine era un șoc să văd acum cât de mult se schimbase India de aici. Când eram la fel de tânără, nu exista nici o posibilitate să pornesc în *viață* din casa mamei mele purtând ceea ce purta ea. Ma nu mi-ar fi permis niciodată să aduc un iubit acasă sau măcar să am unul.

Nate și Tara se țineau de mână, se atingeau unul pe celălalt cu o familiaritate pe care eu nu o experimentasem până când l-am cunoscut pe Nick. Nu aș fi fost surprinsă să aflu că acești doi adolescenți au făcut sex, chiar dacă acest lucru m-ar îngrețoșa.

Da, aceasta era o generație diferită și mă făceau să mă simt nelalocul meu cu felul lor îndrăzneț de a fi. Dar cine eram eu să comentez? Intenționez să mă căsătoresc cu un american cu care trăisem în păcat în ultimii doi ani. Probabil că și generația părinților mei s-ar simți îngrețoșată gândind la felul meu îndrăzneț de a trăi.

← Mă duc să pun un jeton în cutia muzicală, spuse Tara, și se îndreptă spre cutia sclipitoare.

← Este drăguță, am spus, pentru că știam că Nate voia să o plac.

← Da, este, spuse Nate. Ma o va urî cu siguranță.

← Așa-i, am aprobat, și amândoi am râs.

← Te simți mai bine? întrebă Nate.

Am zâmbit și l-am bătut ușor pe mână.

← A fost o idee bună, Nate. Mulțumesc. Mă simt mai bine. *Thatha* a fost... brutal. A spus că nu putem face mango murat cu roșii, că, dacă mă voi căsători cu Nick, căsătoria noastră se va termina sigur cu un divorț.

← S-ar putea, spuse Nate. Nu există garanții.

← Știu. Deci, ai de gând să te căsătorești cu fata asta fără mamă? am întrebat, pentru că nu voiam să discut despre iminenta mea căsătorie și divorț, așa cum crede *Thatha* că o să se întâmple.

Nate râse.

← înainte să o duc să o cunoască pe Ma, trebuie s-o îmbrac într-un *salwar kameez* decent. în mod clar, Tara era o femeie independentă a secolului douăzeci și unu. Plecă spre acasă într-o Honda Kinetic albă, fluturând mâna, chiar în momentul în care eu rămăsesem cu respirația tăiată din cauza vitezei cu care gonea și a faptului că nu purta cască.

← Va fi bine, îmi spuse Nate, când mi-am rostit îngrijorarea, simțindumă ca mama. întotdeauna este atentă și... nu vrea să poarte cască, spune că îi strică părul.

Nate și cu mine am pornit spre Tankbund în loc să mergem spre casa lui *Thatha* și ne-am așezat pe una din bănci, chiar lângă statuia lui Krishnadeva Raya, marele rege din Deccan.

Krishnadeva Raya facea parte din copilăria mea; parte din cunoștințele mele despre istoria și mitologia Indiei, din poveștile bogate, vii, spuse de *Thatha* despre rege și înțeleptul măscărici al curții, Tenali Raman. Erau fabule, parte a folclorului care străbătuse generații pentru a-mi fi dezvăluit și, cu puțin noroc, va fi dezvăluit prin mine copiilor mei.

Thatha mă așeza în poala sa, afară, în leagănul de pe verandă. își îndoia un picior, pe care mă așezam eu, și își ținea celălalt picior pe podea pentru a continua mișcarea de legănare. Atunci îmi spunea o poveste.

Preferata mea era povestea în care brahmanii cei corupți încercau să îl înșele pe rege și, atât regele, cât și brahmanii, primesc o lecție de la Tenali Raman.

îi ceream lui *Thatha* să spună povestea, iar și iar, despre cum mama regelui murise fără ca ultima ei dorință de a mânca un mango copt să-i fie îndeplinită, iar Krishnadeva Raya este copleșit de vinovăție și teamă că *atma* mamei sale va rătăci în jurul Pământului din cauza dorinței neîmplinite. Preotul curții, un brahman oribil, decide să profite de regele îndurerat și îi spune:

← Pentru că regina-mamă a murit fără să mănânce fructul de mango, sufletul ei este pierdut, plânge după sfârșit.

Thatha spunea asta cu o voce destul de tristă, adâncă, imitându-1 pe brahman.

Regele întreba cu vocea umilă a lui *Thatha*:

← Trecuse sezonul fructelor de mango, nu mai era nimic de făcut. Ce să fac, o, Mare înțelept, să îndrept acest lucru?

← Trebuie să faci o *puja*, o *puja* mare, a spus brahmanul. Și pentru a fi sigur că sufletul mamei tale se odihnește în pace, trebuie să dai câte un mango din aur la cincizeci de nobili brahmani.

Regele se gândește că este o idee minunată și decide să facă așa, numai că își spune că cincizeci este un număr prea mic și îi invită pe toți brahmanii din regatul său.

← Fiecare brahman a primit un mango din aur? îi puneam eu lui *Thatha* aceeași întrebare de fiecare dată. Câte mango din aur ar însemna, *Thatha*?

← Sute, îmi spunea *Thatha*, și apoi venea partea care îmi plăcea cel mai mult.

Tenali Raman, văzându-și domnul și stăpânul înșelat, a decis să le dea brahmanilor o lecție. După *puja* regelui, Raman își face apariția la templu și le cere brahmanilor să se întoarcă acasă cu el, pentru că mama lui a murit de curând din cauza unei dorințe neîndeplinite. Așteptându-se la și mai multe bogății, brahmanii l-au urmat pe Raman la el acasă.

Când au ajuns acolo, au găsit câteva bucăți de fier înroșit puse într-un foc.

← Pentru ce sunt acestea, Raman? a întrebat curtea preotească și Raman și-a încrucișat brațele și le-a ridicat deasupra capului (*Thatha* ridică și el o mână, în timp ce cu cealaltă mă ținea pe mine).

← Mama mea a murit de reumatism și ultima ei dorință a fost să fie arsă la genunchi pentru a-i ușura durerea. Dar eu nu sunt rege, nu-mi pot permite fructe de aur, așa că acestea vor fi suficiente.

îmi acopeream gura, șocată de cele auzite. ← Raman i-a înfierat pe brahmani, *Thatha*?

← Nu. *Thatha* râdea. Cu toții au fugit, lăsând în urmă fructele de mango din aur. Văzându-i fugind, regele și-a dat

seama că fusese păcălit și i-a mulțumit lui Raman pentru că îi arătase adevărul.

← Toți brahmanii înșală? am întrebat eu odată și *Thatha* și-a scuturat violent capul.

← Nu, *Priya Amma*, este numai o poveste. Brahmanii sunt oameni onești și buni. Tenali Raman era și el brahman, nu-i așa?

Erau și alte povești, unele despre Raman, poveștile Jataka despre Bodhisattva, povești despre Jain și Buddha, despre Stăpânul Indra, *Mahābhārata*, *Ramayana*... totul. *Thatha* fusese sursa mea de istorie și mitologie indiană. Fusese un povestitor minunat, așa cum fusese și fratele său *Katha-lu-Thatha*. Dar după ce am crescut prea mare pentru a mai sta în poala lui, poveștile au fost înlocuite cu discuții și acum, în final, ajunsesem într-un impas.

← Știu că până la urmă va trebui să mă duc în casa lui *Thatha* pentru a înfrunța situația, numai că nu vreau, i-am spus lui Nate.

← Atunci vino acasă cu mine, sugeră el. Sună și spune-le că ești acasă.

O noapte întreagă de somn va fi de ajutor pentru toată lumea.

← Nu știu unde s-a dus *Nanna* și...

Am ridicat din umeri. Nat își puse brațul în jurul meu. îmi așază capul pe umărul lui și mă sărută pe frunte.

← De ce tu ești atât de apropiată de *Thatha* și eu nu? mă întrebă el.

← Nu știu, i-am spus cu sinceritate și m-am întors să mă uit la el.

Sincer vorbind, era un tânăr destul de frumos și încă unul minunat de sensibil. Moștenise asta de la *Nanna*.

← Lata crede că ești distant.

← Lata este o zăpăcită, spuse Nate.

← Nu prea este zăpăcită, i-am spus, amintindu-mi conversația pe care o avusesem cu Lata și Sowmya chiar în seara aceea. De fapt, este o femeie adevărată.

← Este însărcinată din nou, spuse Nate cu dezgust. Ma ne-a spus și... este așa o farsă. Bătrânul vrea sânge curat și, oricum, ce dracu' înseamnă asta?

Spre deosebire de alți băieți de vârsta lui, vocabularul lui Nate nu era plin de cuvinte urâte, așa încât faptul că vorbea acum așa îmi dezvăluia foarte clar părerile puternice pe care le avea cu privire la această problemă.

← Nu îți vor da niciodată permisiunea lor, dacă asta cauți, spuse el, revenind la subiectul despre care nu voiam să discut. Dar de ce contează asta, Priya?

← Nu știu, i-am spus sincer. Am nevoie de ei în viața mea. Am nevoie de *tine* în viața mea. Sunteți familia mea.

← Nevoie este un cuvânt foarte puternic, îmi reaminti Nate.

← Știu, i-am spus. Oh, ce bine știu.

Atunci am rămas tăcuți și am privit mașinile care treceau și, pentru prima dată de când mă întorsesem, am savurat cu adevărat India. Stătusem acolo, pe una din aceste bănci, cu șapte ani în urmă, privind mașinile care treceau și luminile din Begumpet de peste Tankbund care clipeau spre mine. Am stat aici și m-am gândit la viața nouă care mă aștepta în Statele Unite, Pământul Făgăduinței. Abia așteptam să plec, să urc în avion și să zbor departe de casa părinților mei și de toate problemele care veneau odată cu aceasta.

← De ce nu vrei să pleci din India, Nate? l-am întrebat, din moment ce eu fusesem atât de nerăbdătoare să descopăr lumea nouă.

← îmi place aici, spuse Nate. De ce să plec? Tu de ce ai plecat?

Mi-am șters palmele transpirate pe *salwar-i* meu, în timp ce mă gândeam la întrebarea lui.

← Am plecat pentru că toată lumea pleca. Multe dintre colegile mele

de grupă își dăduseră testul GRE⁴, unele se căsătoriseră cu bărbați în Statele Unite, iar altele își căutau acolo soți. Dar cred că cel mai puternic motiv a fost dorința de evadare. Voiam să scap de aici, de Ma, de *Nanna* și de *Thatha*, și de toată familia.

← Dar încă mai vrei binecuvântarea lor?

← Da, am spus. Ironic, nu? Am petrecut atâta timp încercând să fug și acum mi-e teamă că nu mi se va permite să mă întorc. Întotdeauna am fost fiică, nepoată, soră, la fel cum am fost femeie și logodnică. Asta sunt eu. Nu pot divorța de familie așa cum nu pot divorța de mine. Înțelegeți ce spun?

← Cred că da, spuse Nate. Știu că pare ca și cum nu mi-ar păsa de ei, că sunt distant. Zăpăcita are dreptate. Sunt distant. Eu nu... Tu întotdeauna ai fost mai apropiată de ei, Priya. Eu nu m-am gândit niciodată că aș putea concura cu tine. Nu m-am gândit niciodată că *Thatha* va fi la fel de apropiat de mine cum era față de tine. Chiar și de *Nanna*, nu sunt la fel de apropiat ca și tine. Te invidiez... mult.

← Ei bine, nu mă mai invidia. Am pierdut toate astea, am spus, puțin uimită că nonșalantul Nate nu era de fapt chiar atât de nonșalant.

Cât de greșit îl judecasem cu toții.

← Nu, nu ai pierdut. Nate suspină. Nu te vor lăsa niciodată să pleci. *Nanna* te iubește, ne iubește pe amândoi, știu asta, dar mai știu că are această... această legătură specială cu tine.

Nu am negat. Știuseseam dintotdeauna că *Nanna* și cu mine aveam o legătură puternică. Poate pentru că eu eram prima născută, poate pentru că eram fată, poate pentru că eram Priya.

← Și cum rămâne cu Ma?

← Ma te va surprinde, spuse Nate zâmbind. Poate fi cicălitoare, poate fi o adevărată pacoste, dar când apare o problemă, va fi acolo pentru amândoi. Nu există nici o îndoială în această privință.

---

⁴ Graduate Record Examination.

← Aș vrea să fiu la fel de încrezătoare, i-am spus. M-a lovit... de două ori în două zile.

← Acesta este felul ei de a-și arăta dragostea, spuse Nate, și amândoi am izbucnit în râs.

← De ce nu mi-ai spus mai devreme despre Nick? întrebă Nate. Sunteți împreună de...

← De trei ani și locuim împreună de doi, am adăugat. Nu voiam să spun nimănui de aici. Sincer, îmi era teamă de reacția pe care ai fi avut-o. Un american, un străin! Eu... nu am vrut să spun nimic nimănui despre el.

← Cum este?

← Este drăguț, un băiat bun. Contabil... ți se pare suficient de stabil și sigur? am spus și Nate a râs. Contabilul Nick! Este... Joacă tenis; îi place squash-ul. Ți-ar plăcea și ție de el. Nu-i place Madonna, o adoră pe Julia Roberts, crede că Salma Hayek este sexy și i-ar plăcea să se culce cu Halle Berry. Este înalt, brunet și frumos, cel puțin eu asta cred. Este încăpățânat, urăște cozile lungi și face o chestie nebunească când sughițe. Mă înnebunește.

← Ce face? întrebă Nate.

← Bea trei înghițituri de apă dintr-un pahar înalt și, după fiecare înghițitură, ridică paharul și se uită în fundul lui. Din câte se pare, oprește sughițatul.

← Și așa este?

← Asta este partea ciudată, că da, am spus zâmbind. îmi este dor de el. Voia să vină cu mine. Spunea că va fi un moment ca în *Ghici cine vine la cinai* I-am spus că ar fi mai degrabă în genul *Ghici cine a fost linșat*.

← Cu siguranță ar fi fost interesant, spuse Nate ridicându-se de pe bancă. Trebuie să crezi, Priya, că dragostea învinge totul. Ar fi trebuit să îl aduci. Să îi lași pe bătrâni să se descurce cu el.

← Oh, și așa este destul de înspăimântător. Ar fi fost și mai rău, iar eu nu vreau să fiu și mai speriată.

M-am ridicat și m-am uitat cu regret spre bancă. Mi-ar fi plăcut să stau acolo întreaga noapte cu Nate, dar era vremea

să plecăm. încă nu se primise nici un semn de la tata când m-am întors. *Thatha* și *Ammamma* se duseseră deja la culcare; luminile în dormitorul lor erau stinse și ușa rămăsese pe jumătate deschisă.

Ma și Sowmya erau întinse pe saltele de paie în hol și stăteau de vorbă. Când am intrat și m-am așezat alături de Sowmya, Ma s-a întors cu spatele.

← Mă duc să dorm pe terasă, i-am spus Sowmyei, iar ea m-a rugat să aștept o clipă.

← *Akka*, mă duc cu Priya. Este în regulă? întrebă ea.

← Bine, mormăi Ma și se ridică. Atunci o să dorm eu în dormitorul de lângă verandă și să aștept să se întoarcă Ashwin. Unde s-o fi dus? Este numai vina ta, Priya.

Am privit-o ieșind din cameră, cu detașare. Știam că este furioasă, dar acum era gata să mă învinovățească pentru încălzirea globală și pentru toate războaiele de pe lume. Nu o puteam lua în serios când era atât de exagerată.

← Jayant și Lata s-au dus acasă? am întrebat.

← S-au culcat în dormitorul de lângă sala de mese, spuse Sowmya.

Ne-am întins saltelele, am adunat pernele și ne-am pregătit de somn.

Era o noapte frumoasă, caldă, în ciuda țânțarilor care ieșiseră cu milioanele. Am aprins o lampă pentru țânțari lângă saltelele noastre și neam întins cu fețele una spre cealaltă, cu pernele strânse în brațele încrucișate.

← Unde ai fost? întrebă Sowmya.

← Nate m-a dus să o cunosc pe iubita lui și apoi am stat la Tankbund, iam spus.

← Este drăguță?

← Da, foarte frumușică. Dar este indiancă din Nord, i-am spus. Ma o va urî.

← *Abba*, Ma a ta va urî pe oricine s-ar mărita cu Nate, chiar dacă ar fi o fată aleasă de ea, spuse Sowmya.

← Mă întreb unde s-a dus *Nanna*.

Am oftat. Sowmya se ridică și se uită la mine.

← Am nevoie de sfatul tău cu privire la un lucru.

← Ce anume? am întreat-o, ridicându-mă și eu.

← Vreau să vorbesc cu Vinay... singuri. Cum putem face asta?

← De ce?

← Au spus că vor face o propunere. Trebuie să se uite la horoscop sau la nu știu ce, înainte să...

← Când s-a întâmplat asta? am întreat.

← Au sunat chiar după ce ai plecat, spuse Sowmya cu exasperare. Lucrurile nu au ajuns niciodată atât de departe, așa că *Nanna* este foarte fericit, gata să dea orice ca să scape de mine. Dar... vreau să vorbesc cu el și, dacă nu va fi pe placul meu, nu vreau să mă căsătoresc.

M-am uitat la ea nedumerită.

← Ce să vorbești?

← Numai pentru că am 30 de ani nu înseamnă că mă voi mărita cu orice bărbat care îmi iese în cale. Este drăguț. Pare un om bun, dar vreau să discut cu el, spuse ea, cu o voce în care se simțea o hotărâre puternică.

Ce crezi?

← Cred că în mod clar ar trebui să vorbești cu omul înainte să...

← Am numărul lui de telefon. Vreau să îl suni și să stabilești o întâlnire pentru mâine, spuse Sowmya, convingându-mă, ca și cum ar fi avut totul pregătit. Putem suna de la Minerva. Și va trebui să vii cu mine. Am nevoie de sprijinul tău.

Am respirat adânc.

← Dacă vor afla...

← Deja ai probleme, asta nu va mai înrăutăți lucrurile pentru tine, spuse ea cu o logică infailibilă. Deci, îl vei suna?

← Sigur, am spus. Mâine-dimineață la prima oră.

← Bine. Este duminică, așa că va fi acasă, spuse Sowmya, zâmbind. Intenționez să îmi schimb viața, Priya. O voi schimba. Nu am de gând să stau și să îi las să facă ce vor cu mine... voi decide ce vreau eu să fac.

Eram uluită. Nu era Sowmya pe care o știam. Dar Sowmya pe care o știam era cu șapte ani în trecut. Această Sowmya avusese experiențe și revelații despre care eu nici măcar nu știam. Această Sowmya era o revelație.

← Ce s-a întâmplat?

← Tu..., spuse ea sincer. Tu ești ca mine, Priya. Avem același trecut, venim din același loc, dar tu ai o viață diferită. Și eu vreau să am o viață diferită. Nu spun că vreau să mă mărit cu un american sau altceva, vreau numai să fac lucrurile pe care îmi doresc eu să le fac.

← Cum ar fi?

← Să muncesc. Am primit o ofertă de slujbă ca asistentă în cabinetul unui medic. Este o prietenă de-a mea și are nevoie de ajutor. *Nanna* spune că nu pot să o fac, dar acum cred că o voi face, spuse ea, cu fața aprinsă de gândul la noua viață la care visa. Și nu mai vreau să port *sari*. Vreau să port numai *salwar kameez*. Sariul este atât de incomod. Și vreau să merg în America să îți văd casa și să văd această țară.

← Ești binevenită să vii în vizită, i-am spus, plăcându-mi această nouă Sowmya.

← Deci îl vei suna, da?

← Absolut.

PARTEA A CINCEA

Resturi

Perugannam (orez cu lapte bătut)

2 căni de orez fiert 1 *Vi*-2 căni iaurt gros *Vi* cană lapte sare după gust

Vi cană alune prăjite 1 linguriță frunze de coriandru tocate mărunt

Ingrediente pentru aseasonat 1 linguriță ulei

Vi linguriță semințe de muștar *V2* linguriță *gram* Bengal {*dai* galben) *Yi* linguriță *gram* negru mărunțit {*dai* negru)

1 chili uscat, roșu, rupt în bucățele 1 chili verde, tocat mărunt 1 centimetru de ghimber, mărunțit 5 frunze de curry

încălzește uleiul într-o tigaie și, când acesta este foarte fierbinte, adaugă semințele de muștar. După ce semințele de muștar încep să se spargă, adaugă restul de mirodenii și prăjește-le până când devin maro-aurii. Ai grijă să nu arzi mirodeniile. Adaugă iaurtul gros și amestecă până când se lichefiază și se omogenizează bine cu mirodeniile. Pune și orezul și amestecă bine, ca să se acopere cu iaurtul și mirodeniile. Garnisește cu alune și co-riandru. Se servește cald sau rece, cu lămâie sau mango murat.

Miri și iubiți

M-am trezit în zgomotul făcut de un metal lovit de ciment. M-am ridicat, ca un zombi, când s-a auzit o altă pocnitură ascuțită. M-am uitat în jur clipind, cu ochii umflați de somn.

— Ce dra...?

Sowmya dormea încă și, din ceea ce am reușit să înțeleg privindu-mi ceasul de la mână, adică nu foarte mult dacă avem în vedere că eram pe jumătate adormită, era aproape șase dimineața.

M-am ridicat nesigură și m-am îndreptat spre marginea terasei, m-am aplecat ca să cercetez de unde vine zgomotul și să văd dacă era cazul să țip la cel vinovat de asta.

Am zâmbit somnoroasă. Cum putusem să uit?

Thatba stătea lângă tufa de *tu lași*, îmbrăcat într-un *panchi* alb, și arăta ca un personaj din secolul cincisprezece sau dintr-un film telugu de modă veche. Degetele lui se plimbau pe șnurul alb care-i trecea în diagonală peste piept și atârna pe lângă corp, ca și cum ar fi fost o chitară. Ca orice alt brahman devotat, *Thatha* invoca *Gayatri mantram* în fiecare dimineață pentru a întâmpina ziua. L-am privit cum înconjoară planta sfântă *tulasi* și toarnă apă în vasul acesteia cu o cană de aramă. Zgomotul câinii care căzuse pe ciment fusese cel care mă trezise.

Vocea lui profundă mi se părea că răsună puternic și, chiar dacă nu auzeam cuvintele, le simțeam, cuvinte care erau interzise femeilor. Sanscrită, cuvinte sacre din Imnurile

vedice, transmise din generație în generație, în secret, pentru bărbați, de către bărbați.

Om

Bhur bhuva swah Tat savitur vamyam Bhargo devasya dhimahi Dhiyo yo nah prachodayat Om

Cuvintele erau în sanscrită, nealterate de o pronunție incorectă sau necunoaștere. El știa ce spune, dar nu cred că înțelegea pentru ce este făcut *mantram*-\A.

Eu știu; îl întrebasem pe *Nanna* și el ne explicase, atât lui Nate, cât și mie. *Mantram*-ul se făcea pentru luminare. Era calea prin care un bărbat brahman putea deveni o persoană mai bună. Trebuia să invoci zeul Soare și să ceri luminii generosului Soare să lumineze cititorul aceluia *mantram*, astfel încât el să iubească tot, să șteargă ura și să înceapă călătoria care îl va aduce mai aproape de zeul suprem.

← De ce nu pot spune asta și fetele? De ce numai băieții? l-am întrebat pe *Nanna*.

← Poți să spui și tu, zicea el. Vrei să te trezești în fiecare dimineață la ora șase și să spui *mantram*-ul?

Luând în calcul faptul că trezirea dimineața la șapte și jumătate pentru a prinde autobuzul de școală de la opt și treizeci era deja o încercare grea, am dat din cap și am hotărât că poate era mai bine că Nate va trebui să fie cel care să se trezească dimineața, nu eu. După cum au evoluat lucrurile, Nate a refuzat să facă această ceremonie răsuflată și își propusese să nu o facă niciodată.

← Dacă nu mă simt ca un *brahman*, atunci de ce ar trebui să merg înainte cu o farsă ca asta? o întreba el pe mama, care îi împuiase urechile cu tradiție și cultură.

Ca răspuns la tot ce înseamnă tradiție și cultură, Nate declara că tocmai ieri servise vită *biriyani* la un Cafe iranian din Mehndipatnam și că nu îi păsa deloc de treburile astea. Ma a fost atât de șocată, încât nu a mai adus niciodată subiectul în discuție mai ales, credem noi, de teamă că Nate va povesti din nou despre carne... nu, nu, acest lucru putea fi trecut cu vederea, dar incidentul cu carnea de vită, povestit

lui *Thatha* și altora, asta nu putea și nu ar fi niciodată trecut cu vederea..

← Băiatul nu știe că vaca este sacră? îl întrebase Ma pe *Nanna*.

Treaba ei devenise brusc să îl instruiască pe Nate cum să devină un bun brahman.

← Poate că, dacă ai fi citit *Gayatri mantram* așa cum face tatăl meu, fiul tău ar fi învățat ceva, îi spusese Ma lui *Nanna*, care se făcuse că nu aude cererile și rugămințile ei în această privință.

Dar cititul *mantram*-ului era o simplă formalitate. *Thatha* nu credea cu adevărat în ceea ce spunea incantația, să nu urască pe nimeni și să iubească pe toată lumea. Făcea ceea ce făcea pentru că era un lucru așteptat din partea lui, pentru că și tatăl său, de-a lungul vieții, rostise același *mantram* în același fel, cu aceeași pasiune și lipsă de înțelegere.

Dacă

Thatha ar fi înțeles și ar fi rămas credincios *mantram*-ului, nu ar fi avut nici o problemă să îl accepte pe Nick sau pe oricine altcineva cu care aș fi vrut să mă căsătoresc.

Acesta era un bărbat a cărui viață se îngemăna cu ritualul. Viața și tradiția se așezau una lângă cealaltă și se amestecau. *Thatha* nu puna la îndoială tradiția, ci o accepta la fel cum acceptase să se trezească în fiecare dimineață la șase pentru a spune *Gayatri mantram*.

Mi-am dat seama cu tristețe că nu-și va schimba opinia. Va trebui să sacrific nepoata pentru a păstra iubita.

* * *

Nu mai este nevoie să spun, Vinay a fost șocat când l-am sunat. Pur și simplu nu se face asta, dar, spre meritul lui, s-a bâlbâit doar de câteva ori înainte să spună da, va fi la Minerva la 11 fix.

← A spus da? Sigur? întrebă Sowmya cu degetele tremurând pe bucata de ghimber pe care o ținea în mână.

← Da, a spus, i-am zis și am rupt câteva frunze de curry de pe tulpină.

Ce o să discutați?

Sowmya continuă să curețe ghimbirul.

← Nu știu, dar sunt sigură că voi fi inspirată când o să ajung în fața lui.

Vei fi acolo și tu, nu? Tot timpul?

← Da, am spus și mi-am aruncat o alună în gură.

← Nu-mi vine să cred că se va întâmpla. Căsătorie! Sowmya părea emoționată. Dar vreau să vorbesc cu el înainte să îi spun ceva lui *Nanna*. Altfel... viața ar fi o pierdere, știi bine.

← Vei părăsi casa aceasta, pe părinții tăi. Crezi că îți va fi dor de tot ce lași în urmă?

← Așa cred, spuse Sowmya, uitându-se în jurul ei prin bucătărie. Îmi place casa. Este drăguță și cochetă. Chiriașii de la etaj nu fee prea mult zgomot; Parvati vine regulat, mai mult sau mai puțin, și da, mă simt foarte confortabil aici. Dar sunt gata pentru schimbare, spuse ea și făcu o pauză.

Privi în jur, să fie sigură că nu ascultă nimeni, și apoi șopti:

← Tu ai făcut sex, nu?

Tocmai atunci îmi aruncam încă o alună în gură. M-am înecat cu ea.

← Ce?

Sowmya îmi aruncă o privire plină de curiozitate.

← Ai făcut, nu? Locuiești cu americanul acela și... ai făcut, nu?

← Eu...

Era o întrebare extrem de personală, dar părea atât de dornică să știe, încât am făcut un semn aprobator.

← Cum a fost prima oară? a întrebat.

Am ridicat din umeri. Eram îngrozită.

← Spune-mi, îmi ceru ea.

Am privit cum pune o tigaie pe plita cu gaz și o încingea. Turnă ulei în tigaie și se uită la mine, așteptând.

← Nu-mi amintesc.

A fost cel mai bun răspuns pe care l-am găsit într-un interval atât de scurt. Sowmya îmi aruncă o privire „vinde-mi altă poveste” și am râs stânjenită.

←A fost... a fost bine.

←A fost cu americanul? întrebă ea.

← Da.

Sfinte Doamne, nu era o conversație pe care să fiu pregătită să o port.

Sowmya aruncă niște semințe de muștar și ele se împrăștiară în ulei. Câteva pocniră și aterizară pe plită și pe masă. Amestecă semințele de muștar câteva clipe și apoi adăugă câteva frunze de curry cu *gram dai* negru și galben în tigaie și

le lăsă să sfârâie o vreme. Apoi rupse doi ardei roșii, uscați și îi aruncă în ulei. Se auziră cum pocnesc.

← O, dă-mi *pachi marapakayalu*.

Arată spre ardeii verzi de pe chiuveta de care mă sprijineam.

Puse și ardeii verzi în tigaie și suspină, cu spatula în mână.

← întotdeauna m-am întrebat. Și acum chiar se va întâmpla. Sunt speriată și emoționată.

Nu mai văzusem niciodată această parte a Sowmyei. Era o Sowmya visătoare, nu șoricelul pragmatic alături de care crescusem.

Umplu un polonic adânc de metal cu iaurt și lovi mânerul polonicului de tigaie pentru a răsturna în ea o parte din conținut. Mai turnă o parte din iaurt lângă prima și amestecă, silind iaurtul gros să se lichefieze și să se amestece cu mirodeniile care sfârâiau deja în ulei.

← întotdeauna mi-a plăcut orezul cu curry, i-am spus eu, în timp ce mirosul familiar de iaurt fiert umplea bucătăria.

← Este cel mai bun lucru pe care îl poți găti pentru micul dejun, răspunse Sowmya. Rapid și ușor și pot folosi toate resturile. Dă-mi orezul, te rog.

Adăugă în tigaie orezul rămas de la cina din seara trecută și încep să amestece din nou, omogenizând totul într-un produs telugu pentru micul dejun.

← Crezi că va spune nu pentru că sunt atât de îndrăzneță? întrebă Sowmya.

← Dacă va face asta, la naiba cu el, i-am spus.

Ea aprobă, zâmbi și opri gazul.

Micul dejun era gata.

Toată lumea din familia lui Ma bea dimineața cafea la filtru. Cafeaua instant era în regulă pentru orice alt moment al zilei, dar diminețile trebuia servită cafea la filtru. Cafeaua era făcută într-un filtru de metal în care apa fierbinte se adăuga peste cafeaua bine măcinată și filtrată pentru a se obține un decoct gros. Decoctul era apoi amestecat cu lapte fierbinte, spumos, și cu zahăr. Îmi amintesc că mă trezeam în fiecare dimineață cu mirosul decoctului.

Niciodată nu îmi plăcuse cafeaua, dar întotdeauna beam când eram în casa lui *Thatha*. Indiferent ce spunea Ma despre faptul că toată cafeaua de la filtru este la fel — „Amesteci decoctul de cafea cu lapte, ce talent îți trebuie să faci asta?” — cafeaua Sowmyei era de departe mult mai bună și nici nu se plângea când adăugam câteva lingurițe suplimentare de zahăr în cană.

← Priya, am o întrebare personală, spuse Sowmya.

Turnă cafeaua în pahare și puse paharele în boluri mici de metal.

Faptul că mă întrebasese dacă făcusem sex nu fusese suficient de personal?

← Sigur, i-am spus.

← Te doare mult prima dată?

Am ridicat din umeri.

← Depinde de... Sowmya, nu pot să vorbesc cu tine despre asta.

← Atunci cu cine să vorbesc despre toate aceste lucruri? mă întrebă ea. Poate *Ammammei* tale îi va plăcea să mă pună

la curent cu privire la amănunțele vieții maritale. Ce părere ai?

Am suspinat.

← Doare, dar pe urmă va fi mai bine.

← Da? se însufleți. Cât de bine?

← Mult mai bine, am spus, fără să mai pot păstra o față senină.

← Dar depinde de soț, nu?

← Da.

Sowmya dădu din cap.

← Dar eu nu pot verifica asta.

← Nu în India, aici nu poți.

Sowmya sorbi cafea din pahar și dădu din nou din cap.

← Este în regulă. Va fi bine. Nu, Priya?

← Va fi bine, am spus, deși nu eram sigură la ce se referea când spunea asta.

* * *

Restaurantul Minerva nu se schimbase absolut deloc. Până și mirosul era cel de acum șapte ani. Mi-a lăsat gura apă când am văzut o grămadă de *dosa* lungi și crocante și niște *vada* care sfârâiau într-o tigaie. Era greu să găsești mâncare bună sud-indiană în America. Puiul cu curry și preparatele *tandoori* existau din abundență, dar mâncarea complet vegetariană sud-indiană era aproape imposibil de găsit.

← Eu o să-mi iau *masala dosa*, i-am spus extraordinar de nervoasei Sowmya.

← Eu o să vomit, spuse ea, imediat ce ochii îi căzură pe poate-viitorulei-soț. Nu mi-a mai fost așa de frică niciodată în toată viața mea, Priya. A fost o idee foarte proastă, zise ea în timp ce-mi strângea cu putere încheietura mâinii. Hai să ne întoarcem și să ne prefacem că nu l-ai sunat niciodată.

M-am descleștat din strânsoarea ei și am bătut-o ușurel pe mână.

← Nu trebuie să faci asta. Dar cred că este nevoie, ca să fii sigură. Este în regulă. Eu voi fi acolo.

← Ești mai interesată de *masala dosa*, remarcă ea usturător, nervoasă.

← Păi... acasă este greu să pregătești o *dosa* bună, am spus zâmbind. Haide. Știi că nu vei avea liniște până când nu vei face asta. Și va trebui să ne întoarcem până la prânz. *Thatha* vrea să îmi spun care este decizia mea.

← Și care este decizia ta? Întrebă Sowmya, stând încă înțepenită la o distanță respectabilă de Vinay.

← Nu suntem aici ca să discutăm asta, i-am reamintit eu. Am ridicat mâna și i-am făcut semn lui Vinay.

← Bună, am strigat eu, și Sowmya și-a închis ochii.

Arăta ciudat fără ochelarii ei obișnuiți. O cuprinsese vanitatea și renunțase la ochelarii groși pentru lentilele de contact, rareori folosite.

← *Namaskaram*.

Vinay își împreună palmele și apoi ne făcu semn să ne așezăm.

← *Namaskaram*, spuse Sowmya. Ah... *chala*, mulțumesc că ai venit aici.

← Nici o problemă, spuse Vinay, după care zâmbi stingherit spre mine.

Vreți să mâncați ceva?

← Nu, spuse Sowmya, dar eu am dat din cap și am spus: *masala dosa*.

Sowmya m-a ciupit de coapsă și eu m-am abținut cu greu să nu țip.

← Nu, nimic, mulțumesc.

← Cafea? Întrebă Vinay, părând la fel de nervos ca Sowmya.

← Nu, spuse Sowmya cu capul încă plecat. Eu... voiam să vorbesc cu tine, continuă ea, după care își ridică capul și apoi acceptă cafeaua.

Gândindu-mă la locuri stânjenitoare în care te poți afla, acesta era ca o adevărată cireașă de pe tort.

← Deci... este vreo problemă? Întrebă Vinay. Nu ești de acord cu căsătoria?

← Eu... eu vreau să mă căsătoresc cu tine, îl asigură Sowmya cu un ton puțin cam aspru. Dar am vrut să clarific câteva lucruri.

← Sigur, sigur. Sunt foarte fericit că vrei să te căsătorești cu mine, declară Vinay zâmbind ușor.

Sowmya mă apucă de mână și aproape că îmi rupse degetul mic.

← Vreau să muncesc, rosti ea sincer. Tatăl meu nu mă lasă și ei spun că nici familia ta nu este de acord. Dar eu vreau să muncesc.

Vinay dădu din cap.

← Nici o problemă. Mă descurc eu cu părinții mei. Le voi explica eu.

Dacă vrei să muncești, te susțin cu totul și o vor face și ei.

Sowmya zâmbi, după care am auzit-o suspinând cu ușurare.

← Și... vreau să am propria casă. Știu că ții la părinții tăi, dar...

Atunci Vinay zâmbi.

← Casa este mare. Sunt două bucătării și camere suficiente pentru două familii. Însă este o casă bătrână. Bunicul meu este cel care a construit-o. Vom locui separat, dar sunt totuși părinții mei.

Sowmya îi zâmbi la rândul ei și aprobă.

← Altceva? Întrebă Vinay.

← Asta este tot, spuse ea.

← Acum vreți să beți cafea? Vinay se uită spre mine. *Masala dosal* întrebă el.

Sowmya dădu din cap cu sfială și Vinay făcu semn chelnerului să vină la masa noastră. În timpul călătoriei cu ricșa înapoi spre casă, Sowmya era roșie de fericire.

← Este drăguț, nu? spunea ea.

← Foarte drăguț, am fost de acord eu.

← Pot munci, spuse Sowmya aproape amețită. O slujbă, Priya. Un loc în care să mă duc în fiecare zi, în afara casei. Mă

bucur atât de tare că am făcut asta. Mă simt atât de ușurată. Și — râse ușor — mă căsătoresc!

←Felicități, i-am spus și am sărutat-o pe obraz.

← Tu ce le vei spune? mă întrebă ea când ne-am dat jos din ricșă.

←Adevărul, am spus foarte senină.

Dacă Sowmya putea risca atât de mult pentru a-și face viața mai bună, și eu ar trebui să pot fiice același lucru.

←îl iubesc pe Nick. Mă voi căsători cu el.

Sowmya își împleti degetele cu ale mele după ce plăti șoferului și mă strânse cu blândețe.

←Voi fi cu tine tot timpul. Bine?

←Bine, am spus. Eu... mă duc să dau un telefon.

←Acolo nu este târziu?

← Ba da, am spus. Este cam miezul nopții, dar este obișnuit să doarmă până târziu.

← Bine, găsesc eu o scuză pentru tine, spuse Sowmya și îmi făcu cu ochiul.

★ * *

Nu l-am găsit pe Nick. Telefonul lui anunța că se află în afara ariei de acoperire. Mi-a răspuns robotul de cinci ori când am încercat să sun acasă, iar la serviciu spunea fie că nu este în birou, fie că vorbește pe o altă linie.

M-a cuprins panica! Primise e-mailul despre întâlnirea cu Adarsh în ciuda erorii serverului? Sau poate că se mutase din casa noastră, își schimbase numărul de telefon mobil și... nu răspundea nici la telefonul de la serviciu? Aveam în minte tot felul de scenarii pesimiste. Pentru a opri sentimentul de nefericire care mă învăluia, am format din memorie numărul lui Frances. Știam că în Memphis era târziu, dar, dacă Nick mă părăsise, mama lui ar fi știut cu siguranță.

Dormea, dar în clipa în care mi-a auzit vocea a părut să se trezească de-a binelea.

← Te silesc să te măriți cu vreun indian și vrei să îi zic adio lui Nick în locul tău, spuse ea imediat ce mă auzi rostind „bună, Frances”. Am râs.

← Nu.

← Slavă Domnului, pentru că regula mea este că toată lumea trebuie să își Iacă singură treaba murdară, spuse Frances și am simțit-o zâmbind. Cum merge, Priya?

← Nu pot da de Nick, i-am spus, acum simțindu-mă prost că o trezisem. Eu... am crezut că poate este supărat pe mine.

← Supărat? Nu, nu cred. Tocmai am vorbit cu el ieri și era bine. Te aștepta să te întorci și să te căsătorești cu el, spuse Frances. Și, vorbind de căsătorie, am găsit locul perfect pentru voi. Este în centrul orașului și este frumos. Grădinile sunt minunate. Și mă gândeam, dacă o programăm în toamnă, toamna *asta*, am putea face fotografii extraordinare în natură și...

← Frances, mă tem că fiul tău m-a părăsit. Nu cred că mă pot gândi la căsătorie, i-am declarat, ușor isterică.

← Ce legătură are un lucru cu celălalt? Întrebă Frances. Găsește un loc potrivit pentru a vă căsători și sunt sigură că va apărea. Este îndrăgostit nebunește de tine. Nu ai încredere?

← Multă, am spus. Multă, dar când sunt acolo acasă. Aici totul este de nepătruns și m-au făcut să trec printr-o ceremonie de cunoaștere a miresei.

← Așa cum se face în cărți? Era un băiat acceptabil? Întrebă Frances părând interesată. Ești sigură că te-au obligat ei? Sau ai vrut tu?

← Sigur că nu am vrut și nu este acceptabil, i-am spus.

← Vrei să spui că o femeie matură ca tine nu a putut împiedica un lucru atât de simplu ca o ceremonie de cunoaștere a miresei?

← Nu am avut curajul să le spun despre Nick. Acum am făcut-o și mă urăsc cu toții, am mărturisit.

← Dacă nu este nevoie decât de atât ca să te urască, atunci îți va fi mai bine fără ei, spuse Frances. Dar nu te urăsc. Sunt doar supărați și, când le va trece supărarea, vor fi în regulă.

← Sigur?

← Păi, eu așa aș face, dacă ai fi fiica mea, spuse Frances. Deci... să închiriez locul pentru toamna asta sau nu? Mă gândeam să fie la începutul lui octombrie. Nici prea cald, nici prea frig.

← Și să rămân însărcinată până în decembrie? am întrebat cu sarcasm.

← Ai vrea? spuse Frances. Ar fi excelent. Ai putea avea copilul în septembrie și... o, ar fi excelent. Un copil născut în septembrie ar...

← Frances!

← O să îi spun lui Nick că ai vrut să iei legătura cu el, spuse Frances, părând foarte mulțumită. Dar să nu îți faci griji pentru el. Nu pleacă nicăieri.

Am mai vorbit o vreme; Frances voia să știe cum erau toate în Hyderabad, inclusiv vremea. Avea o părere romantică despre India, așa cum era descrisă în cărți, ca un ținut exotic. Când i-am povestit despre mahalale și despre praful care te acoperea din cap până-n picioare, care îți intra și în ochi, imediat ce ajungeai acolo, a spus că eram nostimă. India nu era o țară pe care doar o vizitai, pur și simplu, ci era o țară care ți se infiltra în sânge și fura o parte din tine.

Pentru că mă născusem și trăisem în ea toți acei ani, nu am înțeles asta, dar acum, după câțiva ani de exil, puteam să simt textura Indiei. Erau oamenii, mirosurile, gusturile, zgomotele, esența ei care te atrăgea în ea și te ținea acolo. Uram țara asta pentru multe motive, pentru modul limitat de a gândi, pentru bigotism, pentru felul în care erau tratate femeile, dar asta era la o scară mai largă, în viața de zi cu zi. India rămânea tot țara *mea*.

Mă simțeam cu inima ușoară, încrezătoare și în culmea fericirii după ce vorbisem cu Frances. Acest lucru se schimbă când am ajuns acasă la *Thatha*.

Am intrat în hol și pământul s-a cutremurat. Am văzut o Ma clasică, mama indiană clasică.

Ma și *Thatha* erau așezați în fața lui Adarsh, pe canapeaua pe care ședea de obicei *Ammamma*.

← Priya, se ridică Ma nervoasă. Adarsh este aici să te vadă.

← Observ asta, am zis, mușcându-mi buzele. Bună, i-am spus lui Adarsh, iar el dădu din cap, având o privire ușor confuză.

← Poți veni cu mine? insistă Ma, apoi, pentru ca situația să nu scape de sub control, mă apucă de mână și mă trase înăuntru.

← Am crezut că așa este cel mai bine, spuse ea imediat ce am ajuns în bucătărie.

← Ai crezut că este cel mai bine?

Acum eu eram cea confuză și foarte suspicioasă. Era întotdeauna de rău când Ma începea să se gândească la ce era mai bine.

Ma respiră adânc, cu brâul tresărind și cu mâinile așezate pe talie, gata de atac.

← I-am cerut lui Adarsh să vină aici, spunându-i că vrei o ultimă întâlnire, ca să îl vezi înainte de a te decide.

Voiam să spun ceva, orice, dar cuvintele nu se legau. De fiecare dată când mă gândeam că nu vor putea depăși nebunia lor anterioară, o făceau.

← Credem că ar trebui să vorbești cu el, să vezi ce băiat bun este, înainte de a decide ceva, mă sfătui Ma.

Am scuturat din cap, ca și cum ar fi trebuit să înlătur pânzele de păianjen care se așezaseră acolo imediat ce îl văzusem pe Adarsh.

← Ma, am decis deja. De fapt, nu este nimic de decis.

← Numai să vorbești cu el, țipă Ma. Ce ai de pierdut?

← *Nanrut* știe despre asta? am întrebat.

← Nu. *Thatha* și cu mine ne-am zis că este o idee bună.

Am suspinat.

← Voi vorbi cu el, dar nu aici, am spus înainte să o las să-și arate zâmbetul triumfător pe față. Vom ieși și voi vorbi cu el. Ai tu grijă de *Thatha*.

← Și vei fi bună cu el? Sigur? Vei vorbi cum trebuie? Fără prostii?

Am râs; trebuia să se roage pentru asta.

←Ma, nu crezi că fac deja destul?

Ma se încruntă și mormăi câteva cuvinte pe care, din fericire, nu le-am înțeles. *Thatha* a fost chemat în bucătărie de Ma, în timp ce eu l-am întrebat pe Adarsh dacă nu vrea să ieșim.

←Sigur, aprobă Adarsh și apoi mă urmă pe verandă.

Mi-am vârât picioarele în papucii kohlapuri pe care tocmai îi scosesem. îi cumpărasem cu câteva zile în urmă, când am venit acasă, și deja arătau semne de uzură.

În timp ce Adarsh își încheia sandalele de piele, l-am întrebat dacă știe un loc unde putem să bem o cafea și să vorbim.

← Sigur, putem merge cu mașina, spuse Adarsh, arătând spre o Tata

Sierra neagră parcată afară, la poartă, pe care nu o observasem când mă întorsesem.

Nu am vorbit cât timp Adarsh a condus.

← îmi place *chaat*-ul, îmi spuse el.

← Trăiam cu *chaat* și suc de *ganna* când eram la colegiu, i-am mărturisit și eu. Când am plecat în America, eram slăbuță. Arătam ca un refugiat din țările acelea triste, africane.

← Nu poți trăi numai cu *chaat* și suc de trestie de zahăr, confirmă Adarsh. Dar, dacă ai fi adăugat și o bere la toate astea...

Am râs amândoi, ca niște buni amici.

Localul unde se servea *chaat* arăta ca un mic restaurant. Nu semăna cu locurile obișnuite în care se vindea *chaat* la marginea drumului. Erau cam cincisprezece mese, acoperite

cu fețe de masă de vinii cu carouri roșu cu alb. Fiecare masă avea o vază mică de plastic în care se ridica un trandafir roșu, prăfuit, proclamându-și artificialitatea.

Adarsh ceru două sticle de apă imediat ce intrarăm. Localul era practic gol, cu excepția unui bărbat care stătea la o masă din colț și citea un ziar. Am găsit o masă lângă fereastră, cu vedere spre strada aglomerată unde Adarsh își parcase Tata Sierra neagră. Un băiat, de aproape zece sau unsprezece ani, îmbrăcat cu o pereche de pantaloni kaki mult prea mari și un tricou alb, murdar, puse pe masa noastră două sticle de apă. Un prosop mic cu carouri alb cu roșu se odihnea pe umăr și ne luă comanda notându-și pe un carnetel, cu un pix pe care-1 ținuse după ureche.

← Numai *chap*. Nu și *chaat*?. Întrebă Adarsh când auzi ce voiam.

← Tocmai am mâncat *masala dosa* la Minerva. Am fost acolo cu mătușa mea, am spus, dar mi-a lăsat gura apă când Adarsh a comandat *pau bhaji*.

← Cel mai bun *pau bhaji* se găsește tot în Bombay, spuse Adarsh după ce plecă băiatul.

Apoi luă o gură de apă din sticlă.

← Deci, de ce ai vrut să mă vezi?

Mi-am sprijinit bărbia în palma stângă, mișcându-mi capul ușor. Îi zâmbeam lui Adarsh.

← Nu ai vrut să mă vezi, deduse el și oftă. Mama și bunicul tău...

← Au complotat pe la spatele meu, am încheiat. Mda. îmi pare teribil de rău și, pentru a mă revanșa, *chaat*-ul este din partea mea și ne putem opri acolo unde am fost eu ieri și să bei și suc de *ganna*.

Ochii lui Adarsh sclipiră amuzați.

← Nu vrei să te căsătorești cu mine. Asta este?

← Păi..., am început, apoi m-am oprit când un zâmbet larg i-a apărut pe față. Nu.

← Bine, spuse el și mai luă o gură de apă.

← Nu pari prea devastat, am spus, ușor ofensată că accepta atât de bine respingerea mea.

← Am văzut cinci fete și pe tine te-am plăcut cel mai mult, dar nu sunt îndrăgostit de tine, spuse Adarsh.

Mi-am spus că asta era partea bună la bărbații ca Adarsh. Tratau căsătoriile aranjate exact așa cum ar fi trebuit să fie tratate, fără prea multe emoții care să te împiedice să iei decizii.

← Vreuna din celelalte patru fete este pe placul tău? a trebuit să întreb.

← Da, spuse Adarsh cu un zâmbet. Numele ei este tot Priya, dar este mai scundă decât tine și are în mod clar mai puțin... din scânteia aceasta.

← Este un mod politicos de a spune că am un temperament vulcanic?

← Păi... am văzut câte o scânteie pe ici și colo, spuse Adarsh râzând.

Deci, familia ta te-a silit să participi la *PELLI-CHUPULUI*

← Da și nu, am recunoscut. Aș fi putut — nu, ar fi trebuit — să mă lupt cu ei, dar am vrut un pic de liniște și nu am avut curaj să le spun despre prietenul meu.

Adarsh își lăsă sticla jos și scoase un sunet supărat.

← Ai un prieten? Și de ce dracu' nu mi-ai spus când ți-am povestit despre fosta mea iubită?

Avea dreptate să fie supărat, așa că am continuat umil:

← Mi-a fost teamă, am recunoscut eu adevărul. Mi-a fost teamă că îmi voi răni familia și că voi ajunge să te rănesc și pe tine.

← Să mă umilești, corectă Adarsh. La naiba, ce este cu voi, femeile? Vreau să spun, sunt de acord că o căsătorie aranjată sună arhaic, dar, Priya, lucrezi în Statele Unite. Ești o femeie în toată firea. De ce dracu' joci jocurile astea stupide?

← Nu sunt jocuri, Adarsh, am spus, păstrându-mi vocea calmă, chiar dacă îmi venea să urlu la el.

Cum să înțeleagă cât de tare mă temeam să nu îmi pierd familia? Cum să înțeleagă așa ceva?

← Atunci care-i treaba?

← Este american, am mărturisit. Și le-am spus ieri, dar nu vor să accepte acest lucru. Te-au târât aici sperând că voi ceda. Că voi fi fermecată de înfățișarea ta mult prea frumoasă și de restul pachetului.

Am rămas tăcuți, când chelnerul îi aduse lui Adarsh *pau bahji* și *chai*-ul meu. își ignoră mâncarea, în timp ce eu suflam în ceaiul fierbinte pentru a-1 răci.

← îmi pare rău, mi-am cerut eu scuze.

← Sunt al dracu' de obosit de femeile ca tine, mormăi Adarsh.

← Femeile ca mine? Scuză-mă, dar nici măcar nu mă cunoști, am spus, trântind jos cana cu atâta putere, încât o parte din ceai s-a vărsat în farfurie.

← De ce îți este atât de teamă? Fosta mea prietenă nu voia să le spună părinților ei despre mine. îi era teamă pentru că se așteptau ca ea să se căsătorească cu un chinez... Din cauza asta ne-am despărțit, pentru că mă săturasem să nu fiu acceptat de ea, spuse Adarsh.

← Și tu le-ai spus părinților tăi despre ea?

← Da, zise Adarsh. Le-am spus când lucrurile au devenit serioase și neam mutat împreună, dar Linda nu a putut s-o facă.

← îmi pare rău, am repetat sincer. Eu am spus familiei mele ieri-seară. Le voi mai spune încă o dată astăzi... nu știu ce altceva să fac. Mă tem că îi voi pierde dacă le spun și mi-e teamă că am să îl pierd pe Nick dacă nu o fac.

← O, îl vei pierde dacă nu o faci, mă asigură Adarsh și se năpusti asupra mâncării. Vrei o înghițitură?

Am scuturat în cap.

← Deci sunt iertată?

← Hei, cine sunt eu să te judec? Eu sunt cel care își caută o soție ca și cum ar căuta o slujbă, spuse Adarsh și apoi își mestecă mâncarea cu poftă.

← Crezi că cealaltă Priya va fi potrivită pentru tine?

Adarsh dădu din cap, cu o expresie amuzată, dar și încrezătoare.

← Are douăzeci de ani, locuiește cu părinții. Tocmai a terminat școala, așa că da, cred că va fi potrivită. Îi place să alerge și să meargă în drumeții, mie îmi plac oarecum aceleași lucruri, așa că... o să mergem mult cu cortul.

← Mă bucur și, din nou, îmi pare foarte rău că te-am făcut să treci prin asta, i-am spus.

Adarsh ridică cu nonșalanță din umeri.

← Atâta timp cât plătești pentru *chaat* și îmi dai sucul de *ganna* promis... nu am de ce mă plânge.

* * *

Am încercat încă o dată să îl sun pe Nick, dar mi-a răspuns tot robotul și a intrat căsuța vocală. Era greu să nu intru în panică. Mi-am verificat emailul în speranța că mi-a trimis ceva, dar nu am putut accesa adresa pentru că ISP-ul de la internet cafe-ul unde m-am dus căzuse.

Pentru că nu voiam să mă întorc la *Thatha* unde aș fi avut de înfruntat câteva întrebări neplăcute, m-am decis să merg în schimb acasă la părinții mei. Nate trebuia să fie acolo, iar dacă nu era, știam că vecinii aveau întotdeauna o cheie de la casă. Puteam să mă strecur înăuntru și să am parte de puțină liniște. Și puteam verifica e-mailul de la calculatorul lui Nate.

Convorbirea cu Adarsh marcase câteva aspecte delicate; în cea mai mare parte, era vorba de străvechea și simpla vinovăție. Am început să mă întreb ce a simțit Nick în legătură cu faptul că l-am ținut secret în ultimii trei ani în care fusesem împreună. Știam că el crede că este o prostie să nu spun familiei mele despre el, dar acum am început să îmi dau seama că poate o vedea și ca pe o insultă, la fel cum Adarsh simțise în privința iubitei sale chinezoaice.

Dar era totuși o lume a bărbaților, iar noi, femeile, trebuia să echilibrăm linia fină dintre responsabilitățile familiale și nevoile noastre.

Am făcut semn unei ricșe pentru a mă duce acasă la părinții mei, după

ce am ieșit de la internet cafe. Nu m-am tocmit cu *rickshawallah*-ul, ci am fost de acord cu cele 44 de rupii pe care le-a cerut.

Poate Nick era ocupat. Mentea mea fabrica scuze pentru faptul că nu era disponibil pe nici o cale. Dacă a avut un accident? Nu, nu, mi-am spus cu fermitate, Frances ar fi știut dacă se întâmplase ceva și Frances spusese că totul este în regulă, că tocmai vorbise cu Nick noaptea trecută.

Dacă era cu o altă femeie? Imediat ce m-am gândit la acest lucru, am știut că este absurd. Nick nu ar putea fi niciodată cu o altă femeie. Ori de câte ori glumeam că mă va părăsi și va pleca, el spunea:

← Și unde să mă duc? Nu m-ar vrea nimeni altcineva în afară de tine.

Nici unul dintre noi chiar nu aveam cu cine altcineva să fim, decât unul cu celălalt. Relațiile leagă oamenii până la punctul în care acasă devine un sentiment, nu o structură de cărămidă. Știam unde este acasă și în mod clar nu era aici, în Hyderabad. Oamenii aceștia nu însemnau o familie. Cât de ușor decisese să renunțe la mine. Mă învălui furia. Nu mă supun regulilor lor, nu exist, nu mai sunt importantă pentru nimeni. Propriul meu tată pleacă și nu se mai sinchisește să îmi spună dacă trăiește sau a murit, ca și cum căsătoria mea cu Nick ar fi sfârșitul lumii.

Am plătit conducătorul ricșei și am deschis poarta șubredă de metal care ducea spre veranda cu grilaj a casei părinților mei.

← Priya?

Doamna Murthy, care locuia de cealaltă parte a străzii, mă strigă de pe veranda ei.

Am dat din cap și apoi i-am făcut semn cu mâna. Se ridică din scaunul de bambus pe care era așezată, făcându-și vânt agitată cu un evantai din paie de cocos.

← S-a întors și mama ta?

← Nu, am spus eu. Ea este încă acasă la *Thatha* și *Amamma*.

← Au oprit din nou lumina, se plânse ea, făcându-și vânt energic. De ce nu vii aici să stai cu mine o vreme, până când se aprinde lumina, *hanhl* Este mai răcoare aici decât la voi... întotdeauna i-am spus Radhei, casa cu fața spre vest, mare greșeală.

Aș fi fost nepoliticoasă să spun nu. Pe de altă parte, puteam avea o cădere nervoasă în fața bătrânei și buneii Mallika Murthy, mama unui fiu eminent, care plecase la cel mai bun colegiu politehnic din India și acum lucra pentru o companie de consultanță multinațională. Și ea, la rândul ei, era o fiică minunată care se căsătorise cu un frumos doctor din Dubai și care făcuse un munte de bani.

Ma o ura pe mătușa Murthy, chiar dacă își pierdea amiezile bârfind cu ea. Amândouă vorbeau despre copiii lor și încercau să-i plaseze cât mai sus unul față de celălalt. Nate era student la IIT⁵ și avusese note mai bune decât Ravi Murthy la examenul de admitere, așa că Ma se lăuda cu asta de fiecare dată când mătușa Murthy revenea la subiectul fetei sale, Sanjana, și a minunatului ei soț. Așteptau un copil peste șase luni și Ma ardea de invidie. Poate că din cauza aceasta încerca să mă cupleze cu Adarsh, care urcase toată ierarhia până la manager de mare companie, la PilaniStanford-BITS, ceea ce îl făcea la fel de dorit ca un doctor în Dubai.

← Vino, vino, Priya, insistă mătușa Murthy. Am niște *thanda-thanda nimboo pani*.

Ei bine, sucul rece de lămâie era o idee bună și probabil că în casă era numai Nate, transpirând ca un porc. Așa că am făcut marea greșeală de a merge pe veranda mătușii Murthy, în loc să mă duc acasă la părinții mei. Ar fi trebuit să știu că mă va bombarda cu întrebări despre viața personală în timp ce îmi va servi *nimboo pani*. Nu mă deranjase niciodată, când locuiam în India, că toată lumea își băga nasul în viața tuturor; acum, era un inconvenient.

Mi-am adus aminte că Sowmya mă întrebese, când am avut prima mea slujbă, cu cât mă plătesc. După doi ani de

---

⁵ Indian Institutes of Technology.

școală în America, am tresărit la această întrebare și nu i-am dat o cifră. Nu puteam fi secretoasă cu Ma care mi-ar fi smuls cifra, dar dacă aș fi muncit în India, probabil că nu m-aș mai fi gândit a doua oară dacă să le spun tuturor ceea ce mă întrebaseră.

Nimboo pani era puțin cam dulce, dar destul de rece cât să nu mă plâng. Căldura mă afecta în mai multe feluri. *Salivar kameez-* A meu avea pete la subsuori, pe spate și pe stomac, iar coapsele mi le simțeam ca și cum ar fi fost cimentate pe orice scaun mă așezam. Părul îmi stătea lipit, iar capul începea să mă doară ușor pentru că uitasem gustul și mirosul verii din Hyderabad.

← Radha mi-a spus că are băiatul *perfect* pentru tine.

Mătușa Murthy nici nu se chinui să își ascundă curiozitatea.

← Deci, întrebă ea cu ochii larg deschiși, cum a fost băiatul Sarma? L-ai văzut? Ce a spus el?

Mi-am umezit buzele și mi-am înăbușit un țipăt care îmi umplea parcă gâtul, așteptând să iasă.

← A fost în regulă, am spus, vârându-mi nasul în suc de lămâie, încercând să nu mă uit la ea în timp ce vorbeam.

← Da... numai în regulă? insistă mătușa Murthy. Radha spune că era... la fel de arătos ca Venkatesh. Personal, eu nici nu cred că Venkatesh arată atât de bine. Îl prefer oricând pe Aamir Khan. Tu ce crezi, *hanhl*

← Despre Aamir Khan?

M-am uitat la ea cu inocență, cu ochii larg deschiși din cauza confuziei.

Mătușa Murthy oftă.

← Deci, era arătos, *hanfp*.

← Arăta bine, am spus liniștită.

← Deci — își ridică o sprânceană — a refuzat căsătoria? Mie poți să îmi spui, sincer. Nu este nici o rușine. Se întâmplă tot timpul. Desigur, cu Sanjana, imediat ce Mahesh a văzut-o... a fost terminat. S-a căsătorit cu ea în două săptămâni, nu ne-a lăsat să mai întârziem nici măcar o singură zi.

← Am auzit că Sanjana este însărcinată. Felicitări, am spus politicoasă, sperând că asta o va îndepărta de la subiectul legat de măritişul meu.

Mătuşa Murthy strălucea.

← Este băiat, au aflat cu două zile în urmă. Mahesh este singurul fiu, așa că părinții săi sunt foarte fericiți că și el va avea un fiu. Familie foarte bogată... Băiatul se va naște cu o linguriță de argint în gură. ← Este drăguț, am spus, acum simțindu-mă stânjenită.

În plus față de căldura insuportabilă, mai era și faptul că nu aveam nimic în comun cu femeia aceasta, sincer, absolut nimic să îi spun.

← Deci a refuzat, *hanhl* Așa a făcut? întrebă ea, cu ochii ieșiți din orbite, dorind să îmi străpungă parcă gândurile pentru a afla adevărul.

← Nu, am spus iritată.

← A spus da?

← Da.

← Și *tu* ai spus nu? întrebă cu neîncredere mătuşa Murthy. Poți să îmi spui adevărul, Priya. Dacă a spus nu, este în regulă, este în regulă să îmi spui. Nu sunt o bârfitoare ca toate...

← Nu mă pot căsători cu el, mătușă, am întrerupt-o și am înghițit tot paharul cu suc de lămâie.

Am pus paharul pe marmura rece de pe jos și m-am ridicat.

← De ce nu? Stai, Priya, ce atâta grabă? spuse ea, trăgându-mă de mână.

Numai șapte ani și toate acestea îmi păreau străine. Acest joc al sprâncenelor și scormonitul în viața personală îmi păreau deplasate. Dar înăuntrul meu știam că așa sunt indienii. Puteam strâmba din nas și considera că este necivilizat, dar așa fusesem crescută, așa stăteau lucrurile. Era și timpul să accept la naiba totul și să fac ceea ce trebuia făcut.

← Nu, am spus și i-am zâmbit.

Tocmai urma să o fac fericită pe ziua de astăzi.

← Deja sunt logodită. Logodnicul meu este american. Ne vom căsători toamna aceasta, sper că în octombrie. V-aș fi trimis cu siguranță o invitație, dar probabil că nunta va avea loc în America.

Rămase cu gura larg deschisă timp de aproape cincisprezece secunde. Dar, în afară de faptul că tocmai distrusesem reputația mamei mele și aparentul meu bun nume, aș fi considerat totul comic. Mă simțeam bine, totuși, că i-am spus. Am pășit în lumină, lumina adevărului, și era o senzație deosebit de plăcută.

Am știut că, înainte să intru în casa părinților mei, Malika Murthy își va suna rapid zece prietene apropiate, ale ei și ale lui Ma, pentru a le informa despre căderea mea din grații.

Zâmbeam când am bătut la ușa părinților mei. Curentul era încă oprit și soneria inutilă. Mă așteptam ca Nate să deschidă ușa și am fost surprinsă să îl văd pe tata, cu ochii roșii, părând ușor amețit, pe treptele ușii sale.

← *Nannat* am întrebat și am oftat adânc.

← Mă ascundeam, dar se pare că mă găsește toată lumea, spuse el și se dădu la o parte din cadrul ușii. ← Te ascundeai în propria casă, *Nannat Nanna* ridică din umeri.

← Cel mai bun loc la care m-am gândit.

← Ai băut? l-am întrebat, pentru că simțeam în aer miros de whisky.

← Nu tocmai, spuse el și arătă spre Nate care zăcea pe canapea, dormind, în ciuda căldurii. Am băut câteva pahărele de whisky seara trecută.

← Câteva pahărele?

Am ridicat sticla goală de Johnny Walker care zăcea pe masa de cafea, înconjurată de sticle goale de apă minerală.

← Păi, după primele trei am pierdut șirul, spuse *Nanna* și se așeză pe canapea, la picioarele lui Nate.

De obicei, *Nanna* nu bea așa, poate un pahar în societate și niciodată cu propriul fiu. Părea că au găsit o punte de legătură în alcool — o fi asta un nou sistem de apropiere?

←Cum te simți? l-am întrebat cu blândețe.

← Mă mențin pe linia de plutire, spuse *Nanna*, sprijinindu-se de spătar și închizându-și ochii.

Tatăl miresei

Când Nate era mic, suferea adesea de infecții ale urechii.

L-au chinuit până când avea aproape patru ani și i-au provocat dureri atât de mari, încât până în ziua de astăzi își amintea cu teamă de suferințele îndurate.

Obişnuiam să stau cu el când era copil și, uneori, chiar plângeam împreună el. Odată, când aveam nouă ani, nu am mai putut suporta să îl văd pe Nate suferind și mi-am dorit să pot lua o parte din durere asupra mea. L-am întrebat pe *Nanna* de ce nu puteam împărți durerea. El mi-a spus:

— Dacă am putea împărți durerea altor oameni, tăticii și mămicile din toată lumea ar muri de durere pentru că ar lua toată suferința copiilor lor.

Nanna voise întotdeauna să fie un tată bun. Cred că era unul din scopurile vieții sale. Probabil că scrisese undeva:

1. Să economisesc suficient pentru a mă pensiona la șaizeci de ani (mai avea încă doi ani; cronometrul bătea, tic-tac, tic-tac).
2. Să fiu un tată bun.
3. Să evit certurile cu Radha.
4. Să o fac pe Priya să se căsătorească înainte să ajungă fată bătrână.
5. Să mor ușor, Iară durere.

Nanna era un bărbat meticulos. Când împacheta ceva, o făcea frumos și dichisit. Dacă plănuia o vacanță, o făcea în cele mai mici amănunte, nu lăsa nimic la voia întâmplării. Scria constant notițe și, când i-am dat cadou un PalmPilot la cea de-a cincizecea aniversare, fusese fericit până la delir. Niciodată nu pleca de acasă fără Palm și întotdeauna spunea celor care îl ascultau că această minunată șmecherie electronică o primise de la fiica lui care locuia în America.

Se arăta foarte mândru de mine. Chiar și atunci când eram în liceu și câștigam vreun premiu ridicol pentru dicție sau

dezbateri, era în al nouălea cer, sunându-și părinții oriunde s-ar fi aflat aceștia pentru a le spune ce fată minunată are. Îl suna chiar și pe *Thatha*, căruia rareori îi da telefon, pentru a se bucura și el.

Orice i-aș fi cerut, răspunsul lui era „da”, indiferent dacă putea sau nu să-mi îndeplinească dorințele.

← Dacă *Nanna* al tău nu spune da, cine să o facă? zicea el.

Conform tatălui meu, treaba unui părinte era să-și facă toți copiii fericiți.

← Când erai bebeluș, mi-a spus odată *Nanna*, nu voiam decât să te fac să râzi. Ți plăcea mult să mă tragi de mustață și, ori de câte ori o făceai, țipam, iar asta te făcea să râzi foarte tare.

Se pare că am smuls zdravăn din mustața lui *Nanna* când eram mică. *Nanna* își trecu degetul peste mustață, netezind-o, și privi spre corpul inert al lui Nate. Îi ridică mâna stângă și o lăsă apoi să cadă. Căzu Iară vlagă pe canapea.

← Băiatul ăsta nu ține la băutura, anunță el și se împiedică în timp ce încerca să se ridice.

← Deci amândoi v-ați pus pe băut... Faci asta des? l-am întrebat și am ridicat ziarul din ziua respectivă pentru a-mi face vânt. Cum poate să doarmă în căldura asta?

← Ma mă tot îndeamnă să iau un generator și un aer condiționat. Eu cred că este prea decadent pentru noi, oameni simpli, spuse *Nanna* cu un zâmbet leneș, în timp ce se sprijinea de canapea, renunțând la tentativele sale inutile de a se ridica.

← Dacă nu ar fi fost cald, aș fi sugerat o cafea, i-am spus, făcându-mi vânt cu furie în jurul gâtului.

M-am așezat în balansoarul de lângă telefon și m-am legănat ușor, în timp ce continuam să-mi fac vânt.

← Ma te caută, spuse *Nanna* după o vreme. A telefonat. Este foarte supărată. Unchiul Mahadevan tocmai a sunat. Adarsh este foarte impresionat de onestitatea ta.

← *Nanna...*, am început eu.

← Nu, nu, Priya Ma, tu faci ceea ce generația ta a făcut întotdeauna, ne lovești drept în inimă, spuse *Nanna*, lovindu-și partea stângă a pieptului cu mâna dreaptă înainte să o lase să cadă. Adarsh spune că nu are resentimente, dar mi-ai retezat orice punte cu unchiul Mahadevan sau cu domnul Sarma.

← Am încercat să nu-i rănesc sentimentele lui Adarsh, am spus. Și el a fost destul de deschis cu privire la fosta lui relație cu o chinezoaică.

Nanna dădu din cap.

← Copiii din zilele acestea... Nu am crezut niciodată că o voi spune, dar o fac: copiii de azi nu au nici o idee despre ce este bine pentru ei. Nu va merge, Priya.

A folosit exact aceleași cuvinte pe care le rostise și *Thatha*.

← Căsătoria cu cineva care nu îți înțelege cultura, rădăcinile, tradițiile nu va merge.

Înainte să pot răspunde, ventilatorul din tavan începu din nou să

zumzăie și amândoi am răsuflet ușurați.

← Cineva ar trebui împușcat pentru că a oprit curentul în felul acesta, spuse *Nanna* și se ridică să stea în picioare chiar sub ventilator. În timp ce îndepărta *kurta* de bumbac lipită de piele, m-am gândit cât de mult ar trebui să-i dezvălui din toată situația. Chiar în momentul în care mi-a încolțit gândul, am hotărât că amânasem destul și că acum nu mai era momentul să îl protejez pe el sau pe altcineva.

← Durează de trei ani, *Nanna*, i-am spus. Locuim împreună de ceva vreme... Doi ani, suntem... împreună și suntem fericiți.

Nanna rămase nemișcat și apoi se uită la mine cu buzele strânse.

← Împărți casa cu bărbatul acesta?

← Da, am spus și am retezat impulsul de a cădea în genunchi, cerându-mi iertare.

Nanna dădu din nou din cap.

← Și ai trăit cu el timp de doi ani întregi?

← Da.

← Și nu ai simțit nevoia, până acum, să ne spui despre această persoană importantă din viața ta? Nici atunci când te-am întrebat direct nu mi-ai spus. De ce? Ce este de ascuns? Întrebă *Nanna* furios.

Toate erau întrebări justificate și atunci mi-am dat seama cât de mult stricasem toată chestia asta cu anunțul. Ar fi trebuit să le spun înainte să vin și ar fi trebuit să îl aduc cu mine pe Nick. Ar fi trebuit să îl prezint familiei, în loc să arunc o bombă cu privire la acest subiect.

← Mi-a fost teamă, i-am spus sincer. Încă îmi mai este teamă că voi toți nu mă veți mai iubi, că mă veți urî. El mă iubește, are foarte mare grijă de mine. Și și-a dorit să fie aici, nu a vrut să aflați totul în felul acesta. Vreau să știți că s-a întâmplat așa din cauza mea. Am greșit.

Nanna oftă și se așază pe un fotoliu de cealaltă parte a telefonului și se întoarce cu fața spre mine.

← Cum îl cheamă?

← Nicholas, Nick. Este contabil la Deloit & Touche. El... Ce altceva vrei să știi? l-am întrebat.

← Familia lui? Cum este familia lui?

← Sunt oameni buni. Tatăl lui a murit în urmă cu cinci ani. Era antrenor de fotbal la un liceu în Memphis, acolo unde s-a născut și a crescut Nick. Mama lui, Frances, este asistentă pediatră; lucrează cu copii care au cancer la St. Jude. Este un spital mare pentru copii, în Memphis. El are un frate, Douglas, Doug, care este asistentul principal al bucătarului-șef la un restaurant foarte la modă în New Orleans.

Am încheiat lista.

← Cum l-ai cunoscut pe... pe acest Nick? Întrebă *Nanna*, cu o voce rece, egală, aproape ca la un interogatoriu.

← Ne-am cunoscut la o petrecere, i-am spus. O prietenă de-a mea cunoaște un prieten de-al lui, ceva în genul acesta. Ne-am cunoscut și am început să ne vedem și... *Nanna*, chiar nu am vrut să mă întâlnesc sau să mă căsătoresc cu un

american. Sincer, nu am crezut niciodată că aş avea ceva în comun cu cineva ca Nick.

Pe când creşteam, consideram Vestul și oamenii din Vest ca pe niște chestii aproape supranaturale. Era cunoscut că „ei” aveau moravuri și valori diferite față de ale „noastre”, și „noi” eram superiori din punct de vedere moral. Cele mai multe dintre primele generații de indieni din Statele Unite aveau numai prieteni indieni. Nu am crezut că eu voi fi altfel. Începusem cu prieteni indieni, dar cercul meu a crescut pe măsură ce am crescut și eu. Acum eram într-un loc în care nu gândeam în termeni de prieteni indieni și prieteni americani, ci doar prieteni. Undeva pe drum, încetasem să mă mai uit la culoarea pielii.

← Este un om foarte, foarte drăguț, am spus. El... mă face fericită.

← Nu pot accepta, Priya, îmi spuse *Nanna* serios. Poate în câțiva ani, poate, dar acum sunt foarte supărat pe tine și sunt foarte rănit, dar nu te urăsc. Sunt tatăl tău, te voi iubi mereu.

← Și pentru moment este suficient, i-am spus. Vreau mai mult, dar înțeleg perfect. Încercând să vă protejez pe voi de Nick și pe Nick de voi, cred că am distrus totul în stil mare.

Am rămas tăcuți o vreme și apoi *Nanna* ridică din umeri.

← Cred că ai făcut ce ar fi făcut oricine în locul tău.

← Este greu, am spus abia auzit. Voiam să fiu fiica perfectă, dar mi-am dat seama că, încercând să fiu fiica perfectă, nu încercam să fiu fericită.

← Niciodată nu am cerut perfecțiune, Priya Ma, spuse *Nanna*.

Am dat din cap în semn de aprobare.

← Da, tu nu ai cerut niciodată, dar eu am vrut să ți-o ofer, oricum. Voiam să am dragostea ta, și să am dragostea lui Nick, și să am dragostea lui *Thatha*. Sunt egoistă, poate puțin lacomă; nu am vrut să pierd nimic sau pe nimeni. Dar acum, aflu că nu este atât de simplu cum am crezut că va fi, dar poate că nici atât de dificil cum i-am spus lui Nick că o să fie. Tu ești bărbatul meu preferat, *Nanna*. Nu am vrut să te pierd

pentru că m-am îndrăgostit de un alt bărbat, un bărbat cu o naționalitate și rasă nepotrivite. Știu că *Thatha* mă va dezmoșteni și...

← Da? mă întrerupse *Nanna*.

← Este doar o senzație, nu a spus el așa ceva, dar îl cunosc și știu că nu asta vrea pentru mine. Este o luptă pe care am pierdut-o. Mă îngrijorează faptul că și Ma îmi va întoarce spatele, am mărturisit. Și, deși m-am gândit că noi două nu am fost niciodată cele mai bune prietene, am venit aici să îți spun totul. Am vrut atât de mult să îl acceptați pe Nick, să ne acceptați pe mine și pe Nick împreună, ca un cuplu.

← Nu-ți face griji pentru Ma. Va face ceea ce voi face și eu, spuse *Nanna* zâmbind ușor. Este mama ta și te va iubi mereu, indiferent ce faci. Asta este datoria unei mame.

Ne-am uitat o vreme unul la altul, acceptându-ne reciproc, cu tot cu defecte, și apoi încă o dată. Unele relații nu le poți distruge.

← Mă bucur că nu te-ai căsătorit cu el pe ascuns, cum s-a căsătorit Anand cu Neelima, spuse încet *Nanna*. Mă bucur că ai avut curajul să ne spui. Aș fi preferat să aud mai devreme despre asta, dar măcar ne-ai spus, atâția alții nu ar fi făcut-o. Am un coleg, fiul lui locuiește în Europa, s-a căsătorit cu o englezoaică și i-a sunat după nuntă... i-a rupt inima.

← M-am gândit că și eu o să-ți sfâșii inima.

Nanna râse.

← Ai ciobit-o puțin, dar nu este distrusă. Sunt mândru că ești cine ești. Sunt fericit că te-am crescut... pentru că te-am crescut bine.

← Am crezut că ești supărat, că simți că te-am înjunghiat pe la spate, că te-am înșelat, i-am spus.

← Păi seara trecută așa m-am simțit, recunosc *Nanna*. Dar acum... după băutura de noaptea trecută, pot vedea lumina.

← Claritatea beției? am glumit și el râse din nou.

Ieri-noapte mă gândisem că nu va mai râde niciodată, cel puțin nu cu mine.

← Ne gândim să ne căsătorim în toamna aceasta. Veți veni? am întrebat imediat.

← *Mă* inviți la nunta ta? întrebă *Nanna* cu neîncredere.

← Timpurile s-au schimbat, am spus, dându-mi seama cât de ridicolă era situația.

Tatăl meu avusese întotdeauna planuri să mă mărite și acum, când acest moment sosise, mă măritam singură, în timp ce el era invitat ca musafir.

← Vom vedea, a spus el și am înțeles că nu se putea angaja.

← Ar trebui să mă duc la *Thatha* și să-l anunț că nu voi fi următoarea doamnă Sarma, am spus ridicându-mă.

← Te conduc eu, spuse *Nanna*. Băutura s-a dus... Faptul că fiica ta se mărită cu un *firangi* este un subiect foarte bun de bârfa.

← Cum rămâne cu el? am întrebat și am arătat spre Nate, care dormea cu gura puțin deschisă, iar saliva se acumula, încet, scurgându-i-se pe bărbie.

← Va fi bine, zise *Nanna*. Probabil că nu este prima oară când bea și zace acolo. Acum, pe drum spre *Thatha*, vreau să îmi spui totul despre prietena lui Nate. Măcar ea este telugu?

L-am îmbrățișat pe *Nanna* cu putere, am lăsat garda jos și am respirat cu ușurare. Și-a frecat obrazul de părul meu și nu eram sigură dacă ceea ce am simțit era transpirație sau lacrimile lui.

Sowmya pregătea lapte bătut, în loc de cafea, pentru cina din seara aceasta, împreună cu câțiva biscuiți cu migdale.

← Este prea cald pentru cafea, îmi spuse ea, în timp ce turna apă întrun vas de pământ în care făcea în fiecare zi iaurt.

← Unde s-a dus *Thatha* am întrebat supărată că nu era acolo când eu eram gata să-i explic de ce nu mă puteam căsători cu Adarsh și de ce a trebuit să îi spun adevărul.

← S-a întâmpat ceva la casa în construcție... Un perete a fost ridicat unde nu ar fi trebuit sau ceva de genul acesta,

spuse Sowmya, în timp ce adăuga în vasul de pământ pudră de chimen și coriandru, împreună cu o linguriță de pudră de chili și sare.

Amestecă iaurtul cu o lingură de lemn, după care gustă din el.

← Vrei să bei din acesta, întrebă ea, sau să îți fac separat puțin cu zahăr?

← Așa este bine, am spus, zâmbind că ea chiar își amintea că întotdeauna băusem lapte bătut cu zahăr în el.

Atunci Lata dădu năvală în bucătărie. Mergea clăti- nându-se ușor și își masa spatele.

← Nici una din sarcinile de dinainte nu mi-a dat atâta bătaie de cap, mormăi ea și apoi oftă când mă văzu. De ce a trebuit să îi spui lui Adarsh totul? Mama ta e gata să te omoare.

Mă supăra faptul că Adarsh se dusesse acasă și fusese băiat bun, spunându-le părinților lui adevărul despre viața mea personală, lucruri pe care mă gândisem să i le dezvălui doar pentru a-i alina durerea. Crezusem că exista o înțelegere tacită între noi să nu dezvăluim convorbirea noastră nici unuia dintre cei mari. M-am simțit înșelată cu banii cu care îi plătisem *chaat*-\A și sucul de *ganna*.

← Păi și el mi-a zis de iubita lui chinezoaică, am spus, lăsând în mod deliberat la o parte faptul că era o fostă.

←Chinezoaică?

Ochii Latei se deschiseră larg și veni să se sprijine de peretele de lângă mine.

← Păi nu există și indieni acolo în Statele Unite, ca să vă întâlniți cu toții?

Neelima intră în bucătărie în acel moment, cu ochii ușor umflați și cu o letargie care parcă o urmărea ca un țânțar enervant.

← Poți să faci puțină cafea, Sowmya? întrebă ea imediat ce intră.

Se așeză pe podea, lângă râșnița mare din piatră.

←Sunt atât de adormită, se plânse ea.

← Așa se întâmplă în primul trimestru, îi spuse Lata caustic. Și de ce tu și Anand veniți atât de târziu? Am crezut că veți veni de dimineață. Sowmya și cu mine a trebuit să amestecăm singure fructele uscate de mango pentru *maggai*.

Mustrarea nu o atinse deloc pe Neelima, care nu voia nimic altceva de la viață decât o cafea instant.

←Părinții mei au vrut să luăm prânzul cu ei, spuse ea.

← Aici nimeni nu a mâncat de prânz, mormăi Sowmya. *Nanna* a luat puțin orez cu iaurt, iar pe *Amma* o doare în continuare capul. *Radha Akka* și cu mine am gătit fără nici un rost atât orez și *pappu*.

← îl vom mânca diseară, spuse Lata și apoi se concentră asupra mea.

Ce face tatăl tău?

Am zâmbit.

←Va fi bine.

Lata își puse o mână pe umărul meu și mă strânse.

— Cred că ești foarte curajoasă, zise ea. Ar fi fost mai simplu pentru tine să taci din gură... ca Anand. Dar tu ai spus totul și asta a fost un gest foarte curajos.

Am fost surprinsă de aprecierea ei. Nu mă simțeam foarte curajoasă, doar neajutorată într-o situație pe care nu o puteam schimba.

← Aș vrea ca mai multe femei să apere ceea ce-și doresc cu adevărat, termină Lata cu un zâmbet.

← Poate că este momentul să o faci și tu, i-am sugerat.

Sowmya termină de bătut laptele și începu să îl toarne în paharele de metal așezate pe masa nu-tocmai-netedă a bucătăriei.

← Poți să duci astea mamei și tatălui tău? îmi arătă Sowmya două pahare.

← Sunt pe veranda dormitorului, îmi spuse Lata. Mama ta este foarte supărată. Noroc.

Am luat cele două pahare și m-am dus la părinții mei. Știam că este posibil ca tata să-i fi spus lui Ma că el nu va ridica obiecțiuni față de cel cu care doream să mă căsătoresc.

Nu avea să fie o imagine plăcută, dar nu aveam de gând să dau înapoi acum, după ce ajunseseam atât de departe. Chiar dacă Adarsh mă supăraseră la culme, îmi arătaseră că faptul că îl ascunsesem pe Nick de familia mea era în detrimentul relației mele cu Nick.

← Nu mai este nimic de făcut, țipa Ma la *Nanna*. I-a spus Malikăi... i-a spus Malikăi despre această persoană Nicku. Malika a sunat pe toată lumea și a anunțat. Sărită tocmai m-a sunat aici să îmi spună. Ce ne face? Ne târăște numele în noroi?

Am fost cât pe ce să nu mai intru în dormitor, dar am făcut acel pas greu peste prag, împingând ușor ușa.

← *Lassi*, am zis, ținând paharele sus.

Ma se uită la mine.

← Ce, *Priya*, ce ne faci?

Avea lacrimi în ochi și m-am întrebat dacă erau acolo pentru că era tristă sau pentru că era supărată. Niciodată nu mă apropiasem de Ma așa cum ar fi trebuit fetele să se apropie de mamele lor. Reușisem să dezvolt o legătură foarte apropiată cu tatăl meu, dar cu Ma era mai bine ca lucrurile să rămână nespuse. Cred că niciodată nu am respectat-o sau n-am crezut că are prea multă inteligență — acestea erau rezervate pentru *Nanna*. Ma era părintele-pacoste al vieții mele și, deși Nate se plângea de Ma, știam că mereu îi aducea un cadou de ziua mea, își amintea aniversarea părinților noștri și, numai de al naibii, aducea acasă *jalebis*, desertul preferat al lui Ma.

De ce ne divizasem afecțiunea în acest fel? Era un lucru subconștient, pentru că atunci când privesc în interiorul meu, simt că *Nanna* mă iubea mai mult decât Ma. Uneori chiar simțeam că Ma nu mă place pentru că eram atât de diferită de ea și pentru că eram atât de apropiată de *Nanna*.

Când eram doar o fetiță și Nate abia se născuse, îmi închipuiam că Ma era de fapt mama mea vitregă. *Nanna* era adevăratul meu tată, dar mama mea adevărată murise și nimeni nu îmi spunea adevărul. Faptul că Ma era tăioasă și complet lipsită de afecțiune mă deranjase întotdeauna, mă

pustiise. Ori de câte ori îi spuneam că o iubesc, ea mă îndepărta, spunând că dragostea trebuia arătată prin fapte, nu prin cuvinte. Poate avea dreptate. Nu îi puteam arăta ceea ce nu simțeam cu adevărat. Eram bivalentă în ceea ce privește sentimentele mele pentru mama; era dragoste, sunt sigură, era ceva care uneori se ivea de sub senzația de aversiune.

← îmi pare rău, i-am spus sincer. Am crezut că Adarsh va fi discret, din moment ce mi-a spus despre iubita lui chinezoaică. Sincer, nu am crezut că va trâmbița totul.

Ma părea surprinsă de scuzele mele, dar își reveni repede.

← Și dacă el îți spune ceva, tu trebuie să faci la fel? Nu ai nici un pic de rușine?

← Ce treabă are rușinea cu toate acestea?

La dracu' cu politețea. Femeia asta, ca de obicei, mă călca pe nervi.

← Și ce i-ai spus despre asta mătușii Murthy? Nu ai avut nimic mai bun de făcut?

← A întrebat despre Adarsh și i-am spus adevărul, am zis, regretând acum decizia pripită de a-i dezvălui mătușii Murthy legătura mea cu Nick.

O făcusem pentru că eram furioasă pe familie, iritată din cauza interogatoriului la care mă supusese mătușa Murthy. Fusesse un gest pueril și acum mă simțeam stânjenită.

← Dar îmi pare rău că i-am spus, am recunoscut, cu ochii plecați. A fost o prostie.

← A spus tuturor, zise Ma și apoi adăugă cu sarcasm: nu era nevoie ca Adarsh să trâmbițeze peste tot, ai făcut treabă bună și singură. De ce nu ai strigat de pe acoperiș?

← Radha, interveni *Nanna*. A făcut o greșală și îi pare rău.

← îi pare rău? Ma se uită cu uimire la tata. Regretul nu îndreaptă lucrurile, Ashwin. Ne-a insultat și — se întoarce spre mine — ieși de aici și nu mai vreau să îți văd niciodată fața. Dacă te măriți cu acest american, asta este, nu mai ești bine-venită în casa mea.

Mi s-a uscat gura pentru că răsucea cuțitul în rană cu o precizie extraordinară și lovea așa cum voia ea. Poate că nu o iubeam la fel de mult ca pe tata, dar era mama mea. Cum se poate îndepărta o mamă de fiica ei?

← Radha.

Nanna își puse mâna pe umărul lui Ma, tocmai când pieptul ei se înălța agitat. Ea își smulse nervoasă partea sariului care îi căzuse de pe umăr și acum îi atârna.

← Ce, Ashwin, aveam visuri așa de mari... atâtea speranțe, toate zădărnicate.

Ma începu să plângă, cuvintele strecurându-se printre sughițuri și lacrimi. *Nanna* își puse brațele în jurul ei și o legănă delicat.

← Totul va fi bine, îi șopti el în păr și îmi zâmbi cu tristețe.

Nodul din gât explodează și am lăsat paharele cu *lassi* pe masa de alături. *Nanna* îmi întinse un braț și eu m-am aruncat la pieptul lui. Am rămas cu toții îmbrățișați, în furtuna acceptării.

Ma a fost prima care ne-a împins pe amândoi. Și-a șters fața cu un colț al sariului și m-a privit cu niște ochi care luceau de lacrimi și furie.

← Chiar te vei căsători cu acest băiat american?

M-am agățat de tata, în timp ce m-am întors să o înfrunt.

← Da.

Ma aprobă.

← Când?

← În toamna asta. Poate în octombrie.

Ma dădu din nou din cap și ieși din dormitor.

M-am ghemuit mai tare lângă *Nanna* și am șoptit o scuză. Nu știam de ce îmi mai părea rău, numai că trebuia să pun capăt situației, voiam ca lucrurile să intre din nou în normal.

* * *

În momentul în care un *Thatha* obosit se întorcea acasă, cina era gata. Neam așezat cu toții, tăcuți, să mâncăm. Anand și Jayant, care erau prinși într-o discuție despre revoltele care

sfâșiau Gujaratul, au tăcut când au ajuns la masă. În jurul nostru plutea o atmosferă prevestitoare de rău.

Toată lumea aștepta să îmi dezvălui încă o dată hotărârea și să îmi povestesc lui *Thatha* despre întâlnirea mea cu Adarsh, despre conversația nepotrivită și despre căsătoria mea iminentă cu un bărbat pe care toată lumea îl numea *firangi*.

Sowmya servea resturile rămase de la prânz, dar nimeni, nici măcar Anand, care întotdeauna avea o problemă cu mâncarea rămasă, nimeni nu s-a plâns.

← Lata va face mâine analiza cu ultrasunete și testul amniotic, spuse Jayant, dorind să împiedice pe toată lumea să se mai gândească la logodnicul meu american.

Thatha se uită spre Lata și zâmbi.

← Va fi băiat, spuse el cu încredere.

Lata, prima care termină de mâncat, își spală mâinile în farfurie cu apa rămasă în pahar și se ridică, ținând farfuria în mână.

← Nu, spuse ea uitându-se la mine, cu ochii triumfători. Nu vor fi ultrasunete sau test amniotic.

Jayant se ridică brusc, cu o privire total panicată. Își împinse scaunul scurt și cele patru picioare ale acestuia scârțâiră pe piatra lustruită de pe jos.

← Vrei să spui că nu o vei face? Șaisprezece săptămâni, în zilele noastre pot vedea sexul copilului după șaisprezece săptămâni.

Lata se mișcă și orezul cu iaurt amestecat cu apă se întinse prin farfurie.

← Nu vreau să știu sexul acestui copil.

← Dar ai spus că dacă este fată vei...

Jayant se opri să mai dezvăluie prea mult, dar era deja prea târziu, toată lumea era conștientă de ceea ce hotărâseră să facă dacă soarta le-ar fi adus o fată.

← Vreau să am acest copil și vreau să fie o surpriză, așa cum a fost când s-au născut Shalini și Apoorva, spuse Lata și ieși în curtea din spate să pună farfuria în cutie, pentru ca servitoarea să o spele în ziua următoare.

în timp ce ea lipsea, *Thatha* îi ceru lui Jayant o explicație.
← Ce se întâmplă, Jayant? Dacă este fată... Știi că vrem un băiat.

Jayant își ridică mâinile cu disperare.

← Nu știu ce să fac. Eu... voi încerca să vorbesc cu ea.

← Ce? întrebă Sowmya și surprinse pe toată lumea cu vocea ei. Dacă nu vrea să știe, nu o vom sili. Nu suntem o astfel de familie.

Toată lumea din cameră rămase nemișcată. *Ammamma*, care cu o mână își făcuse vânt, cu ziarul *Deccan Chronicle*, în timp ce cu cealaltă mâncase, se opri din mișcare și se uită spre soțul ei, căutându-i reacția.

Sowmya spusese tuturor, dar mai ales lui *Thatha*, că, dacă se plângea sau insista prea mult să cunoască sexul copilului, va fi pus la un loc cu ceilalți nenorociți oameni de clasă mijlocie care aprobau un infanticid. Reușise să îl pună la colț pe însuși marele bătrân cu câteva cuvinte.

← Bine, spuse *Thatha*, uitându-se la Sowmya ca și cum nu ar mai fi văzut-o până atunci. Lata să facă așa cum își dorește.

Lata, care așteptase în curtea din spate să audă rezultatul anunțului ei, zâmbi.

← Vom lipsi în noaptea aceasta, spuse ea, intrând în bucătărie. Vrem să mergem la părinții mei ca să le lăsăm mâine-dimineată la școală pe Apoorva și Shalini.

Jayant își spală mâinile în farfurie, dar, spre deosebire de soția lui, nu se obosi să ducă farfuria.

← *Thatha...*, am început eu, dar am tăcut când el și-a ridicat mâna.

← Nu voi accepta, Priya. Dacă te căsătorești cu omul acesta, atunci nu mai faci parte din familia mea, spuse *Thatha*.

Mă așteptasem la asta tot timpul, dar nu eram pregătită pentru durerea care a urmat anunțului său. îmi simțeam inima grea și am strâns din dinți într-un efort de a nu plânge. Nu voiam să îi dau bătrânului această satisfacție. Mă rănise

la fel de tare cum îmi imaginez că îl rănisem și eu. Acum eram la egalitate?

← Atunci nu mai este alegerea ta, eu nu am nici o problemă cu cine se căsătorește Priya, spuse *Nanna* răspicat și se ridică de la masă cu farfuria lui.

Jayant și Lata, care se pregăteau să plece, rămaseră nemișcați în cadrul ușii dintre locul în care se lua cina și hol, pentru a urmări drama până la capăt.

Sowmya luă farfuria lui *Nanna* și el ieși pe ușa care dădea în curtea din spate. Nimeni nu a spus nimic cât timp el s-a spălat pe mâini afară și s-a auzit apa curgând.

← Și tu crezi că, dacă se mărită cu americanul, acesta o va face fericită? întrebă *Thatha* în timp ce *Nanna* își ștergea mâinile cu prosopul atârnat într-un cui ruginit deasupra chiuvetei. În toți anii în care trăisem alături de ei, nu văzusem și nici nu auzisem ca *Thatha* și *Nanna* să aibă vreo confruntare.

← Cred că felul în care își trăiește viața este alegerea ei și da, cred că va fi cu adevărat fericită cu Nicholas, spuse *Nanna*, stând încă în picioare, păstrând avantajul că se uita în jos la *Thatha*.

Thatha își spală mâinile în farfuria sa și privi spre Ma.

← Radha? Te simți bine?

Ma rămase nemișcată pentru multă vreme, apoi dădu din cap.

← Se va termina rău, îi spuse *Thatha* lui *Nanna*. Și când se va întâmpla, arată cu degetul spre el, vreau să știi că *tu* vei fi persoana cea mai vinovată. Tu poți să o oprești. Fă-o acum.

Nanna dădu din cap.

← Este fata mea și aceasta este alegerea pe care trebuie să o fac eu, așa cum tu le faci pe ale tale. Am încredere în ea. Cred că este o femeie deșteaptă și inteligentă. Cred că, dacă ea spune că este fericită cu Nicholas, ne spune adevărul. Priya nu este o naivă.

← Dar tu o lași să facă asta, spuse *Thatha* agitat, cu pieptul ridicându-și din cauza furiei pe care încerca să și-o stăpânească.

Aceasta era familia lui, el era stăpân aici. Cum îndrăznește cineva să fie împotriva lui?

← În acest caz, familia și cu mine te vom părăsi, spuse politicianul *Nanna*, atât de politician, încât avea greutatea unei insulte.

Ammamma țipă.

← Nu, nu. De ce vorbești așa?

Se uită cu dojană la cel care era soțul ei de cincizeci și unu de ani.

← Nu a vrut să spună asta, *Ashwin*, zise ea încercând să-l îmbuneze pe tata.

← Atunci nu ar fi trebuit să o spună, interveni *Ma* furioasă.

În toți anii în care am fost cu toții împreună, *Thatha* nu i-a zis niciodată pe nume lui *Nanna*. Era un adevărat eveniment. Numai eu eram de vină, sau așa mă simțeam. Vinovăția pe care o alungasem cu puțin timp înainte se întoarse în valuri uriașe rostogolindu-mă în ele și aruncându-mă pe malul consecințelor.

← Nu ar fi trebuit să o spun, zise încet *Thatha*, dându-și seama că își dezbină familia.

← Nu este drept, dar... este fiica fiicei tale, spuse *Ammamma*, bătându-l ușor pe *Thatha* pe umăr. Și dacă *Radha* și *Ashwin* cred că este în regulă, cine suntem noi să spunem altceva?

Thatha aprobă morocănos, dar nu se uită la *Nanna*, la *Ma* sau la mine. Mi-am dat seama că acesta era sfârșitul. Nu mă voi mai furișa împreună cu el să mâncăm rodii și nu ne vom mai plimba alături unul de altul. Nu vor mai fi telefoane la sfârșit de săptămână, în care el se va plânge de politicienii indieni și de felul în care se purta cu el firma căreia îi închiriasse livada de mango.

← Sper ca intr-o zi să-ți schimbi părerea în legătură cu asta, i-am spus lui *Thatha*. Sunt fericită cu bărbatul pe care l-am ales. Credeam că acest lucru va fi important pentru tine.

Thatha scutură din cap, învins. Nu mai spuse nimic. Se acomoda cu faptul că nu mai era șeful casei tatălui meu, că atunci când se ajungea la greu, Ma va sta mereu alături de soțul ei și amândoi mă vor susține, indiferent de deciziile mele și de consecințele lor.

← Și cel puțin, spuse *Ammamma* ridicând larg din umeri, este alb, nu un *kallu*.

Am înghețat.

La dracu'!

Am uitat să menționez că Nick este negru?

* * *

CĂTRE: Priya Rao ([Priya_Rao@yyyy.com](mailto:~Priya_Rao@yyyy.com))

De la- Nicholas Collins ([Nick_Collins@xxxx.com](mailto:~Nick_Collins@xxxx.com)) Subiect: Îmi pare rău

Îmi pare atât de rău că nu am fost de găsit toată ZIUA DE IERI, DAR TOTUL

A FOST O PORCĂRIE TOTALĂ M-AM DUS LA PRÂNZ CU STEVEN ȘI SUSAN ÎNTR-UN PUB ÎN ORAȘ ȘI CINEVA MI-A FURAT GEANTA ȘI HAINA de piele. Telefonul meu era în haină și palm-ul

ÎMPREUNĂ CU CALCULATORUL ERAU ÎN GEANTĂ... SUNT COMPLET DISTRUS!

Cred că am niște chestii vechi pe laptopul tău, AȘA CĂ, ATUNCI CÂND TE ÎNTORCI, POȚI SĂ TE UIȚI SĂ

îmi spui. Pentru moment, am pierdut toate contactele, DAR MĂCAR AM CÂTEVA CD-URI PE CARE LE-AM FOLOSIT SĂ SALVEZ HARDUL CU DOUĂ LUNI ÎN URMĂ.

Am vorbit cu Frances și îmi spune că ești îngrijorată. Sunt aici... nu mă descurc prea bine cu tehnologia ÎNALTĂ, DAR SUNT AICI. Cum merg lucrurile? Bunicul și tatăl tău se simt MAI BINE?

Abia aștept să te întorci acasă. Frances mi-a spus

CĂ AI ACCEPTAT SĂ NE CĂSĂTORIM ÎN TOAMNĂ ÎN MEMPHIS. Ești sigură? Credeam că preferi Monterey sau Carmel, undeva lângă ocean. Și a spus că vrei SĂ RĂMÂI ÎNSĂRCINATĂ PÂNĂ LA SFÂRȘITUL ANULUI? Bănuiesc că mare parte din acestea sunt dorințe ALE EI, ÎN ORICE CAZ, VORBIM CÂND AJUNGI ACASĂ. Oh... sper că nu ți-a plăcut tipul cu care au încercat SĂ TE cupleze. Te iubesc și mi-e dor de tine, așa că vino acasă repede.

Nick

EPILOG

Gata de masă

A vakai-ul a ajuns în America prin intermediul unui indian care venea în Bay Area și pe ai cărui părinți Ma și Nanna îi cunoșteau. Raghunath Reddy nu părea să fie deranjat că a adus un borcan de sticlă de dimensiuni mijlocii.

← Unul printre multe altele, mi-a spus el când mi-a lăsat borcanul cu mango murat la birou. Mai am două borcane și un sari de livrat, adăugă el.

Lui Nick murăturile i s-au părut cam condimentate, dar a continuat să mănânce *fârăghee* sau orez, ceea ce era asemănător cu sinuciderea.

Experiența mea cu India din vară mă lăsase cu o înțelegere mai bună a lui Nick și a relației mele cu el și cu familia mea. Nick era încântat că nu ajunsesem măritată cu un băiat bun, indian, și mă asigura că nu s-ar fi gândit niciodată să mă părăsească pentru că nu puteam vorbi familiei mele despre el.

← Venim din culturi diferite, înțeleg acest lucru, spunea el. Uneori eram frustrat, dar niciodată atât încât să nu mai vreau să fiu cu tine. Asta ești tu; nu ai fi tu dacă nu ți-ar păsa de familia ta.

Am fost ușurată să mă întorc în Statele Unite. Acesta era un teritoriu familiar și nu mai simțeam că mă aflu la intersecția dintre un adolescent delincvent și o fiică. Senzația

dispăruse când Ma, la Aeroportul Internațional Hyderabad, își luase la revedere cu lacrimi în ochi.

Am primit un e-mail de la Nate cu toate bârfele familiei. *Thatha* nu a mai vorbit cu *Nanna* de când discutaseră ultima oară, adică cu o săptămână în urmă, apoi au sfârșit prin a vorbi despre mine și aproape că au ajuns să se bată. Ma revenise la normal, blestemând și jelind că nu sun destul de des și, când o făceam, blestema și jelea că am vorbit prea mult cu *Nanna* și că îmi cheltuiam banii.

← Scrie scrisori lungi, pune tot acolo, nu mai pierde banii pe telefoane, spunea ea. Trimite e-mailuri, trimite-ne o fotografie cu Nick. încă nu l-am văzut.

Lata se umflase cu sarcina ei avansată și abia aștepta să nască. în ciuda insistenței lui Jayant, refuzase să facă ultrasunetele. Când am sunato, mi-a spus că ea crede că este o altă fetiță și că era perfect mulțumită cu asta. Alesese chiar și numele, *Nithila*, ceea ce în telugu însemna „perlă”. Dacă va fi băiat, spunea ea, i-ar spune *Abhay*, „cel fără teamă”.

Sowmya se căsătorea pe 21 septembrie și îi părea foarte rău cu eu și Nick nu puteam ajunge la nuntă. înțelegea situația, pentru că nunta noastră era stabilită pe 3 octombrie.

Nanna și Ma se duceau, și până și Nate de decisese să își facă apariția.

← Nunta ta și eu nu voi fi acolo, scria Nate în e-mailul lui. încerci să fii glumeață, sau ce? Deci, îmi vei face cunoștință cu ceva fete drăguțe?

După cât se pare, Tara, fata din Delhi pe care Ma ar fi urât-o, se dovedise a fi nepotrivită, pentru că se sărutase cu un alt băiat la nunta unui verișor din Madras.

— A fost *numai* un sărut, a spus ea, scria Nate într-un alt e-mail, unde îmi spunea întreaga poveste jalnică și cât de urât l-a trădat și l-a rănit. Eu mă duc la multe nunți, nu mă prinzi sărutându-mă cu cineva, *numai*.

Dar la vârsta lui Nate, relațiile vin și pleacă cu durere puțină și Tara deja dispăruse în uitatul ieri.

Frances plănuia nunta noastră cu mare plăcere. Nick și cu mine cedasem și acceptasem o nuntă în Memphis (o ceremonie hindu, urmată de una baptistă) și o recepție la San Francisco.

Urma să fie o nuntă mică, mi-a spus Frances, numai trei sute de rude apropiate și prieteni și *apoi* puteam adăuga la aceștia prietenii apropiați și familia mea.

Invitațiile au fost trimise în câteva zile și voiam să fiu sigură că am trimis personal scrisoarea părinților mei, împreună cu invitația.

Plicul cu invitația la nuntă, un bilet de la mine și o fotografie cu Nick fuseseră pregătite de zile întregi, dar tot uitam de ele. Nu a fost cu intenție. În sfârșit, cu numai o lună înainte de nuntă, am pus scrisoarea la compania de poștă a firmei mele. Tipul de la poștă m-a asigurat că scrisoarea va ajunge la destinație între cinci și șapte zile...

